

IX. volebné obdobie

9. schôdza
/I. časť/

17. decembra 1990, 18. decembra 1990,
19. decembra 1990, 20. decembra 1990.

STENOGRAPHICKÁ SPRÁVA
O SCHÔDZI
SLOVENSKEJ NÁRODNEJ RADY

Vládny návrh zákona SNR o pravidlách hospodárenia s rozpočtovými prostriedkami v Slovenskej republike

Vládny návrh zákona SNR o štátnej správe pre životné prostredie

Vládny návrh zákona SNR o voľbách sudcov z ľudu okresných a krajských súdov Slovenskej republiky

Vládny návrh zákona SNR o sídlach a obvodoch okresných a krajských súdov Slovenskej republiky

Vládny návrh zákona SNR o poisťovníctve

Návrh štátneho záverečného účtu Slovenskej republiky za rok 1989

Vládny návrh zákona SNR o štátnom rozpočte Slovenskej republiky na rok 1991

Návrh na odvolanie Štefana Minárika z funkcie podpredsedu Najvyššieho súdu SR a zvolenie Ivana Majerika do funkcie podpredsedu Najvyššieho súdu SR

Správa o činnosti Predsedníctva SNR za obdobie od 27. novembra do 17. decembra 1990

Rozprava k aktuálnym spoločenským otázkam

Vyhlásenie Slovenskej národnej rady a vlády SR k deportáciám Židov zo Slovenska

Interpelácie a otázky poslancov.

S t e n o g r a f i c k á s p r á v a
o 9. schôdzi Slovenskej národnej rady
konanej 17., 18., 19. a 20. decembra 1990

S t e n o g r a f i c k á s p r á v a
o 9. schôdzi Slovenskej národnej rady
konanej 17., 18., 19. a 20. decembra 1990

Podpredseda SNR J. Klepáč:

Vážené poslankyne,
vážení poslanci,
vážení hostia,

otvárať rokovanie 9. schôdze Slovenskej národnej rady, na ktorej vás všetkých srdečne vitam.

Vitam na našom rokovaní členov vlády Slovenskej republiky a prizvaných hosti.

Prosím, aby sme sa tlačidlom prezentovali.

Zisťujem, že na dnešnom rokovaní je prítomných 106 poslancov, takže Slovenská národná rada je schopná sa uznať.

Na dnešnú schôdzu sa ospravedlnili poslanci Blažko, Balún, Findra, Tóthová, Oberhauser, Kvietik, Görcsös, Bauerová, Csáky a Čečetka.

Predsedníctvo Slovenskej národnej rady odporúča návrh programu, ako ho máte rozdáný.

V porovnaní s pozvánkou na dnešnú schôdzu neodporúčam zaradiť prerokovanie vládneho návrhu zákona Slovenskej národnej rady o majetku obce a obecnom podniku z toho dôvodu, že pri jeho prerokovaní vo výboroch Slovenskej národnej rady boli vznesené viaceré pripomienky závažného charakteru, v zmysle ktorých je potrebné návrh prepracovať.

Predsedníctvo Slovenskej národnej rady preto požiadalo vládu Slovenskej republiky, aby predložila nový návrh zákona.

Má niekto z vás návrh na zmenu alebo doplnenie programu?

Klási sa pani poslankyňa Badálová.

Poslankyňa B. Badálová:

Prosila by som doplniť program o odpovede členov vlády na interpelácie a otázky poslancov prednesené na 8. schôdzi Slovenskej národnej rady.

Podpredseda SNR J. Klepáč:

Pôvodný bod č. 12 sú odpovede členov vlády na interpelácie a otázky poslancov prednesené na 9. schôdzi, to znamená na tejto schôdzi. Pani poslankyňa navrhuje, aby zároveň - bude to asi najvhodnejšie v rámci tohto bodu - odsneli odpovede na interpelácie a otázky, ktoré boli prednesené na minulej schôdzi Slovenskej národnej rady. Myslím, že to môžeme akceptovať. Podľa rokovacieho poriadku o každom návrhu je potrebné hlasovať. Prosím, aby sme hlasovali o návrhu pani poslankyne Badálovej.

Prosím, prezentujeme sa.

/Prezentovalo sa 115 poslancov./

Kto je za to, aby bod 12 - odpovede členov vlády Slovenskej republiky na interpelácie a otázky poslancov SNR prednesené na 9. schôdzi Slovenskej národnej rady bol rozšírený aj o odpovede členov vlády na interpelácie a otázky vznesené na 8. schôdzi Slovenskej národnej rady?

/Za návrh hlasovalo 102 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasovalo 6 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 7 poslancov./

Konštatujem, že sme pozmeňovací návrh pani poslankyne Badálovej prijali.

Má ešte niekto pozmeňovací návrh programu nášho zasadania?

/Ďalšie návrhy neboli./

Dávam hlasovať o navrhovanom programe.

Prosím, prezentujte sa.

/Prezentovalo sa 119 poslancov./

Kto je za navrhovaný program 9. schôdze Slovenskej národnej rady?

/Za návrh hlasovalo 117 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasovali 2 poslanci./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Nikto./

Zisťujem, že sme program 9. schôdze Slovenskej národnej rady schválili.

P r v ý m bodom nášho programu je

Vládny návrh zákona Slovenskej národnej rady o pravidlách hospodárenia s rozpočtovými prostriedkami v Slovenskej republike.

Dovoľte malú rekapituláciu k tomuto návrhu zákona. Na 9. schôdzi Federálneho zromaždenia minulý týždeň poslanci Federálneho zhromaždenia schválili návrh zákona o rozpočtových pravidlách federácie. Tento dokument okrem iného vymedzuje vzťahy medzi štátnym rozpočtom federácie a štátnymi rozpočtami republík. Odstraňuje doterajšiu faktickú nadradenosť štátneho rozpočtu federácie, ktorá zodpovedala pomerom centrálnemu a direktívnemu riadeniu ekonomiky. Nová koncepcia vychádza zo samostatného finančného hospodárenia federácie a republík. Teražšia úprava, ktorá nadväzovala na schválený kompetenčný zákon, je iba provizórnym riešením, ktoré bude platiť do prijatia novej ústavy.

Schválený kompetenčný zákon a schválený zákon o rozpočtových pravidlách federácie vytvorili predpoklady pre to, aby sme dnes prerokovali vládny návrh zákona Slovenskej národnej rady o pravidlách hospodárenia s rozpočtovými prostriedkami Slovenskej republiky. Účinnosť zákona sa navrhuje dňom vyhlásenia, keďže podľa neho bude nevyhnutné schváliť štátny rozpočet Slovenskej republiky na rok 1991.

Návrh zákona ste dostali ako tlač 47 a spoločnú správu výborov ako tlač 47a.

Návrh zákona za vládu Slovenskej republiky odôvodní minister financií pán Michal Kováč. Prosím ho, aby sa ujal slova. Najskôr sa však do diskusie prihlásil predseda vlády Slovenskej republiky pán Vladimír Mečiar. V zmysle rokovacieho poriadku mu udeľujem slovo.

Predseda vlády SR V. Mečiar:

Vážený pán predseda Slovenskej národnej rady,
vážená Slovenská národná rada,

vo svojom prehlásení sme sľúbili, že budeme hájiť a presadzovať oprávnené záujmy Slovenska. Na tejto platforme sa zjednotili politické strany a hnutia, vláda, na tejto platforme sme dosiahli jednotu medzi Slovenskou národnou radou, vládou i ostatnými orgánmi.

Dňa 12. decembra 1990 Federálne zhromaždenie schválilo návrh zákona, ktorým sa upravujú kompetencie, rieši sa otázka postavenia republik, otázka postavenia vlády i Slovenskej národnej rady. Obnovuje sa ich akciosa schopnosť, zvrchovanosť na území Slovenskej republiky. Ak sa toto podarilo dosiahnuť, tak len preto, že sme vytrvali v jednote spolu s ľuďmi, našimi občanmi, že sa dosiahla jednota vás všetkých. Dovoľte preto, aby som pri tejto príležitosti odovzdal predsedovi Slovenskej národnej rady schválený text a prostredníctvom neho tento text odovzdal ľudu Slovenskej republiky s tým, že môžem dnes potvrdiť heslo, ktoré som pred vami predniesol pri predkladaní vládneho programu: Občania Slovenskej republiky, správa vecí verejných sa týmto aktom k vám vrátila.

Ďakujem.

/Potlesk./

Predseda SNR F. Mikloško:

Vážený pán predseda vlády,
vážená Slovenská národná rada,

neviem, čo je tu napísané, ale predpokladám, že sa-
me pekné veci. Dovoľte, aby som v mene Slovenskej národnej

radý poďakoval za všetko úsilie, ktorého ste boli od začiatku motorom - v Trenčianskych Tepliciach až po dnešok - a ktoré vyvrcholilo 12. decembra 1990 v Prahe. Dovoľte, aby som sa vám osobne v mene všetkých poďakoval, aby som poďakoval všetkým členom vlády, ktorí pri tomto spolupracovali, aby som vyjadril veľké potešenie, že správa našich vecí - ako ste to povedali - prechádza do našich rúk a že začíname byť svojprávnym, samosprávnym celkom.

Ďakujem vám pekne.

/Potlesk./

Podpredseda SNR J. Klepáč:

Ďakujem najvyšším predstaviteľom Slovenskej republiky. Prosím teraz ministra financií pána Michala Kováča, aby sa ujal slova.

Faktickú poznámku má ešte pán poslanec Majer.

Poslanec J. Majer:

Vážene poslankyne, poslanci,

dovoľte, aby som predniesol návrh, nie sice nový, ale nerealizovaný. Raz už tu bol podaný návrh, aby sa v miestnostiach, nielen v tejto, ale ani v ostatných kuloárových miestnostiach nefajčilo. Nie všetkým nám fajčenie robí dobre. Navrhujem, aby sa pre fajčiarov vyhradila malá zasadačka s otvorenými oknami, dala sa im tam káva a nech si tam pohodlne fajčia koľko chcú.

Ďakujem.

/Potlesk./

Podpredseda SNR J. Klepáč:

Ďakujem pánovi poslancovi Majerovi. Dávam slovo ministrovi financií pánovi Kováčovi.

Minister financií SR M. Kováč:

Vážený pán predseda,
vážené predsedníctvo,
vážené kolegyne, vážení kolegovia,
vážení poslanci,

Návrh zákona Slovenskej národnej rady o rozpočtových pravidlách je výsledkom niekoľkomesačnej práce na problematike rozpočtových vzťahov medzi federáciou a republikami, ale i medzi našou republikou a rozpočtami novovzniknutých obcí. Reaguje na zmenené podmienky, ktoré nastali v našej spoločnosti od novembra 1989 a rovnako i na oblasť kompetencií medzi federáciou a republikami, ktorá je už niekoľko mesiacov predmetom diskusií a ako viete, úspešne ukončená prijatím zákona o kompetenciách.

Výsledkom intenzívnych rokovaní je teda koncepcia troch samostatných štátnych rozpočtov. Tým by malo byť ukončené obdobie, kedy rozpočtovú politiku charakterizovala vysoká redistribúcia finančných zdrojov cez štátny rozpočet federácie. Tento nový vzťah by mal zobjektivizovať doteraz kritizované vzťahy zapojenia právnických a fyzických osôb na jednotlivé štátne rozpočty. Vzhľadom na to, že ide o úplne nový model rozpočtových vzťahov, jeho dotváranie nebolo vôbec jednoduché. V podstate sa dotvára až teraz pri praktickej realizácii rozpočtového procesu.

Je potrebné si uvedomiť, že v čase tvorby návrhu rozpočtových pravidiel neboli k dispozícii definitívne zá-

very rokovaní vlád a zákonodárných orgánov o kompetenčných otázkach. Preto bolo značne problematické určiť príjmovú základňu federálneho i republikových štátnych rozpočtov vzhľadom na okruh úloh, ktoré budú finančne zabezpečovať práve tieto rozpočty.

Koncepcia návrhu zákona, ktorý je predložený na rokovanie Slovenskej národnej rady, je založená na princípe zvrchovanosti republiky nad zdrojmi vytvorenými na jej území. Výnimku tvoria príjmy rozpočtov obce a podiely štátneho rozpočtu federácie na výnosoch niektorých dani a odvodov. Pri zostavovaní jednotlivých štátnych rozpočtov vznikli značné problémy, v akej výške určiť podiely štátneho rozpočtu federácie na príjmoch republik a ako zabezpečiť, aby rozpočtové príjmy za vnútorné organizačné jednotky, t. j. závody príslušných podnikov, plynuli do rozpočtu tej republiky, na území ktorej sa táto vnútorná organizačná jednotka nachádza. Preto bola prijatá zásada, že rozhodujúce rozpočtové príjmy, a to výnos dane z obratu, odvody zo zisku a poľnohospodárskej dane zo zisku za celú Českú a Slovenskú Federatívnu Republiku sa budú deliť medzi štátny rozpočet federácie a štátne rozpočty republik v pomere, ktorý určí zákon o štátnom rozpočte federácie. S touto zásadou súhlasili aj všetky tri vlády.

Vzhľadom na toto riešenie je potrebné upraviť navrhnutú dikciu niektorých ustanovení zákona o rozpočtových pravidlách. Preto si dovoľím navrhnúť úpravu dotknutých ustanovení tak, aby sa dosiahol súlad zákona Slovenskej národnej rady o rozpočtových pravidlách s celoštátnym postupom, a to:

1. Ustanovenie § 2 ods. 2 odporúčam zmeniť takto: "Štátny rozpočet republiky plní funkciu základného ekonomického nástroja finančnej politiky."

2. Ustanovenie § 3 ods. 1 písm. a/ odporúčam doplniť nasledovne: "Ak osobitný zákon Federálneho zhromaždenia neustanovuje inak."

3. Ustanovenie § 5 odseku 1 písm. a/ a b/ odporúčam zmeniť takto: "Prijmy štátneho rozpočtu republiky sú, ak tento alebo iný zákon neustanoví inak

a/ dane, poplatky a odvody od právnických osôb vykonávajúcich činnosť na území Slovenskej republiky,

b/ dane a poplatky od fyzických osôb."

Toto opatrenie považujeme za prechodné riešenie, ktoré bolo prijaté z dôvodu dosiahnutia dohody a uzatvorenia rozpočtového procesu pri tvorbe všetkých troch štátnych rozpočtov práve na rok 1991. Naďalej stojí pred nami úloha hľadať také riešenie, ktoré by zodpovedalo predstávam o zvrchovanosti republik a zároveň by zabezpečovalo prefinancovanie potrieb federácie.

Ďalej chcem uviesť, že zákon o rozpočtových pravidlách má upraviť aj rozpočtové hospodárenie miest a obcí. Návrh zákona podrobne určuje príjmy a výdavky ich rozpočtov. Orgány štátnej správy môžu zasahovať do finančného hospodárenia iba prostredníctvom dotácií a návratných finančných výpomocí. Celý rozpočtový proces bude v právomoci obce. Naruňuje sa však obligatórne zriaďovať rezervný fond obce s minimálne 10 %-ným prídelenom do tohto fondu. Osvedčené pravidlá rozpočtového hospodárenia ostávajú prakticky v nezmenenej podobe. Podrobnosti rozpočtového hospodárenia, ako aj hmotnú zainteresovanosť rozpočtových a príspevkových organizácií upravi vykonávací predpis, ktorého vydanie závisí od schválenia tohto zákona.

Medzi jednotlivými štátnymi rozpočtami, ako aj medzi štátnym rozpočtom republiky a rozpočtami obcí dochádza

k principiálne novým vzťahom, ktoré výrazne ovplyvnia rozpočtové hospodárenie. Medzi ďalšie vplyvy patrí predovšetkým cenová liberalizácia, presun kompetencií medzi federáciou a republikami, resp. medzi Slovenskou republikou a jednotlivými obcami, intenzita podnikateľských aktivít, vplyv zahraničného kapitálu a podobne.

Vážené poslankyne,
vážení poslanci,

verim, že predložený návrh zákona spĺňa predstavy poslancov tohto zákonodarného orgánu a preto predpokladám, že jeho schválenie podporíte.

Ďakujem za pozornosť.
/Potlesk./

Podpredseda SNR J. Klepáč:

Ďakujem pánovi ministrovi Kováčovi za odôvodnenie návrhu zákona. Prosím spoločného spravodajcu výborov pána Jána Majera, aby predniesol správu o výsledku prerokovania návrhu zákona vo výboroch Slovenskej národnej rady.

Poslanec J. Majer:

Vážený pán predseda Slovenskej národnej rady,
vážený pán predsedajúci,
vážené poslankyne a poslanci,
vážení hostia,

pred rokom schválila Slovenská národná rada rozpočtové provizorium pre rok 1990, ktoré bolo počiatkom charakterizovaným snahou o prechod od jedného ekonomického systému k druhému. Tento prechod v relatívne krátkom obdo-

bi bude znamenať odmietnutie neefektívnej, plytvajúcej, ekologicky devastujúcej ekonomiky a prijatie takého prirodzeného ekonomického systému, ktorý bude založený na cenách odrážajúcich vzácnosť statkov, na zdravých podnikateľských aktivitách, na transparentných obecných pravidlách. Nepôjde o dirigovanie ekonomiky zhora, ani o zavedenie akéhosi medzistupňa medzi centrálnym plánovaním a trhovou ekonomikou, ale o zmenu smerom k ekonomike založenej na súkromnom sektore, súkromnej iniciatíve a podnikaní. Všetci si uvedomujeme, že komplexná transformácia ekonomiky je nutná, treba si však uvedomiť aj to, že keď už proces prechodu začal, musí existovať aj snaha ako nestratiť jeho dynamiku, ako budovať a udržiavať potrebnú spoločenskú a politickú klimu.

Bolestné obdobie reštrukturalizácie a jeho sprievodné javy, najmä rast nezamestnanosti, inflácia a podobne, nesmú prekročiť medze tolerancie obyvateľstva. Tieto medze sú dané výškou kreditu dôvery každého občana a dôvera musí vychádzať z presvedčenia, že po utvorení priaznivého makroekonomického prostredia mu bude daná možnosť, aby si vlastnou zodpovednosťou zabezpečil dobrú životnú úroveň. Z uvedeného vyplýva, že najdôležitejšie úlohy v transformačnom procese majú mikroekonomický charakter, základom však je zdravá makroekonomická politika.

I keď možno diskutovať o správnej postupnosti reformných krokov, rozpočtové pravidlá po novom rozdelení kompetencií sú nesporne jedným z prvých krokov makroekonomickej politiky. Jej konfliktnosť by iste bola obmedzená v prípade prednosti liberalizácie cien, daňovou reformou pred legislatívnou úpravou rozpočtových pravidiel.

Treba pripomenúť, že vzájomné relácie medzi jednotlivými rozpočtami, t.j. medzi štátnym rozpočtom federácie,

republik a miestnymi rozpočtami, sú doposiaľ značne ovplyvňované deformovanými hodnotovými vzťahmi, čo vedie k nerovnomernostiam rozdelenia rozpočtových príjmov v relácii k rozdeleniu rozpočtových výdavkov. Centrálnie ponímanie ekonomiky malo za následok doterajšiu faktickú nadradenosť štátneho rozpočtu federácie a navonok sa prejavovala veľkým objemom dotácií republikám. Nová koncepcia vychádza zo samostatného finančno-rozpočtového hospodárenia federácie a republik.

Vážené poslankyne,
vážení poslanci,

v snahe zostaviť čo najlepšie rozpočtové pravidla, i keď si myslím, že nebudú mať dlhšiu trvácnosť ako jeden rok, pokúsim sa predložiť vám návrhy na viaceré zmeny týchto rozpočtových pravidiel. Predtým však treba povedať, že vládny návrh zákona Slovenskej národnej rady o pravidlách hospodárenia s rozpočtovými prostriedkami Slovenskej republiky /ďalej len rozpočtové pravidlá/ prerokoval 22. októbra 1990 Výbor Slovenskej národnej rady pre obchod a služby, 5. novembra 1990 Výbor Slovenskej národnej rady pre národnosť, etnické skupiny a pre ľudské práva, 6. novembra 1990 Ústavnoprávny výbor Slovenskej národnej rady, Výbor Slovenskej národnej rady pre životné prostredie a ochranu prírody a zahraničný výbor Slovenskej národnej rady, 7. novembra Výbor Slovenskej národnej rady pre štátnu správu a územnú samosprávu a Branno-bezpečnostný výbor Slovenskej národnej rady, 8. novembra 1990 Výbor Slovenskej národnej rady pre sociálnu politiku, zdravotníctvo a sociálne vzťahy a Výbor Slovenskej národnej rady pre vzdelanie, vedu, kultúru a šport a 9. novembra 1990 Národohospodársky a rozpočtový výbor Slovenskej národnej rady.

Vládny návrh zákona prerokovali všetky výbory Slovenskej národnej rady /okrem mandátového a imunitného výboru/ a odporučili ho Slovenskej národnej rade schváliť.

Žiadne pripomienky k vládneému návrhu zákona Slovenskej národnej rady nemali Výbor Slovenskej národnej rady pre obchod a služby, Branno-bezpečnostný výbor Slovenskej národnej rady a Zahraničný výbor Slovenskej národnej rady.

Ostatné výbory navrhujú, aby sa vládny návrh zákona Slovenskej národnej rady o pravidlách hospodárenia s rozpočtovými prostriedkami v Slovenskej republike prijal s úpravami, ktoré sú uvedené v spoločnej správe výborov, ktorú máte k dispozícii ako tlač 47a.

Medzi nesporné pripomienky výborov zlepšujúce vládny návrh zákona, ktoré odporúčam poslancom Slovenskej národnej rady schváliť, patria:

Pripomienky uvedené pod bodom 1 a 2, ktoré odporúčam zjednotiť a prijať. Nadpis zákona odporúčam upraviť takto: "Zákon Slovenskej národnej rady z" - ak ho schválime dnes, tak zo 17. 11. 1990 - "o rozpočtových pravidlách Slovenskej republiky". Navrhujem to i z toho dôvodu, že federálny zákon, ktorý bol prijatý minulý týždeň vo štvrtok, má tiež len takúto skratku.

An blok navrhujem prijať pripomienky uvedené v bodoch 5, 6, 7, 9, 10, 11, 14, 17, 20, 21, 22, 25, 30, 31, 33, 34, 35, 40, 42, 43 a 45 spoločnej správy.

Pripomienku uvedenú pod bodom 8 navrhujem neprijať. Prednesiem návrh na zmenu.

Pripomienku uvedenú pod bodom 12 navrhujem neprijať, pretože vychádza z dnes už zastaralej koncepcie rozpočtových pravidiel, ktoré vychádzali z územného princípu. Prednesiem svoj pozmeňovací návrh.

Pripomienku uvedenú pod bodom 13 navrhujem neprijať, pretože táto problematika, pokiaľ ide o štátny rozpočet republiky, je upravená v § 5 ods. 1 písm. a/ odkazom na osobitný zákon a vecne ju rieši § 3 ods. 3 návrhu zákona o štátnom rozpočte Slovenskej republiky na rok 1991. Vo vzťahu k rozpočtom obcí ju rieši § 8 ods. 1 písm. c/ bod 1 a 2.

Pripomienku pod bodom 15 navrhujem neprijať. Ide o nepresné vyjadrenie. Štát nemôže spôsobiť majetkovú ujmu, môžu ju spôsobiť len nejaké štátne organizácie.

Pripomienku pod bodom 16 navrhujem neprijať a ponechať ju v pôvodnom znení. Všetky dotácie nemusia byť poskytované povinne a treba prihliadať na ekonomické možnosti. Obligatórne poskytovanie upravuje ods. 1 tohto paragrafu.

Pripomienku pod bodom 18 navrhujem neprijať. Prednesiem svoj pozmeňujúci návrh.

Pripomienku pod bodom 19 navrhujem neprijať. Ide o rozpočtové určenie pokút všeobecne a z osobitného predpisu vyplynie, ktoré pokuty budú príjmom štátneho rozpočtu a ktoré budú príjmom rozpočtov obcí.

Pripomienku pod bodom 29 navrhujem neprijať. Problematika je riešená v bode 23 a 26.

Pripomienku pod bodom 32 navrhujem neprijať. Presnejšie legislatívne vyjadrenie je v bode 33.

Pripomienku bod bodom 36 navrhujem neprijať. Podľa môjho názoru riadenie a usmerňovanie nemôže podliehať pripomienkam.

Pripomienku bod bodom 41 navrhujem neprijať a ponechať pôvodné znenie. Kontrolná funkcia Slovenskej národnej rady vyplýva z ústavy a nie je potrebné ju opätovne konštituovať.

Pripomienku pod bodom 44 navrhujem neprijať. Budem mať pozmeňujúci návrh.

Pripomienku pod bodom 46 navrhujem neprijať. Podľa môjho názoru ide o legislatívnu nadbytočnosť.

Teraz sa vrátime k začiatku, k pripomienke pod bodom 3. Pripomienku bod bodom 3 neodporúčam prijať, pretože nejde o optimálne legislatívne riešenie a navrhujem vypustiť celý § 1, pretože nie je v ňom obsiahnutý celý predmet úpravy zákona. V prípade, že sa prijme návrh vypustenia celého tohto paragrafu, je bezpredmetná aj pripomienka pod bodom 4.

O bode 23 navrhujem hlasovať osobitne. V prípade prijatia vypadnú potom pripomienky pod bodmi 24, 27 a 28.

O pripomienke uvedenej pod bodom 26 navrhujem hlasovať osobitne. Je však potrebné a prosím, aby sa minister financií Slovenskej republiky vyjadril, či tieto dotácie nebude potrebné poskytovať i v roku 1992, ako to vyplýva z pozmeňujúceho návrhu spoločnej správy. Podľa vyjadrenia pana ministra sa potom rozhodneme v hlasovaní.

Pripomienku uvedenú v spoločnej správe pod bodom 39 navrhujem prijať a hlasovať o nej osobitne. Ak bude prijata, v tom prípade vypadne pripomienka uvedená pod bodom 38.

Ako spoločný spravodajca k návrhu zákona prednášam nasledovné návrhy na zmeny:

Pripomienka pod bodom 8 - navrhujem za § 2 vložiť nový § 3, ktorý znie:

"1/ Slovenská republika je vo svojom rozpočtovom hospodárení samostatná.

2/ Pri hospodárení s rozpočtovými prostriedkami štátneho rozpočtu v záujme jeho jednotného pôsobenia so štátnym rozpočtom Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky a so štátnym rozpočtom Českej republiky sa uplatňujú vládami Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, Českej republiky a Slovenskej republiky dohodnuté zásady finančnej a rozpočtovej politiky."

Nadväzne na túto zmenu odporúčam upraviť číslovanie ostatných paragrafov.

K návrhom pána ministra Kováča: Prvý návrh, kde odporúčal v § 2 ods. 2 zmeniť na "Štátny rozpočet republiky plní funkciu základného ekonomického nástroja finančnej politiky", navrhujem prijať naše znenie pod bodom 6 spoločnej správy. Ak schválime návrh v bode 6, je to úplne totožné. Ak budú pripomienky, potom budeme musieť o tom hlasovať.

K bodu 2 pána ministra, kde odporúčal § 3 ods. 1 písmeno a/ doplniť "ak osobitný zákon Federálneho zhromaždenia neustanovuje inak", si myslím, že by sme nemali schvaľovať niečo, čím by sme dali niekomu právomoc osobitnými zákonmi, nielen tými, čo boli o kompetenciách, ale aj ďalšími, meniť to, čo si tu v pravidlách dohodneme. Preto navrhujem doterajší § 3 ods. 1 písm a/ a b/ pozmeniť takto:

"a/ príjmy a výdavky za všetky úseky hospodárstva a správy Slovenskej republiky, okrem príjmov vyčlenených ako spoločné príjmy štátnych rozpočtov republik a štátneho rozpočtu federácie a okrem príjmov a výdavkov rozpočtov štátnych fondov a rozpočtov obcí,

b/ podiely štátneho rozpočtu republiky na spoločných príjmoch štátnych rozpočtov republik a štátneho rozpočtu federácie."

K bodu 3 návrhu pána ministra, v ktorom navrhoval ustanovenie § 5 odsek 1 písm. a/ a b/ zmeniť tak, že príjmy štátneho rozpočtu republiky sú, ak tento alebo iný zákon neustanovi inak a/ dane, poplatky a odvody od právnických osôb vykonávajúcich činnosť na území Slovenskej republiky a b/ dane a poplatky od fyzických osôb, navrhujem trošku dlhšie, ale myslím si, že presnejšie znenie.

Písmená a/ až d/ znejú:

"a/ dane a odvody od právnických osôb, ktorých sídlo je na území Slovenskej republiky, alebo ak tu majú zdroj svojich príjmov, alebo ak svoju činnosť vykonávajú prostredníctvom stálej prevádzkárne alebo iného zariadenia, okrem príjmov, ktoré sú podľa tohto alebo iného zákona Slovenskej národnej rady príjmom štátnych fondov alebo rozpočtov obcí, podielov rozpočtov obcí na príjmoch štátneho rozpočtu republiky a príjmov ustanovených rozpočtovými zákonmi Federálneho zhromaždenia, Českej národnej rady a Slovenskej národnej rady ako spoločné príjmy ich štátnych rozpočtov a tých druhov príjmov alebo ich častí, ktoré podľa zákona Slovenskej národnej rady o štátnom rozpočte republiky sú príjmom štátneho rozpočtu Českej republiky,

b/ zákonom Slovenskej národnej rady o štátnom rozpočte republiky ustanovený podiel na celoštátnom výnose dane z obratu, odvodov zo zisku a poľnohospodárskej dane zo zisku".

To sú tie tri prúdy, ktoré majú vniknúť do federálneho rozpočtu. Prosil by som pána ministra, aby vysvetlil filozofiu percentuálneho členenia, prečo Česká republika má mať 40, federál 35 a my 25. Myslím si, že by mali všetci poslanci vedieť, prečo sa to takto stanovilo. Pri kompetenciách ste sa tým zaoberali. V rozpočtových pravidlách federácie sú podiely stanovené, my sme to nenavrhovali, pretože ak by tento rozpočtový zákon mal mať širšiu platnosť, nielen na rok 1991, tie percentá sa zrejme budú meniť.

"c/ dane od fyzických osôb okrem príjmov, ktoré sú podľa tohto alebo iného zákona Slovenskej národnej rady príjmom rozpočtov obcí alebo príjmom štátneho rozpočtu Českej republiky".

Tu ide v podstate o to, že odvody dane zo mzdy majú byť realizované tak, že ak napríklad naši pracovníci robia v Ostrave, malo by sa to odvádzať tu. .

"d/ poplatky a pokuty, ak podľa osobitného predpisu nie sú príjmom štátneho rozpočtu federácie alebo rozpočtov obcí, alebo zákonom ustanovených štátnych fondov."

Doterajšie písm. c/ až f/ sa označujú ako písm. e/ až h/.

Pripomienku k § 6 ods. 4 - v spoločnej správe uvedenú pod bodom 18 navrhujem v nasledovnom znení: "Učelové dotácie sa poskytujú na konkrétne akcie alebo na vopred

určené okruhy potrieb. Môžu byť použité len na určené účely a za podmienok stanovených Ministerstvom financií Slovenskej republiky /ďalej "ministerstvo financií"/ v súlade so zákonom o štátnom rozpočte republiky. Podliehajú ročnému zúčtovaniu so štátnym rozpočtom republiky."

K § 11 ods. 4 - v spoločnej správe pod bodom 37 navrhujem slová v prvej vete "neplánovaných výdavkov" nahradiť slovami "rozpočtovo nezabezpečené potreby". Takto upravený odsek 4 vypustiť z § 11 a zaradiť ho do § 3 ods. 3. Neviem si totiž dobre predstaviť, o aké centralizované prostriedky môže ísť, ak to nie sú prostriedky štátneho rozpočtu. Myslím si, že by mimo štátneho rozpočtu nemali byť prostriedky, o ktorých by poslanci Slovenskej národnej rady nemali vedieť alebo nemali o nich rozhodovať.

K § 23 ods. 1 - pripomienka zo spoločnej správy pod bodom 44 - na koniec doterajšieho textu namiesto tam uvedeného znenia odporúčam pripojiť slová "podľa zásad ustanovených vládou".

Vážené poslankyne, poslanci,

„ pri hliadnutí na viaceré legislatívne návrhy zákona a nepresností, ako aj na možný rozsah dopĺňujúcich a pozmeňujúcich návrhov k nemu, odporúčam súhlasiť s tým, aby legislatíva Slovenskej národnej rady bola poverená vykonať v zákone nevyhnutné legislatívno-technické úpravy. Mám otázku na predkladateľa, či tento návrh prešiel jazykovou úpravou, ako to ukladajú legislatívne pravidlá vlády Slovenskej republiky.

Záverom prosím poslancov, aby mi všetky pozmeňujúce návrhy predložili písomne ihneď po ich prednesení v rozprave.

Ďakujem za pozornosť.

Podpredseda SNR J. Klepáč:

Ďakujem poslancovi Majerovi za prednesenie spravodajskej správy. Zároveň ho prosím, aby zaujal miesto určené pre spravodajcu výborov.

Otváram rozpravu o prvom bode programu, do ktorej sa zatiaľ prihlásil poslanec Andrej Hajduk. Prosím, aby sa ujal slova.

Poslanec A. Hajduk:

Vážený pán predsedajúci,
vážené pani poslankyne, páni poslanci,
vážená vláda,

navrhujem doplniť § 6 o nový odsek 5 s týmto znením: "Namiesto účelových dotácií hospodárskym subjektom môže byť pri riešení dôsledkov konverzie zbrojnej výroby resp. ekologických problémov poskytnutá úľava na odvode zo zisku týchto subjektov pre štátny rozpočet republiky." Odôvodňujem to nasledovne: v Slovenskej republike má konverzia zbrojnej výroby rozsiahly dopad na výrobný program hospodárskych subjektov a náväzné sociálne dopady na zamestnancov. Obdobne je to v prípadoch, kde hospodárske subjekty zápasia s riešením ekologických problémov. Uvedený doplnňujúci návrh vytvára priestor pre aktivitu hospodárskych subjektov a ich zainteresovanosť na odstraňovaní zdanlivo neriešiteľných problémov.

Podpredseda SNR J. Klepáč:

Ďakujem. Pán poslanec, prosím, aby ste text pozmenňujúceho návrhu odovzdali spoločnému spravodajcovi. Hlásí sa niekto z poslancov do rozpravy? Pán poslanec Fogaš. Pripraví sa pán poslanec Galanda.

Poslanec L. Fogaš:

Vážený pán predsedajúci,
vážené predsedníctvo,
vážení členovia vlády,

pôvodne som k tomuto návrhu zákona nemienil diskutovať a mám iba stručnú poznámku. Pán spravodajca k bodu 15 spoločnej správy uviedol, že nenavrhuje jeho schválenie preto, lebo štát nemôže spôsobiť ujmu. Chcel by som upozorniť na to, že pán spravodajca sa mýli. Štát je jedným zo subjektov práva, má práva a povinnosti a má aj svoju zodpovednosť. Máme dokonca zákon o zodpovednosti za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo chybným postupom štátneho orgánu a tam zodpovedá štát. Odporúčam teda, aby sme sa k bodu 15 vyjadrili hlasovaním. Ide vlastne o spresnenie textu vo vládnom návrhu zákona a domnievam sa, že toto doplnenie by bolo rozumné. Štát je totiž takým istým subjektom ako sú fyzické, právnické aj ostatné osoby, je tiež nositeľom zodpovednosti, takže nevidím dôvod, prečo by práve štát nemal niesť takúto zodpovednosť.

Podpredseda SNR J. Klepáč:

Ďakujem pánovi poslancovi Fogašovi. Vystúpi pán poslanec Galanda.

Poslanec M. Galanda:

Vážený pán predsedajúci,
vážené poslankyne, páni poslanci,
ctená vláda,

dovolím si navrhnúť v § 3 ods. 1 písm. b/ menšiu úpravu. Navrhujem, aby táto veta znela: "finančné vzťahy k

právnickým a fyzickým osobám". Tam sú politické strany, hnutia, spoločenské a iné organizácie - podľa mňa pojem právnické osoby to dostatočne zahŕňa, je to jasné a jednoduchšie.

Podpredseda NR J. Klepáč:

Ďakujem pánovi poslancovi Galandovi. Hlásí sa ešte niekto do diskusie?

/Nikto./

Vyhlasujem rozpravu o prvom bode programu za skončenú. Chce sa k rozprave vyjadriť minister financií pán Kováč?

Minister financií SR M. Kováč:

Vážené poslankyne,
vážení poslanci,

najskôr by som reagoval na otázky, ktoré predniesol pán spravodajca pokiaľ ide o § 8 ods. 5, či sa sa účelové dotácie majú týkať aj roku 1992. Podľa môjho názoru niektoré z nich sa už nebudú týkať roku 1992. Dnes ešte nevieme presne povedať ktoré, preto neodporúčam, aby sa tam uvádzal aj rok 1992. Predpokladáme, že na rok 1992 budeme prijímať nové rozpočtové pravidlá alebo budeme k nim prijímať úpravy. Potom môžeme spresniť, ktoré účelové dotácie poskytované obciam na rok 1991, sa budú týkať aj roku 1992.

Ďalej som bol vyzvaný, aby som vysvetlil filozofiu, ako došlo k tomu, že u dane z obratu, odvodu zo zisku, odvodu z poľnohospodárskej dane a iných, ktoré sa stali príjmom federálneho rozpočtu i rozpočtu republik podľa do-

hodnutých zásad, sa stanovilo 35 % pre federálny rozpočet, 40 % pre český rozpočet a 25 % pre slovenský rozpočet. Dôvod je nasledovný: ako viete, ešte v priebehu zostavovania rozpočtu pre rok 1991 sa ukázalo, že u niektorých druhov daní z obratu je ťažko určiť rozpočtovú príslušnosť pre Slovenskú republiku alebo pre Českú republiku. Keďže išlo o značný rozsah dane - minimálne okolo 8 až 9 miliárd - a taktiež vzhľadom na skutočnosť, že sa nebolo možné dohodnúť o rozdelení odvodov zo zisku u takých podnikov, ako je Česko-slovenská obchodná banka, organizácie zahraničného obchodu, Investičná banka a iné tzv. celoštátne podniky, prijala sa zásada, že daň z obratu i odvody zo zisku budú plynúť na jeden účet, spoločný účet federácie a oboch republík a deľba sa uskutoční primerane úvahám oboch republík o príslušnosti týchto príjmov k rozpočtom jednotlivých republík. Táto úvaha bola založená na našich pôvodných predpokladoch. Znamená to, že to, čo sme sa domnievali, že je príjmom rozpočtu republík, i keď sme mohli mať spory v špecifikácii, čo z toho, pokiaľ ide o odvody zo zisku a dane z obratu, ukázalo sa, že toto delenie zodpovedá rozsahu rozpočtových príjmov, ktoré boli pôvodne v našom návrhu, ba dokonca v niečom mohli situáciu aj vylepšiť.

Ďalší dôvod bol v tom, že rozpočtové príjmy pre budúci rok práve v týchto dvoch oblastiach sú z hľadiska reálnosti najmenej odhadnuteľné. Záleží totiž na tom, či uvažujeme s poklesom v hospodárstve o 5, 10, 15 %. Samozrejme, to nikto nevie vopred jednoznačne povedať. Určitý odhad bol v rozpočte založený, ale riziká v jednotlivých republikách môžu byť rozdielne. Tým, že sme urobili spoločný príjem a delíme ho, vlastne rozkladáme riziká na tri rozpočty, ale aj prípadné zvýšené príjmy, či už dane z obratu alebo zo zisku rozkladáme na tri rozpočty. Keďže v budúcom roku nepredpokladáme, že by skutočný vývoj bol priaznivejší, než je založený v rozpočte, skôr možno ho-

vorit o rozložení rizik, a to sa ukázalo prijateľným pre všetky tri rozpočty. Teda zhrniem: toto delenie sa približuje k pomeru 1 : 2, pokiaľ ide o pomer českej a Slovenskej republiky a zodpovedá našim pôvodným predstavám o rozsahu príjmov dane z obratu a odvodov zisku do rozpočtu republik. Z týchto dôvodov sme s takýmto riešením súhlasili s poznámkou, že ho považujeme za riešenie pre rok 1991, maximálne snáď pre rok 1992. Ale akonáhle budeme môcť presnejšie identifikovať a lokalizovať príjmy do rozpočtu Slovenskej a Českej republiky, dôvod pre takýto spôsob rozdeľovania odpadne a nie je nutné, aby sa v ďalších rokoch robila nová dohoda o percentuálnom rozdelení týchto príjmov. Ešte snáď jednu poznámku, že určité východisko bolo aj v tom, že sme sa dohodli na výške príjmov do federálneho rozpočtu. Príjmy federálneho rozpočtu pozostávajú tak tiež z dvoch samostatných blokov. Jeden blok to sú vlastné príjmy federálneho rozpočtu. Druhý blok, ktorý vyžadoval dotáciu či podiely z rozpočtov republik, sa musel prispôbovať celkove odsúhlasnej výške výdavkov vo federálnom rozpočte. Percento pre federálny rozpočet mohlo byť 33, ale aj 37, bolo to závislé od celkovej výšky výdavkov federálneho rozpočtu. Čiže rozdiel vyžadoval určiť do federálneho rozpočtu 35 % na krytie výdavkov, ktoré boli spoločne dohodnuté, že pre rok 1991 budú výdavkami federálneho rozpočtu.

Pokiaľ ide o návrh pána poslanca Hajduka na doplnenie § 6 o poskytovaní úľav na odvodoch zo zisku v prípadoch konverzie, prípadne ekologickej katastrofy, toto doplnenie neodporúčam, pretože to je zmena zákona o odvodoch zo zisku a zmenu tohto zákona nemožno vykonať zmenou v rozpočtových pravidlách. Takéto riešenie možno iniciovať a navrhovať v súvislosti so zákonom o odvodoch zo zisku.

Pokiaľ ide o stanovisko pána poslanca Fogaša, zrejme je potrebné, aby sa legislatívci dohodli. Tiež sa domnievam, že štát tú zodpovednosť má.

Pokiaľ ide o ostatné návrhy, ktoré predniesol spravodajca pán poslanec Majer a ktoré sa týkali vymedzenia príjmov do rozpočtu, potreboval by som sa poradiť s mojimi odbornými pracovníkmi. Každé išlo o pomerne dlhé znenie, v tuto chvíľu nie som schopný posúdiť, či to nie je v rozpore s inými ustanoveniami. S ostatnými pripomienkami súhlasím.

Podpredseda SNR J. Klepáč:

Ďakujem pánovi ministrovi Kováčovi. Žiada si slovo spoločný spravodajca výborov pán poslanec Majer?

Poslanec J. Majer:

K pripomienke pána Fogaša chcem povedať, že štát je nehmotný pojem. Ak prijmeme alternatívu, že tam necháme pojem štát, podľa môjho názoru bude potrebné vymedziť aj zodpovednosť štátnych orgánov hospodárskeho riadenia podľa § 26a Hospodárskeho zákonníka, aby štátne organizácie, ktoré spôsobia ujmu, neboli vynechané. Inak pripomienky nemám. Navrhujem urobiť prestávku, aby sa pán minister mohol poradiť a potom hlasovaním rozhodneme o mojich alebo jeho pripomienkach.

Podpredseda SNR J. Klepáč:

Faktickú poznámku má pán poslanec Fogaš.

Poslanec E. Fogaš:

Prosim, aby sme nezaťažovali fungovanie štátu ako určitého subjektu práva s existenciou štátnych orgánov. Je prirodzené, že štát si vytvára orgány, cez ktoré sa realizuje štátna moc - povieť to takto nadnesene. Čiže aj ministerstvo spravodlivosti ak bude niesť zodpovednosť za vydanie nezákonného rozhodnutia, ako to máme teraz napríklad v zákone č. 58 z roku 1969, je to zodpovednosť štátu a nie tohoto ministerstva. Pokiaľ ide o zodpovednosť hospodárskych organizácií, sú to samostatné právne subjekty, a po privatizácii budú dvojnásobne samostatné, či už to bude štátny podnik alebo iný podnik. Tam máme osobitnú zodpovednosť organizácie za škodu, ktorú spôsobí. Takže tieto dve veci nedávajme dohromady. Zodpovednosť štátu je dôležitá aj preto, lebo máme osobitný právny predpis a aby sa náhodou zo štátneho rozpočtu nehradilo aj to, za čo štát nezodpovedá. Je to spresnenie, považujem to za správne a preto odporúčam pripomienku pod bodom 15 prijať.

Podpredseda SNR J. Klepáč:

Ďakujem pánovi poslancovi Fogašovi. Stručná rekapitulácia: zo spoločnej správy máme 46 pripomienok, v rozprave boli vznesené 3 pripomienky. Myslím si, že tento zákon ako prvý je výsledkom veľmi precíznej práce poslancov vo výboroch, kde boli zrejme prebraté všetky dĺkcie jednotlivých paragrafov.

Keďže pán minister si vyžiadala čas na konzultáciu, vyhlasujem prestávku do 11.45 hodiny. Potom pristúpime k hlasovaniu o pripomienkach a o celom zákone.

/Po prestávke./

Podpredseda SNR J. Klepáč:

**Vážené poslankyne,
vážení poslanci,**

pokračujeme v prerokúvaní vládneho návrhu zákona o pravidlách hospodárenia a rozpočtovými prostriedkami Slovenskej republiky. K návrhom a vzneseným pripomienkam sa vyjadrí minister financií pán Kováč.

Minister financií SR M. Kováč:

**Vážené poslankyne,
vážení poslanci,**

po porade chcem oznámiť, že súhlasím aj s úpravou § 5 tak, ako to navrhol spravodajca pán poslanec Majer. Súhlasím tiež s tým, aby legislatívno-technickú úpravu vykonal legislatívny odbor Kancelárie Slovenskej národnej rady spolu s mojimi zodpovednými pracovníkmi za legislatívnu stránku zákona. Zároveň odpovedám, že tento návrh zákona prešiel jazykovou úpravou v jazykovednom ústave.

Pokiaľ ide o návrh na vypustenie § 1, chcel by som poznamenať, že tento paragraf vlastne vymedzuje predmet tohto zákona. Zdá sa mi, že bez § 1 by sme išli in medias res do problematiky bez toho, aby sme vysvetlili, čoho sa tento zákon týka. Odporúčam teda § 1 ponechať. Takisto dávam na zváženie návrh, ktorý predniesol spoločný spravodajca pán poslanec Majer, aby § 11 ods. 4, ktorý v podstate pojednáva o všeobecnej pokladničnej správe, bol presunutý do § 3. Podľa môjho názoru lepšie zapadá do § 11, lebo všeobecná pokladničná správa vlastne vzniká preto, aby

prijmy a výdavky, ktoré nemožno viazať rozpočtom ústredných orgánov, boli v osobitnej kapitole - všeobecnej pokladničnej správe. Čiže týmto lepšie zapadá do § 11 než do § 3, ktorý veľmi všeobecne hovorí o obsahu štátneho rozpočtu republiky, vrátane jednotlivých kapitol. Nie je to podstatná záležitosť, je to skôr otázka čistoty určitého usporiadania a logiky usporiadania návrhu tohto zákona.

Ďakujem.

Podpredseda SNR J. Klepáč:

Ďakujem pánovi ministrovi Kováčovi. Pripomienku má ešte pán spoločný spravodajca.

Poslanec J. Majer:

Pokiaľ ide o § 1, rozhodneme o tom hlasovaním, berme však do úvahy, že ak v § 1 ods. 1 necháme "tento zákon upravuje najmä" tak ako je v bode 3 spoločnej správy, výpočet tam nebude úplný. Potom musíme rešpektovať aj návrh v bode 4 spoločnej správy. Som za to, aby sme išli in medias res, teda do stredu vecí a začali rovno meritom vecí.

Nesúhlasim s tým, čo pán minister povedal k presunu paragrafov. Pán minister to navrhuje ponechať tak, ako je to v návrhu a zdôvodnil to tým, že sú výdavky, ktoré nemôžu byť v štátnom rozpočte. Najde mi o to, či výdavky tam budú alebo nie, ale aby niekto bez nás nemanipuloval s prostriedkami tak, ako sa to robilo za totality, že bol jeden balík peňazí a nevedeli sme, komu to išlo. Ide o to, aby sme vedeli, na čo sa používajú prostriedky slovenského rozpočtu. Rozhodnite o tom hlasovaním.

Ak už nikto nemá pripomienky, navrhujem, aby sme pristúpili k hlasovaniu.

Podpredseda SNR J. Klepáč:

Pristúpime k hlasovaniu. Pán spoločný spravodajca, prosím, aby ste postupne uvádzali hlasovanie o jednotlivých bodoch v zmysle spoločnej správy a v zmysle výsledkov našej rozpravy.

Poslanec J. Majer:

Prioritu v hlasovaní má spoločná správa. V kuloári ma pán docent Fogaš upozornil, že som porušil organizačný poriadok, keď som svoje návrhy predniesol skôr než bola otvorená rozprava. Ospravedlňujem sa za to. Ak uznáte za vhodné, môžeme najskôr hlasovať o pozmeňujúcich návrhoch z rozpravy a o mojich návrhoch až potom.

Podpredseda SNR J. Klepáč:

Pristúpime k hlasovaniu o pripomienkach zo spoločnej správy.

Poslanec J. Majer:

Návrhujem spoločne an blok hlasovať o bode 5, 6, 7, 9, 10, 11, 14, 17, 20, 21, 22, 25, 30, 31, 33, 34, 35, 40, 42, 43 a 45 spoločnej správy.

Podpredseda SNR J. Klepáč:

Hlasujeme an blok o bodoch spoločnej správy, ako ich predniesol spoločný spravodajca výborov.

Prosím, aby sme sa predstavili.

/Predstavilo sa 117 poslancov./

Kto je za prijatie pripomienok obsiahnutých v bodoch, ktoré uviedol spoločný spravodajca?

/Za návrh hlasovalo 113 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasoval 1 poslanec./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržali 3 poslanci./

Konštatujem, že pripomienky zo spoločnej správy uvedené spoločným spravodajcom sme schválili.

Poslanec J. Majer:

Vrátime sa k bodom 1 a 2, ktoré som navrhoval zjednotiť a prijať. Najskôr by sme mali zamietnuť bod 1 a hlasovať o bode 2.

Podpredseda SNR J. Klepáč:

Budeme hlasovať o pripomienke v bode 1, kde sa dáva na zváženie nový názov zákona. Spoločný spravodajca tento návrh neodporúča.

Prosím prezentáciu.

/Prezentovalo sa 116 poslancov./

Kto je za návrh obsiahnutý v bode 1?

/Za návrh hlasovalo 16 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasovalo 91 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 9 poslancov./

Konštatujem, že sme pripomienku obsiahnutú v bode 1 neprijali.

Pokračujeme v hlasovaní o bode 2, kde sa navrhuje nadpis zákona v znení "Zákon Slovenskej národnej rady zo

17. decembra 1990 o rozpočtových pravidlách Slovenskej republiky." Spoločný spravodajca navrhuje túto pripomienku prijať.

Prosím prezentáciu.

/Prezentovalo sa 116 poslancov./

Kto je za prijatie pripomienky v bode 2?

/Za návrh hlasovalo 101 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasovalo 7 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 8 poslancov./

Konštatujem, že sme pripomienku obsiahnutú v bode 2 spoločnej správy schválili.

Poslanec J. Majer:

Teraz navrhujem hlasovať o vypustení § 1 návrhu zákona. Ak to neodsúhlasíme, potom musíme hlasovať o bode 3 a 4.

Podpredseda SNR J. Klepáč:

Návrh spoločného spravodajcu je vypustiť celý § 1 navrhovaného zákona. Pán minister financií tento návrh neodporúča. Rozhodneme o tom hlasovaním.

Prosím prezentáciu.

/Prezentovalo sa 114 poslancov./

Kto je za vypustenie § 1 návrhu zákona?

/Za návrh hlasovalo 15 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasovalo 89 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 10 poslancov./

Konštatujem, že sme návrh spoločného spravodajcu na vypustenie § 1 neprijali.

Pokračujeme v hlasovaní bodom 3 spoločnej správy, ktorý sa týka § 1 ods. 1, kde sa odporúča v prvom riadku za slovo "upravuje" vložiť slovo "najmä". Po takejto úprave by prvá veta v tomto odseku znela: "Tento zákon upravuje najmä postavenie, funkciu a zostavenie štátneho rozpočtu Slovenskej republiky ..."

Prosím prezentáciu.

/Prezentovalo sa 119 poslancov./

Kto je za prijatie tejto pripomienky?

/Za návrh hlasovalo 31 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasovalo 71 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 17 poslancov./

Konštatujem, že sme pripomienku obsiahnutú v bode 3 spoločnej správy neschválili.

Bod 4 sa týka § 1 ods. 2, kde sa navrhuje slovo "špecifikuje" nahradiť slovom "ustanovuje". Potom by ods. 2 znel: "Tento zákon ďalej ustanovuje druhy príjmov a výdavkov štátneho rozpočtu republiky"

Prosím prezentáciu.

/Prezentovalo sa 120 poslancov./

Kto je za pozmeňovací návrh obsiahnutý v bode 4 spoločnej správy?

/Za návrh hlasovalo 37 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasovalo 69 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 14 poslancov./

Konštatujem, že sme pripomienku obsiahnutú v bode 4 spoločnej správy neschválili.

Poslanec J. Majer:

Ďalej by sme mali rozhodnúť o pripomienke v bode 8. Navrhujem tento bod neprijať. Navrhol som nové znenie tohto paragrafu.

Podpredseda SNR J. Klepáč:

V bode 8 spoločnej správy sa navrhuje za § 2 vložiť nový § 3 znenia, ktoré máte pred sebou. Prosím, aby ste si návrh prečítali. Pre úplnosť uvádzam, že spoločný spravodajca návrh neodporúča schváliť a má svoj pozmeňovací návrh.

Prosím prezentáciu.

/Prezentovalo sa 120 poslancov./

Kto je za pripomienku obsiahnutú v bode 8 spoločnej správy?

/Za návrh hlasovalo 36 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasovalo 65 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 19 poslancov./

Konštatujem, že sme pripomienku obsiahnutú v bode 8 spoločnej správy neschválili.

Poslanec J. Majer:

Ďalej máme bod 12 k § 5 ods. 1, ktorý taktiež odporúčam neprijať, pretože som navrhol iné znenie.

Podpredseda SNR J. Klepáč:

Hlasujeme o bode 12 spoločnej správy, ktorý sa týka § 5 ods. 1 písm. a/, kde sa slová "podľa zákona Federálneho zhromaždenia" navrhujú nahradiť slovami "podľa zákona Slovenskej národnej rady".

Prosím prezentáciu.

/Prezentovalo sa 119 poslancov./

Kto je za navrhovanú pripomienku?

/Za návrh hlasovalo 51 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasovalo 49 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 19 poslancov./

Konštatujem, že sme pripomienku obsiahnutú v bode 12 spoločnej správy neschválili.

Poslanec J. Majer:

Z toho istého dôvodu navrhujem neprijať aj pripomienku v bode 13.

Podpredseda SNR J. Klepáč:

Hlasujeme o bode 13 spoločnej správy, ktorá sa týka § 5 ods. 1.

Prosím prezentáciu.

/Prezentovalo sa 121 poslancov./

Kto je za prijatie tejto pripomienky?

/Za návrh hlasovalo 29 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasovalo 77 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 15 poslancov./

Konštatujem, že sme pripomienku obsiahnutú v bode 13 spoločnej správy neprijali.

Poslanec J. Majer:

Budeme hlasovať o bode 15. K môjmu návrhu namietať pán poslanec Fogaš. Prosím, aby sme o tom hlasovali.

Podpredseda SNR J. Klepáč:

Hlasujeme o bode 15 spoločnej správy, ktorá sa viaže k § 6 ods. 1 písm. b/. Vypočuli ste stanoviská pána spoločného spravodajcu, pána ministra i pána poslanca Fogaša.

Prosím prezentáciu.

/Prezentovalo sa 120 poslancov./

Kto je za pripomienku obsiahnutú v bode 15?

/Za návrh hlasovalo 100 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasovalo 7 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 13 poslancov./

Konštatujem, že sme pripomienku obsiahnutú v bode 15 spoločnej správy prijali.

Poslanec J. Majer:

Pripomienku v bode 16 som navrhoval neprijat' a ponechať v pôvodnom znení. Myslím si, že nemusia byť všetky dotácie poskytované povinne a treba prihliadať na ekono-

nické možnosti. Pokiaľ ide o povinné poskytovanie dotácií, upravuje to odsek 1 tohto paragrafu. Odporúčam neprijat.

Podpredseda SNR J. Klepáč:

Hlasujeme teraz o bode 16 spoločnej správy, ktorá sa viaže k § 6 ods. 2.

Prosím prezentáciu.

/Prezentovalo sa 122 poslancov./

Kto je za túto pripomienku?

/Za návrh hlasovalo 48 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasovalo 69 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 5 poslancov./

Konštatujem, že sme pripomienku obsiahnutú v bode 16 spoločnej správy naprijali.

Poslanec J. Majer:

Bod 18 navrhujem neprijat. Predniesol som novú dikciu.

Podpredseda SNR J. Klepáč:

Hlasujeme o bode 18 spoločnej správy, ktorá sa dotýka § 6 ods. 4. Jeho znenie máte v spoločnej správe. Spoločný spravodajca odporúča návrh neprijat.

Prosím prezentáciu.

/Prezentovalo sa 121 poslancov./

Kto je za prijatie pripomienky v bode 18?

/Za návrh hlasovalo 37 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasovalo 75 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 9 poslancov./

Konštatujem, že sme pripomienku obsiahnutú v bode 18 spoločnej správy neprijali.

Poslanec J. Majer:

Pripomienku pod bodom 19 navrhujem takisto neprijat, pretože si myslím, že ide o rozpočtové určenie pokút všeobecne a z osobitného predpisu by malo vyplynúť, ktoré pokuty budú príjmom štátneho rozpočtu a ktoré rozpočtov obcí. To sa musí úplne jednoznačne stanoviť. Čiže navrhujem tento bod nevypustiť.

Podpredseda SNR J. Klepáč:

Hlasujeme o bode 19 spoločnej správy, ktorá sa dotýka § 8 ods. 1 písm. d/ bod 3.

Prosim prezentáciu.

/Prezentovalo sa 122 poslancov./

Kto je za prijatie pripomienky v bode 19?

/Za návrh hlasovalo 22 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasovalo 94 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 6 poslancov./

Konštatujem, že sme pripomienku obsiahnutú v bode 19 spoločnej správy neprijali.

Poslanec J. Majer:

Pripomienku v bode 23 odporúčam prijať. Ak bude prijatá, potom vypadnú body 24, 27 a 28.

Podpredseda SNR J. Klepáč:

Hlasujeme o bode 23 spravodajskej správy, ktorá sa dotýka § 8 ods. 4.

Prosím prezentáciu.

/Prezentovalo sa 123 poslancov./

Kto je za prijatie tejto pripomienky?

/Za návrh hlasovalo 109 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasovalo 9 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 5 poslancov./

Konštatujem, že sme pripomienku v bode 23 spoločnej správy prijali.

Poslanec J. Majer:

K pripomienke v bode 26 situáciu vysvetlil pán minister Kováč. Treba o nej rozhodnúť hlasovaním.

Podpredseda SNR J. Klepáč:

Hlasujeme o bode 26 spoločnej správy, ktorá sa dotýka § 8 ods. 5.

Prosím prezentáciu.

/Prezentovalo sa 120 poslancov./

Kto je za prijatie tejto pripomienky?

/Za návrh hlasovalo 30 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasovalo 70 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 20 poslancov./

Konštatujem, že pripomienku obsiahnutú v bode 26 spoločnej správy sme neprijali.

Poslanec J. Majer:

Teraz by mal nasledovať bod 29. Ten sme vyriešili prijatím pripomienky v bode 23.

Podpredseda SNR J. Klepáč:

S faktickou poznámkou sa hlási pán poslanec Plesník.

Poslanec J. Plesník:

Vážená Slovenská národná rada,

napriek tomu, že pán spoločný spravodajca pripomienku v bode 28 neodporúčal, nakoľko ide o vymedzenie jasnej dotácie len pre rok 1991, odporúčam, aby dofinancovanie ekologických stavieb pre rok 1991 bolo vymedzené samostatne, teda aby sme o bode 28 hlasovali samostatne.

Poslanec J. Majer:

To je aj pripomienka v bode 28. Dofinancovanie komplexnej bytovej výstavby je určené priamo v pravidlách. A ekologické stavby sme podľa môjho názoru vyriešili bodom 23.

Podpredseda SNR J. Klepáč:

Áno, tam je to doplnené. V bode 23 sme vložili slová "a osobitne na ekologické stavby". Zdá sa, že pripomienka pána poslanca Plesníka je redundantná.

Prosím, aby sme pokračovali v hlasovaní o bode 29 spoločnej správy.

Poslanec J. Majer:

Pripomienku v tomto bode odporúčam neprijat', pretože si myslím, že je riešený.

Podpredseda SNR J. Klepáč:

Hlasujeme o pripomienke v bode 29 spoločnej správy. Spravodajca ju odporúča neprijat'.

Prosím prezentáciu.

/Prezentovalo sa 119 poslancov./

Kto je za prijatie pripomienky v tomto bode?

/Za návrh hlasovalo 43 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasovalo 66 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 10 poslancov./

Konštatujem, že sme pripomienku obsiahnutú v bode 29 spoločnej správy neprijali.

Poslanec J. Majer:

Pripomienku v bode 36 odporúčam neprijat'. Podľa môjho názoru nemožno dávať pripomienky k riadeniu a usmerňovaniu.

Podpredseda SNR J. Klepáč:

Prosím prezentáciu.

/Prezentovalo sa 124 poslancov./

Kto je za prijatie pripomienky v bode 36 spoločnej správy?

/Za návrh hlasovalo 32 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasovalo 83 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 9 poslancov./

Konštatujem, že pripomienku obsiahnutú v bode 36 spoločnej správy sme neprijali.

Pokračujeme v hlasovaní o bode 37.

Poslanec J. Majer:

Bod 37 vysvetlil pán minister aj ja. Rozhodnite, či dáme právomoc disponovať prostriedkami, o ktorých nebudeme vedieť. Navrhujem nové znenie.

Podpredseda SNR J. Klepáč:

Pristúpime teraz k hlasovaniu o pripomienke v bode 37 spoločnej správy.

Prosím prezentáciu.

/Prezentovalo sa 123 poslancov./

Kto je za prijatie tejto pripomienky?

/Za návrh hlasovalo 21 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasovalo 88 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 14 poslancov./

Konštatujem, že pripomienku obsiahnutú v bode 37 spoločnej správy sme neprijali.

Poslanec J. Majer:

Teraz by sme mali hlasovať o bodoch 38 a 39. Odporúčal som neprijať pripomienku v bode 38 a prijať pripomienku v bode 39.

Podpredseda SNR J. Klepáč:

V tomto prípade odporúčam, aby sme hlasovali priamo o bode 39.

Prosím prezentáciu.

/Prezentovalo sa 122 poslancov./

Kto je za prijatie pripomienky obsiahnutej v bode 39 spoločnej správy?

/Za návrh hlasovalo 105 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasovalo 9 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 8 poslancov./

Konštatujem, že pripomienku obsiahnutú v bode 39 spoločnej správy sme prijali. Prijatím tejto pripomienky vypadáva pripomienka v bode 38.

Poslanec J. Majer:

Teraz by sme mali hlasovať o pripomienke v bode 41. Tú som navrhoval neprijať z toho dôvodu, že naša kontrolná funkcia vyplýva z ústavy a bolo by to len akési potvrdenie, že aj rozpočet a rozpočtové pravidlá môžeme kontrolovať.

Podpredseda SNR J. Klepáč:

Hlasujeme o bode 41 spoločnej správy, ktorý sa týka
§ 20.

Prosím prezentáciu.

/Prezentovalo sa 122 poslancov./

Kto je za prijatie tejto pripomienky?

/Za návrh hlasovalo 43 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasovalo 70 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 9 poslancov./

Konštatujem, že pripomienku obsiahnutú v bode 41
spoločnej správy sme neprijali.

Poslanec J. Majer:

V hlasovaní pokračujeme bodom 44. Tam som dal po-
zmeňujúci návrh, čiže odporúčam neprijat.

Podpredseda SNR J. Klepáč:

Hlasujeme o bode 44 spoločnej správy.

Prosím prezentáciu.

/Prezentovalo sa 123 poslancov./

Kto je za prijatie tejto pripomienky?

/Za návrh hlasovalo 25 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasovalo 88 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 10 poslancov./

Konštatujem, že pripomienku obsiahnutú v bode 44 spoločnej správy sme neprijali.

Ako posledná pripomienka zo spoločnej správy je pripomienka pod bodom 46.

Poslanec J. Majer:

Pripomienku pod bodom 46 navrhujem neprijat. Myslím si, že je to legislatívne navyiac, že je to nepotrebné.

Podpredseda SNR J. Klapáč:

Hlasujeme o bode 46 spoločnej správy.

Prosím prezentáciu.

/Prezentovalo sa 123 poslancov./

Kto je za pripomienku v bode 46 spoločnej správy?

/Za návrh hlasovalo 9 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasovalo 107 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 7 poslancov./

Konštatujem, že pripomienku obsiahnutú v bode 46 spoločnej správy sme neprijali.

Tým sme vyčerpali pripomienky zo spoločnej správy a budeme pokračovať pripomienkami vznesenými v rámci dnešnej rozpravy.

Poslanec J. Majer:

Pán poslanec Hajduk navrhol doplniť § 6 o nový odsek 5 s týmto znením: "Namiesto účelových dotácií hospo-

dárskym subjektom môže byť pri riešení dôsledkov konverzie zbrojnej výroby resp. ekologických problémov poskytnutá úľava na odvode zo zisku týchto subjektov pre štátny rozpočet republiky." Pán minister financií to neodporúčal prijať. Ja sa k tomu nevyjadrujem.

Podpredseda SNR J. Klepáč:

Hlasujeme o pripomienke pána poslanca Hajduka, ktorý navrhuje do § 6 zaradiť ďalší odsek znenia, ktoré prečítal pán spoločný spravodajca.

Prosím prezentáciu.

/Prezentovalo sa 123 poslancov./

Kto je za prijatie tejto pripomienky?

/Za návrh hlasovalo 50 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasovalo 48 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 25 poslancov./

Konštatujem, že pripomienku pána poslanca Hajduka sme neprijali.

Poslanec J. Majer:

Ďalej bola pripomienka pána poslanca Galandu v § 3 ods. 1 písm. b/ nahradiť znením "finančné vzťahy k právnickým a fyzickým osobám" s tým, že to zahŕňa aj politické strany a hnutia. Ja navrhujem v § 3 nové znenie odseku 1, 2 a 3.

Podpredseda SNR J. Klepáč:

Pripomienka pána spravodajcu bola vznesená pred pripomienkou pána poslanca Galandu, preto musíme najskôr hlasovať o jeho pripomienke. Pán spravodajca, prosím, keby ste svoj návrh zopakovali.

Poslanec J. Majer:

Navrhujem nové znenie paragrafu 3:

/1/ Slovenská republika je vo svojom rozpočtovom hospodárení samostatná.

/2/ V hospodárení s rozpočtovými prostriedkami štátneho rozpočtu v záujme jeho jednotného pôsobenia so štátnym rozpočtom Českej a Slovenskej Federatívnej republiky a so štátnym rozpočtom Českej republiky sa uplatňujú vládami Českej a Slovenskej Federatívnej republiky, Českej republiky a Slovenskej republiky dohodnuté zásady finančnej a rozpočtovej politiky."

Nadväzne na túto zmenu zároveň upraviť číslovanie ostatných paragrafov.

Podpredseda SNR J. Klepáč:

Zmysel vašej pripomienky je, aby sme za § 2 dnešnej textácie zákona vložili nový § 3?

Poslanec J. Majer:

Áno. Čiže prosím hlasovať o mojom pozmeňujúcom návrhu a potom o pozmeňujúcom návrhu pána poslanca Galandu.

Podpredseda SNR J. Klepáč:

Vypočuli ste pozmeňovací návrh pána spoločného spravodajcu.

Prosím prezentáciu.

/Prezentovalo sa 125 poslancov./

Kto je za prijatie pozmeňovacieho návrhu pána spoločného spravodajcu?

/Za návrh hlasovalo 72 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasovalo 25 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 28 poslancov./

Konštatujem, že pozmeňovací návrh spoločného spravodajcu sme prijali.

Poslanec J. Majer:

Teraz by sme mali hlasovať o pozmeňujúcom návrhu pána poslanca Galandu, ktorý navrhuje znenie bodu b/ v § 3 ods. 1 "finančné vzťahy k politickým stranám, spoločenským a iným organizáciám, ako aj k fyzickým osobám" nahradiť znením "finančné vzťahy k právnickým a fyzickým osobám".

Podpredseda SNR J. Klepáč:

Faktickú poznámku má pán poslanec Sečánsky.

Poslanec M. Sečánsky:

Upozorňujem, že sme schválili bod 9, kde sme za slová "politickým stranám" vložili slová "a hnutiam".

Poslanec J. Majer:

Myslím, že to si neprotirečí. My sme tam doplnili len slovo "hnutie". Pán poslanec Galanda hovorí, že celé znenie písmena b/ by sa malo nahradiť novým znením.

Podpredseda SNR J. Kiepič:

Faktickú poznámku má pán poslanec Galanda.

Poslanec M. Galanda:

Chcem povedať, že pojem "právnická osoba" je podstatne širší, než pojmy politickej strany, hnutia, spoločenské a iné organizácie, ktoré sú v návrhu zákona pod písmenom b/.

Podpredseda SNR J. Kiepič:

Zopakujem pre tých, ktorí nepočuli: pán poslanec vysvetlil, že pojem "právnická osoba" je podstatne širší, než je dnešná dikcia písm. b/ v § 3.

Budeme hlasovať o pripomienke pána poslanca Galandu.

Prosím prezentáciu.

/Prezentovalo sa 125 poslancov./

Kto je za prijatie tejto pripomienky?

/Za návrh hlasovalo 32 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasovalo 80 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 13 poslancov./

Konštatujem, že pripomienku pána poslanca Galandu sme neprijali.

Poslanec J. Majer:

Tým sme vyčerpali všetky pripomienky z rozpravy okrem niektorých mojich pripomienok. Navrhujem, aby sme sa teraz vrátili k týmto návrhom.

Podpredseda SNR J. Klepáč:

Prosím, keby ste ich znovu zopakovali.

Poslanec J. Majer:

Schválením úpravy § 1 sme vyriešili prvú pripomienku pána ministra Kováča. Svoj návrh beriem späť.

V § 3 ods. 1 som navrhoval nové znenie písmena a/ a b/. Písmeno a/ by znelo: "a/ príjmy a výdavky za všetky úseky hospodárstva a správy Slovenskej republiky, okrem príjmov vyčlenených ako spoločné príjmy štátnych rozpočtov republik a štátneho rozpočtu federácie a okrem príjmov a výdavkov rozpočtov štátnych fondov a rozpočtov obcí".

Podpredseda SNR J. Klepáč:

Klasujeme o novom znení § 3 ods. 1 písm. a/ podľa návrhu spoločného spravodajcu.

S faktickou poznámkou sa hlási pán poslanec Brestenský.

Poslanec R. Brestenský:

Pokiaľ sa pamätám, pán spoločný spravodajca povedal, že niektoré písmená sa posúvajú. Mám otázku, či je to v tomto paragrafe.

Poslanec J. Majer:

Terajšie písmená b/ a c/ sa posunú. Terajšie písmeno b/ bude ako písmeno c/ a terajšie písmeno c/ bude ako písmeno d/.

Podpredseda SNR J. Klepáč:

Prosím prezentáciu.

/Prezentovalo sa 123 poslancov./

Kto je za novú dikciu písm. a/ v § 3 ods. 1 tak, ako ju prečítal spoločný spravodajca?

/Za návrh hlasovalo 44 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasovalo 57 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 22 poslancov./

Konštatujem, že pripomienku pána spoločného spravodajcu sme neschválili.

Poslanec J. Majer:

Keďže sme tento návrh neschválili, musíme sa vrátiť k návrhu pána ministra, ktorý v § 3 ods. 1 písm. a/ odporúčal na koniec vety doplniť znenie "ak osobitný zákon Federálneho zhromaždenia neustanovuje inak". Osvojujem si návrh pána ministra Kováča. Odporúčam rozhodnúť o ňom hlasovaním.

Prosím, prezentujme sa.

/Prezentovalo sa 123 poslancov./

Kto je za prijatie pripomienky ministra Kováča, ktorú si osvojil spoločný spravodajca?

/Za návrh hlasovalo 72 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasovalo 28 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 23 poslancov./

Konštatujem, že pripomienka bola schválená.

Poslanec J. Majer:

Dovoľte, aby som prečítal svoj návrh na zmenu bodu b/, ktorý by mal znieť: "b/ podiely štátneho rozpočtu republiky na spoločných príjmoch štátnych rozpočtov republik a štátneho rozpočtu federácie". Doterajší bod b/ bude označený ako bod c/.

Podpredseda SNR J. Klepáč:

Čiže do § 3 ods. 1 navrhujeme vsunúť bod b/ podiely štátneho rozpočtu republiky na spoločných príjmoch štátnych rozpočtov republik a štátneho rozpočtu federácie. Ostatné body sa úmerne posúvajú.

Prosím prezentáciu.

/Prezentovalo sa 121 poslancov./

Kto je za prijatie pripomienky spoločného spravodajcu?

/Za návrh hlasovalo 84 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasovalo 15 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 22 poslancov./

Konštatujem, že pripomienku spoločného spravodajcu sme schválili.

Poslanec J. Majer:

Príp. bodu k bodu 12 sme neschválili. Prednesiem svoj pozmeňovací návrh k § 5 ods. 1 písm. a/ až d/ s tým, že doterajšie písmená c/ až f/ sa označia ako písmená e/ až h/. Prečítam nové znenie:

"a/ dane a odvody od právnických osôb, ktorých sídlo je na území Slovenskej republiky, alebo ak tu majú zdroj svojich príjmov, alebo ak svoju činnosť vykonávajú prostredníctvom stálej prevádzkárne alebo iného zariadenia, okrem príjmov, ktoré sú podľa tohto alebo iného zákona Slovenskej národnej rady príjmom štátnych fondov alebo rozpočtov obcí, podielov rozpočtov obcí na príjmoch štátneho rozpočtu republiky a príjmov ustanovených rozpočtovými zákonmi Federálneho zhromaždenia, Českej národnej rady a Slovenskej národnej rady ako spoločné príjmy ich štátnych rozpočtov a tých druhov príjmov alebo ich častí, ktoré podľa zákona Slovenskej národnej rady o štátnom rozpočte republiky sú príjmom štátneho rozpočtu Českej republiky".

Je to rozšírené znenie, ktoré považujem za úplné. Návrh bodu a/ v pôvodnom znení nepovažujem za dostatočný.

Podpredseda SNR J. Klepáč:

Pán minister Kováč mal iný názor?

Minister financií SR M. Kováč:

Súhlasil som s návrhom s tým, že sa legislatívno-technicky upraví.

Poslanec J. Majer:

Prečítam aj znenie bodu b/ a bodu c/ s tým, že sa to legislatívno-technicky, prípadne jazykovo upraví.

Bod b/ a c/ budú znieť:

"b/ zákonom Slovenskej národnej rady o štátnom rozpočte republiky ustanovený podiel na celoštátnom výnose dane z obratu, odvodov zo zisku a poľnohospodárskej dane zo zisku,

c/ dane od fyzických osôb okrem príjmov, ktoré sú podľa tohto alebo iného zákona Slovenskej národnej rady príjmom rozpočtov obcí alebo príjmom štátneho rozpočtu Českej republiky,

d/ poplatky a pokuty, ak podľa osobitného predpisu nie sú príjmom štátneho rozpočtu federácie alebo rozpočtov obcí, alebo zákonom ustanovených štátnych fondov".

Posledný bod znamená, že všetky poplatky, ktoré nejdú do republikového alebo federálneho rozpočtu, musia ísť obciam. V bode c/ sa zabezpečuje, aby obce, ktoré majú minimum prostriedkov, dostali to, čo im patrí. Vyníma sa to z príjmov štátneho rozpočtu republiky.

Podpredseda SNR J. Klepáč:

Čiže v § 5 ods. 1 sa doterajšie znenie písm. a/ a b/ vyníma zo znenia zákona, nahrádza sa navrhovaným znením bodov a/, b/, c/, d/ a ostatné body c/, d/, e/, f/ sa posúvajú a budú označené ako písmená e/ až h/.

Prosím prezentáciu.

/Prezentovalo sa 118 poslancov./

Kto je za prijatie pripomienky spoločného spravodajcu?

/Za návrh hlasovalo 85 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasovalo 19 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 14 poslancov./

Konštatujem, že pripomienka spoločného spravodajcu bola prijatá.

Poslanec J. Majer:

Ďalej pripomienku k § 6 ods. 4 v spoločnej správe uvedenú pod bodom 18 navrhujem v nasledovnom znení: "Účelové dotácie sa poskytujú na konkrétne akcie alebo na voľne určené okruhy potrieb. Môžu byť použité len na určené účely a za podmienok ustanovených Ministerstvom financií Slovenskej republiky /Ďalej "ministerstvo financií"/ v súlade so zákonom o štátnom rozpočte republiky. Podliehajú ročnému zúčtovaniu so štátnym rozpočtom republiky."

Podpredseda SNR J. Klapáček:

Ďakujem. Hlasujeme o pripomienke spoločného spravodajcu, ktorá sa týka § 6 ods. 4.

Prosím prezentáciu.

/Prezentovalo sa 117 poslancov./

Kto je za prijatie pripomienky spoločného spravodajcu?

/Za návrh hlasovalo 74 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasovalo 25 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 18 poslancov./

Konštatujem, že pripomienku spoločného spravodajcu sme schválili.

Poslanec J. Majer:

Nasleduje sporný § 11 ods. 4, ktorý je pod bodom 37 spoločnej správy. Za nespornú považujem, pripomienku, že "neplánované výdavky" by sme mali spresniť na "rozpočtovo nezabezpečené potreby". O tej by sme mali hlasovať ako o nespornej. K ďalšej má pán minister iný názor ako ja.

Podpredseda SNR J. Klepáč:

Pri hlasovaní o bode 37 sme to zamietli.

Faktickú pripomienku má pán poslanec Prokeš.

Poslanec J. Prokeš:

Návrh v bode 37 sme zamietli kompletne, aj presun ods. 4 z § 11 do § 10. Teraz môžeme hlasovať po častiach podľa návrhu pána spoločného spravodajcu.

Podpredseda SNR J. Klepáč:

Slovo má pán spravodajca.

Poslanec J. Majer:

Zamietli sme celú pripomienku v bode 37. Teraz to navrhujem rozdeliť na dve časti. O prvej časti, kde sa navrhujú slová "neplánovaných výdavkov" nahradiť slovami "rozpočtovo nezabezpečených potrieb", navrhujem hlasovať osobitne. V druhej časti navrhujem: takto upravený odsek 4 vypustiť z § 11 a zaradiť ho ako ods. 3 do § 3.

Podpredseda SNR J. Klapáč:

Pripomienku v bode 37 sme už zamietli. Nehlasovali sme však o návrhu na preradenie ods. 4 do § 3 ako ods. 3. Budeme o tom hlasovať.

Prosím prezentáciu.

/Prezentovalo sa 115 poslancov./

Kto je za prijatie pripomienky ako ju vyjadril spoločný spravodajca?

/Za návrh hlasovalo 70 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasovalo 18 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 27 poslancov./

Konštatujem, že pripomienka spoločného spravodajcu bola prijatá.

Poslanec J. Majer:

Myslím, že sme vyčerpali všetky pripomienky zo spoločnej správy a z rozpravy, takže by sme mohli pristúpiť k hlasovaniu o zákone ako celku. Chcem len poprosiť o prepáčenie za nedostatky pri hlasovaní, ktoré boli spôsobené tým, že bolo málo času na dôkladné konzultovanie vecí s ministrom financií. Podujal som sa na spravodajstvo z toho dôvodu, že schválenie rozpočtových pravidiel považujem za veľmi dôležité, aby sme následne mohli schváliť zákon o štátnom rozpočte Slovenskej republiky.

Ďakujem.

Podpredseda SNR J. Klepáč:

Ďakujem pánovi spoločnému spravodajcovi, i všetkým, ktorí sa v takejto stresovej situácii podieľali na príprave. V súlade s ustanovením § 26 ods. 1 nášho rokovacieho poriadku budeme hlasovať o návrhu zákona ako celku.

Prosím prezentáciu.

/Prezentovalo sa 120 poslancov./

Kto je za návrh zákona v znení schválených pripomienok?

/Za návrh hlasovalo 113 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasoval 1 poslanec./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 6 poslancov./

Zisťujem, že sme schválili zákon o rozpočtových pravidlách Slovenskej republiky.

/Potlesk./

Vyhlasujem 60-minútovú prestávku. Pokračovať budeme o 14.15 hodine druhým bodom programu. Ďakujem za pozornosť.

/Po prestávke./

Podpredseda SNR M. Zemko:

Vážené poslankyne,

vážení poslanci,

pokračujeme v rokovaní d r u h ý m bodom programu, ktorým je

Vládny návrh zákona Slovenskej národnej rady o štátnej správe pre životné prostredie.

Návrh ste dostali ako tlač 77 a spoločnú správu výborov ako tlač 77a.

Návrh zákona za vládu Slovenskej republiky odôvodní minister predseda Slovenskej komisie pre životné prostredie pán Ivan Tírpák. Prosím, aby sa ujal slova.

Minister predseda Slovenskej komisie
pre životné prostredie I. Tírpák:

Vážený pán predseda Slovenskej národnej rady,
vážené pani poslankyne,
vážení páni poslanci,
milí hostia,

problematika komplexnej starostlivosti o životné prostredie je svojím spoločensko-politickým, ekonomickým a sociálnym významom a dosahom v celosvetovom meradle mimoriadne aktuálna a závažná. Upriamuje pozornosť celej spoločnosti na to, aby sme využili všetky sily a prostriedky na vyriešenie zásadných otázok v tejto oblasti.

Naším cieľom okrem iného je približovať sa podmienkam Európskeho spoločenstva, kde sa starostlivosť o životné prostredie chápe ako výsostne politická úloha a má aj svoje patričné ekonomické zázemie. Ak máme prenášať medzinárodné aspekty do nášho právneho poriadku, potom sa musíme dostať do polohy procesu urýchleného vytvárania ekonomických, odborných, vedeckotechnických, inštitucionálnych, legislatívnych a ďalších predpokladov zabezpečujúcich ochranu životného prostredia ako celku i jeho jednotlivých zložiek. S tým nesporne súvisí proces skvalitňovania orga-

nizácie štátnej správy. Tento zámer priamo vyplýva z programu starostlivosti o životné prostredie oblasťnutého v Programovom vyhlásení vlády Slovenskej republiky z júna tohto roku. Dovoľujem si z neho citovať slová, ktoré hovorila o tom, že ochrana životného prostredia, prírody a krajiny je základným predpokladom prežitia našej spoločnosti. Tomuto cieľu chceme podriaďiť organizáciu štátnej správy v oblasti životného prostredia.

Vážené pani poslankyne,
vážení poslanci,

v súčasnosti postupne dochádza k tvorbe zásadných legislatívnych opatrení aj v oblasti životného prostredia. Pozitívnu úlohu tohto procesu treba vidieť v tom, že napomáha vytvárať široký priestor pre uskutočňovanie zámerov štátnej ekologickej politiky.

Už v októbri tohto roku sa na pôde Slovenskej komisie pre životné prostredie pripravil návrh na vytvorenie osobitnej štátnej správy v oblasti životného prostredia. Táto myšlienka bola vo vláde Slovenskej republiky napokon akceptovaná a podporená. Súčasne sa dal impulz k urýchlenej realizácii legislatívneho zámeru. V rámci legislatívneho procesu bol návrh zákona Slovenskej národnej rady o štátnej správe pre životné prostredie schválený vládou Slovenskej republiky uznesením číslo 540 z 12. novembra tohto roku.

Vážená Slovenská národná rada,

dovoľte, aby som z poverenia vlády Slovenskej republiky odôvodnil vládny návrh zákona Slovenskej národnej rady o štátnej správe pre životné prostredie, ktorý ste dostali ako tlač SNR 77.

Ešte donedávna, kedy existovali národné výbory, nebola venovaná dostatočná pozornosť životnému prostrediu. Štátna správa na úrovni národných výborov ako miestnych orgánov štátnej moci a správy bola v tejto oblasti väčšinou kumulovaná s viacerými úsekmi štátnej správy, v ktorých sa prehadzovali predovšetkým hospodárske záujmy. V podmienkach národných výborov neexistovali teda reálne možnosti pre konečné riešenie závažných otázok a problémov v oblasti životného prostredia, ktoré sa za posledné desaťročia nashromaždili.

Je známe, že sústava národných výborov bola v Slovenskej republike zrušená zákonom Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení a že prijatím zákona Slovenskej národnej rady o organizácii miestnej štátnej správy sa novým spôsobom usporiadal výkon tejto správy. Z tohto zákona sa vyčleňuje osobitná štátna správa pre životné prostredie, ktorá je predmetom právnej regulácie predloženého vládneho návrhu zákona. K jej vyčleneniu z organizácie miestnej štátnej správy dochádza predovšetkým z objektívnych, vecných a praktických dôvodov.

Predovšetkým ide o to, aby Slovenská komisia pre životné prostredie priamo riadila výkon štátnej správy v životnom prostredí. To znamená nielen vplývať na rozhodovací proces v štátnej správe, ale bezprostredne riadiť výkon činnosti úradov životného prostredia, určovať ich chod, mzdovú a personálnu politiku a rozhodovať o ďalších otázkach s tým súvisiacich. Konkrétne ide o to, aby Slovenská komisia pre životné prostredie mohla disponovať a nástrojmi adekvátnej zodpovednosti, ktorá Slovenskej komisii pre životné prostredie vyplýva z kompetenčného zákona Slovenskej národnej rady.

Ďalej treba povedať, že k oddeleniu štátnej správy sa pristúpilo aj preto, aby nedochádzalo k zasahovaniu všeobecnej štátnej správy do výkonu štátnej správy orgánov životného prostredia. Pôsobnosť, ktorá bola zverená Slovenskej komisii pre životné prostredie, predstavuje relatívne ucelenú oblasť. Vnútorne organizačné usporiadanie úradov miestnej štátnej správy toto uvedené špecifikum nezohľadňuje.

Je potrebné vziať do úvahy aj tú skutočnosť, že v budúcnosti Slovenská komisia pre životné prostredie, aj úrady životného prostredia zrejme budú vykonávať pôsobnosť na ďalších úsekoch, napríklad na úseku ochrany pôdy a podobne. V ich činnosti sa uplatní princíp oddelenia výkonu štátnej správy od riadenia hospodárskych činností. Možnosti riešenia stretov medzi hospodárskou činnosťou a ochranou životného prostredia vyžadujú, aby úrady životného prostredia vytvárali nezávislý samostatný systém štátnej správy.

Význam tejto osobitnej štátnej správy spočíva aj v posilnení postavenia a vplyvu Slovenskej komisie pre životné prostredie, čo sa má prejavíť v riadení výkonu štátnej správy vo veciach starostlivosti o životné prostredie, riadení okresných úradov životného prostredia, Slovenskej inšpekcie životného prostredia a vo vykonávaní hlavného štátneho dozoru.

Cieľom a účelom vládneho návrhu zákona je teda v existujúcich podmienkach vytvoriť a usporiadať organizačnú štruktúru štátnej správy pre životné prostredie tak, aby mohla zodpovedať predovšetkým spoločenským záujmom starostlivosti o životné prostredie. Súčasná doba kladie vo všeobecnosti zvýšené nároky na podstatné skvalitnenie štátnej správy, na jej modernizáciu, vytvorenie takého jej

systému, ktorý by zabezpečil odborné, pohotové a účinné plnenie úloh. Z tejto platformy sme vychádzali pri normovaní základnej konštrukcie a štruktúry organizácie štátnej správy pre životné prostredie. V návrhu zákona sa stvárňujú praktické hľadiská, ktoré sa spoločne s presadzovaním vysokej odbornosti ako jednej zo základných požiadaviek pre výkon štátnej správy a pre jeho realizačnú schopnosť, opierajú o líniu programu starostlivosti o životné prostredie.

Treba povedať, že vo výboroch Slovenskej národnej rady, ktorým bol vládny návrh zákona predložený na prerokovanie, sa objasnili otázky a problémy súvisiace s vytvorením osobitnej štátnej správy pre životné prostredie. Zdôraznila sa právna regulácia postavenia a poslania orgánov štátnej správy pre životné prostredie, vzťahy medzi nimi, ako aj medzi ostatnými orgánmi, organizáciami a obcami, ako aj ďalšie právne vzťahy súvisiace s výkonom štátnej správy v spoločenskej praxi. Osobitný dôraz sa kládol na právnu úpravu prechodu pôsobnosti z krajských a okresných národných výborov na okresné úrady životného prostredia, prechodu pôsobnosti z okresných národných výborov na obvodné úrady životného prostredia a podobne. Inak povedané, odôvodneniu návrhu zákona sa vo výboroch Slovenskej národnej rady venovala mimoriadna pozornosť.

Možno konštatovať, že organizácia štátnej správy zakotvená v osnove zákona je súladná s organizáciou miestnej štátnej správy a s ďalšími zákonmi a svojim významom zapadá do nášho právneho poriadku. Vyslovujem presvedčenie, že návrh zákona prispeje k fungovaniu štátnej správy a že jej navrhovaná organizácia bude vhodným nástrojom ďalšieho rozvoja štátnej ekologickej politiky.

Vážené pani poslankyne,
vážení páni poslanci,

dovoľte mi vysloviť vám poďakovanie za váš aktívny prístup a vzťah, ktorý ste preukázali pri prerokúvaní vládneho návrhu zákona vo výboroch Slovenskej národnej rady. Osobitne ďakujem gestorskému Výboru Slovenskej národnej rady pre životné prostredie a ochranu prírody, ktorý prispel k skvalitneniu a upresneniu niektorých ustanovení návrhu zákona a ktorý súčasne predniesol viaceré námety a podnetné návrhy, ktoré využijeme v ďalšej práci.

Vážená Slovenská národná rada,

z poverenia vlády Slovenskej republiky odporúčam Slovenskej národnej rade schváliť vládny návrh zákona Slovenskej národnej rady o štátnej správe pre životné prostredie.

Ďakujem.

Podpredseda SNR M. Zemko:

Ďakujem pánovi ministrovi Tirpákovi za odôvodnenie zákona. Prosím spoločného spravodajcu výborov Slovenskej národnej rady pána Mikuláša Hubu, aby predniesol správu o výsledku prerokovania návrhu zákona vo výboroch Slovenskej národnej rady.

Poslanec M. Huba:

Vážený pán predsedajúci,
vážená Slovenská národná rada,
vážená vláda,

dámy a páni,

predložený vládny návrh zákona Slovenskej národnej rady o štátnej správe pre životné prostredie je ďalším zo zákonov, ktorý súvisí so zrušením národných výborov, novým postavením obcí a miest ako samosprávnych subjektov a kreáciou nového systému fungovania štátnej správy v centre i v jednotlivých regiónoch. Bezprostredným podnetom na predloženie vládneho návrhu zákona Slovenskej národnej rady o štátnej správe pre životné prostredie do orgánov Slovenskej národnej rady boli závery 7. schôdze Slovenskej národnej rady, ktorá v rámci prerokovania návrhu zákona Slovenskej národnej rady o organizácii miestnej štátnej správy rozhodla o vypustení výkonu štátnej správy na úseku životného prostredia z pôsobnosti okresných a obvodných úradov podľa príloh tohto zákona. Tým bolo zároveň rozhodnuté o samostatnom riešení usporiadania výkonu štátnej správy na úseku životného prostredia v rámci pôsobnosti okresných a obvodných úradov pre životné prostredie ako osobitných a špecializovaných úradov mimo sústavy všeobecnej štátnej správy.

Z hľadiska systematiky a obsahu je vládny návrh zákona Slovenskej národnej rady o štátnej správe pre životné prostredie podobný už schválenému zákonu Slovenskej národnej rady o organizácii miestnej štátnej správy. Obdobne, okrem paragrafovaného znenia obsahuje prílohy A až E, v ktorých je špecifikovaný presun väčšiny doterajších pôsobností národných výborov na okresné a obvodné úrady životného prostredia, okrem časti pôsobnosti na úseku územného plánu a stavebného poriadku, ktorá prešla v zmysle prílohy B zákona Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení z okresných národných výborov na obce.

Vládny návrh zákona Slovenskej národnej rady o štátnej správe pre životné prostredie je vo vzťahu k zákonu Slovenskej národnej rady o organizácii miestnej štátnej správy špeciálnym zákonom, to znamená, že ak predkladaný vládny návrh zákona Slovenskej národnej rady o štátnej správe pre životné prostredie neobsahuje osobitné ustanovenia, platia ustanovenia zákona o organizácii miestnej štátnej správy.

Určité vylepšenie v prospech predkladaného vládneho návrhu zákona je zrejme najmä pri porovnaní ustanovení zákona o organizácii miestnej štátnej správy dotýkajúcich sa menovania prednostov obvodných úradov na základe voľby starostami obcí s ustanoveniami § 5 ods. 2 vládneho návrhu zákona Slovenskej národnej rady o štátnej správe pre životné prostredie, kde je daná právomoc ministrovi resp. prednostovi okresného úradu s vylúčením záväzného vplyvu orgánov samosprávy obcí.

Z porovnania §§ 4 a 5 predkladaného vládneho návrhu zákona však nie je celkom jasná subjektivita týchto úradov v majetko-právnych a pracovno-právnych vzťahoch. V prípade, že by sa vychádzalo z analógie so zákonom Slovenskej národnej rady o organizácii miestnej štátnej správy, treba počítať so značne vyššími nákladmi ako uvádza "Ekonomické zabezpečenie činnosti okresných a obvodných úradov životného prostredia", nakoľko podľa tohto zákona majú obvodné úrady právnú subjektivitu.

Vládny návrh zákona Slovenskej národnej rady o štátnej správe pre životné prostredie bol pridelený všeťkým výborom Slovenskej národnej rady, ktoré s ním vyslovili súhlas, s výnimkou Výboru Slovenskej národnej rady pre národnosť, etnické skupiny a pre ľudské práva, ktorý neodsúhlasil uvedený vládny návrh zákona z dôvodu, že návrh

neziakal v zmysle § 48 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 44/1989 Zb. o rokovacom poriadku Slovenskej národnej rady nadpolovičnú väčšinu hlasov všetkých členov výboru.

Z predloženej spoločnej správy - dostali ste ju ako tlač číslo 77a - si možno urobil úsudok o priebehu a výsledkoch rokovaní v jednotlivých výboroch, posúdiť charakter, zmysel a úroveň navrhovaných pripomienok, ako aj odporučiť určité závery, ktoré vyplývajú z môjho postavenia spoločného spravodajcu výborov Slovenskej národnej rady pre rokovanie dnešnej schôdze.

Ako spoločný spravodajca môžem konštatovať, že všetky výbory venovali predloženému návrhu zákona primeranú pozornosť a prerokovali ho starostlivo a zodpovedne, čím vytvorili predpoklady pre jeho komplexné posúdenie a kompetentné rozhodnutie na dnešnej schôdzi. Väčšina z pozmeňujúcich návrhov, podľa môjho názoru, zákon vecne i formálno-právne zdokonaľuje a z toho dôvodu som sa s nimi stotožnil. Niektoré návrhy podstatnejšie zasahujú do logiky predloženého návrhu a ťažko sa dá k nim zaujať jednoznačné stanovisko. Je na nás všetkých, aby sme po rozprave definitívne rozhodli.

Odporúčania a požiadavky uvedené v uzneseniach Výboru Slovenskej národnej rady pre životné prostredie a ochranu prírody, Národohospodárskeho a rozpočtového výboru Slovenskej národnej rady a Výboru Slovenskej národnej rady pre vzdelanie, vedu, kultúru a šport v tejto spoločnej správe treba chápať ako snahu týchto výborov o urýchlené legislatívne dopracovanie problematiky ochrany a tvorby životného prostredia z hľadiska hmotno-právneho a v nadväznosti i z hľadiska vykonávania štátnej správy a plnenia funkcie štátu na tomto úseku. Teraz tieto absentujúce

zložky, o ktorých hovoril jednak pán minister vo svojom úvodnom slove a jednak sme sa s nimi často stretávali v pripomienkach z okresov i zo širokej verejnosti k návrhu tohto zákona, práve spomínané výbory sa snažila preklanúť aspoň návrhmi uznesení, resp. iniciatívou v smere urýchleného dobudovania legislatívnej sústavy v tomto zmysle.

Všeobecné formulovanie týchto požiadaviek svedčí o tom, že nejde o konkrétne návrhy normatívnych úprav a preto ich výklad treba chápať nielen vo vzťahu k Slovenskej komisii pre životné prostredie, resp. k ústredným orgánom Slovenskej republiky, ale aj z hľadiska schváleného kompetenčného zákona, teda vo vzťahu k pôsobnosti federácie. Ak si spomínate, v schválenom kompetenčnom zákone zásadná zákonná úprava vo veciach životného prostredia pripadla federálu.

Vážená Slovenská národná rada,
vážené poslankynne,
vážení poslanci,

v ďalšej časti spravodajskej správy mi dovoľte podať výklad resp. stanovisko k pozmeňujúcim návrhom výborov Slovenskej národnej rady, ktoré sú uvedené v spoločnej správe v 24 bodoch, čím sa pokúsim do istej miery sefektívniť, zjednodušiť a zdokonaľiť proces nášho rozhodovania.

K pripomienkam uvedeným pod bodom 1 a 2: Slovenská komisia pre životné prostredie je v zmysle zákona č. 347/1990 Zb. o organizácii ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy Slovenskej republiky ústredným orgánom štátnej správy pre tvorbu a ochranu životného prostredia a plní úlohy vyplývajúce z tohto zákona ako ústredný orgán štátnej správy. Aj keď príloha E vládneho návrhu zákona Slovenskej národnej rady o štátnej

správa pre životné prostredie presúva pôsobnosť z krajských národných výborov na Slovenskú komisiu pre životné prostredie v troch položkách, kde sa to ukazuje potrebné najmä z hľadiska územnej pôsobnosti, to ešte neznamená, že ju môžeme definovať ako úrad resp. správny orgán so základným zameraním svojej činnosti na vykonávanie štátnej správy. Z tohto dôvodu odporúčam navrhované úpravy pod bodom 1 a 2 schváliť.

K bodu 3: Pozmeňovací návrh Výboru Slovenskej národnej rady pre sociálnu politiku, zdravotníctvo a sociálne vzťahy neodporúčam akceptovať, nakoľko tento návrh je z hľadiska legislatívneho nejasný a ťažko zapracovateľný do kontextu zákona, aj keď na druhej strane sú mi blízke dôvody, ktoré viedli uvedený výbor k uplatneniu tohto pozmeňujúceho návrhu. Ak sa však na vec pozrieme z legislatívneho hľadiska, tento zákon konštituuje novú sústavu orgánov vykonávajúcich štátnu správu vo veciach starostlivosti o životné prostredie s navrhovanou platnosťou a účinnosťou. To znamená, že tento zákon nemôže rozoznávať štádiá resp. štádium formovania týchto orgánov, ani ich formovať iným spôsobom. Môže to byť predmetom úpravy nového zákona resp. novelizácie, ktorú iniciujú spomínané návrhy uznesení uvedené v prvej časti spoločnej správy, o ktorých som podrobnejšie hovoril.

K bodu 4: V tomto návrhu ide o požiadavku zabrániť možnosti kumulovať výkon štátnej správy na úsekoch ochrany prírody, územného plánu a stavebného poriadku, kde by to bolo v rozpore s frekvenciou vykonávania tejto štátnej správy a záujmami tvorby a ochrany životného prostredia v príslušnom území. Z tohto dôvodu odporúčam tento pozmeňujúci návrh schváliť.

K bodom 5, 6 a 7 spoločnej správy: Tieto obsahujú v rôznych modifikáciách požiadavky väčšiny výborov Slovenskej národnej rady rozšíriť pôsobnosť Slovenskej komisie pre životné prostredie aj na otázky zabezpečovania odbornej prípravy pracovníkov okresných a obvodných úradov životného prostredia a Slovenskej inšpekcie životného prostredia. Vychádzajúc zo stanovísk výborov sa domnievam, že ide o opodstatnenú pripomienku a navrhujem schváliť úpravu pod bodom 7, nakoľko rozširuje úpravy pod bodmi 5 a 6 aj o overovanie odbornej spôsobilosti týchto pracovníkov. Zákon Slovenskej národnej rady o organizácii miestnej štátnej správy splnomocňuje vládu na vydanie nariadenia o overovaní odbornej spôsobilosti. Týmto ustanovením vytvoríme predpoklady, aby tam patrilo aj overovanie odbornej spôsobilosti pracovníkov úradov životného prostredia a Slovenskej inšpekcie životného prostredia.

K bodom 8 a 13 spoločnej správy: Ide o legislatívne spravenie a zosúladenie formulácií s týmto zákonom - § 1 ods. 1, § 3 písm. c/ a ďalšími zákonmi v oblasti štátnej správy. K navrhovanému riešeniu sa priklonila väčšina výborov Slovenskej národnej rady a odporúčam ho schváliť.

K bodom 9 a 20: Vzhľadom na rozhodnutie 7. schôdze Slovenskej národnej rady o vypustení pôsobnosti štátnej správy na úseku životného prostredia z okresných a obvodných úradov, teda aj na úseku územného plánu a stavebného poriadku, je potrebné v tomto zmysle doplniť ustanovenie § 4 ods. 1 a zároveň podľa bodu 20 vypustiť časť vety z § 5 ods. 3 písm. a/ zákona Slovenskej národnej rady č. 472/1990 Zb. o organizácii miestnej štátnej správy. Tu by som chcel zvlášť upozorniť, že túto jednu operáciu, aj keby sme všetky ostatné neprijali, prijať musíme, pretože výkon štátnej správy v životnom prostredí na okresnej a obvodnej úrovni kopíruje vlastne to, čo bolo kompetenčným

zákonom resp. zákonom číslo 96/1990 Zb. o vzniku Slovenskej komisie pre životné prostredie zverené do jej pôsobnosti. Keďže tam bol zverený aj územný plán a stavebný poriadok, je logické, že musí prejsť zo všeobecnej štátnej správy do tejto osobitnej správy pre životné prostredie.

K bodom 10, 14 a 17: Navrhované úpravy nemajú z hľadiska Zákonníka práce /§ 27 ods. 4 a § 9/ relevantný charakter, nakoľko vymenovanie je právny úkon v právomoci príslušného obvodného pracovníka a konkurz je len forma výberu, ktorá môže slúžiť ako podklad pre jeho rozhodnutie. Okrem toho podľa zákona Slovenskej národnej rady a čl. 22 novely ústavného zákona č. 143/1968 Zb. ponecháva v pôsobnosti federácie jednotnú úpravu pracovných vzťahov. Z týchto dôvodov neodporúčam tieto pozmeňujúce návrhy schváliť, aj keď som všetkými desiatimi za, aby sa uplatňovalo konkurzné pokračovanie pri výbere pracovníkov. Z týchto formálno-právnych dôvodov však nie je vhodné, aby tento fakt bol uvedený priamo v zákone.

K bodu 11: Navrhované riešenie Výborom Slovenskej národnej rady pre štátnu správu a územnú samosprávu uprednostňuje hľadisko pragmaticko-ekonomické pred možnosťou vytvorenia väčšieho priestoru pre nezávislosť vykonávania štátnej správy a rozhodovania obvodných úradov ako prvostupňových orgánov štátnej správy. Tu sa stretávajú dve dôležité hľadiská. Bude na nás rozhodnúť, ktorému z nich dáme väčšiu váhu, takže o tomto bode by som rozhodne odporúčal hlasovať osobitne.

K bodu 12: V tomto návrhu ide o závažný zásah do koncepcie zákona, nakoľko obvodný úrad je v zmysle tohto zákona orgánom štátnej správy a v zmysle Hospodárskeho zákonníka je rozpočtovou organizáciou a právnu subjektivitou. Podľa § 60 Hospodárskeho zákonníka ide teda o štátnu

organizáciu, ktorá je príjmami a výdavkami napojená na štátny rozpočet a hospodári samostatne len v medziach tohto rozpočtu. Navrhovaná zákonná možnosť zriaďovať odborné organizácie nie je v súlade s Hospodárskym zákonníkom ani s týmto zákonom, ktorý ustanovuje zriaďovateľskú funkciu pre odborné organizácie len pre Slovenskú komisiu pre životné prostredie. Z týchto dôvodov neodporúčam schváliť tento pozmeňujúci návrh, čo však nevylučuje možnosť zriaďovať v odôvodnených prípadoch odborné organizácie s regionálnou pôsobnosťou priamo z centra.

K pozmeňujúcemu návrhu v bode 15: Vzhľadom na skutočnosť, že územná pôsobnosť úradov životného prostredia je riešená v § 2 ods. 1 tohto zákona, nie je dostatočne jasný zmysel navrhovanej úpravy. Územná pôsobnosť znamená, že určitý orgán štátnej správy je poverený na určitom území správnou činnosťou, a to určitým spôsobom. Orgán s územnou pôsobnosťou pre celú Slovenskú republiku je Slovenská komisia pre životné prostredie. Z týchto dôvodov neodporúčam navrhovanú úpravu schváliť.

K bodom 16 a 18: Ustanovenie § 6 a § 8 je zamerané na deklarovanie spolupráce v oblasti štátnej správy resp. správy, pod ktorou sa rozumie aj samospráva obcí. Vzhľadom na to, že je žiaduca spolupráca s neprofesionálnymi ochrannárskymi organizáciami a občianskymi iniciatívami v území, odporúčam navrhované úpravy, ktoré majú v oboch prípadoch identické znenie, schváliť.

K bodu 19: Vzhľadom na skutočnosť, že v predkladanom vládnom návrhu zákona Slovenskej národnej rady o štátnej správe pre životné prostredie sa v prechodných ustanoveniach pozabudlo na kontinuitu výkonu štátnej správy na úseku životného prostredia po zrušených národných výboroch, je potrebné navrhované ustanovenie schváliť.

K bodu 21: V tomto návrhu ide o potrebu upraviť účinnosť tohto zákona v nadväznosti na zákon č. 426/1990 Zb., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 131/1990 Zb. o Zbierke zákonov. Účinnosť 1. januárom by bola irelevantná a úrady by de iure nemohli plniť svoje funkcie z hľadiska vykonávania štátnej správy.

K bodom 22, 23, 24: Vzhľadom na to, že ide o presuny kompetencií z obvodných na okresné úrady životného prostredia v málo frekventovaných a pritom vysoko odborných agendách, odporúčam navrhované úpravy v bodoch 22, 23 a 24 schváliť.

V závere mi ešte dovoľte, aby som ako poslanec Slovenskej národnej rady v záujme zdokonalenia tejto právnej úpravy využil svoje právo navrhnúť ďalšie pozmeňovacie návrhy, ktoré považujem za dôležité.

V § 7 navrhujem vypustiť ods. 5 z nasledujúcich dôvodov: § 7 ods. 5 ustanovuje sídla inšpektorátov a ich územnú pôsobnosť s odkazom na prílohu č. 1 tohto zákona, ktorá tým pádom má normatívny charakter. Týmto sa vytvára nesúlad prílohy č. 1 so znením § 7 tohto zákona, ktorý upravuje postavenie, členenie a vnútornú štruktúru Slovenskej inšpekcie životného prostredia ako jednotného orgánu štátnej správy a kontrolného orgánu.

Príloha č. 1 "Sídla inšpektorátov Slovenskej inšpekcie životného prostredia a ich územná pôsobnosť" nepriamo rozširuje znenie a zmysel ustanovenia § 7, nakoľko člení Slovenskú inšpekciu životného prostredia na dve inšpekcie, a to vodohospodársku a ochrany ovzdušia. Stojí za zváženie, či by postavenie, pôsobnosť a rozsah oprávnení inšpekcie nemal upraviť osobitný zákon. K tomu sa môžeme vrátiť aj v budúcnosti, ak si to okolnosti vynútia.

Posledná z mojich pripomienok je z § 14 vypustiť bod 2. Ide o zrušenie ustanovenia zákona, ktorý bol vydaný pred 1. januárom 1969 a v tomto prípade treba zrušenie posúdiť podľa hľadísk ústavného zákona o československej federácii, to znamená, či vecí ktoré sa majú zrušiť alebo novoupraviť, patria do pôsobnosti federácie alebo republik. Kompetenčný zákon schválený Federálnym zhromaždením v čl. 21 ponechal v pôsobnosti federácie zásadnú zákonnú úpravu vo veciach životného prostredia. Z tohto dôvodu nie je možné, aby zákon Slovenskej národnej rady rušil ustanovenie § 13 ods. 2 písm. e/ zákona č. 35/1967 Zb. o opatreniach proti znečisťovaniu ovzdušia. Okrem toho treba z hľadiska praktického povedať, že uvedené ustanovenie je vzhľadom na zrušenie národných výborov vážne a nepoužiteľné a nová pripravovaná hmotno-právna úprava tento nedostatok preklenie. Ide vlastne o vzťah k ustanoveniu, ktoré už de facto zrušením národných výborov ani neexistuje a navyše je z vyššie uvedených dôvodov neakceptovateľné, takže navrhujem ten odkaz zrušiť, vypustiť.

Vážená Slovenská národná rada,

dovoľte mi záverom zrekapitulovať a navrhnúť spôsob hlasovania. Navrhujem, aby pripomienky pod bodmi číslo 1, 2, 4, 7, 8, 9, 13, 16, 18, 19, 20, 21, 22, 23 a 24 spoločnej správy boli schválené vcelku, pretože sú v súlade s charakterom zákona, sú zapracovateľné do paragrafovaného znenia a nemajú kontradiktórny charakter. Upozorňujem, že v prípade ich schválenia nie je potrebné hlasovať o pripomienkach pod bodmi 5 a 6 spoločnej správy, pretože tieto sú vylúčené bodom 7 v prípade, že bude schválený. Pripomienky pod bodmi 3, 10, 12, 14, 15 a 17 z vyššie uvedených dôvodov neodporúčam schváliť a o pripomienke bod bodom 11, i o mojich pozmeňujúcich návrhoch navrhujem hlasovať osobitne.

Ďakujem pekne za pozornosť.

Podpredseda SNR M. Zemko:

Ďakujem pánovi poslancovi Hubovi za prednesenie spravodajskej správy. Prosím, aby zaujal miesto určené pre spravodajcu výborov.

Otváram rozpravu o druhom bode programu, do ktorej sa zatiaľ písomne prihlásil len pán poslanec Sládek. Pán poslanec Fogaš má technickú pripomienku.

Poslanec L. Fogaš:

Mal som vlastne v úmysle vyvolať predsedu ústovno-právneho výboru, aby sa vyjadril k spôsobu predkladania návrhu. Dnes počúvame už druhú spravodajskú správu, ktorá okrem toho, že napišna rokovací poriadok, obsahuje ďalšie návrhy, nové podnety a úplne nové formulácie ustanovení, čo si myslím, že nie je správne. Aj poslanec Huba ako spravodajca mohol svoje návrhy predniesť, ale v rámci rozpravy. Tým, že sa to predkladá v rámci spravodajskej správy, jednak sa znevýhodňujú ostatní rečníci, ktorí sa už predtým prihlásili a jednak sa celé rokovanie stáva neprehľadným. Treba to oddeliť a najskôr povedať, aké sú výsledky prerokovania vo výboroch, čo vlastne má obsahovať spravodajská správa, vyjadriť sa k nej a potom v rámci diskusie prednášať nové návrhy.

Ďakujem pekne.

Podpredseda SNR M. Zemko:

Ďakujem pánovi poslancovi Fogašovi. Pán poslanec Huba predniesol dva vlastné pozmeňovacie návrhy. Tie sa budú brať v rámci ostatných pozmeňovacích návrhov. Teraz udeľujem slovo pánovi poslancovi Sládekovi.

Poslanec V. Sládek:

Najprv sa plénu ospravedlňujem, že chcem predniesť určitý drobný pozmeňujúci a doplňujúci návrh. Na výbore som ho nepredniesol preto, lebo som sa zúčastnil rokovania Federálneho zhromaždenia k zákonu č. 131 v prílohe C a D je úsek štátnej správy územného plánovania a stavebného poriadku, presuny z okresných národných výborov na obvodné úrady a z miestnych a mestských národných výborov na obvodné úrady. Zdá sa mi, že je tam veľmi veľký presun agend. Aby občania, ktorí sa budú obracať agendou týkajúcou sa stavebného poriadku na orgány štátnej správy, neboli dezinformovaní a neobracali sa na všeobecnú štátnu správu, ale aby vedeli, že vo veci rozhodnutí to bude patriť týmto úradom, navrhujem, aby sa návrh tohto zákona doplnil takto: Vládny návrh zákona Slovenskej národnej rady o štátnej správe pre - tu by som chcel doplniť - "územné plánovanie, stavebný poriadok" a životné prostredie. A potom v § 1 ods. 1 v treťom riadku doplniť za slovom "vykonávajú" slová "úrady stavebné a" ako aj ďalej v celom texte. Konkrétne v § 1 ods. 2 písm. b/ by znelo: "okresné úrady stavebné a životného prostredia" a písm. c/ "obvodné úrady stavebné a životného prostredia" a ďalej v celom texte tohto zákona.

Ďakujem.

Podpredseda SNR M. Zemko:

Ďakujem pánovi poslancovi Sládekovi. O slovo sa hlási pán poslanec Zoričák.

Poslanec A. Zoričák:

Váženy predsedajúci,
vážené plénum,

chýba mi v § 3 odsek, ktorý by dával tomuto úradu, teda Slovenskej komisii právo zasiahnuť vo veciach ohrozenia prírody, vôd a pôd asi takto: "vypracováva a vydáva záväzné normy a rozhodnutia vo veci tvorby a ochrany životného prostredia". Bol by to ods. h/ alebo i/, podľa toho, ako by sme schválili tie navrhované. Dôvod: Slovenská komisia pre životné prostredie musí dostať takú právomoc, aby mohla reálne ovplyvniť tvorbu a ochranu životného prostredia, definitívne rozhodnúť o veciach, ktoré súvisia s tvorbou a zachovaním životného prostredia.

Ďakujem.

Podpredseda SNR M. Zemko:

Ďakujem pánovi poslancovi Zoričákovi. Hlásí sa ešte niekto do rozpravy? Pán poslanec Prokeš.

Poslanec J. Prokeš:

Vážení pán predsedajúci,
vážená slovenská vláda,
vážení poslanci,
vážené poslankyne,

pri prerokovaní tohto zákona ma napadla jedna vec. Ak tento zákon prijmeme, nebudeme síce vedieť čo máme robiť, ale budeme vedieť ako to máme robiť. Domnievam sa, že z logiky vecí by malo vyplývať, že najprv by mal byť prijatý zákon o životnom prostredí a potom by mal byť prijatý

zákon o štátnej správe pre výkon tohto zákona o životnom prostredí a nie naopak.

Ďakujem.

Podpredseda SNR M. Zemko:

Ďakujem pánovi poslancovi Prokešovi. Hlásí sa ešte niekto do diskusie? Pán poslanec Košický.

Poslanec M. Dziak-Košický:

Nemám konkrétnu pripomienku, len sa zamýšľam nad tým, čo tento nový systém štátnej správy bude stať a čo bude stať navyše. Z dostupných materiálov je teraz jasné, že v najbližšom roku bude stať navyše približne 41 miliónov korún. Pýtam sa koľko bude stať, čo vykonáva navyše, pretože tam prešlo množstvo kompetencií z takzvanej obecnej štátnej správy. To znamená, že je to úrad, ktorý bude vykonávať len ďalšiu činnosť v rámci obecnej štátnej správy. Všetky pozemkové konania atď. sú do istej miery suplovaním terajších úradov štátnej správy. Neviem ako bude ďalej fungovať vlastná činnosť, t.j. tvorba a ochrana životného prostredia, ktorá by mala byť zmyslom a náplňou. Ani v tomto zákone to nie je špecifikované.

Ďakujem.

Podpredseda SNR M. Zemko:

Ďakujem pánovi poslancovi Košickému. Hlásí sa ešte niekto do rozpravy? Pán poslanec Hofbauer.

Poslanec R. Hofbauer:

Vážený pán predsedajúci,
vážený členovia vlády,
vážený predsedníctvo,
pani členkyne, páni poslanci,

odporúčal by som na zváženie, aby sa o bodoch číslo 16 a 18 spoločnej správy hlasovalo osobitne. Ich dikcia je totiž obligatórna a keď si to porovnáme s textáciou zákona, dostávajú sa do vzájomného vzťahu dve zložky, ktoré sú nevyvážené. Sú to zložky štátnej správy a zložky dobrovoľnej občianskej iniciatívy, ktorá vzniká, zaniká, rozvíja sa, proste sa formuje. Čiže tam by som odporúčal nie formu obligatórnu "spolupracuje", ale fakultatívnu "môže spolupracovať".

Ďakujem.

Podpredseda SNR M. Zemko:

Ďakujem pánovi poslancovi Hofbauerovi. Hlásí sa pán poslanec Krajčovič.

Poslanec M. Krajčovič:

Chcel by som podať pozmeňovací návrh v tom zmysle, čo tu už naznačil kolega Košícký, že sa v tomto zákone objavujú ďalšie činnosti, napríklad územno-plánovacia činnosť. Takže by som chcel navrhnúť, aby z príloh zákona boli tieto činnosti vypustené, aby sa tento úrad zaoberal skutočne ochranou životného prostredia a oblasť činnosti, ktorú spomínam, nech zostane vo všeobecných úradoch štátnej správy.

Podpredseda SNR M. Zemko:

Ďakujem pánovi poslancovi Krajčovičovi. Hlásí sa ešte niekto do rozpravy?

/Nikto./

Vyhlasujem rozpravu o druhom bode programu za ukončenú.

Chce sa k rozprave vyjadriť pán minister Tirpák?

Minister predseda Slovenskej komisie
pre životné prostredie I. Tirpák:

Vážený pán predsedajúci,
vážené predsedníctvo,
vážená Slovenská národná rada,

dovoľte mi najskôr veľmi stručne zaujať stanovisko k spoločnej správe, ktorú predniesol pán poslanec Huba. K súhlasným bodom sa nebudem vyjadrovať. K niektorým bodom chcem podať vysvetlenie, aby ste boli pri hlasovaní zorientovaní.

Pokiaľ ide o bod 4 k § 2 ods. 2, tam sa navrhuje v prvom riadku za slová "prostredie môže" vložiť slová "s výnimkou štátnej správy na úseku ochrany prírody, územného plánovania a stavebného poriadku". Druhá časť, pokiaľ ide o územné plánovanie a stavebný poriadok, je v poriadku, je to relevantné. Z dôvodu, aby úrady stavebného poriadku boli čo najbližšie k obyvateľstvu, uvažujeme inštalovať ich na každom obvodnom úrade, dokonca sa ráta aj s určitými expozitúrami podľa potrieb adekvátneho poskytovania služieb obyvateľstvu. Je len otázka, či aj na úseku ochrany

prírody je nevyhnutné na každom obvodnom úrade zabezpečovať tento výkon. Slovenská komisia v princípe nie je proti tomu, ale sú niektoré mestské časti alebo niektoré časti krajiny, kde by táto potreba na každom obvodnom úrade štátnej správy nebola nevyhnutná.

Chcem sa pripojiť k stanovisku spravodajcu pokiaľ ide o body, ktoré hovoria o potrebe vymenúvania na základe konkurzu. Pokiaľ ide o bod 17 k § 7 Slovenská inšpekcia životného prostredia, táto situácia umožňuje a Slovenská komisia v budúcnosti aj predpokladá pri stanovení vedúcich funkcionárov Slovenskej inšpekcie použiť konkurz. V prípade ostatných dvoch bodov to nebolo možné realizovať. Teraz, v procese výstavby okresných a obvodných úradov štátnej správy z hľadiska časového nebolo možné pristúpiť k použitiu konkurzu.

K bodu 11, ktorý je pripomienkou k § 4, sa navrhuje za odsek 4 doplniť nový odsek 5 s príslušným znením. Chcel by som upozorniť na zámer Slovenskej komisie, aby sa okresné úrady životného prostredia, ale aj obvodné úrady životného prostredia vytvárali ako relatívne nezávislé orgány. Preto by som navrhoval znenie, že prednosta je štatutárnym orgánom v majetko-právnych veciach týkajúcich sa zvereneného majetku vo vlastníctve Slovenskej republiky a činnosti okresného úradu životného prostredia v okrese a v pracovno-právnych vzťahoch pracovníkov okresného a prednostu obvodného úradu životného prostredia. Tam by sme predsa len chceli zachovať určitú nezávislosť obvodných úradov.

Pokiaľ ide o bod 12, stotožňujeme sa s názorom spravodajcu. Je to požiadavka, aby sa za odsek 4 doplnil nový odsek 5, ktorý znie: "Okresný úrad pre životné prostredie si môže zriaďovať odborné organizácie na pomoc pri

výkone svojej činnosti." Situácia je taká, že tento úrad nebude mať prostriedky na to, aby sa zriaďovali tieto odborné organizácie - na rozdiel od Slovenskej komisie pre životné prostredie. Napokon, odborné organizácie existujú a Slovenská komisia pre životné prostredie má v úmysle v súvislosti s vytváraním úradov štátnej správy vytvoriť regionálne odborné strediská popri odborných útvaroch, ktoré dnes už existujú, ako je Ústredie štátnej ochrany prírody, útvary hlavných architektov. Do týchto činností chceme zapájať v zmysle podporných odborných organizácií aj niektoré výskumné ústavy, ktoré v súčasnosti na tomto úseku pracujú.

K bodom 22 a 23 - tam ide v podstate o presun kompetencií z okresných na obvodné úrady. Je to diskutabilná otázka. Chcem vás ubezpečiť, že sme dostatočne podrobne prediskutovali všetky možnosti a schopnosti zabezpečenia príslušných činností tak na obvodných, ako aj na okresných úradoch.

Moje vysvetlenie o tom, že budeme zriaďovať podľa potreby aj expozitúry, pravdepodobne pánovi poslancovi Sládekovi nebude stačiť, pretože navrhoval zmenu názvu. Musím však odpovedať, že sme viazaní znením kompetenčného zákona a znením zákona, ktorý vyčleňuje kompetencie Slovenskej komisie pre životné prostredie, kde pod pojmom "životné prostredie" v zmysle chápania kompetenčného zákona je aj územný plán a stavebný poriadok.

Pokiaľ ide o návrh k zmene § 3 - zvýšenie kompetencií Slovenskej komisie pre životné prostredie v legislatívnych a normotvorných podobách, chcem upozorniť na to, ako som v úvodnom slove povedal, že v súčasnosti prebieha proces legislatívneho vybavovania riešenia problémov životného prostredia a z titulu legislatívnych noriem, ktoré

budú v tejto oblasti prijaté, ako napríklad v súčasnosti Federálnemu zhromaždeniu predložený zákon o odpadoch, budú pre Slovenskú komisiu pre životné prostredie jednoznačne vyplývať kompetencie aj v polohe normotvorných procesov.

Pokiaľ ide o problematiku predbiehania návrhu zákona o štátnej správe v životnom prostredí s kódexovým zákonom o životnom prostredí, chcem upozorniť na to, že budúci pripravený zákon o životnom prostredí nerieši otázky životného prostredia tak, že by neumožňoval prijať zákon o štátnej správe v oblasti životného prostredia na základe kompetencií, ktoré Slovenská komisia pre životné prostredie kompetenčným zákonom získala. Zákon o životnom prostredí bude zákonom rámcovým. V tomto prípade oveľa dôležitejšie sú legislatívne normy, ktoré pokrývajú problematiku jednotlivých zložiek životného prostredia, pretože štátna správa v životnom prostredí sa nebude vykonávať v nejakom imaginárnom životnom prostredí, ale cez konkrétne, reálne konanie, reálne postupy v územi a podľa jednotlivých zložiek životného prostredia.

Pokiaľ ide o finančné náklady, zriadenie štátnej správy v životnom prostredí si nenárokuje 41 miliónov korún, ako spomínal pán poslanec Košický. Sú to v podstate prostriedky, ktoré sa aj doteraz vynakladali na štátnu správu a sú to vlastne delimitované prostriedky. Nie sú to nároky na nové prostriedky. Nezriaďujeme žiadnu novú štátnu správu. V budúcnosti nové nároky vzniknú, a to práve v dôsledku toho, že v zápätí po prijatí zákona o odpadoch bude potrebné konštituovať aj štátnu správu v tejto oblasti. To bude nové, doteraz to nebolo. Podobne v zákone o ochrane prírody, z ktorého vzide potreba zriadiť inšpekcie ochrany prírody, to bude tiež nové. Rovnako napríklad potravinový reťazec a štátna správa v tomto výkone - to bude nové. V súčasnosti sme presne dodržali pokyn, aby

zriadenie štátnej správy nebolo spojené s ďalšími finančnými nárokmi na štátny rozpočet.

Podpredseda SNR M. Zemko:

Ďakujem pánovi ministrovi Tirpákovi. O faktickú poznámku požiadali pán poslanec Sládek a pán poslanec Košícký.

Poslanec V. Sládek:

Chcel by som požiadať, aby môj pozmeňovací návrh bol chápaný tak, ako som ho predniesol. Nijako sa nemienim dotýkať kompetencií, ktoré boli dané. Išlo mi iba o informáciu občana podľa agend, ktoré sú v tomto zákone presunuté na tento orgán špeciálnej štátnej správy. To sa týka územného plánovania a stavebného poriadku. Preto som to navrhoval. Nechcem, ako povedal pán poslanec Krajčovič, aby tieto agendy boli vyrazené z tohto úradu. Potom k tým financiám. Jednoznačne sa neprikláňam....

Podpredseda SNR M. Zemko:

Pán poslanec, máte slovo len na faktickú poznámku.

S faktickou poznámkou vystúpi ešte pán poslanec Košícký.

Poslanec M. Dziak-Košícký:

Pán minister Tirpák povedal, že nemám pravdu v tom, čo som povedal. V materiáli sa uvádza, že predpokladaný ďalší nárast pracovníkov v súčasnej etape nie je možné vyčíslit, ale predpokladá sa celkový nárast o 150 pracovníkov s celkovou potrebou mzdových prostriedkov 6,5 mil.

Kčs. Materiálne a prevádzkové náklady - nárast nákladov sa odhaduje na 35 mil. Kčs. Spolu to činí 41,5 mil. Kčs.

Podpredseda SNR M. Zenko:

Ďakujem pánovi poslancovi Kožickému. Žiada si slovo spoločný spravodajca výborov pán poslanec Huba?

Poslanec M. Huba:

Myslím si, že na väčšinu pripomienok zodpovedal pán minister, snáď sa ešte vyjadrí k financiám. Ešte raz chcem poďakovať skutočnosť, že tu vychádzame - a tak sme to prijali aj na 7. schôdzi Slovenskej národnej rady - z toho, čo bolo dané zákonom č. 96/1990 Zb. o zriadení Slovenskej komisie pre životné prostredie do kompetencie tejto komisie. Vtedy bola dosť veľká polemika aj vo Výbore Slovenskej národnej rady pre životné prostredie a ochranu prírody práve k problému územného plánu a stavebného poriadku. Považovalo sa to vtedy za dosť nešťastné riešenie, ale nakoniec sa aj odporcovia museli zmieriť s tým, že kým nebude zákon o územnom plánovaní, ktorý by možno dokázal oddeliť územné plánovanie od stavebného poriadku, zrejme toto riešenie je nevyhnutné. V dnešnej situácii, pokiaľ nezmeníme kompetenčný zákon, nemôžeme s týmito kompetenciami hýbať. To je logická vertikála v štátnej správe, že by tu absentoval ústredný orgán ako najvyšší odvolací orgán. Bolo by nelogické, aby to vykonával nejaký iný ústredný orgán štátnej správy.

Z pozmeňujúcich návrhov, ktoré vyplynuli z rozpravy, sa tých bodov, ktoré som navrhoval schválil spoločne, dotýkal jedine pán poslanec Hofbauer, ktorý navrhoval vypustiť body 16 a 18 z kontextu tých, ktoré sa navrhujú schválil spoločne. Navrhoval, aby sa o nich hlasovalo oso-

bitne. Myslím, že by sme tak urobiť mali. Pán poslanec Zoričák navrhoval doplniť § 3 o písm. h/, prípadne i/. K tomu sa zmieňoval aj pán minister. Naráža to na problém, že tento § 3 len odcitoval zo zákona o vzniku Slovenskej komisie pre životné prostredie, jej náplň. Znovu by sme sa dotkli tohoto zákona, museli by sme ho zmeniť.

Napriek tomu, že všetky pripomienky, ktoré tu zazneli, akceptujem ako občan i ako ochranar, na druhej strane nám nepripustným spôsobom nabúravajú daný stav našej legislatívy. Čiže by bolo potrebné zmeniť poradie krokov a najskôr nabúrať zákon č. 96/1990 Zb, čo by som neodporúčal urobiť okamžite, lebo by sa rozpadla štátna správa na úseku životného prostredia, ako aj na úsekoch územného plánovania a stavebného poriadku. Sme tu teraz trochu naháňani časom. Odporúčam čo najskôr sa vrátiť - to je nakoniec aj predmetom uznesení z troch výborov - k zákonu, ktorý zriaďuje komisiu a novelizovať ho, doplniť o chýbajúce úseky starostlivosti o životné prostredie, ktoré však súvisia s prijatím novej hmotno-právnej úpravy. Je to vlastne pozvážovaný proces. Mrzí nás, že celý tento proces sa oneskoruje a tie úvodné uznesenia smerujú k tomu, aby sa urýchlil.

Odporúčam, aby sme zredukovali návrh na spoločné hlasovanie o tie dva odporúčané body 16 a 18 a prikrečili k hlasovaniu.

Poslanec M. Strýko:

Vážený pán predsedajúci, máme prosbu vyhlásiť pred hlasovaním krátku prestávku, nakoľko poslanecký klub VFN sa chce poradiť.

Podpredseda SNR M. Zemko:

Hlásí sa ešte pán poslanec Sabo.

Poslanec P. Sabo:

Vážení páni poslanci,
vážené pani poslankyne,

nikto z nás nepredpokladá, že prerokovávanie zákona o štátnej správe pre životné prostredie naberie nejaké dramatické obrátky. Chcel by som len upozorniť, že pokiaľ by došlo k nejakej dohode, ktorá by smerovala k zhodeniu tohto zákona zo stola, tak by to bolo na nesmiernu škodu nás všetkých. Tento zákon nie je dokonalý, tak ako hovoril poslanec Huba, lenže, bohužiaľ, to nadväzuje na nedokonalosť predchádzajúceho zákona o Slovenskej komisii pre životné prostredie.

Podpredseda SNR M. Zemko:

Pán poslanec, rozprava už skončila.

Vyhlasujem prestávku do 15.45 hodiny.

/Po prestávke./

Podpredseda SNR M. Zemko:

Pokračujeme v rokovaní. Pristúpime k hlasovaniu. Prosím pána poslanca Hubu, aby postupne uvádzal hlasovanie o jednotlivých bodoch v zmysle spoločnej správy a výsledkov rozpravy. Odporúčam, aby sme najprv hlasovali vcelku o pripomienkach výborov, ktoré sú v súlade s charakterom zákona a nemajú kontradiktórny charakter.

Poslanec M. Huba:

Odporúčam schváliť pripomienky uvedené pod bodmi 1, 2, 4, 7, 8, 9, 13, 19, 20, 21, 22, 23 a 24 spoločnej správy.

Podpredseda SNR M. Zemko:

Prosím, aby sme sa predstavili.

/Predstavilo sa 100 poslancov./

Kto je za uvedené úpravy v predloženom návrhu zákona?

/Za návrh hlasovalo 95 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasoval 1 poslanec./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržali 4 poslanci./

Konštatujem, že sme pripomienky odporúčané spoločným spravodajcom schválili.

Schválením bodu 7 sa vylučujú pripomienky pod bodmi 5 a 6 spoločnej správy, preto o týchto bodoch nebudeme hlasovať. Teraz budeme hlasovať jednotlivo o ďalších pripomienkach uvedených v spoločnej správe.

Klasujeme o bode 3, ktorý sa týka § 1 ods. 3. Vysloví sa k tomuto bodu pán spravodajca?

Poslanec M. Huba:

Pripomienku som neodporučil schváliť.

Podpredseda SNR M. Zemko:

Táto úprava sa neodporúča schváliť.

Prosím, aby sme sa tlačidlom prezentovali.

/Prezentovalo sa 103 poslancov./

Kto je za navrhovanú úpravu?

/Za návrh hlasovalo 13 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasovalo 84 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 6 poslancov./

Konštatujem, že navrhovanú pripomienku sme neschválili.

Hlasujeme o bode 10, ktorý sa týka § 4 odsek 4.

Poslanec M. Huba:

Pripomienku neodporúčam schváliť.

Podpredseda SNR M. Zemko:

Prosím, aby sme sa prezentovali.

/Prezentovalo sa 106 poslancov./

Kto je za navrhovanú úpravu?

/Za návrh hlasovalo 46 poslancov./

Kto je proti navrhovanej úprave?

/Proti návrhu hlasovalo 46 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 14 poslancov./

Konštatujem, že navrhovanú pripomienku sme neschválili.

Hlasujeme o bode 11, kde za odsek 4 sa navrhuje nový odsek 5.

Poslanec M. Huba:

Nezaujal som stanovisko, ale viac sa prikláňam k väčšej nezávislosti obvodných a okresných úradov.

Podpredseda SNR M. Zemko:

Prosím, aby sme sa predstavili.
/Predstavilo sa 108 poslancov./
Kto je za navrhovanú úpravu?
/Za návrh hlasovalo 51 poslancov./
Kto je proti navrhovanej úprave?
/Proti návrhu hlasovalo 36 poslancov./
Kto sa zdržal hlasovania?
/Hlasovania sa zdržalo 21 poslancov./

Konštatujem, že navrhovanú pripomienku sme neschválili.

Hlasujeme o bode 12, kde opäť za odsek 4 sa navrhuje nový odsek 5.

Poslanec M. Huba:

Pripomienku som neodporúčal schváliť.

Podpredseda SNR M. Zemko:

Prosím, aby sme sa predstavili.
/Predstavilo sa 103 poslancov./
Kto je za navrhovanú úpravu?
/Za návrh hlasovalo 9 poslancov./

Kto je proti navrhovanej úprave?

/Proti návrhu hlasovalo 82 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 12 poslancov./

Konštatujem, že navrhovanú pripomienku sme neschválili.

Hlasujeme o bode 14, ktorý sa týka § 5 ods. 2.

Poslanec M. Huba:

Neodporúčal som schváliť.

Podpredseda SNR M. Zemko:

Prosím, prezentujme sa.

/Prezentovalo sa 106 poslancov./

Kto je za navrhovanú úpravu?

/Za návrh hlasovalo 39 poslancov./

Kto je proti navrhovanej úprave?

/Proti návrhu hlasovalo 44 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 23 poslancov./

Konštatujem, že navrhovanú pripomienku sme neschválili.

Hlasujeme o bode 15, ktorý sa týka § 5, kde za odsek 2 sa navrhuje nový odsek 3.

Poslanec M. Huba:

Neodporúčal som schváliť.

Podpredseda SNR M. Zemko:

Prosím, aby sme sa predstavili.
/Predstavilo sa 108 poslancov./
Kto je za navrhovanú pripomienku?
/Za návrh hlasovalo 16 poslancov./
Kto je proti navrhovanej pripomienke?
/Proti návrhu hlasovalo 80 poslancov./
Kto sa zdržal hlasovania?
/Hlasovania sa zdržalo 12 poslancov./

Konštatujem, že navrhovanú pripomienku sme neschválili.

Hlasujeme o bode 16, ktorý sa týka § 6. Ide o návrh ustanovenie na konci doplniť o slová tohto znenia: "ako aj s mimovládnyimi organizáciami a občianskymi iniciatívami na ochranu životného prostredia".

Poslanec M. Huba:

Odporúčal som schváliť. Podotýkam, že ak by tento bod neprešiel, budeme hlasovať ešte o pozmeňujúcom návrhu pána poslanca Hofbauera, ktorý znenie zmiernil na "môžu spolupracovať".

Podpredseda SNR M. Zemko:

Prosím, aby sme sa predstavili.
/Predstavilo sa 109 poslancov./
Kto je za navrhovanú úpravu?
/Za návrh hlasovalo 54 poslancov./
Kto je proti navrhovanej úprave?
/Proti návrhu hlasovalo 36 poslancov./
Kto sa zdržal hlasovania?
/Hlasovania sa zdržalo 19 poslancov./

Konštatujem, že pripomienka nebola prijatá.

Hlasujeme teraz o bode 17 k § 7.

Poslanec M. Huba:

Neodporúčal som schváliť.

Podpredseda SNR M. Zemko:

Prosím, aby sme sa predstavovali.

/Predstavovalo sa 110 poslancov./

Kto je za navrhovanú úpravu?

/Za návrh hlasovalo 53 poslancov./

Kto je proti navrhovanej úprave?

/Proti návrhu hlasovalo 44 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 13 poslancov./

Konštatujem, že sme navrhovanú pripomienku neschválili.

Hlasujeme o bode 18 k § 10 - ustanovenie sa na konci dopĺňa o slová tohto znenia: "ako aj s mimovládnyimi organizáciami a občianskymi iniciatívami na ochranu životného prostredia".

Poslanec M. Huba:

Pripomienku odporúčam schváliť.

Podpredseda SNR M. Zemko:

Prosím, aby sme sa predstavovali.

/Predstavovalo sa 110 poslancov./

Kto je za navrhovanú pripomienku?
/Za návrh hlasovalo 60 poslancov./
Kto je proti navrhovanej pripomienke?
/Proti návrhu hlasovalo 35 poslancov./
Kto sa zdržal hlasovania?
/Hlasovania sa zdržalo 15 poslancov./

Konštatujem, že pripomienka v bode 18 bola prijatá.

Teraz budeme hlasovať o pripomienkach z rozpravy.

Poslanec M. Huša:

Mal som v podstate dve pripomienky.

V § 7 som navrhoval vypustiť ods. 5. § 7 ods. 5 ustanovuje sídla inšpektorátov a ich územnú pôsobnosť s odkazom na prílohu 1 tohto zákona, ktorá má tým pádom normatívny charakter. Tým sa vytvára nesúlad prílohy 1 so znením § 7 tohto zákona, ktorý upravuje postavenie, členenie a vnútornú štruktúru Slovenskej inšpekcie životného prostredia ako jednotného orgánu štátnej správy a kontrolného orgánu. Čiže je to rozpor.

Podpredseda SNR M. Zemko:

Budeme hlasovať.
Prosím, aby sme sa predstavili.
/Predstavilo sa 110 poslancov./
Kto je za navrhovanú pripomienku?
/Za návrh hlasovalo 69 poslancov./
Kto je proti pripomienke?
/Proti návrhu hlasovalo 16 poslancov./
Kto sa zdržal hlasovania?
/Hlasovania sa zdržalo 25 poslancov./

Konštatujem, že návrh poslanca Hubu k § 7 bol prijatý.

Poslanec M.

Druhý meňujúci návrh sa týkal § 14, konkrétne vypustenia 2 tohto paragrafu. Ide o zrušenie ustanovenia zákona, ktorý bol vydaný pred 1. januárom 1969. V tomto prípade treba zrušenie posúdiť z hľadiska ustavného zákona o československej federácii. Nedávno prijatý kompetenčný zákon prechádza v pôsobnosti federácie zásadnú zákonnú úpravu vo veciach životného prostredia. Nemôžeme to chápať ako výlučnosť v kompetencii republiky a preto nemôžeme rušiť paragraf, ktorý vyplýva z kompetencie tohto federálneho zákona.

Podpredseda SNR M. Zemko:

Prosím prezentujeme sa.

/Pre hlasovalo sa 110 poslancov./

Kto sa navrhovanú pripomienku?

/Za hlasovalo 66 poslancov./

Kto sa proti pripomienke?

/Proti návrhu hlasovalo 24 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 20 poslancov./

Konštatujem, že navrhovaná pripomienka bola prijatá.

Poslanec M. Huba:

Teraz by sme mali hlasovať o pripomienkach z rozpravy. Prvú pripomienku mal pán poslanec Sládek. Pokusím sa ju zrekapitulovať. Ide o to, aby vo všetkých ustanoveniach, kde sa hovorí o úradoch pre životné prostredie, do-

šlo k zmene názvu týchto úradov na úrady pre územné plánovanie, stavebný poriadok a životné prostredie. Ak sa môžem k tomu vyjadriť, som zásadne proti. Okrem dôvodov, ktoré tu odzneli, aj preto, že v dohľadnom čase sa stavebný poriadok z týchto úradov dostane preč v súvislosti s novou hmotno-právnou úpravou územného plánovania a stavebného poriadku. Potom by sme zažili paradox, že by sme nazývali stavebnými úradmi také úrady, kde by stavebný poriadok nebol.

Podpredseda SNR M. Zemko:

Budeme hlasovať.

Prosim, aby sme sa prezentovali.

/Prezentovalo sa 108 poslancov./

Kto je za navrhovanú pripomienku?

/Za návrh hlasovalo 15 poslancov./

Kto je proti pripomienke?

/Proti návrhu hlasovalo 83 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 10 poslancov./

Konštatujem, že navrhovaná pripomienka bola zamietnutá.

Poslanec M. Huba:

Ďalší pozmeňovací návrh mal pán poslanec Zoričák, ktorý navrhoval doplniť § 3 o nové písmeno, zrejme by to bolo písm. i/ tohto znenia: "vypracováva a vydáva záväzné normy a rozhodnutia vo veciach tvorby a ochrany životného prostredia". Nie som proti návrhu, aj keď je tu komplikácia v rozdelení pôsobnosti medzi federál a Slovenskú komisiu, takže by to bolo nejednoznačné.

Podpredseda SNR M. Zemko:

Budeme hlasovať.

Prosím, aby sme sa prezentovali.

/Prezentovalo sa 110 poslancov./

Kto je za navrhovanú pripomienku?

/Za návrh hlasovalo 29 poslancov./

Kto je proti navrhovanej pripomienke?

/Proti návrhu hlasovalo 63 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 18 poslancov./

Konštatujem, že navrhovaná pripomienka bola zamietnutá.

Poslanec M. Huba:

Ďalší pozmeňovací návrh mal pán poslanec Hofbauer k bodom 16 a 18, kde namiesto ultimatívneho vyjadrenia, že spolupracuje s mimovládnyimi organizáciami a občianskymi iniciatívami, navrhuje výraz "môže spolupracovať".

Podpredseda SNR M. Zemko:

Hlasujeme o bode 16 v zmysle návrhu pána poslanca Hofbauera.

Faktickú pripomienku má pán poslanec Kerti.

Poslanec A. Kerti:

Myslím si, že by bolo potrebné prečítať nové znenie.

Podpredseda SNR M. Zemko:

Pán spravodajca, prosím, aby ste to prečítali.

Poslanec M. Huba:

Pripomienku pod bodom 16 sme neschválili. Ak by sme prijali návrh pána poslanca Hofbauera, § 6 by znel: "Úrady životného prostredia pri svojej činnosti spolupracujú s obcami a ostatnými orgánmi štátnej správy a môžu spolupracovať aj s mimovládnyimi organizáciami a občianskymi iniciatívami na ochranu životného prostredia."

Podpredseda SNR M. Zemko:

Faktickú pripomienku má pán poslanec Bárány.

Poslanec E. Bárány:

Mám krátku legislatívno-technickú pripomienku. Hovorí sa tam "s obcami a s ostatnými orgánmi životného prostredia". Vzniká dojem, že obec je orgánom životného prostredia. Navrhujem zmeniť poradie "s ostatnými orgánmi životného prostredia a obcami".

Podpredseda SNR M. Zemko:

Pán poslanec Hofbauer, akceptujete túto úpravu?

Poslanec R. Hofbauer:

Áno.

Podpredseda SNR M. Zemko:

Prosím, aby sme sa predstavovali.
/Prezentovalo sa 112 poslancov./
Kto je za navrhované znenie?
/Za návrh hlasovalo 64 poslancov./
Kto je proti?
/Protí návrhu hlasovalo 24 poslancov./
Kto sa zdržal hlasovania?
/Hlasovania sa zdržalo 24 poslancov./

Konštatujem, že navrhovaná pripomienka bola schválená.

Poslanec M. Huba:

Pripomienka v bode 18 zo spoločnej správy bola schválená. Po pripomienke pána poslanca Hofbauera by znela: "§ 10 Inšpekcia pri vykonávaní svojej činnosti spolupracuje s obcami a ostatnými orgánmi štátnej správy, ako aj s mimovládnyimi organizáciami a občianskymi iniciatívami na ochranu životného prostredia." Tam by tiež bolo žiaduce prijať zmenu slovosledu, ako to navrhoval pán poslanec Bárany.

Podpredseda SNR M. Zemko:

Pán poslanec Hofbauer, súhlasíte s touto úpravou?

Poslanec R. Hofbauer:

Áno.

Podpredseda SNR M. Zemko:

Pán spravodajca, prosím, aby ste ešte raz prečítali celé znenie.

Poslanec M. Huba:

"Inšpekcia pri vykonávaní svojej činnosti spolupracuje s orgánmi štátnej správy a obcami a môže spolupracovať aj s mimovládnyimi organizáciami a občianskymi iniciatívami na ochranu životného prostredia."

Hlas z pléna:

Pripomienka pána poslanca Hofbauera je bezpredmetná, pretože bola odsúhlasená pripomienka v bode 18 spoločnej správy.

Poslanec M. Huba:

Mal by sa k tomu vyjadriť predseda ústavnoprávneho výboru. Fakt je, že sme schválili pripomienku pod bodom 18, ale ide o ďalší pozmeňovací návrh, ktorý vyplynul z rozpravy.

Podpredseda SNR M. Zemko:

S faktickou poznámkou sa hlási pán poslanec Sládek.

Poslanec V. Sládek:

Pripomienka v bode 18 bola síce schválená, ale návrh pána poslanca Hofbauera ten návrh vlastne rozširuje.

Podpredseda SNR M. Zemko:

Hlásí sa pán poslanec Bárány.

Poslanec E. Bárány:

Vážené dámy, vážení páni,

tu ide o dva pozmeňujúce návrhy, z ktorých jeden obsahovo vylučuje druhý. Rozhodli sme sa pre jednu verziu, takže sa mi zdá byť protizmyselné dávať teraz hlasovať o druhom návrhu, ktorý sme vlastne vylúčili prijatím prvého.

Ďakujem za pozornosť.

Podpredseda SNR M. Zemko:

Hlásí sa pán poslanec Dubjel.

Poslanec K. Dubjel:

Mne sa to hlasovanie nezdá také nezmyselné, pretože tak ako sme odsúhlasili pripomienku v bode 18, vlastne sme odsúhlasili, že musia existovať zo zákona nejaké mimovládne organizácie a občianske iniciatívy na ochranu životného prostredia. Tým sme vlastne odsúhlasili, že zo zákona musí existovať napríklad Strana zelených. Takže slovo "môže" je tam potrebné a mali by sme o tom hlasovať.

Podpredseda SNR M. Zemko:

Hlásí sa pán poslanec Sabo.

Poslanec P. Sabo:

Vážené pani poslankyne,
vážení páni poslanci,

myslím si, že tu ide o nedorozumenie, pretože to vôbec neznamená, že sa tým vytvára nejaká povinnosť existencie medzivládnych organizácií. Tie existujú. Chcem upozorniť na faktickú stránku vecí. Pokiaľ budeme hlasovať o tom, že môže spolupracovať, tak to hlasovanie považujem za nezmyselné, pretože inšpekciu nikto nemôže zakázať, aby spolupracovala, aj keď to v zákone nebude.

/Potlask./

Poslanec M. Huba:

K pripomienke pána poslanca Dubjela chcem povedať, že mimovládne organizácie vo voľnom preklade z anglického NGO - non governmental organisations nie sú rozhodne politické strany, ako napríklad Strana zelených. Tá pripomienka neobstoí.

Podpredseda SNR M. Zemko:

Hlásí sa ešte pán poslanec Kerti.

Poslanec A. Kerti:

Tento materiál sme dostali pred rokovaním. Každý poslanec má právo vzniesť pripomienky k tomu, čo sa tu dozvie. Takže treba o tom hlasovať.

Podpredseda SNR M. Zemko:

Ďalej sa hlási pán poslanec Plesník.

Poslanec J. Plesník:

Vážene dámy,
vážení pani,

vzhľadom na svoj vek nechcem byť vtieravý, ale § 26 ods. 2 rokov. jeho poriadku hovorí jednoznačne: "Ak boli predložené pozmeňovacie návrhy, hlasuje sa najprv o nich, a to v poradí, v akom boli podané." Prvý bol predložený pozmeňovací návrh pod číslom 18 tak, ako ho prečítal pán Huba. Tento získal 66 hlasov. Až ako druhý bol predložený pozmeňovací návrh pána poslanca Hofbauera, ktorý nerozširuje, skôr zužuje význam. V tom prípade sa o ňom nemôže hlasovať. Teda pokiaľ chceme dodržať rokovací poriadok a chceme mať demokraciu, tak nehlasujeme.

/Potlesk /

Podpredseda SNR M. Zemko:

Tým končíme pripomienky. Prosím pána Hubu, aby pokračoval.

Poslanec M. Huba:

Dalšie pozmeňujúce návrhy nemám poznačené.

Podpredseda SNR M. Zemko:

Hlásí sa pán poslanec Krajčovič.

Poslanec M. Krajčovič:

Dal som návrh z príloh zákona vypustiť časti týkajúce sa stavebných povolení a územného plánu a v nadväznosti na to aj v § 1 ods. 3 písm. d/.

Podpredseda SNR M. Zemko:

Slovo má pán spravodajca.

Poslanec M. Huba:

Jednoznačne s tým nesúhlasím, i keď hlasovať o tomto pozmeňujúcom návrhu musíme. Viackrát som to zdôrazňoval, aj pán minister, že ústredným orgánom štátnej správy pre územné plánovanie a stavebný poriadok podľa platnej legislatívy je Slovenská komisia pre životné prostredie, ktorá logicky bude riadiť tieto okresné a obvodné úrady vo všetkých výkonoch správ, ktoré im prináležia a ktoré sú vernou kópiou toho, čo vykonáva Slovenská komisia. Čiže nie je možné, aby táto štátna správa patrila pod iný úrad, keď má strechu na tejto komisii.

Podpredseda SNR M. Zemko:

Pristúpime k hlasovaniu.

Prosim, prezentujme sa.

/Prezentovalo sa 113 poslancov./

Kto je za navrhovanú pripomienku?

/Za návrh hlasovalo 15 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasovalo 82 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 16 poslancov./

Konštatujem, že navrhovaná pripomienka bola zamietnutá.

Poslanec M. Huba:

Tým sme ukončili hlasovanie o pripomienkach.

Podpredseda SNR M. Zemko:

V súlade s ustanovením § 26 ods. 1 rokovacieho poriadku Slovenskej národnej rady budeme hlasovať o návrhu zákona Slovenskej národnej rady o štátnej správe pre životné prostredie s úpravami, ako sme ich prijali.

Prosím, prezentujme sa.

/Prezentovalo sa 115 poslancov./

Kto je za návrh zákona v znení schválených pripomienok?

/Za návrh hlasovalo 101 poslancov./

/Proti návrhu hlasovali 4 poslanci./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 10 poslancov./

Konštatujem, že sme schválili návrh zákona Slovenskej národnej rady o štátnej správe pre životné prostredie.

/Potlesk./

Vážené poslankyne,
vážení poslanci,

odporúčam, aby sme pokračovali prerokúvaním štvrtého a piateho bodu nášho programu z dôvodu, že pán minister Košta, ktorý má za vládu Slovenskej republiky tieto návrhy zdôvodniť, nebude môcť byť zajtra na rokovaní prítomný.

Vyhlasujem teraz 10-minutovú prestávku.

/Po prestávke./

Podpredseda SNR M. Zemko:

Vážené poslankyne,
vážení poslanci,

pokračujeme v rokovaní. Prosím, aby sme sa najskôr predstavovali.

Konštatujem, že sme schopní uznať.

Š t v r t ý m bodom programu je

Vládny návrh zákona Slovenskej národnej rady o voľbách sudcov z radu okresných a krajských súdov Slovenskej republiky.

P i a t y m bodom programu je

Vládny návrh zákona Slovenskej národnej rady o sídlach a obvodoch okresných a krajských súdov Slovenskej republiky.

Návrhy k týmto bodom programu ste dostali ako tlač 64 a 65 a spoločné správy výborov ako tlač 64a a 65a.

Vzhľadom na to, že obidva vládne návrhy zákonov úzko súvisia, navrhujem, aby sme ich prerokovali súčasne s tým, že hlasovať o každom budeme osobitne. Máte pripomienky k takémuto postupu?

/Pripomienky neboli./

Davam o návrhu hlasovať.

Prosím, aby sme sa predstavovali.

/Predstavovali sa 88 poslancov./

Kto súhlasí s tým, aby 4 a 5 bod programu bol prerokovaný spoločne?

/Za návrh hlasovalo 82 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasoval 1 poslanec./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 5 poslancov./

Zisťujem, že sme navrhovaný postup schválili. Obidva návrhy zákonov za vládu Slovenskej republiky odôvodní minister spravodlivosti pán Ladislav Košťa. Prosím, aby sa ujal slova.

Minister spravodlivosti SR L. Košťa:

Vážený pán predseda,
vážená Slovenská národná rada,
vážené pani poslankyne,
vážení páni poslanci,

zásadná reforma národných výborov a miestnej štátnej správy a neexistencia Národného frontu si vyžiadala zmeny aj v zákone Slovenskej národnej rady č. 160/1971 Zb. o voľbách sudcov z ľudu okresných a krajských súdov Slovenskej republiky. V priebehu prípravy novely zákona č. 160/1971 Zb. v pripomienkovom konaní sa ukázalo, že vhodnejšie a prehľadnejšie je pripraviť a predložiť nový zákon. Preto bol predložený návrh zákona o voľbách sudcov z ľudu okresných a krajských súdov Slovenskej republiky.

Predložený návrh zákona o voľbách sudcov z ľudu okresných a krajských súdov Slovenskej republiky vychádza teda z reformy národných výborov a miestnej štátnej správy a v skutočnosti z neexistencie Národného frontu. V súlade s článkom 10 ústavy v znení ústavného zákona č. 294/1990

Zb. z 19. 7. 1990 návrh zákona zostáva na inštitúte sudcov z ľudu, i keď v rámci prípravy zákona o súdoch a sudcoch - táto príprava je už vo veľmi pokročilom štádiu - sú úvahy o ich nahradení v trestnom konaní porotami, v občiansko-právnom konaní prísediacimi a rovnako je predložený návrh nahradiť voľbu ustanovovaním a iné varianty možné v tejto súvislosti. Laický prvok v súdnictve známy na celom svete mienime zachovať, ale chceme sa poučiť aj z doterajších skúseností, kde tento prvok v osobách sudcov z ľudu bol často len formálny. Predložený zákon má preto prechodný charakter. Do prijatia novej ústavy a zákona o súdoch a sudcoch je potrebný, lebo umožní voľbu sudcov z ľudu a tak zabezpečí aj riadne fungovanie súdov tam, kde rozhodujú senáty.

Toľko úvodom k tomuto návrhu zákona. Chcem sa poďakovať členom výborov Slovenskej národnej rady za vecné pripomienky, s ktorými v plnom rozsahu súhlasím.

Pán podpredseda, môžem pokračovať?

Podpredseda SNR M. Zemko:

Ano.

Minister spravodlivosti SR L. Kořta:

Zásadná reforma národných výborov a miestnej štátnej správy si vyžaduje aj zmeny v zákone Slovenskej národnej rady č. 30/1970 Zb. o sídlach a obvodoch okresných a krajských súdov Slovenskej republiky. Poznámam, že po zrušení krajov je návrh, aby sa druhostupňový súd nazýval vyšším súdom. To upraví zákon. V priebehu prípravy novely zákona Slovenskej národnej rady č. 30/1970, ako aj v pripomienkovom konaní sa rovnako ukázalo, že je potrebné predložiť nový zákon a to je príčina, prečo ho predkladáme.

Súčasná uzemná organizácia súdov nadväzuje na územnú organizáciu už zrušených okresných a krajských národných výborov. Reforma národných výborov a miestnej štátnej správy umožňuje oddeliť organizáciu súdov od štátnej správy. Navrhovaný zákon Slovenskej národnej rady o sídlach a obvodoch okresných a krajských súdov okrem ekonomickej stránky vecí sleduje aj dôsledné oddelenie výkonu štátnej správy a súdnictva ako jeden zo spôsobov zvyšovania nezávislosti súdov v záujme ochrany práv občanov.

Vychádza zo zásady nemeniť obvody a sídla okresných a krajských súdov. Preto v hlavnom meste Slovenskej republiky Bratislave v súlade s § 3 ods. 2 zákona SNR č. 377/1990 Zb. o hlavnom meste Slovenskej republiky Bratislave sa navrhuje v § 2 ods. 2 návrhu, aby obvody obvodných súdov Bratislava I, II, III, IV a V tvorili územia, ktoré tvorili ich obvod ku dňu účinnosti zákona o hlavnom meste Slovenskej republiky Bratislave. Za sídlo obvodných súdov v Bratislave sa navrhuje v § 1 ods. 1 hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislava, teda nie v tých mestských regiónoch, v ktorých vykonávajú svoju pôsobnosť, a to pre nedostatok nebytových priestorov. Perspektívne sa počíta s umiestnením do ich vlastných súdnych obvodov. Napríklad sídlo Obvodného súdu Bratislava IV je umiestnené v mestskej štvrti Staré mesto.

Obvody a sídla okresných súdov sa majú zhodovať s obvody a sídlami okresov. Na základe medzitým už schváleného zákona Slovenskej národnej rady o územnom členení Slovenskej republiky treba z § 2 ods. 1 vypustiť časť vety začínajúcu slovom "okrem", z odseku 3 písm. c/ bod 11 vypustiť Starý Smokovec a ďalšie body k tomu primerane prečíslovať. Rovnako ako predkladatelia súhlasíme, aby v § 3 písm. b/ sa vypustilo slovo "okresného", čím sa umožní zriaďovať pobočku nielen okresným, ale aj krajským, neskôr

tzv. vyšším súdom. Konkrétne - chceme sa viac priblížiť k našim občanom. Trebárs krajský súd alebo vyšší súd Východoslovenského kraja so sídlom v Košiciach bude mať expozitúru v Prešove, Stredoslovenský kraj Banská Bystrica v Žiline, Západoslovenský kraj bude mať expozitúru v Nitre. Teda obdobne, ako to je možné u okresných súdov, bude to možné aj u vyšších súdov.

Totko úvodom. Rovnako vám ďakujem, važení páni poslanci, pani poslankyne, za vaše pripomienky vo výboroch.

Ďakujem.

Podpredseda SNR M. Zemko:

Ďakujem pánovi ministrovi Košťovi za odôvodnenie návrhov zákona. Prosím spoločného spravodajcu výborov Slovenskej národnej rady pána Petra Brňáka, aby predniesol správy o výsledkoch prerokovania návrhov zákonov vo výboroch Slovenskej národnej rady.

Poslanec P. Brňák:

Vážený pán predsedajúci,
vážená vláda Slovenskej republiky,
vážený parlament,

nová právna úprava volieb sudcov z ľudu okresných a krajských súdov Slovenskej republiky obsiahnutá v predložennom vládnom návrhu zákona Slovenskej národnej rady, ide o tlač Slovenskej národnej rady č. 64, je vyvolaná zrušením národných výborov a Národného frontu. Podľa doteraz platnej právnej úpravy, ide konkrétne o zákon Slovenskej národnej rady č. 160/1971 Zb., sudcov z ľudu okresných súdov volili okresné národné výbory, sudcov z ľudu krajských

súďov volili krajské národné výbory na návrh príslušného orgánu Národného frontu. Voľbu sudcov z ľudu vykonávali tie národné výbory, v obvode ktorých bol úplne alebo čiastočne obvod príslušného súdu.

Po prijatí zákona Slovenskej národnej rady o obecnom zriadení, zákona Slovenskej národnej rady o hlavnom meste Slovenskej republiky Bratislave a zákona Slovenskej národnej rady o meste Košice sa ako najoptimálnejší spôsob javí, aby sudcov z ľudu volili obecné a miestne zastupiteľstvá v obvode príslušného súdu a aby návrhy na voľbu sudcov z ľudu podávali predsedovia okresných a krajských súďov. Tito súčasne určia počet sudcov z ľudu, ktorí sa majú voliť pre príslušný súd s prihliadnutím na počet obyvateľstva územného obvodu príslušného zastupiteľstva a tiež s prihliadnutím na predpokladané zaťaženie sudcov z ľudu. V predloženom návrhu sa súčasne upravujú dôvody, z ktorých možno sudcu z ľudu pred uplynutím funkčného obdobia odvolať, prípadne uvoľniť.

Ako spoločný spravodajca výborov Slovenskej národnej rady podávam správu o prerokovaní predloženého návrhu zákona, ktorý nám bol doručený pod parlamentným č. 64, v jednotlivých výboroch Slovenskej národnej rady a zároveň odôvodním navrhované zmeny.

V súlade so spoločnou správou pod číslom 64a a uzneseniami jednotlivých výborov Slovenskej národnej rady konštatujem, že predložený návrh zákona Slovenskej národnej rady o voľbách sudcov z ľudu okresných a krajských súďov v Slovenskej republike bol v mesiacoch november a december tohto roku prerokovaný okrem Mandátového a imunitného výboru Slovenskej národnej rady vo všetkých výboroch Slovenskej národnej rady. Výbor Slovenskej národnej rady pre sociálnu politiku, zdravotníctvo a sociálne vzťahy

predložený návrh zákona neodsúhlasil, pretože v zmysle ustanovenia § 48 ods. 1 zákona č. 44/1989 Zb. o rokovacom poriadku Slovenskej národnej rady v znení neskorších predpisov, tento nezískal nadpolovičnú väčšinu hlasov všetkých 15 členov výboru. Ostatné výbory Slovenskej národnej rady vyslovili s predloženým návrhom súhlas a zároveň odporúčili Slovenskej národnej rade návrh zákona schváliť po zohľadnení celkom 17 pripomienok.

Ako spoločný spravodajca podporujem navrhované zmeny uvedené v spoločnej správe pod bodmi 2, 3, 6, 10 a 16 a zároveň navrhujem Slovenskej národnej rade, aby uvedené zmeny schválila. Na zvážení vás, poslancov, ponechávam navrhované zmeny pod bodmi 7 resp. 8, 14 a 15, ktoré nie sú v zásadnom rozpore s koncepciou navrhovanej zákonnej úpravy. Neodporúčam navrhované zmeny v spoločnej správe uvedené pod bodmi 1, 4, 5, 9, 12 a 13. Ostatné body pod číslami 11 a 17 sa stanú bezpredmetné, pokiaľ budú prijaté zmeny pod bodmi 10 a 16, ktoré obidva odporúčam prijať. Obidva body pod číslami 11 a 17 teda neodporúčam prijať.

Vážená Slovenská národná rada,

dovoľte, aby som teraz v krátkosti zdôvodnil jednotlivé navrhované zmeny v postupnosti od návrhov zmien, ktoré odporúčam prijať, cez návrhy zmien, ktoré ponechávam na zváženie vás, poslancov, a návrhy, ktoré neodporúčam prijať, až k návrhom, o ktorých je hlasovanie podmienené neprijatím bodov 10 a 16.

K bodu 2 spoločnej správy - tri výbory Slovenskej národnej rady navrhli formulačnú zmenu v druhej vete § 1 ods. 2. Ide o zmenu slova "ustanovenie" za slovo "voľbu", pretože sudcovia z ľudu sa do funkcie neustanovujú, ale sú volení. Z týchto dôvodov odporúčam navrhovanú zmenu prijať.

K bodu 3 spoločnej správy - v rámci tohto bodu navrhol Ústavnoprávny výbor Slovenskej národnej rady, aby v § 1 ods. 2 za druhou vetou bol vypustený odkaz označený 1/ a zároveň ide aj o vypustenie poznámky pod čiarou. S týmto názorom sa z praktických dôvodov stotožňujem. Akákoľvek poznámka v rámci zákonnej úpravy vo všeobecnosti nemá právnu záväznosť, má len informatívny charakter. Takáto poznámka slúži svojmu účelu pri stabilizovaných právnych poriadkoch, ktorý stav u nás v tejto dobe nie je. V súčasnosti už je isté, že zákon číslo 36 z roku 1964 Zb. o organizácii súdov a o voľbách sudcov bude rekonštruovaný. V tomto smere to podporil aj pán minister Košta. Takto vlastne samotný odkaz nebude plniť účel, ktorý mu patrí, teda účel informačný, ale naopak, bude zavádzajúci, pretože už nebude obsahovať nové číslo právnej normy, na ktorú poukazuje.

K bodu 6 spoločnej správy - navrhovaná zmena sa týka ustavovania § 2 ods. 1, konkrétne druhej vety, v rámci ktorej sa navrhuje zmena slov "obvody niekoľkých obecných a miestnych zastupiteľstiev" na nové znenie "územia niekoľkých obcí a miest". Obvod okresného súdu je obvodom určitého územia a nie nejakých obvodov ako takých, preto navrhovanú zmenu odporúčam schváliť, avšak v čiastočne pozmenenej podobe, ktorú navrhnem v rámci rozpravy, pokiaľ niekto z poslancov v rámci samotnej rozpravy túto zmenu nenavrhne.

K bodu 10 spoločnej správy - Ústavnoprávny výbor Slovenskej národnej rady podobne ako v rámci bodu 3 spoločnej správy navrhuje v § 3 ods. 2 vypustiť odkaz a poznámku pod číslom 2/. Tento návrh podporujem z dôvodov, ktoré som uviedol v rámci bodu 3 spoločnej správy.

K bodu 16 spoločnej správy - navrhovaná zmena vzišla opätovne z Ústavnoprávneho výboru Slovenskej národnej rady a dotýka sa novokoncipovaného znenia § 7. Citujem: "Sudcov z ľudu zvolených podľa zákona SNR č. 160/1971 Zb. môže z dôvodov uvedených v § 4 a v § 5 na návrh príslušného predsedu súdu odvolať, alebo na žiadosť sudcu z ľudu uvoľniť obecné alebo miestne zastupiteľstvo príslušné podľa miesta trvalého pobytu sudcu z ľudu." Koniec citátu. Novokoncipované znenie § 7 je potrebné vo vzťahu k sudcom z ľudu, ktorí boli už zvolení a ktorým funkčné obdobie neuplynulo pred účinnosťou tohto zákona. To znamená, že týchto sudcov z ľudu by nebolo možné odvolať alebo na ich žiadosť uvoľniť obecným respektive miestnym zastupiteľstvom, pretože ustanovenia §§ 4 a 5 navrhovaného znenia zákona sa dotýkajú len prípadov, v ktorých obecné alebo miestne zastupiteľstvo sudcov z ľudu zvolilo do ich funkcie. Vzhľadom k uvedenému odporúčam navrhovanú zmenu schváliť. V prípade prijatia tejto zmeny bude zapotreby doterajšie §§ 7 a 8 označiť ako §§ 8 a 9.

Teraz sa dotknem odôvodnenia tých bodov spoločnej správy, ktoré ponechávam na zváženie Slovenskej národnej rady, či majú alebo nemajú byť prijaté. Opakujem, ide o body 7 resp. 8, 14 a 15.

K bodu 7 spoločnej správy - jeden výbor Slovenskej národnej rady navrhuje za prvú vetu v § 2 ods. 3 vložiť novú vetu tohto znenia, citujem: "Pri určovaní počtu sudcov z ľudu prihliadať aj na to, aby každá obec mohla zvoliť aspoň jedného sudcu z ľudu do okresného alebo krajského súdu." Navrhované znenie má na mysli zabezpečenie spravodlivosti pri výbere navrhovaných sudcov z ľudu v tom, aby každá obec nachádzajúca sa v územnom obvode okresného alebo krajského súdu mohla mať minimálne jedného sudcu z ľudu zo svojej obce. Podotýkam však, že navrhovaná zmena

resp. doplnenie § 2 ods. 3 nevyjadruje obligatornosť, len potencionalnosť, z čoho vyplýva, že v prípade nedodržania stanoveného minimálneho kľúča výberu sudcov z ľudu na okresný alebo krajský súd zákon nespája s porušením tejto dikcie žiadne následky. Pochybnosti vyvoláva aj navrhovaná štylizácia textu. V prípade, ak by navrhovaná zmena v bode 7 spoločnej správy bola prijatá, nebude zapotreby hlasovať o bode 8 spoločnej správy, kde navrhovaná zmena je obsahovo totožná s navrhovanou zmenou v bode 7 spoločnej správy.

K bodu 14 spoločnej správy - jeden výbor Slovenskej národnej rady navrhuje v § 5 ods. 1 vo štvrtom riadku slová "pre nemoc" nahradiť slovami "pre chorobu". Navrhovanú zmenu ponechávam na zváženie parlamentu. Poukazujem však na to, že podľa pravidiel slovenského pravopisu tak výraz "nemoc" ako i "choroba" sú spisovné. Prosím preto zástupcu Výboru Slovenskej národnej rady pre národnosti, etnické skupiny a pre ľudské práva, aby poslancom vysvetlil dôvody navrhovanej zmeny.

K bodu 15 spoločnej správy - ten istý výbor Slovenskej národnej rady navrhuje z hľadiska systematického členenia navrhovanej zákonnej úpravy ustanovenie § 5 označiť ako § 4 a ustanovenie § 4 ako § 5. Ustanovenie § 4 sa dotýka možnosti odvolania sudcu z ľudu z tejto funkcie na návrh predsedu súdu a ustanovenie § 5 sa dotýka uvoľnenia sudcu z ľudu z výkonu funkcie na jeho vlastnú žiadosť. Ponechávam preto na zváženie navrhovanú zmenu s tým, že opäťovne by bolo vhodné, aby predseda alebo zástupca Výboru Slovenskej národnej rady pre národnosti, etnické skupiny a pre ľudské práva parlamentu ozrejmil, aké dôvody viedli tento výbor k navrhovanej zmene.

Teraz sa vyjadrím k navrhovaným zmenám, ktoré neodporúčam schváliť. Konkrétne ide o body 1, 4, 5, 9, 12 a 13.

K bodu 1 spoločnej správy - jeden výbor Slovenskej národnej rady navrhuje v § 1 ods. 1 za slovo "volia" vložiť odkaz na § 40 ods. 2 zákona č. 36/1964 Zb. o organizácii súdov a o voľbách sudcov v znení neskorších predpisov. Vysvetlil som už v rámci prerokovania bodov 3 a 10 spoločnej správy, prečo odkazy a poznámky pod čiarou v dnešnej dobe môžu skôr poškodiť svojmu informatívnemu účelu, preto neodporúčam ani túto navrhovanú zmenu. Tato navrhovaná zmena prakticky poukazuje na to, že sudcovia z ľudu sú volení na obdobie štyroch rokov.

K bodom 4 a 5 spoločnej správy - v rámci oboch bodov spoločnej správy sa navrhuje doplnenie § 1 v ods. 2 resp. v novom ods. 3 presne uviesť, aké predpoklady majú byť pre výkon funkcie sudcu z ľudu. Uvedené navrhované zmeny z formálno-právnych dôvodov neodporúčam schváliť, pretože predpoklady pre výkon funkcie sudcu z ľudu sú uvedené v ustanovení § 39 ods. 1 a 3 zákona č. 36/1964 Zb. o organizácii súdov a o voľbách sudcov v znení neskorších predpisov. Z toho vyplýva, že ak v rámci citovaného zákonného ustanovenia sú niektoré predpoklady pre výkon funkcie sudcov z ľudu dobou prekonané, je potrebné novelizovať zákon č. 36/1964 Zb. I v prípade prijatia navrhovanej zmeny pod bodom 4 alebo 5 spoločnej správy by ostal v platnosti § 39 ods. 1 a 3 zákona č. 36/1964 Zb., pretože zákon č. 36/1964 Zb. je hmotno-právnou úpravou a navrhovaná zákonná úprava, ktorú máme pred sebou, je v podstate procesnou normou.

K bodu 9 spoločnej správy - jeden výbor Slovenskej národnej rady navrhuje v § 2 za odsek 3 vložiť nový odsek 4, ktorý znie: "Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky ustanoví vyhláškou pravidlá navrhovania a výberu kandidátov sudcov z ľudu." Domnievam sa, že navrhovaná zmena je nadbytočná a byrokratická, pretože navrhované

znenie zákona dostatočne upravuje spôsob navrhovania a predpoklady na výber kandidátov sudcov z ľudu. Preto neodporúčam navrhovanú zmenu schváliť.

K bodom 12 a 13 spoločnej správy - uvedené návrhy zmien sa dotýkajú ustanovenia § 5 ods. 1 s tým, že nové znenie tohto odseku navrhujú v tomto znení: "Sudcu z ľudu okresného a krajského súdu na jeho žiadosť z funkcie uvoľní resp. odvolá obecné alebo miestne zastupiteľstvo, ktoré ho do funkcie zvolilo. Navrhované zmeny na rozdiel od pôvodnej predlohy ponechávajú úplne k dispozícii sudcov z ľudu, ich uvoľnenie z funkcie sudcu z ľudu bez toho, aby preukázali dôvod k takémuto postupu. Navrhované zmeny neodporúčam schváliť z dôvodov praktického zabezpečenia činnosti a chodu súdov. Vzhľadom na to, že súdy v senáte rozhodujú v nie zanedbateľnom počte súdnych konaní, nebolo by vhodné, aby sudca z ľudu bez akéhokoľvek dôvodu bol z funkcie predčasne uvoľnený. Poukazujem pritom na jeden z predpokladov pre výkon funkcie sudcu z ľudu, ktorým je súhlas so svojou kandidatúrou na určitom súde a sľub, že bude funkciu riadne vykonávať. Je preto práve na navrhovanej osobe, aby zvažila, či bude schopná po stanovené obdobie vykonávať túto funkciu. Myslím si, že pôvodné ustanovenie § 5 ods. 1 navrhovaného zákona nie je vo vzťahu k sudcovi z ľudu vôbec diskriminujúce a pokiaľ bude mať skutočne dôvod, pre ktorý nemôže túto funkciu vykonávať, nikto mu predsa nebude brániť k uvoľneniu z tejto funkcie.

Na záver sa vyjadrím k zvyšným bodom 11 a 17 spoločnej správy, o ktorých sa bude hlasovať iba v tom prípade, ak nebudú prijaté body 10 a 16, ktoré som odporučil prijať.

K bodu 11 spoločnej správy - dva výbory Slovenskej národnej rady navrhujú poznámku pod čiarou, ktorá sa dotý-

ka ustanovenia § 3 ods. 2 upraviť tak, že časť poznámky dotýkajúcej sa ustanovenia § 42 ods. 1 zákona č. 36/1964 Zb. sa vypúšťa zrejme preto, že tento odsek bol vypustený v dôsledku zmeny sľubu sudcu. Ide konkrétne o ústavný zákon č. 376/1990 Zb.

K bodu 17 spoločnej správy - jeden výbor Slovenskej národnej rady navrhuje za § 6 vložiť nový § 7, ktorý je viac-menej takého istého znenia ako navrhovaná zmena pod bodom 16 spoločnej správy, ktorý som odporučil prijať s tým, že nie je úplné. Nedotýka sa totiž súčasných sudcov z ľudu, ktorí na základe vlastnej žiadosti chcú byť uvoľnení z funkcie sudcov z ľudu. V tomto návrhu teda chýba odkaz popri ustanovení § 4 aj na § 5 navrhovanej zákonnej úpravy. Pretože som odporučil prijatie navrhovanej zmeny v bode 16 spoločnej správy, ktorá je úplná, o navrhovanej zmene v bode 17 sa môže hlasovať len v prípade neschválenia bodu 16. Pokiaľ v rozprave nebudú zásadné výhrady proti navrhovaným zmenám, odporúčam, aby sa o navrhovaných zmenách hlasovalo an blok v zmysle odporúčajúcich a neodporúčajúcich zmien a osobitne pokiaľ ide o návrhy ponechané na zváženie parlamentu. O vzájomne sa vylučujúcich návrhoch bude hlasovanie len v prípade neprijatia prvej zmeny.

Zároveň by som v zmysle čiastočnej úpravy bodu 6 spoločnej správy navrhol tento bod, pokiaľ sa jeho znenie technicky nezmeni, vylúčiť na osobitné hlasovanie. Toľko pokiaľ ide o návrh zákona o voľbách sudcov z ľudu okresných a krajských súdov Slovenskej republiky.

Pokiaľ ide o vládny návrh zákona o sídlach a obvodoch okresných a krajských súdov Slovenskej republiky, ktorý má parlamentné číslo 65, svojím rozsahom a obsahom predstavuje iba zosúladenie právneho statusu v oblasti sídiel a obvodov okresných a krajských súdov v Slovenskej

republiky, ktoré v nadväznosti najmä na zákon Slovenskej národnej rady číslo 517/1990 Zb. o územnom a správnom členení Slovenskej republiky. Všetkým je nám známa skutočnosť, že práve touto zmenou tohto zákona došlo k zrušeniu okresných a krajských súdnych výborov, na ktoré štátne mocenské inštitúcie mali nadväznosť aj sídla a obvody súdov v Slovenskej republike podľa doteraz platnej zákonnej úpravy. Konkrétne ide o zákon Slovenskej národnej rady č. 30/1970 Zb. o sídlach a obvodoch okresných a krajských súdov Slovenskej socialistickej republiky, v znení zákonov číslo 37/1978 Zb. a článku II zákona číslo 127/1985 Zb., ktoré sa teraz predloženým návrhom zákona pod parlamentným číslom 65 ruší. V súvislosti s predloženým návrhom zákona je potrebné dodať, že sa mení len väzba na sídla a obvody okresných a krajských súdov v Slovenskej republike, avšak samotné sídla a obvody súdov zostávajú zachované podľa doteraz platnej právneho stavu.

Ako hlavný spravodajca výborov Slovenskej národnej rady požiadam správu o prerokovaní predloženého návrhu zákona pod parlamentným číslom 65 v jednotlivých výboroch Slovenskej národnej rady a zároveň odôvodním navrhované zmeny.

V súlade so spoločnou správou pod číslom 65a a uzneseniami jednotlivých výborov Slovenskej národnej rady konštatujem, že predložený návrh zákona Slovenskej národnej rady o sídlach a obvodoch okresných a krajských súdov Slovenskej republiky bol v mesiaci december tohto roku prerokovaný okrem Mandátového a imunitného výboru Slovenskej národnej rady vo všetkých výboroch Slovenskej národnej rady. Všetky výbory Slovenskej národnej rady vyjadrili s predloženým návrhom zákona súhlas a odporučili Slovenskej národnej rade predložený návrh zákona schváliť po zoradnení celkom 6 pripomienok.

Ako spoločný spravodajca navrhujem Slovenskej národnej rade a zároveň podporujem navrhované zmeny uvedené v spoločnej správe číslo 65a pod bodmi 1, 4, 5 a 6. Schválením bodu 1 sa vylučuje hlasovanie o bode 2 a schválením bodu 4 sa vylučuje hlasovanie o bode 3.

Vážená Slovenská národná rada,

dovoľte, aby som teraz v krátkosti odôvodnil navrhované zmeny.

K bodu 1: Celkom 5 výborov Slovenskej národnej rady navrhuje upraviť § 2 ods. 1 v tomto znení: "Obvody okresných súdov sa zhodujú s územnými obvody okresov." Oproti pôvodnému zneniu navrhovanej úpravy § 2 ods. 1 dochádza k doplneniu prvej časti vety o slovo "územnými" a k vypusteniu druhej časti vety "okrem okresu Starý Smokovec, ktorého obvod spadá do obvodu Okresného súdu Poprad". Potreba doplnenia slovného výrazu "územnými" vyplýva priamo z druhej vety ods. 1 § 6 zákona Slovenskej národnej rady č. 517/1990 Zb. o územnom a správnom členení Slovenskej republiky, kde sa píše - citujem: "Okres je územným obvodom pre výkon pôsobnosti orgánov štátu, ak osobitný zákon neustanovuje inak". Ide tu teda o precizovanie a jednoznačné vyjadrenie zhodnosti obvodu okresného súdu s územným obvodom okresu. Vypustenie druhej časti vety § 2 ods. 1 predloženého návrhu vyplýva z konečnej schválenej podoby už citovaného zákona Slovenskej národnej rady číslo 517/1990 Zb. o územnom a správnom členení Slovenskej republiky, pretože pôvodný návrh na vytvorenie nového okresu so sídlom v Starom Smokovci neprešiel.

K bodu 2 spoločnej správy: Uvedený bod sa tak, ako bod prvý, dotýka znenia § 2 ods. 1. Správne navrhuje vypustenie druhej časti vety, ktorá sa dotýka Starého Smo-

kovca, ale podľa môjho názoru nie dostatočne precizuje obsah pojmu "obvod okresu" vhodným doplnením slovného výrazu "územný", potrebu ktorého som vysvetlil pri bode 1 spoločnej správy. Preto neodporúčam Slovenskej národnej rade, aby schválila navrhovanú zmenu pod bodom 2 spoločnej správy a opätovne poukazujem na fakt, že pokiaľ bude prijatý bod 1 spoločnej správy, nebude potrebné hlasovať o bode 2 spoločnej správy.

K bodu 3 spoločnej správy: 5 výborov Slovenskej národnej rady navrhuje v súvislosti s § 1 ods. 1 upraviť poznámku pod čiarou v rámci odkazu 1/ v tomto znení: "§ 6 ods. 1 a 2 zákona Slovenskej národnej rady č. 517/1990 Zb. o územnom a správnom členení Slovenskej republiky". Na rozdiel od pôvodného návrhu dochádza teda k vypusteniu odkazu na ods. 4 § 6 a doplneniu už známeho čísla právnej normy, ktorá sa dotýka územného a správneho členenia Slovenskej republiky. Vecná odôvodnenosť navrhovanej zmeny v rámci bodu 3 spoločnej správy je namieste, pretože odsek 4, § 6 zákona č. 517/1990 Zb. neexistuje. Vzhľadom na to, že sa prikláňam k prijatiu bodu 4 spoločnej správy, ktorý má priamu nadväznosť na bod 3 spoločnej správy, neodporúčam Slovenskej národnej rade schváliť navrhovanú zmenu pod bodom 3 spoločnej správy.

Vysvetlím to v rámci bodu 4 spoločnej správy. V rámci tohto bodu Ústavnoprávny výbor Slovenskej národnej rady navrhuje pri § 2 ods. 1 vypustiť odkaz označený 1/ a zároveň vypustiť aj poznámku pod čiarou. S týmto názorom sa z praktických dôvodov stotožňujem. Akákoľvek poznámka v rámci zákonnej normy vo všeobecnosti nemá právnu záväznosť, má len informatívny charakter. Vlastne opakujem len to, čo som už povedal pri predchádzajúcej zákonnej úprave. Táto poznámka slúži svojmu účelu pri stabilizovaných právnych poriadkoch, ktorý stav u nás v tejto dobe nie je. Ak

by preto v krátkej dobe došlo k novelizácii zákona č. 517/1990 Zb. o územnom a správnom členení Slovenskej republiky, a všetci vieme, že k nej podľa všetkého príde, myslím do 30. 6. 1991 má vláda predložiť novelizáciu tohto zákona, samotný odkaz nebude plniť účel, ktorý mu patrí, teda účel informačný, ale naopak, bude zavádzajúci, pretože nebude už obsahovať nové číslo právnej normy, na ktorú poukazuje. Opätovne poukazujem na skutočnosť, že v prípade prijatia a schválenia bodu 4, ktorého schválenie Slovenskej národnej rade odporúčam, nebude potrebné hlasovať o bode 3 spoločnej správy.

Pokiaľ ide o zdôvodnenie navrhovanej zmeny pod bodom 5 spoločnej správy, poukazujem v celom rozsahu na zdôvodnenie, ktoré sa týka bodu 3 spoločnej správy. Vzhľadom na to, že okres Starý Smokovec nebol konštituovaný v rámci prílohy zákona Slovenskej národnej rady č. 517/1990 Zb. o územnom a správnom členení Slovenskej republiky, je potrebné v § 2 ods. 3 písm. c/ vypustiť bod 11, ktorý sa týka práve Starého Smokovca a zároveň ďalšie body 12, 13 a 14 prečíslovať na 11, 12 a 13.

K bodu 6 spoločnej správy: Celkom 3 výbory Slovenskej národnej rady odporučili v § 3 písm. b/ vypustiť slovo "okresného", takže navrhované znenie § 3 písm. b/ po úprave znie: "Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky môže vyhláškou zriadiť v obvode súdu jeho pobočku." Navrhovanú úpravu podporujem a odporúčam Slovenskej národnej rade, aby túto zmenu schválila z týchto dôvodov: V návrhu zákona je v zmocňovacom ustanovení, teda v § 3, daná možnosť Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky okrem iného zriadiť v obvode okresného súdu jeho pobočku. Ide o znenie prevzaté v nezmenenej podobe z doteraz platného zákona Slovenskej národnej rady č. 30/1970 Zb. o sídlach a obvodoch okresných a krajských súdov, v znení

zákona č. 37/1978 Zb., konkrétne z § 4. Oprávnenie určiť sídla a obvody okresných a krajských súdov zákonmi národných rád vyplýva z § 33 ods. 4 zákona č. 36/1964 Zb. o organizácii súdov a o voľbách sudcov. Úplnené znenie je vyhlásené pod č. 19/1970 Zb. zmenené a doplnené zákonom č. 29/1978 Zb., ako aj z ustanovenia § 3, ods. 3 ústavného zákona č. 155/1969 Zb., ktorým sa mení a dopĺňa ôsma hlava ústavy v znení ústavného zákona č. 52/1970 Zb.

V súčasnej dobe je však reálna potreba pre možnosť zriadenia aj pobočky v obvode krajského súdu. Vládny návrh zákona zrejme opomenul alebo nedocenil potrebu právnej úpravy v tejto oblasti. Pritom možnosť takejto právnej úpravy je právne dovolená a prípustná. V praxi bude reálnejšia potreba zriadiť pobočku krajského súdu vzhľadom k obvodu krajského súdu ako väčšieho územného celku, pričom vzdialenosť najmä odľahlejších okresov do sídla krajského súdu je značná, či už ide o okresy vo Východoslovenskom, Stredoslovenskom alebo Západoslovenskom kraji. Možnosť zriadenia pobočky krajského súdu ako vysunutého pracovníka by umožnila priblíženie výkonu súdnictva najmä občanom, drobným podnikateľom a organizáciám. Pre budúcnosť by sa reálne predpokladalo utvorenie takýchto vysunutých pracovníkov pobočiek v mestách, ktoré boli do roku 1960 sídlami krajov, konkrétne Prešov, Žilina, Nitra. Ľudia by na odvolávacie pojednávania, prípadne na pojednávania, kde krajský súd pojednáva ako súd prvého stupňa, napríklad vo veciach dôchodkových, nemuseli cestovať niekoľko sto kilometrov. Došlo by taktiež k úspore pracovného času. V Českej republike takúto úpravu už obsahuje zákon Českej národnej rady č. 119/1955 Zb., kde v § 3 je dané zmocnenie pre Ministerstvo spravodlivosti Českej republiky všeobecne záväzným právnym predpisom zriadiť v obvode súdu jeho pobočku. Nerozlišuje osobitne, či ide o okresný alebo krajský súd. V praxi už takáto pobočka je zriadená, a to v obvode

Krajského soudu v Ústí nad Labem, a to pobočka Liberec, přičemž už funguje několik roků.

Závěrem dovoluji, páně předsedající, aby vzhledem k mojí odporučení se o jednotlivých bodech společné správy hlasovalo v této postupnosti: nejdříve o bodě 1 a ak tento nebude schválený, potom o bodě 2, dále o bodě 4, ak tento nebude schválený, tak o bodě 3 a dále o bodě 5 a 6.

Ďakujem za pozornosť.

Podpredseda SNR M. Zemko:

Ďakujem poslancovi Brňákovi za prednesenie spravodajskej správy. Prosím, aby zaujal miesto určené pre spravodajcu výborov.

Otváram rozpravu o štvrtom a piatom bode programu, do ktorej sa písomne prihlásili poslanci pán Hameřík a pán Bárány. Udeľujem slovo pánovi poslancovi Hameříkovi.

Poslanec R. Hameřík:

Vážený pán předsedající,
vážené poslankyne,
vážení poslanci,

mám niekoľko pozmeňovacích návrhov. Niektoré z nich som už predniesol na pôde nášho výboru, avšak vzhľadom na mechanizmus hlasovania sa nemohli dostať do spoločnej správy. Najprv o menej podstatných. V § 1 ods. 2 je odvolávka na § 39 zákona č. 36/1964 Zb. Ide o to, aké predpoklady majú spíňať sudcovia z řudu. Mohol by som to tu čítať, ale niektoré z týchto predpokladov sú už časom prekonané, ako oddanie vecí socializmu. S radostou som v bode 4

a 5 spoločnej správy prečítal, že sú tieto predpoklady explicitne vyjadrené. Preto by bolo vhodné odkaz 1/ podľa bodu 3 spoločnej správy vypustiť a uviesť to tak, ako je to v bode 4 alebo 5. Sú ekvivalentné. Čiže je to protinávrh proti spoločnému spravodajcovi, ktorý odporúčal body 4 a 5 vypustiť.

Podobného rázu je aj druhá pripomienka. Týka sa § 3, ods. 2, kde sa tiež odvoláva na zákon č. 36/1964 Zb., na § 42 ods. 1, kde je sľub poslancov. Keď sa nebude odvolávať na tento sľub, treba sa odvolať na novší sľub, tak ako citoval pan spravodajca podľa zákona č. 376/1990 Zb. A aby bolo všetko jednoznačné, treba ešte ponechať odkaz na odsek 3, čiže odsek 1 škrtnúť a odkaz na odsek 3 ponechať, lebo tam ide o voliteľnosť na štyri roky. Potom na záver v § 7 by bolo treba uviesť zrušenie ods. 1 § 39 a ods. 1 § 42, ak sa v prípade § 42 tak ešte nestalo pri zákone č. 376. Toto boli menej podstatné pripomienky.

Podstatné sú tieto pripomienky - prv než ich uvediem, odcitujem zo zákona č. 160/1971 Zb. niekoľko viet. § 1 ods. 2 "Sudcov z ľudu okresných súdov volia okresne národné výbory." Odsek 3: "Sudcov z ľudu krajských súdov volia krajské národné výbory." Čiže vždy ich volil jeden orgán. Preto v § 2 ods. 2 zákona č. 160/1971 Zb. sa dalo jednoznačne povedať, že počet sudcov z ľudu, ktorí sa majú zvoliť pre krajský súd, určí predseda krajského súdu - to je aj v dnešnom znení - a predseda krajského súdu určí, koľko sudcov z ľudu majú jednotlivé národné výbory zvoliť. Táto nestastná dikcia sa dostala do znenia § 2 dnešného návrhu, že "zaroveň určí, koľko sudcov z ľudu volia jednotlivé obecné a miestne zastupiteľstvá". V prípade okresných súdov je to všetko viac-menej v poriadku, ale ako som čítal v § 2 ods. 2, kde sa hovorí o krajských súdoch, je logická chyba. Znenie druhej vety ods. 2 treba upraviť.

O čo vlastne ide? Vieme, že budú tri krajské sudy. Ďalej predpokladajme, že jednotlivé krajské sudy budú mať po 200 sudcov z ľudu. V každom kraji je aspoň 600 obcí, teda obecných zastupiteľstiev. Keďže § 1 ods. 1 dnešného návrhu hovorí: "Sudcov z ľudu okresných a krajských sudov volia obecné a miestne zastupiteľstvá v obvode príslušného súdu", to znamená, že každé zastupiteľstvo sa zúčastní voľieb. Nie iba niektoré. Keby však každé zastupiteľstvo malo zvoliť aspoň jedného sudcu z ľudu, bolo by ich treba toľko, koľko je zastupiteľstiev. V našom prípade, ako som uviedol 600 a nie 200, tak ako potrebuje krajský súd. Voľba sa dá uskutočniť iba tak, keď viaceré zastupiteľstvá budú voliť jedného sudcu z ľudu a práve toto sa má odzrkadliť v texte § 2 ods. 2. Stane sa to, ak druhú vetu § 2 ods. 2 doplníme. Pôvodný text znie: "Zároveň určí, koľko sudcov z ľudu volia jednotlivé obecné a miestne zastupiteľstvá" - moje doplnenie: "a ktoré zastupiteľstvá volia spoločného kandidáta na sudcu z ľudu". Dalo by sa to povedať aj inak, lenže som nechcel príliš narušovať pôvodnú textáciu. Teda podľa toho, čo navrhujem, viaceré zastupiteľstvá vlastne budú voliť jedného sudcu do krajského súdu. Inak to nie je možné realizovať, keďže je viac zastupiteľstiev ako sudcov, ktorých treba zvoliť.

Na základe povedaného treba skorigovať text aj v iných paragrafoch: v § 4 treba dať "zastupiteľstvo" do množného čísla, teda "zastupiteľstvá". Čítam: "Obecné a miestne zastupiteľstvá, ktoré sudcu z ľudu zvolili, môžu...". V ods. 2 tiež § 4 treba dať do množného čísla: "...zastupiteľstvá vyžadujú jeho vyjadrenie". Rovnako v § 5 dať do množného čísla "obecné a miestne zastupiteľstvá, ktoré ho do funkcie zvolili". Nie je totiž možné, aby ho odvolalo jedno zastupiteľstvo, keď ho museli zvoliť viaceré. Rovnako v § 5 ods. 2 - tiež do množného čísla: "Pred rozhodnutím príslušných zastupiteľstiev...". V § 6

rovnako: "Ak si potreba riadneho obsadenia senátov vyžiadajú, zvolia obecné a miestne zastupiteľstvá ďalších sudcov z ľudu".

Ak to, čo som predniesol, je z nejakého dôvodu nezrozumiteľné, môžem to zopakovať. Myslím si, že je to veľmi dôležité, aby sme predišli takým javom, že budeme mať zákon a nebudeme vedieť riešiť konkrétne prípady. Na základe povedaného, teda ak prijmeme doplnenie § 2 ods. 2 o znenie: "a ktoré zastupiteľstvá volia spoločného kandidáta na sudcu z ľudu", stačí v ostatných paragrafoch dať všetky zastupiteľstvá do množného čísla a netreba prijať body 7, 8 a 12 spoločnej správy. Ak sa prijme bod 13, aj tam treba dať do množného čísla "zastupiteľstvo", lebo pôjde o zastupiteľstvá.

Ďakujem za pozornosť.

Podpredseda SNR M. Zemko:

Ďakujem pánovi poslancovi Hamerlikovi. Udeľujem slovo pánovi poslancovi Bárányovi.

Poslanec E. Bárányi:

Vážené dámy,
vážení páni,

pri prerokúvaní vládneho návrhu zákona Slovenskej národnej rady o voľbách sudcov z ľudu okresných a krajských súdov Slovenskej republiky sme sa dostali do paradoxnej situácie. Minister spravodlivosti prijíma všetky návrhy výborov, spoločný spravodajca niektoré odporúča, iné neodporúča prijať, plne v súlade so svojim oprávnením a s tradíciami nášho rokovania.

Rád by som sa dotkol dvoch bodov zo spoločnej správy, a to bodov 8 a 12. Na rozdiel od môjho predrečníka pána poslanca Hamerlika sa totiž nazdávam, že bod 8 by sme prijať mohli a aj mali. Vedie ma k tomu nasledovná úvaha: Pán poslanec Hamerlik správne upozornil, že obci je väčší počet ako je zdôvodniteľný počet sudcov z ľudu predovšetkým na krajských súdoch. Máme však nielen krajské, ale aj okresné sudy. Preto určitým kompromisom je tu práve bod 8, ktorý navrhuje znenie, ktoré umožňuje, aby v každej obci volili aspoň po jednom sudcovi z ľudu buď krajského alebo okresného súdu. Tým sa umožní, aby aj v obci s 300 - 400 obyvateľmi mali možnosť voľiť aspoň jedného sudcu z ľudu, zrejme tu okresného súdu. Zdá sa, že ide o zanedbateľnú maličkosť. V praxi možno aj ide, zároveň tu však ide aj o princíp rovnosti občanov. V praxi sme sa totiž stretávali so situáciou, že v niektorých obciach nakoniec nemali možnosť voľiť žiadneho sudcu z ľudu, lebo proste na počet obyvateľov žiadny nepripadol. Ak takýmto spôsobom skombinujeme sudcov z ľudu okresných a krajských súdov, zjednáme aspoň akú-takú nápravu.

Pokiaľ ide o bod 12, pán spoločný spravodajca odporúčal tento bod neprijať. Osobne odporúčam tento bod prijať a svoj názor zdôvodňujem nasledovne: Ak by sme tento bod neprijali a prijali by sme pôvodné znenie zákona, môže vzniknúť paradoxná situácia, že niekto, kto si už sudcom z ľudu nepraje byť, bude nútený túto funkciu ďalej zastávať. Zároveň však nemáme žiadny právny prostriedok ako ho efektívne prinútiť, aby sa zúčastňoval zasadnuti. Čiže bude sudcom z ľudu, ale proste nebude chodiť na pojednávania. Ak by na pojednávania aj chodil, je otázne, ako bude k plneniu svojich povinností pristupovať človek, ktorý si túto funkciu už výslovne nepraje zastávať. Zdá sa mi byť menším rizikom administratívne zabezpečovanie dostatočného počtu sudcov z ľudu na niektoré pojednávanie, než takýto prinaj-

menšom laxný alebo až neprajný prístup sudcu z ľudu k plneniu svojich povinností, ak si už nepraje túto funkciu naďalej zastávať. Preto odporúčam prijať bod 12 navrhujúci úpravu ods. 1 § 5. Obsahovo je totožný s bodom 13, lišia sa jediným slovom, ktoré nemá za následok žiadny obsahový rozdiel.

Na záver zopakujem: Odporúčam prijať body 8 aj 12 a prosím vás pri tom o podporu.

Ďakujem za pozornosť.

Podpredseda SNR M. Zemko:

Ďakujem pánovi poslancovi Bárányovi. Do diskusie sa hlási pán poslanec Hudec.

Poslanec I. Hudec:

Vážený pán predsedajúci,
vážené dámy,
vážení páni,

budem mať tri pripomienky. Nielen preto, že som podpredsedom Výboru Slovenskej národnej rady pre národnosť, etnické skupiny a pre ľudské práva, ale aj preto, že tu odznela jedna nepresnosť a dve nie príliš vyjasnené argumentácie. Budem hovoriť najprv k bodu 1 spoločnej správy - tlač 64a, kde náš výbor navrhol za slovo "volia" vložiť odkaz na § 40 ods. 2 zákona Národného zhromaždenia č. 36/1964 Zb. o organizácii súdov. Prvý argument je totiž formálne právny. Sudcov totiž nevolíme ani v Slovenskej národnej rade, pretože ich ustanovujeme. Keby sme ich volili, vyberali by sme z dvoch, troch alebo z viacerých kandidátov. Keďže formálne právne jestvuje ustanovenie,

ktoré jednoznačne hovorí o voľbe, tak ich volíme a aby sa to osvetlilo, že sme sa nedopustili tejto chyby, ale odvolávame sa na starú platnú právnu normu, tak sme volili návrh odkázať na toto ustanovenie § 40 ods. 2. Ale toto odporúčanie nemá len tento formálne právny význam. V celom návrhu zákona sa totiž nehovorí o funkčnom období. A práve § 40 ods. 2 zákona č. 36 hovorí o štvorročnom období a tým pádom tento návrh, táto odvolávka je podstatná nielen s formálne právneho hľadiska, ale dokonca aj z hľadiska podstatného v tom zmysle, že určuje štvorročné funkčné obdobie sudcu z ľudu. To je prvá poznámka. Preto navrhujem, na rozdiel od spoločného spravodajcu, aby sa o tomto bode hlasovalo a aby sa tento bod prijal, pretože sa tam jednoznačne touto odvolávkou určuje volebné obdobie sudcu.

K bodu 14 náš výbor navrhol, aby sa slová "pre nemoc" nahradili slovami "pre chorobu". Nuž iste nájdeme slovníky, v ktorých sa nemoc pokladá za slovenské slovo a choroba tam možno nie je uvedená, ale verte mi, že choroba je slovenské slovo a nemoc bohemizmus. Takisto ako nemocný a chorý.

K návrhu na výmenu § 5 a § 4 - to je bod 15 spoločnej správy: Keďže § 5 hovorí o uvoľnení a § 4 o odvolaní, myslím si, že je logické a správne, ak zákon najprv určuje spôsob, akým možno sudcu uvoľniť a až potom, ako ho odvolať.

Ďakujem za pozornosť.

Podpredseda SNR M. Zemko:

Ďakujem pánovi poslancovi Huďecovi. Do diskusie sa hlási pan poslanec Kmeťo.

Poslanec J. Kmeťo:

Hlásim sa len s krátkou pripomienkou. Je evidentné, že ide o dočasnú úpravu zákona o voľbách sudcov z ľudu, pretože v rámci premeny právneho poriadku bude nevyhnutné vypracovať celý zákon č. 19/1970 Zb. o organizácii súdov. To neznamená, že možno vziať na ľahkú váhu tú zmenu, ktorá sa navrhuje v § 1 ods. 2 zákona. Je totiž evidentné, že ak návrhy na voľby sudcov z ľudu budú podávať predsedovia okresných a krajských súdov, ostanú všetky predpoklady na to, že nedôjde ani k nevyhnutným personálnym zmenám v zbere sudcov z ľudu a už vôbec nie k podstatným.

Zákon splní svoje poslanie vtedy, ak povedie k podstatnej zmene. Z toho vyplýva, že funkciu navrhovateľa treba zveriť inému povolanému objektívnemu orgánu či miestu a tak zabezpečiť realnosť potrebných zmien. Takým orgánom môže byť najskôr obecné a miestne zastupiteľstvo, ktoré podľa návrhu majú sudcov voliť. Uvažovať sa dá prípadne aj o okrúhlych stoloch, ktorých by sa zúčastnili aj zástupcovia obecných a miestnych zastupiteľstiev za prípadnej účasti predsedov súdov alebo nimi poverených zástupcov. Samotné navrhovanie však v žiadnom prípade nemožno zákonom zveriť predsedom okresných a krajských súdov. Bola by to iba zabezpečená cesta na zachovanie status quo.

Túto poznámku hovorím preto, lebo si myslím, že tento návrh môže zbytočne provokovať k úvahám, že okolnosti, odkiaľ môže predseda okresného alebo krajského súdu poznať osobu, teda kandidáta na sudcu z ľudu, sa môžu zdať zbytočne podozrivé.

Rád by som predniesol zmenu k odseku 2 § 1, aby okresný a krajský predseda súdu navrhoval len počet volených sudcov z ľudu a aby sudcov z ľudu navrhovali a volili obecné alebo miestne zastupiteľstvá.

Podpredseda SNR M. Zemko:

Ďakujem pánovi poslancovi Kmeťovi. Hlásí sa ešte niektorý pán poslanec do diskusie? Pán poslanec Fogaš.

Poslanec L. Fogaš:

Mám otázku na môjho predrečníka. Ak totiž predseda súdu navrhuje sudcov z ľudu, zákon mu to dáva do vienka preto, aby hodnotil činnosť týchto sudcov z ľudu prostredníctvom svojich predsedov senátov, pri ktorých títo sudcovia pôsobia. Pýtam sa, odkiaľ bude obecné zastupiteľstvo vedieť o činnosti sudcu z ľudu? To bude predseda súdu informovať obecné zastupiteľstvo o tom, ako pracuje a to bude navrhovať kandidátov? Veď to by bolo nelogické. Uvažujeme trochu, že ide o hodnotenie práce sudcu z ľudu na súde. Ten musí potom dávať určité návrhy, odporúčenia na uvoľnenie alebo nie.

Podpredseda SNR M. Zemko:

Ďakujem pánovi poslancovi Fogašovi. Hlásí sa ešte niekto do diskusie? Pán poslanec Prokeš.

Poslanec J. Prokeš:

Vážený pán predsedajúci,
vážená slovenská vláda,
vážené poslankyne,
vážení poslanci,

mám dve pripomienky. Jedna je pozmeňujúci návrh k § 1. Chcem podporiť pána poslancu Hamerlika v tom zmysle, že odvolávať sa na predpoklady, ktoré boli ustanovené akýmsi zákonom z roku 1964, je dnes trochu také čudné. Dá

sa to vyriešiť veľmi jednoducho tým, že sa v § 1 odsek 2 vypustia slová "ktorí spíňajú všetky predpoklady pre ustanovenie" a potom § 1 ods. 2 bude znieť: "Návrhy na voľbu sudcov z ľudu podávajú predsedovia okresných a krajských súdov. Za kandidátov na sudcov z ľudu môžu navrhnúť občania, ktorí byvajú alebo pracujú v obvode súdu, pre ktorý sa majú voliť." Predpokladám, že ľudia, ktorí týchto sudcov z ľudu budú voliť, si k nim vyžiadajú príslušné referencie.

Druhá poznámka je k bodu 16 spoločnej správy. Je to vlastne len určitá technická poznámka. Navrhujem, aby sa zmenilo poradie slov "na žiadosť sudcu z ľudu uvoľniť" a aby sa napísalo "sudcu z ľudu na vlastnú žiadosť uvoľniť". Pretože dikcia, ktorá sa navrhuje, môže byť interpretovaná aj tak, že na žiadosť nejakého sudcu z ľudu bude uvoľnený iný sudca z ľudu. Takže to je len na spresnenie znenia.

Ďakujem pekne.

Podpredseda SNR M. Zemko:

Ďakujem pánovi poslancovi Prokešovi. Hlásí sa pán poslanec Kmeťo.

Poslanec J. Kmeťo:

Chcem reagovať na poznámku pána poslanca Fogaša. Myslím si, že v osobe sudcu z ľudu ide prevažne o dôveryhodného zástupcu ľudu. Pokiaľ sa k tomu bude pristupovať tak ako je to navrhované, dostaneme sa do situácie, ako možno bývalo "za starých zlatých časov", keď si napríklad pán riaditeľ zvolil predsedu odborov, ktorý mal zastupovať

záujmy pracujúcich. Ja si myslím, že túto situáciu už dnes nepotrebuje.

Ďakujem.

/Potlesk./

Podpredseda SNR M. Zemko:

Ďakujem pánovi poslancovi Kmeľovi. Hlásí sa ešte niekto do rozpravy? Udeľujem slovo prvému podpredsedovi Slovenskej národnej rady pánovi Čarnogurskému.

Prvý podpredseda SNR I. Čarnogurský:

Vážené poslankyne,

vážení poslanci,

nemienim diskutovať odborne do jednotlivých paragrafov, ale považujem za potrebné zmeniť sa aj o formálnej stránke obidvoch týchto zákonov, pretože občania na Slovensku nás určite pozorujú, počúvajú, ako tu ideme prijať zákon o sudcoch a sídlach súdov.

Predseda SNR F. Mikloško:

Pán poslanec, ubezpečujem vás, že priamy prenos nie je, takže nikto vás nepočúva. /Smiech v sále./

Prvý podpredseda SNR I. Čarnogurský:

V jednom aj v druhom sa spomínajú krajské sudy, pričom si myslím, že v tejto situácii to je anachronizmus. Nakoniec si to zrejme uvedomili aj autori obidvoch zákonov, pretože ani v jednom prípade sa tu nepoužíva slovo "kraj". Vždy sa hovorí len o krajských súdoch, o krajských

sudcoch, resp. hovorí sa o sídlach v meste Banskej Bystrici, Košiciach, Bratislave, ale nehovorí sa znovu o krajoch. Domnievam sa, že by bolo asi správnejšie, a to by som snáď navrhol aj ako pozmeňujúci návrh, aby sa všade, kde sa používa výraz "krajské sudy", používal výraz "vyššie sudy" tak, ako ho tu nepriamo spomínal aj pán minister Košta. Tým by sme snáď už dopredu navodili akúsi atmosféru, že kraje rušíme nielen čo sa týka krajských národných výborov, ale aj ako územné celky.

Ďakujem.

Podpredseda SNR M. Zemko:

Hlásí sa ešte niekto do rozpravy? Poznámku má pán poslanec Hrnko.

Poslanec A. Hrnko:

Mám pripomienku k vystúpeniu pána Černogurského, že krajské sudy existovali aj vtedy, keď kraje neboli.

Podpredseda SNR M. Zemko:

Ďakujem. Hlásí sa pán poslanec Brňák.

Poslanec P. Brňák:

V rámci rozpravy mám ešte jeden pozmeňujúci návrh. K bodu 6 spoločnej správy v súvislosti s vládnyim návrhom zákona o voľbách sudcov z ľudu okresných a krajských súdov navrhujem čiastočnú zmenu, na ktorú som už poukázal v spravodajskej správe. Bod 6 sa dotýka § 2 ods. 1 a v druhej vete slová "obvody niekoľkých obecných a miestnych zastupiteľstiev" sa nahrádzajú slovami "územia niekoľkých

obci a miest". Vzhľadom na to, že nová právna úprava hovorí len o pojme "obec", ktorou sa rozumie vlastne aj mesto, javí sa byť potrebné z uvedenej zmeny vypustiť časť "a miest". Čiže môj pozmeňujúci návrh v rámci bodu 6 znie: "územia niekoľkých obcí", bez spojky "a" a slova "miest".

Podpredseda SNR M. Zemko:

Ďakujem pánovi poslancovi Brňákovi. Hlásí sa ešte niekto do rozpravy?

/Nikto./

Vyhlasujem rozpravu o štvrtom a piatom bode programu za skončenú. Chce sa k rozprave vyjadriť pán minister Košta?

Minister spravodlivosti SR L. Košta:

Vážený pán podpredseda,
vážená Slovenská národná rada,

stručné zákony, stručné diskusia a veľmi precízne naformulované pripomienky výborov, ktoré exaktne a veľmi presne boli interpretované spoločným spravodajcom. Ďakujem.

Ak som úvodom môjho vystúpenia uviedol, že súhlasím s pripomienkami výborov, je prirodzené, že okrem tých, kde si jedna s druhou protireči, pokiaľ by pri hlasovaní došlo k vylúčeniu jednej pripomienky druhou.

Mám jednu poznámku. Veľmi rád by som bol prvý, ktorý by som potriasol ruku tomu predsedovi okresného alebo vyššieho sudu, ktorý získa toľko sudcov z ľudu, koľko ich potrebuje. Problémom je získať ich a, samozrejme, nezobe-

rieme hocikoho. Predsedovia okresných súdov a krajských súdov sú ľudia, ktorí majú moju dôveru. Predpokladám, že výber bude robený skutočne podľa iného kľúča, ako tomu bolo v minulosti.

Odporúčam, aby pani poslankyne a páni poslanci pri hlasovaní rešpektovali dobrý postup, aký navrhoval spoločný spravodajca. Šesť pripomienok k jednému návrhu zákona a sedemnást k druhému, to je taký náš malý rekord. Kiež by tomu tak bolo aj pri iných zákonoch!

Ďakujem vám za pozornosť.

Podpredseda SNR M. Zemko:

Ďakujem pánovi ministrovi Košťovi. Žiada o slovo spoločný spravodajca výborov pán poslanec Brňák?

Poslanec P. Brňák:

Chcem reagovať len na vystúpenie pána poslanca Hamerlika. Nebudem reagovať na záležitosti dotýkajúce sa odkazov a poznámok. Tam som svoje stanovisko povedal. Pán poslanec Hamerlik však navrhol, aby § 7 obsahoval derogatnú klauzulu, ktorá by mala rušiť ustanovenie § 39 ods. 1 a § 42 ods. 1 zákona č. 36 /1964 Zb. o organizácii súdov a sudcoch. Toto derogovanie alebo zrušenie týchto paragrafov v tomto vládnom návrhu zákona nie je možné, pretože som vysvetľoval, že zákon č. 36/1964 je zákonom Národného zhromaždenia ešte bývalého unitárneho štátu a tento zákon je v podstate procesnou právnou normou, ktorá v istom poňímaní z hľadiska sily je pod touto právnou normou, ktorá stále platí. Takže toľko k pozmeňovaciemu návrhu.

Podpredseda SNR M. Zemko:

Ďakujem pánovi poslancovi Brňákovi. Pristúpime k hlasovaniu. Hlási sa pán poslanec Hudec.

Poslanec I. Hudec:

Upozorňujem, že môj poukaz na odkaz v § 1 ods. 1 nemal len charakter odkazu na právnu normu. Tam išlo o podstatnú záležitosť, pretože tento odkaz určuje dĺžku funkčného obdobia.

Ďakujem.

Podpredseda SNR M. Zemko:

Pristúpime k hlasovaniu. Prosím pána poslanca Brňáka, aby postupne uvádzal hlasovanie o jednotlivých bodoch v zmysle spoločných správ a výsledkov rozpravy. Najskôr budeme hlasovať o vládnom návrhu zákona o voľbách sudcov z ľudu okresných a krajských súdov Slovenskej republiky, tlač Slovenskej národnej rady č. 64. Odporúčam, aby sme najprv hlasovali vcelku o pripomienkach výborov, ktoré navrhuje pán spravodajca schváliť a nemajú kontradiktórny charakter.

Poslanec P. Brňák:

Navrhoval som prijať zmeny pod bodmi 2, v podstate aj 3, ale vzhľadom na to, že v rámci rozpravy tu vzišli niektoré skutočnosti, ktoré sa dotýkajú záležitostí odkazov a poznámok, navrhujem vylúčiť bod 3 zo spoločného hlasovania a hlasovať o ňom samostatne. Ďalej bod 6 taktiež vylúčiť zo spoločného hlasovania, pretože som dal pozmeňujúci návrh, ktorý sa dotýka vypustenia časti "a miest".

Bod 10 je taktiež na samostatné hlasovanie. Takže si myslím, že bude najvhodnejšie, keď sa bude hlasovať osobitne bod po bode.

Podpredseda SNR M. Zemko:

Budeme hlasovať o bode 1 k § 1 ods. 1. Pán spravodajca tento návrh neodporúča prijať.

Prosím, aby sme sa predstavili.

/Predstavilo sa 99 poslancov./

Kto je za prijatie návrhu?

/Za návrh hlasovalo 28 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasovalo 63 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 8 poslancov./

Konštatujem, že sme návrh v bode 1 neprijali.

Pristupujeme k bodu 2. Týka sa § 1 ods. 2. Pán spravodajca odporúča tento bod prijať.

Prosím, aby sme sa predstavili.

/Predstavilo sa 102 poslancov./

Kto je za prijatie tohto bodu?

/Za návrh hlasovalo 92 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasovali 3 poslanci./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 7 poslancov./

Konštatujem, že bod 2 sme prijali.

Pristúpime k bodu 3, ktorý sa týka § 1 ods. 2. Pán spravodajca odporúča tento bod prijať.

Prosím, prezentujme sa.

/Prezentovalo sa 102 poslancov./

Kto je za návrh?

/Za návrh hlasovalo 81 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasovalo 6 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 15 poslancov./

Konštatujem, že sme prijali pripomienku v bode 3.

Budeme hlasovať o bode 4 k § 1 ods. 2. Pán spravodajca tento návrh neodporúča prijať.

Prosím, prezentujme sa.

/Prezentovalo sa 104 poslancov./

Kto je za prijatie návrhu?

/Za návrh hlasovalo 20 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasovalo 77 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 7 poslancov./

Konštatujem, že sme tento návrh zamietli.

Pristupujeme k bodu 5. Pán spravodajca neodporúča tento bod prijať.

Prosím, prezentujme sa.

/Prezentovalo sa 105 poslancov./

Kto je za návrh?

/Za návrh hlasovalo 19 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasovalo 75 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 11 poslancov./

Konštatujem, že sme navrhovanú pripomienku neprijali.

Budeme hlasovať o bode 6 k § 2 ods. 1. Pán spravodajca tento bod odporúča prijať.

Poslanec P. Brňák:

V sprave som uviedol, že pripomienku v tomto bode odporúčam prijať, ale v modifikovanej podobe, ktorú som potom ozrejmil v rámci rozpravy. Čiže neodporúčam ju prijať v navrhovanej podobe.

Podpredseda SNR M. Zemko:

Hlasujeme o pôvodnom návrhu zo spravodajskej správy.

Prosím, aby sme sa predstavili.

/Predstavilo sa 101 poslancov./

Kto je za návrh v bode 6?

/Za návrh hlasovalo 26 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasovalo 60 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 15 poslancov./

Konštatujem, že sme pripomienku v bode 6 zamietli.

Prístupujeme k bodu 7, ktorý sa týka § 2 ods. 3.

Poslanec P. Brňák:

Pripomienku som ponechal na zváženie Slovenskej národnej rade. V tomto prípade by bolo vhodnejšie najskôr hlasovať o bode 8, ktorý je precíznejšie upravený. V bode 7 ide aj o štylistickú nepresnosť. Napríklad sa tu hovorí, že aspoň jedného sudcu z ľudu do okresného alebo krajského súdu. Tá predložka "do" tam vôbec nepatri.

Podpredseda SNR M. Zemko:

Na návrh pána spravodajcu budeme najskôr hlasovať o bode 8.

Prosím, prezentujme sa.

/Prezentovalo sa 104 poslancov./

Kto je za návrh?

/Za návrh hlasovalo 83 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasovalo 9 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 12 poslancov./

Konštatujem, že sme návrh v bode 8 prijali. Tým sa vylučuje bod 7.

Pristupujeme k bodu 9, ktorý sa týka § 2. Pán spravodajca neodporúča pripomienku prijať.

Prosím, aby sme sa prezentovali.

/Prezentovalo sa 107 poslancov./

Kto je za návrh v bode 9?

/Za návrh hlasovalo 20 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasovalo 76 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 11 poslancov./

Konštatujem, že sme návrhovanú pripomienku neschválili.

Pristupíme k bodu 10, ktorý sa týka § 3 ods. 2. Pán spravodajca odporúča túto pripomienku prijať.

Prosím, prezentujme sa.

/Prezentovalo sa 109 poslancov./

Kto je za navrhovanú pripomienku?

/Za návrh hlasovalo 96 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasovali 4 poslanci./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 9 poslancov./

Konštatujem, že sme schválili pripomienku v bode 10. Schválením tejto pripomienky sa vylučuje bod 11.

Pristupujeme k bodu 12, ktorý sa týka § 5 ods. 1. Pán spravodajca neodporúča túto pripomienku prijať.

Prosím, prezentujme sa.

/Prezentovalo sa 109 poslancov./

Kto je za navrhovanú pripomienku?

/Za návrh hlasovalo 30 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasovalo 65 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 14 poslancov./

Konštatujem, že sme navrhovanú pripomienku k bodu 12 neprijali.

Budeme schvaľovať navrhovanú pripomienku k bodu 13.

Poslanec P. Brňák:

Tá sa odlišuje v podstate jediným slovom. Myslim si, že obsah je plne identický s bodom 12.

Podpredseda SNR M. Zemko:

V tom prípade o bode 13 nebudeme hlasovať. Pristúpime k bodu 14, ktorý sa týka § 5 ods. 1. Vo štvrtom riadku sa slová "pre nemoc" nahrádzujú slovami "pre chorobu".

Prosim, prezentujme sa.

/Prezentovalo sa 106 poslancov./

Kto je za navrhovanú pripomienku?

/Za návrh hlasovalo 78 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasovalo 14 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 14 poslancov./

Konštatujem, že sme prijali pripomienku v bode 14.

Pristúpime k bodu 15. Pán spravodajca to nechaj na zváženie.

Prosim, prezentujme sa.

/Prezentovalo sa 105 poslancov./

Kto je za navrhovanú pripomienku?

/Za návrh hlasovalo 46 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasovalo 30 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 29 poslancov./

Konštatujem, že sme navrhovanú pripomienku neprijali.

Pristúpime k bodu 16, ktorý sa týka § 6, za ktorý sa vkladá nový § 7. Pán spravodajca odporúča návrh v bode 16 prijať.

Prosím, aby sme sa prezentovali.

/Prezentovalo sa 109 poslancov./

Kto je za navrhovanú pripomienku?

/Za návrh hlasovalo 88 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasovalo 9 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 12 poslancov./

Konštatujem, že sme navrhovanú pripomienku v bode 16 prijali. Z toho dôvodu sa stáva bezpredmetnou pripomienka v bode 17. Prosím pána spravodajcu, aby uviedol ďalšie návrhy z rozpravy.

Poslanec P. Brňák:

Pán poslanec Hamerlik predniesol tri pozmeňujúce návrhy. Prvý sa dotýka špecifikácie odkazu pri ustanovení § 3 ods. 2 navrhovanej zákonnej úpravy, kde by mal byť zahrnutý aj odkaz priamo na nový ústavný zákon č. 376/1990 Zb. Vzhľadom na to, že tieto odkazy sme vypustili z celého znenia navrhovanej zákonnej úpravy, domnievam sa, že tento návrh je nerealizovateľný.

Ďalej navrhol v § 2 ods. 2 druhú vetu doplniť o túto textáciu: "Počet sudcov z ľudu, ktorí sa majú voliť pre krajský súd, určí predseda krajského súdu. Zároveň určí, koľko sudcov z ľudu volia jednotlivé obecné a miestne za-

stupiteľstvá a ktoré zastupiteľstvá volia spoločného kandidáta za sudcu z ľudu".

Podpredseda SNR M. Zemko:

Faktickú pripomienku ma pán poslanec Bárány.

Poslanec E. Bárány:

Dovoľujem si pripomenúť, že schválením bodu 8 sa dosiahol účel, ktorý sledoval pán poslanec Hamerlik svojím návrhom. Bod 8 totiž stanovuje, že každá obec musí mať možnosť voliť aspoň jedného sudcu z ľudu krajského alebo okresného súdu, čiže je nemožné, aby sa kvôli voľbe jedného sudcu z ľudu spájalo viacero obcí. Bod 8 vylučuje prijatie návrhu pána poslanca Hamerlika.

Podpredseda SNR M. Zemko:

Ďakujem pánovi poslancovi Bárányovi. Hlásí sa pán poslanec Hamerlik.

Poslanec R. Hamerlik:

Myslím si, že sa to nevylučuje. Keď každá obec volí jedného, tak toho istého môže zvoliť ešte aj niekto iný. Môže sa hlasom pridať. V § 1 ods. 1 je napísané, že sudcov z ľudu okresných a krajských súdov volia obecné a miestne zastupiteľstvá v obvode príslušného súdu. Podľa čoho rozdělíme, kto ich volí do okresného a kto do krajského súdu, podľa akého kľúča?

Podpredseda SNR M. Zemko:

Myslím si, že bude najlepšie, ak o tom budeme hovoriť.

Poslanec P. Brňák:

Pri tomto pozmeňovacom návrhu pán poslanec Hamerlik zároveň navrhol v ustanoveniach §§ 4, 5 a 6 zvoliť plurál pri zastupiteľstvách a zvolení. To je už technická záležitosť.

Podpredseda SNR M. Zemko:

Budeme hlasovať.

Prosím, prezentujme sa.

/Prezentovalo sa 106 poslancov./

Kto je za návrh pána poslanca Hamerlika?

/Za návrh hlasovalo 20 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasovalo 70 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 16 poslancov./

Konštatujem, že návrh pána poslanca Hamerlika bol zamietnutý.

Poslanec P. Brňák:

Pán poslanec Bárány ani pán poslanec Hudec nedali žiadne pozmeňujúce návrhy. V podstate len podporili určité body spoločnej správy. Pán poslanec Kmeť navrhol, aby sudcov z ľudu nenavrhovali predsedovia súdov, ale aby tato právomoc prešla na obecné resp. miestne zastupiteľstvá.

Podpredseda SNR M. Zemko:

Prosím pána poslanca Kmeťa, aby spresnil svoj návrh.

Poslanec J. Kmeťo:

Navrhol som, aby predsedovia okresných a krajských súdov určili len počet sudcov z ľudu a aby kandidátov navrhovali a potom volili obecné alebo miestne zastupiteľstvá.

Podpredseda SNR M. Zemko:

Bohužiaľ, nemá to adekvátnu podobu, aby sa o tom mohlo dať hlasovať. Pokúste sa to ešte dodatočne sformulovať, aby to bolo úplne jasné.

Poslanec J. Majer:

Ak dovolíte, ja to naformulujem. Pokiaľ ide o počet, je to § 2 ods. 1. Pán Kmeťo navrhuje v § 1 bod 2 zmeniť takto: "Návrh na voľbu sudcov z ľudu podávajú miestne alebo obecné zastupiteľstvá". Potom druhá veta platí tak, ako je uvedená.

Podpredseda SNR M. Zemko:

Pán poslanec Kmeťo, akceptujete túto formuláciu?

Poslanec J. Kmeťo:

. Áno.

.

Podpredseda SNR M. Zemko:

Budeme hlasovať.

Prosím, aby sme sa predstavovali.

/Predstavovalo sa 103 poslancov./

Kto je za návrh pána poslanca Kmeťa spresnený pánom poslancom Majerom?

/Za návrh hlasovalo 35 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasovalo 54 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 14 poslancov./

Konštatujem, že sme návrh pána poslanca Kneťa a pána poslanca Majera zamietli.

Poslanec P. Brňák:

Dalej pán poslanec Prokeš navrhol v ustanovení § 1 ods. 2 v druhej vete vypustiť časť "spíňajú všetky predpoklady pre voľbu a", to znamená, že konečné znenie § 1 ods. 2 podľa návrhu pána poslanca Prokeša je: "Návrhy na voľbu sudcov z ľudu podávajú predsedovia okresných a krajských súdov. Za kandidátov na sudcov z ľudu môžu navrhnúť občania, ktorí bývajú alebo pracujú v obvode súdu, pre ktorý sa majú voliť".

Podpredseda SNR M. Zemko:

Budeme hlasovať.

Prosím, prezentujú sa.

/Prezentovalo sa 103 poslancov./

Kto je za návrh pána poslanca Prokeša?

/Za návrh hlasovalo 44 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasovalo 47 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 12 poslancov./

Konštatujem, že sme návrh pána poslanca Prokeša zamietli.

Poslanec P. Brňák:

Ďalší pozmenňující návrh pána poslanca Prokeša sa dotýkal bodu 16 spoločnej správy. Vzhľadom na to, že bod 16 bol prijatý v navrhovanej podobe, domnievam sa, že by bolo nadbytočné o zmenenej formulácii nanovo hlasovať.

Podpredseda SNR M. Zemko:

Hlásí sa pán poslanec Prokeš.

Poslanec J. Prokeš:

V mojom návrhu nejde o obsahovú zmenu, ide o jasnú dikciu znenia, aby nedošlo k tomu, že by bol odvolaný iný sudca z ľudu.

Podpredseda SNR M. Zemko:

Myslím, že o tejto technickej zmene môžeme hlasovať.

Prosím, aby sme sa prezentovali.

/Prezentovalo sa 104 poslancov./

Kto je za návrh pána poslanca Prokeša?

/Za návrh hlasovalo 81 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasovalo 13 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 10 poslancov./

Konštatujem, že druhý návrh pána poslanca Prokeša sme prijali.

Poslanec P. Brňák:

Neviem, či vystúpenie pána prvého podpredsedu černo-gurského je možné chápať ako posmeňujúci návrh, pokiaľ ide o zmenu označenia krajských súdov na vyššie súdy.

Podpredseda SNR M. Zemko:

Ano, treba to tak chápať.

Hlás' sa pán poslanec Pirovits.

Poslanec L. Pirovits:

Mám osobitnú poznámku. Krajské súdy rozhodujú aj v prvom stupni vtedy, keď nie sú súdy vyššej inštancie. Hlasovanie je teda bezpredmetné, pretože krajské súdy nie sú v každom prípade súdmi vyššej inštancie.

Podpredseda SNR M. Zemko:

Ďalej sa hlási pán poslanec Krnko.

Poslanec A. Krnko:

Chcel by som ešte raz poznamenať, že označenie "krajský súd" v nijakom prípade nesúvisí s územným usporiadaním štátu po roku 1945. Krajský súd ako názov inštitúcie bol známy i v rakúskej časti monarchie. Po vzniku republiky krajské súdy na našom území existovali napriek tomu, že kraje neexistovali. Boli za bývalej republiky, keď bolo krajské zriadenie, boli za Slovenského štátu, keď bolo župné zriadenie. Teda samotný názov inštitúcie "krajský súd" v žiadnom prípade nesúvisí s územným usporiadaním, ale je to odvolací súd prvej inštancie.

Podpredseda SNR M. Zemko:

Ďakujem pánovi poslancovi Hrnkovi.

Poslanec P. Brňák:

Myslím, že by to bolo v rozpore aj s ústavou a zákonom č. 36/1964 Zb.

Podpredseda SNR M. Zemko:

Ďakujem. Budeme hlasovať.

Prosim, predstavte sa.

/Prezentovalo sa 105 poslancov./

Kto je za návrh pána podpredsedu Čarnogorského, aby sa zmenil názov "krajské sudy" na "vyššie sudy"?

/Za návrh hlasovalo 17 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasovalo 76 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 12 poslancov./

Konštatujem, že návrh pána podpredsedu Čarnogorského nebol prijatý.

Poslanec P. Brňák:

Posledný pozmeňujúci návrh sa dotýka bodu 6 spoločnej správy, ktorý som navrhol ja a dotýka sa vypustenia časti "a miest".

Podpredseda SNR M. Zemko:

Prosim, aby sme sa predstavili.

/Prezentovalo sa 103 poslancov./

Kto je za návrh pána poslanca Brňáka?

/Za návrh hlasovalo 82 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasovalo 6 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 15 poslancov./

Konštatujem, že návrh pána poslanca Brňáka bol prijatý.

Poslanec P. Brňák:

Ďalšie pozmeňujúce návrhy neboli.

Podpredseda SNR M. Zemko:

Ďakujem pánovi spravodajcovi. V súlade s ustanovením § 26 ods. 1 rokovacieho poriadku Slovenskej národnej rady budeme hlasovať o návrhu zákona ako celku.

Prosím, aby sme sa predstavili.

/Predstavilo sa 107 poslancov./

Kto je za návrh zákona v znení schválených pripomienok?

/Za návrh hlasovalo 94 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasovalo 6 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 7 poslancov./

Zisťujem, že sme schválili vládny návrh zákona o voľbách sudcov z ľudu okresných a krajských súdov Slovenskej republiky.

/Potlesk./

Teraz pristúpime k hlasovaniu o vládnom návrhu zákona o sídlach a obvodoch okresných a krajských súdov Slovenskej republiky. Odporúčam, aby sme najprv hlasovali vcelku o pripomienkach výborov, ktoré spoločný spravodajca navrhuje schváliť a nemajú kontradiktórny charakter.

Poslanec P. Brňák:

Navrhol som schválenie bodov 1, 4, 5 a 6 spoločnej správy.

Podpredseda SNR M. Zemko:

Prosím, aby sme sa predstavovali.

/Prezentovalo sa 103 poslancov./

Kto je za návrhy ako ich predniesol pán spravodajca?

/Za návrhy hlasovalo 102 poslancov./

Kto je proti?

/Nikto./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržal 1 poslanec./

Konštatujem, že sme pripomienky odporúčané spoločným spravodajcom schválili.

Schválením bodu 1 sa vylučuje pripomienka pod bodom 2, schválením bodu 4 je vylúčené hlasovanie o bode 3.

Poslanec P. Brňák:

Ďalšie pozmeňujúce návrhy z rozpravy nevyplynuli.

Podpredseda SNR M. Zemko:

V súlade s ustanovením § 26 ods. 1 rokovacieho poriadku Slovenskej národnej rady budeme hlasovať o návrhu

zákona Slovenskej národnej rady o sídlach a obvodoch okresných a krajských súdov Slovenskej republiky.

Prosím prezentáciu.

/Prezentovalo sa 104 poslancov./

Kto je za návrh zákona v znení schválených pripomienok?

/Za návrh hlasovalo 102 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasoval 1 poslanec./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržal 1 poslanec./

Konštatujem, že sme schválili návrh zákona Slovenskej národnej rady o sídlach a obvodoch okresných a krajských súdov Slovenskej republiky.

/Potlesk./

Vážené poslankyne,

vážení poslanci,

prerušuje rokovanie 9. schôdze Slovenskej národnej rady. Pokračujeme zajtra o 9.00 hodine.

Ďakujem.

Druhý deň rokovania 9. schôdze Slovenskej národnej rady
18. decembra 1990

Prvý podpredseda SNR I. Čarnogurský:

Vážené poslankyne,
vážení poslanci,
milí hostia.

pokračujeme v rokovaní 9. schôdze Slovenskej národnej rady. Prosim, aby sme sa tlačidlom predstavovali.

Zisťujem, že je prítomných 100 poslancov, takže Slovenská národná rada je schopná sa uznášať.

V rokovaní budeme pokračovať

vládnym návrhom zákona Slovenskej národnej rady o poisťovníctve.

Návrh ste dostali ako tlač 78 a spoločnú správu výborov ako tlač 78a. Návrh zákona za vládu Slovenskej republiky odôvodní minister financií pán Michal Kováč. Prosim, aby sa ujal slova.

Minister financií SR M. Kováč:

Vážené predsedníctvo,
vážený pán predseda,
vážené pani poslankyne,
vážení páni poslanci,

predkladaný návrh zákona o poisťovníctve vytvára právne predpoklady demonopolizácie tohto odvetvia a libe-

realizácie poisťného trhu. Ide o odvetvie, v ktorom podľa súčasnej právnej úpravy môžu pôsobiť len Slovenská štátna poisťovňa a Česká štátna poisťovňa. Poisťovníctvo má na území našej republiky dlhoročnú tradíciu a vo svojom historickom vývoji zaznamenalo viacero zmien. Už po vzniku Československej republiky sa na Slovensku prejavila potreba poisťnej ochrany domácimi poisťovňami. Ako prvá poisťovňa so sídlom na Slovensku bola založená Prvá slovenská poisťovacia spoločnosť, účastinný spolok v Ziline. Vznikla vo februári roku 1919, kedy sa konalo jej ustanovujúce valné zhromaždenie. Táto poisťovňa však neziakala potrebný kapitál a dostatočný počet pracovníkov, čo po jej vzniku viedlo k reorganizácii, a to za pomoci viedenskej spoločnosti Fenix, ktorá sa rýchlo prispôbila novým pomerom v Československu.

O necelé tri mesiace neskôršie vznikla Prvá slovenská poisťovňa, účastinný spolok so sídlom v Bratislave. Táto poisťovňa sa od začiatku svojej činnosti usilovala o prevzatie slovenských poisťných zmlúv od Prvej uhorskej všeobecnej poisťovne so sídlom v Budapešti, ktorá na Slovensku pôsobila prostredníctvom svojich filiállok v Bratislave, Košiciach, Leviciach a v Trenčíne. Koncom mája 1920 došlo v Starom Smokovci k rokovaniu medzi Prvou slovenskou, Prvou uhorskou a Prvou českou poisťovňou, na ktorom sa zúčastnené poisťovne dohodli, že svoje poisťné knene na Slovensku odovzdajú novovzniknutej poisťovni, a to Slovenskej poisťovni, účastinnej spoločnosti v Bratislave.

Rozvoj poisťovníctva i v ďalších rokoch zaznamenal značný rozmach. V roku 1937 pôsobilo v Československu 76 domáckich a 17 zahraničných poisťovní. V rokoch 1939 až 1945 došlo k organizačným zmenám aj v poisťovníctve, a to najmä reorganizáciou alebo zrušením viacerých poisťovní. Na Slovensku sa v tom čase zrušili takmer všetky filiálky

českých poisťovní. K najrozsiahlejšej zmene došlo v roku 1945, kedy dekrétom prezidenta republiky číslo 103 bolo poisťovníctvo znárodnené, a to medzi prvými odvetviami. V nasledujúcich rokoch sa zlúčilo 45 akciových a vzájomných poisťovní, 42 nemocenských pokladníc, okresných poisťovní a spolkov do 5 poisťovní a v roku 1948 vznikla z nich československá poisťovňa, ktorá vo svojej podstate ostala až do prijatia zákona o československej federácii.

Prijatím zákona číslo 162/1968 Zb., ktorý má byť dnešným prerokovaným návrhom zákona o poisťovníctve zrušený, dochádza k vzniku Slovenskej štátnej poisťovne ako samostatnej poisťovacej spoločnosti. Od jej vzniku vzrástlo prijaté poisťné z 1,115 miliónov na 6,516 miliónov, t.j. osemnásobne a tomuto rastu zodpovedalo i poisťné plnenie. Ak v roku 1969 poisťovňa vyplatila na náhradách niečo cez 700 miliónov korún, o dvadsať rokov neskôršie - v roku 1989 už 4,493 miliónov korún, t.j. 6,4-krát viac.

Vážené pani poslankyne,
vážení páni poslanci,

tento stručný historický vývoj som považoval za potrebné uviesť pri uvádzaní vládneho návrhu zákona o poisťovníctve na vysvetlenie skutočností, že liberalizácia poisťného trhu, pôsobenie viacerých poisťovní na našom území nie je ani v poisťovníctve novým prvkom. Navrhovaný zákon má vytvoriť právne predpoklady na pozdvihnutie úrovne poisťovníctva v Slovenskej republike s cieľom priblížiť službu na takú úroveň, aká je vo vyspelých štátoch. V nich poisťovníctvo spolu s bankovníctvom tvorí najprosperujúcejšie odvetvia. Poisťovne vo vyspelých štátoch pri svojej činnosti napomáhajú zabezpečovať sociálne istoty obyvateľstva, čím zároveň svojou prerozdelenou funkciou, na ktorej je výkonným samostatného poistenia postavený, nemalou mierou

prispievajú k zvýšeniu životnej úrovne. Aby poisťovne i na našom území vo väčšej miere plnili túto úlohu, je potrebné cez demonopolizáciu, zdravú konkurenciu na poisťnom trhu zvýšiť kvalitu poskytovaných služieb v tejto oblasti a obnoviť dôveru právnických i fyzických osôb voči poisťovniam.

Predkladný návrh zákona o poisťovníctve upravuje právne postavenie poisťovní, podnikanie v poisťovníctve a nanovo zakotvuje výkon dozoru nad poisťovníctvom. Návrh zákona umožňuje podnikat' v poisťovníctve na území našej republiky nielen štátnym poisťovniam a zaistovníam, ale aj akciovým spoločnostiam a poisťovacím spolkom. Úpustili sme od zámeru, aby poisťovne mohli vznikať i ako družstevné podniky. Sledujeme tým zabezpečenie jednotnej úpravy právnych pomerov poisťovní, ako aj integritu právnych foriem poisťovní podľa nášho zákona s právnymi úpravami v ostatných štátoch západnej Európy. Pri zjednocovaní právnych úprav medzi štátmi táto rôznorodosť by nemusela byť prínosom. Aj družstvá môžu založiť akciovú spoločnosť. Takáto poisťovňa už na našom území vznikla. Je ňou Kooperatíva, ktorá čaká na schválenie navrhovaného zákona, aby mohla požiadať o povolenie na podnikanie v poisťovníctve.

Návrh zákona umožňuje podnikat' na našom území i zahraničným poisťovniam. To však neznamená, že v tejto oblasti by bolo správne pripustiť živelnosť a že povolenie dostane každá zahraničná poisťovňa, ktorá o to požiada. Budeme sa riadiť ekonomickými záujmami našej republiky i zásadami reciprocity právnych poriadkov. Pri vzniku zahraničných poisťovní alebo ich obchodných zástupiteľstiev budeme presadzovať, aby si svojich budúcich pracovníkov rekvifikovali z iných odvetví alebo z radov absolventov stredných a vysokých škôl.

Nový zákon o poisťovníctve a vykonávací predpis k nemu umožní poisťovníam pôsobiť na finančnom trhu, svojím podnikaním dosahovať i zisky z činnosti súvisiacej s poistením a takto dosiahnutý vyšší zisk po vykonaní odvodov do štátneho rozpočtu použiť v prospech poistených subjektov. Vykonávacia vyhláška, ktorou bude ustanovený spôsob tvorby a použitia účelových poisťných fondov, bude presne špecifikovať tvorbu týchto fondov z nákladov poisťovne i z použiteľného zisku. Účelové poisťné fondy ako dlhodobé zdroje na krytie záväzkov vyplývajúcich z výsledkov poisťovacej a zaistovacej činnosti nie sú prostriedkami poisťovne, ale poistených subjektov, ktoré poisťovňa spravuje.

S účasťou týchto účelových poisťných fondov, ktoré v návrhu vykonávacieho predpisu kvalifikujeme ako voľné prostriedky, s ktorými poisťovňa nepočíta v najbližšom období na krytie svojich záväzkov, bude môcť poisťovňa podnikáť s cieľom dosiahnuť ďalší zisk, ktorý by mal byť použiteľný najmä na valorizáciu životných a dôchodkových poistení. Tieto voľné prostriedky budú môcť poisťovne použiť na nákup cenných papierov, nehnuteľností, i na poskytovanie pôžičiek a úverov v rozsahu udeleného povolenia štátnou bankou československou podľa osobitného predpisu. I takto docieľený zisk sa použije v prospech poistených. Podnikanie s časťou prostriedkov poisťných fondov je vo svetovom poisťovníctve bežné a práve toto podnikanie im napomáha v nemalej miere zabezpečovať zvýšenú poisťnú ochranu poistených.

Výkon dozoru nad poisťovníctvom návrh zákona zveruje ministerstvu financií. Popri úlohách uvedených v návrhu bude ulohou ministerstva vybudovať nezávislý dozorný orgán nad poisťovňami, ako to poznáme v štátoch západnej Európy, a pripraviť v priebehu najbližších rokov nový zákon, ktorý bude upravovať poisťný trh, ale už nie ako zákon o pois-

tovníctve, ale ako zákon o dozore nad poisťovňami. Do toho času by malo dôjsť aj k prechodu súčasných zákonných foriem poisťovania na povinné zmluvné poisťovanie. Jedno zo zákonných poisťovní sa ruší i týmto zákonom, nakoľko sa už teraz neuvažuje s jeho pôsobením v poľnohospodárstve.

Vážené pani poslankyne,
vážení páni poslanci,

vytvorenie právnych predpokladov na demonopolizáciu odvetvia poisťovníctva nielen umožní vznik nových poisťovní, ale zároveň aj väčšie množstvo pracovných príležitostí. Počet pracovníkov pôsobiacich v oblasti poisťovníctva by sa mal oproti súčasnému stavu niekoľkokrát násobiť. Poznatky, ktoré máme v tomto smere, dokazujú, že svoje uplatnenie i na našom území nájdu viaceré poisťovne, ktoré si budú navzájom konkurovať, a to poskytovaním poisťovacích služieb na vyššej kvalitatívnej úrovni. Som presvedčený, že zo strany poisťovní pôjde aj o spoluprácu v oblasti prípravy absolventov škôl na prácu v poisťovníctve, v oblasti rozvoja poisťového práva a podobne.

Považujem však za potrebné na záver môjho vystúpenia upozorniť, že samotná existencia viacerých poisťovní neznamená automaticky aj zvýšenie spokojnosti poisťovaných subjektov. Na poisťovne musí byť prepojená ďalšia terciárna sféra, aby poisťná náhrada poskytovaná v podobe peňažného plnenia mohla byť premenená na odstránenie následkov poisťovej udalosti, a to taktiež čo najskôr a čo najkvalitnejšie. I v tomto smere sú otvorené možnosti podnikania tak pre právnické, ako aj fyzické osoby.

Vážené poslankyne,
vážení poslanci,

predloženým návrhom zákona o poisťovníctve kladíme ďalšie legislatívne základy pre rozvoj trhového mechanizmu a súčasne vytvárame základy nového systému zabezpečenia sociálnych istôt obyvateľstva. Preto odporúčam predložený návrh zákona schváliť.

Prvý podpredseda SNR I. Čarnogurský:

Ďakujem pánevi ministrovi Kováčovi za odôvodnenie predkladaného návrhu zákona. Prosím teraz spoločného spravodajcu výborov pána poslanca Brestenského, aby predniesol spravodajskú správu.

Poslanec R. Brestenský:

Vážení pán predsedajúci,
vážené paní poslankyne, páni poslanci,
vážená vláda,

predkladaný návrh zákona vytvára priestor pre zrušenie štátneho monopolu v oblasti poisťovníctva, čo doterajšia právna úprava z roku 1966 resp. 1968 neumožňovala. Znenie návrhu zohľadňuje súčasný beztrhový - bezkonkurenčný stav v oblasti poisťovníctva vzhľadom na existujúci monopol zo zákona. Toho času už existujú založené i ďalšie domáce poisťovacie subjekty, napríklad poisťovňa Kooperatíva, ktoré však vzhľadom na existujúcu právnu úpravu nemôžu vykonávať poisťovaciu činnosť. Z oznamovacích prostriedkov je nám známe, že niektoré zahraničné poisťovne začali pôsobiť na našom území prostredníctvom sprostredkovateľov. Táto činnosť doterajšou právnou úpravou nie je pokrytá. I z uvedených dôvodov je prijatie novej právnej úpravy naliehavé.

Podľa platného ústavného zákona je poisťovníctvo vo výlučnej kompetencii republik. V Českej republike nie je ešte návrh zákona o poisťovníctve prerokovaný v Českej národnej rade.

Návrh zákona vytvára v znení § 34 ochrannú lehotu dva roky pre konštituovanie sa tuzemských poisťovacích a zaistovacích subjektov a rozvinutie ich činností. Ochranná lehota sa vzťahuje nie na vstup zahraničného kapitálu do tuzemských poisťovacích subjektov, čo je stanovené v odseku 3 § 7 tým, že je len obmedzený podiel účasti zahraničného kapitálu na kapitále tuzemských poisťovacích a zaistovacích subjektov. Ochranná lehota sa vzťahuje len na pôsobenie obchodných zastupiteľstiev zahraničných poisťovacích subjektov a na zahraničné osoby ako zakladateľov poisťovacích akciových spoločností.

V intenciách týchto zásad je i znenie celého návrhu zákona. Pri prerokovaní návrhu zákona vo výboroch Slovenskej národnej rady zástupcovia predkladateľa však navrhovali predtým uvedené ustanovenia tohoto návrhu vypustiť. Touto úpravou sa však mení jedna zo zásad návrhu, teda jeho filozofia. Táto zmena v celom rozsahu by vyžadovala prepracovanie návrhu zákona alebo úpravy, ktoré podstatne menia znenie celého návrhu.

Preto okrem pozmeňujúcich návrhov uvedených v spoločnej spravodajskej správe navrhнем niekoľko dopĺňujúcich pozmeňujúcich návrhov, ktoré však prednesiem až po návrhoch uvedených v spoločnej spravodajskej správe.

Spoločná spravodajská správa je uvedená v tlači 78a, ktoru ste všetci dostali pred zasadnutím. Vládny návrh zákona Slovenskej národnej rady o poisťovníctve /tlač SNR 78/ v súlade s rozhodnutím predsedu Slovenskej národ-

nej rady z 29. 11. 1990 prerokovali všetky výbory Slovenskej národnej rady, okrem mandátového a imunitného výboru. Výbory Slovenskej národnej rady vyslovili s predloženým návrhom zákona Slovenskej národnej rady o poisťovníctve súhlas a odporúčajú ho Slovenskej národnej rade schváliť. Všetky výbory však navrhujú pozmeňovania a doplňujúce úpravy. Z týchto úprav odporúčam vcelku prijať nasledovné pripomienky, uvedené v časti II spoločnej správy:

Bod 1, nakoľko návrh je legislatívne precíznejší a je vyjadrený v súlade s legislatívnymi pravidlami.

Bod 2 - vzhľadom na systematiku zákona a jeho prehľadnosť.

Bod 3, nakoľko uvedený text navrhnutý na vypustenie je vhodný skôr do dôvodovej správy ako do znenia zákona.

Bod 7 - týmto návrhom je odstránený monopol jedného ústredného orgánu štátnej správy i vzhľadom k tomu, že ministerstvo financií je v návrhu zákona ustanovené dozorným orgánom v poisťovníctve. Prijatím tohoto bodu je naplnený i návrh v bode 8, ktorý nenavrhuje nový text alebo doplnenie textu návrhu zákona.

Bod 11, ktorým je precizovaný pôvodný text.

Bod 12, nakoľko navrhovaný doplnok spresňuje pôvodný text.

Bod 13, kde navrhovaná zmena odstraňuje nedostatok pôvodného textu.

Bod 14, kde sa doplňujúcim návrhom zosúlaďuje terminológia používaná v zákone.

Bod 17, kde doplnenie textu o uvedené slová umožňuje je prípadné nutné riešenia nielen v prípadoch reciprocity.

Bod 18, pretože pokiaľ dochádza k opätovnému a závažnému porušovaniu zákonných povinností, je nutné proti porušovateľovi konať.

Bod 19, nakoľko opravuje chybu textu navrhovateľa.

Bod 21, kde sa pôvodný návrh precizuje.

Bod 22 - vypustenie uvedeného textu je vhodné, nakoľko pôvodné znenie umožňuje vzdanie sa práv poisteného, teda sú to práva nechránené zákonom. Osobitné poisťné podmienky rieši predchádzajúci odsek § 15.

Bod 23, kde je uvedená zmena, ktorá stanovuje fondy, ktoré sú zákonom stanovené ako účelové.

Bod 24, kde navrhovaná zmena precizuje pôvodný text.

Bod 31, kde je oprava gramatickej chyby pôvodného textu.

Bod 33 - ustanovenie je potrebné doplniť navrhovaným textom, nakoľko zrušuje celoštátne platné zákony z obdobia existencie štátu.

Ďalej odporúčam prijať an blok pripomienky - pokiaľ z rozpravy nevyplynie inak - pod ďalej uvedenými bodmi, v ktorých návrhy obsahujú i úpravy uvedené v inom bode. Ide o

bod 4, ktorého návrh je legislatívne preciznejšie vyjadrený a významovo je zhodný s návrhom v bode 5,

bod 15 - toto znenie zahŕňa i návrh pod bodom 16 a je presnejšie vzhľadom na celé znenie § 13,

bod 29, ktorý je obsahovo zhodný s bodom 28, ovšem v bode 29 je navyše uvedený aj pokus o činnosť bez povolenia ako pokutovateľný. Právnicki možno budú namietať, ale dovoľím si upozorniť na to, že k pokusu môže dôjsť vtedy, ak niekto napríklad uzavrie poisťnú zmluvu, ale ešte nedošlo k zaplateniu poisťnej čiastky, pokiaľ je to podmienkou plnenia poisťnej zmluvy. To je vlastne pokus, nebude to dokonané a tým by tieto veci v prípade nedovolennej činnosti nemohli byť stíhané. A dá sa to zorganizovať.

Ďalej neodporúčam prijať, a to vcelku úpravy uvedené v týchto bodoch:

Bod 6, nakoľko pri poisťovaní svojich členov v spolkoch je vecou združenia, ako si stanoví podmienky, ktoré tento zákon, prípadne iné zákony nevylučujú. V predchádzajúcich bodoch, kde som návrhy odporučil prijať, je doplnenie práve tohoto paragrafu, že poisťovacie spolky budú poisťovať svojich členov. V opačnom prípade by sa bez kaucie prostredníctvom spolkov mohla rozvinúť zaujímavá poisťovacia činnosť.

Bod 20, a to preto, že text pôvodného legislatívneho návrhu rieši obsah i procedurálnu stránku poverovania činnosti a prijatím posmeňovacieho návrhu by nebol dostatočne definovaný predmet činnosti v poisťovníctve.

Bod 25, nakoľko u fondov určených zákonom je riešenie podľa bodu 23 posmeňovacích návrhov, kde sa stanovuje, že všetky sú poisťovacie fondy. Fondy zriadené z vlastnej vôle, teda mimo fondov, ktoré sú stanovené zákonom, sú nad rámec zákona a je vecou zriaďovateľa, ako s nimi bude za-

obchádzal, či budú účelovými alebo či budú mať združený účel a podobu.

Bod 20, pretože v § 16 pôvodný návrh určuje oddelenie všetkých fondov poisťovníctva a zaistovania. Teda ak fondy sú založené, musia byť vedené oddelene, aj tie, ktoré sú zriadené z vlastnej vôle.

Bod 21 tu nie je navrhnutá konkrétna zmena textu a pôvodný návrh u naznačený problém rieši v § 18 ods. 2.

Dalej: zmienka o bodoch, kde by som vás prosil o vyjadrenie, prave, pretože sú to veľmi závažné body, ku ktorým treba zaujať širšie stanovisko. Ide o účasť zahraničného kapitálu, o záležitosti z hľadiska ochrannej lehoty a nie o iné veci.

Dalej: doporučam neprijíť bod 9, ako aj bod 10. V bode 9 je navrhované obmedzenie účasti zahraničného kapitálu na tuzemských poisťovniach a zaistovaciach subjektoch, v bode 10 je navrhované obmedzenie voči pôvodnému návrhu. Navrhujem nechať pôvodný text § 7 ods. 3 a k tomu si dovoľím uviesť toto vysvetlenie: Pri štúdiu materiálov súvisiacich s prerokúvanou problematikou a po konzultáciách s odborníkmi pôsobiacimi v poisťovníctve, v Slovenskej štátnej poisťovni, ako aj v iných inštitúciách, kapitál vložený do podnikania v poisťovníctve má trochu iný charakter ako kapitál vložený do výroby. Kapitál vložený do výroby prispieva k rozvoju výrobných síl, minimálne výrobných prostriedkov. Kapitál vložený do poisťovníctva sa dá rozširovať aj správnym presúvaním týchto peňazí. V rozvinutých krajinách, ako Nemecko, Švajčiarsko, Japonsko, dokonca i Južná Kórea je vstup zahraničného kapitálu do podnikania v poisťovníctve obmedzený zákonom od 0 do 25%. Otázka zní, že ak máme čo najväčšie obmedzenie, či bude dosť

kapitálu na to, aby vzniklo aspoň 5-6 poisťovacích subjektov. To je základný problém, prečo je to ťažko obmedziť povedzme na nulu. Je to veľká ochrana vlastných prostriedkov a obehiv.

U bodov 34, 35 a 36, ktoré navrhujú zmeniť znenie termínu účinnosti zákona, navrhujem: zmeny uvedené pod bodom 34, kde je navrhnutý termín účinnosti od 1. 3. 1991, navrhujem neprijat, nakoľko za obdobie dvoch mesiacov by bolo možné predložený návrh zákona navrhovateľom prepracovať, čo po prijatí navrhovaných úprav a vzhľadom na naliehavosť prijatia zákona nepovažujem za vhodné.

Navrhujem prijať bod 35, po ktorom zostáva nezmenená ochranná lehota dvoch rokov pre vstup zahraničných poisťovacích subjektov samostatne podnikajúcich na území Slovenskej republiky, čím sa umožní konštituovanie a rozvoj tuzemských poisťovacích subjektov, ako som uviedol v úvode. Pri prijatí tohoto návrhu sa vylučuje prijatie návrhu v bode 36.

Pozmeňujúci návrh uvedený v bode 32 neodporúčam prijať, avšak žiadam najmä členov Ústavnoprávneho výboru Slovenskej národnej rady, aby sa vyjadrili k tomu, či namiesto znenia, ktoré je uvedené v pôvodnom texte, nie je možné riešenie v rámci zákona o štátnom podniku a či tu uvedený text je v kompetencii Slovenskej národnej rady podľa čl. 9 ods. 2 Ústavy ČSFR, prípadne či tu uvedený problém nie je možné riešiť na základe výnimky podľa zákonného opatrenia Predsedníctva Federálneho zhromaždenia ČSFR č. 364/1990 Zb.

K bodu 30 - pôvodný text v ods. 3 § 28 je vzhľadom na znenie bodu 4 článku I zákona Slovenskej národnej rady č. 193/1990 Zb., čo je novelou zákona č. 115/1970 Zb. o

finančných správach v znení neskorších predpisov, vlastne nepriamou novelou. Som však toho názoru, že uviesť inštitúciu, teda finančnú správu pred zánikom do zákona, nie je najvhodnejšie. Podľa mňa nie je možné ponechať tu uvedené zmocnenie, lebo v novele o daňových úradoch je vymedzená pôsobnosť, kde nie je nič uvedené vo veci vymáhania pokút. Viem, že členovia ústavnoprávneho výboru asi so mnou nebudú súhlasiť, budeme to musieť doriešiť po rozprave.

A teraz k vlastným pozmeňujúcim návrhom. Navrhujem v pôvodnom § 6 medzi slová "zastupiteľstvá" a "so sídlom" vložiť v zátvorke legislatívnu skratku "Ďalej len poisťovne". Z toho vyplýva, že zastupiteľstvá budú musieť spíňať všetky náležitosti a povinnosti, ktoré majú ostatné poisťovne. Predpokladám, že je to dôležité z toho dôvodu, že pri zakladaní obchodných zastupiteľstiev, ktoré tu budú zabezpečovať - po uplynutí ochrannej lehoty, ak bude odsúhlasená - činnosť týchto poisťovní na našom území, je potrebné, aby dozorný orgán mal o ich činnosti dostatočný prehľad a povolil činnosť v príslušnom rozsahu.

V § 34, ak bude odsúhlasená ochranná lehota a odsúhlasený presun § 6 ako ods. 2 § 2, urobiť túto zmenu čísla 6 v tomto paragrafe za § 2 ods. 2.

Ak bude schválená zmena podľa bodu 36 správy, to znamená, že by sme nesúhlasili s ochrannou lehotou pre priame podnikanie cudzích subjektov na našom území v poisťovníctve, navrhujem vložiť nový § 32 do prechodných ustanovení so znením: "Zaistovanie poisťovacími alebo zaistovacími subjektami sídliacimi mimo územia ČSFR je možné od 1. 1. 1993". Tento návrh dávam vzhľadom k tomu, že cez inštitút zaistovania pri správnom prepočte rizík je možný bezproblémový presun kapitálu, dokonca v korunách, mimo nášho územia. Z tohoto by mohli plynúť nepriaznivé tlaky na postup inflácie.

Ďalej navrhujem v § 12 vo všetkých odsekoch nahraď slovo "registrácia" slovom "povolanie", a to v príslušných pádoch. Tento návrh dávam z toho dôvodu, že toho času nie je zrejmé, aký bude postup a rozsah povoľovania predmetnej činnosti v Českej republike.

Žiadam, aby sme splnomocnili legislatívny odbor Kancelárie Slovenskej národnej rady, aby podľa odsúhlasených zmien vykonal zmeny označenia jednotlivých paragrafov alebo ostatných častí zákona.

K časti I spoločnej správy žiadam poslancov, aby sa vyjadrili, či má byť prijaté uznesenie vo veci odporúčania existencie štátnych poisťovní, prípadne poisťovní so štátnou zárukou plnenia z poisťných zmlúv.

Prosím poslancov, aby pozmeňovacie návrhy prednesené v rozprave mi odovzdali písomne, aby som mal prehľad o ich nadväznosti na zmeny, ktoré som navrhoval alebo na zmeny zo spoločnej správy.

Ďakujem.

Prvý podpredseda SNR I. Černogurský:

Ďakujem pánovi poslancovi Brestenskému za prednesenú spravodajskú správu. Prosím, aby zaujal svoje miesto. Súčasne otváram rozpravu k predloženému návrhu zákona o poisťovníctve. Doteraz sa písomne do rozpravy prihlásili traja poslanci. Ako prvý pán poslanec Fogaš. Pripraví sa pán poslanec Chmelo.

Poslanec L. Fogaš:

Vážený pán predsedajúci,
vážené predsedníctvo,
vážení členovia vlády,
vážené poslankyne, poslanci,

vzdám sa svojho diskusného vystúpenia, pretože podstatnú časť toho, čo chcem povedať, povie poslanec Chmelo, keďže sme sa predtým spolu radili o určitých otázkach. Naviac povie niektoré veci, ktoré by som ja nepovedal, takže v rámci racionalizácie práce parlamentu si myslím, že takto to bude lepšie. Ale mám jednu krátku poznámku k tomu, čo hovoril pán spravodajca. Pokiaľ navrhuje schváliť bod 35, treba si uvedomiť, že do 1. januára tento zákon nemôže byť účinný z objektívnych príčin. Dovtedy nebude publikovaný. Takže treba zvážiť návrhy, ktoré prednesie poslanec Chmelo.

Ďakujem pekne.

Prvý podpredseda SNR I. Čarnogurský:

Ďakujem. Vyatúpi pán poslanec Chmelo. Pripraví sa pán poslanec Prokeš.

Poslanec J. Chmelo:

Vážený pán predsedajúci,
vážená Slovenská národná rada,
vážená vláda,
dámy a páni,

vkladom predkladaného návrhu zákona je, že od účinnosti tohto zákona sa utvoria podmienky pre vznik nových

poisťovní, čím sa odstráni doterajší monopol v poisťovníctve. Tým bude umožnené vyvíjať poisťovaciu a zaistovaciu činnosť domácim aj zahraničným poisťovniam. Špecifickosťou poisťovacej činnosti na rozdiel od výrobných oblastí je, že pri začatí činnosti nie je potrebný veľký materiálny a finančný kapitál a prijaté poisťné začína rýchle prinášať finančný efekt, ktorý môže prirodzenou cestou formou zaistenia uniknúť mimo republiky, teda do zahraničia. Na druhej strane navratnosť týchto zdrojov formou náhrad škôd je iluzorná a je podmienená vznikom škôd. To znamená, že spravidla sa do republiky navrátia všetky rezervné zdroje, ale môže sa stať, že pokiaľ nebudú škody, nevráti sa nič, resp. pri malom počte sa vráti len zlomok vyvezených zdrojov, teda kapitálu.

Zahraničné poisťovne, tak ako je obvyklé vo svete, majú záujem ovládať novovznikajúce poisťovacie trhy aj za ceny zníženia poisťného pod ekonomickú vyrovnanosť, a tým v prvých rokoch aj za ceny straty. Táto okolnosť by mala nepriaznivý vplyv na naše hospodárstvo únikom finančných zdrojov do zahraničia a priamy ekonomický vplyv na novovznikajúce domáce poistenie, ktoré nebude mať dostatok finančných prostriedkov a nebude môcť ako rovnocenný partner zahraničných poisťovní podniknúť na finančnom trhu. V tejto súvislosti je potrebné poznamenať, že z uvedených dôvodov aj vyspelé ekonomické hospodárstva vo svojom zákonodarstve ochraňujú domáci poisťovací trh pred neúmerným prenikaním zahraničných poisťovní. Napríklad v Spolkovej republike Nemecko majú zákonnú úpravu, že do roku 1992 nemôžu na domácom poisťnom trhu samostatne pôsobiť cudzie zahraničné poisťovne. Môžu byť len akcionármi v domácich poisťovniach. V Japonsku sa vôbec neumožňuje samostatná činnosť zahraničných poisťovní.

Z uvedených dôvodov je potrebné v § 34 zabezpečiť, aby na našom poisťovacom trhu dva roky nemali možnosť pôsobiť samostatne zahraničné poisťovne. Tieto však budú mať možnosť pôsobiť na našom poisťovacom trhu ako akcionári v našich poisťovniach. Preto navrhujem, aby § 34 mal nasledovné znenie: "Tento zákon nadobúda účinnosť" - v zhode so spoločným spravodajcom navrhujem - "dňom vyhlásenia, okrem ustanovení § 6 a § 7 ods. 4, ktoré nadobudnú účinnosť 1. januárom 1993". V prípade, že plénum bude akceptovať návrh spoločného spravodajcu, že § 6 bude premiestnený do § 2 ods. 2, by sa v znení, ktoré navrhujem, v § 34 zmenil § 6 na § 2 ods. 2.

Ďalej s prihliadnutím na kompetenciu činnosti poisťovníctva, ktoré patrí do výlučnej pôsobnosti republik, je žiadúce, aby Ministerstvo financií Slovenskej republiky povolilo činnosť poisťovniam so sídlom mimo Slovenskej republiky a ich činnosť na tomto území nielen registrovalo. Preto navrhujem v § 12 ods. 1 nasledovné znenie: "Poisťovne so sídlom na území Českej republiky môžu podnikáť v poisťovníctve na území Slovenskej republiky len na základe povolenia vydaného príslušným orgánom Slovenskej republiky." Ďalej navrhujem odsek 2 vypustiť, v odseku 3 v zhode s návrhom spoločného spravodajcu slovo "registráciu" v poslednom riadku nahradiť slovom "povolenie" a v odseku 4 tohto paragrafu slovo "registrácie" nahradiť slovom "povolenia".

Ďalej sa zhodujem s návrhom spoločného spravodajcu, aby § 30 ods. 3, to je bod 32 spoločnej správy, nebol vypustený. Ide o riešenie, ktoré je pre poisťovníu výhodnejšie. Návrh ústavnoprávneho výboru vychádzal z toho, že bude prijatý zákon o veľkej privatizácii, tento však ešte nie je prijatý, pričom cieľ vytvoriť akciovú spoločnosť poisťovne sa dá dosiahnuť spôsobom vyjadreným v predložene-

nom vládnom návrhu jednoduchšie. Prijatím § 30 ods. 3 navrhovaného vládneho návrhu o poisťovníctve sa nezmenia poisťné pomery, ktoré sú v súčasnosti prijaté.

Ďakujem.

Prvý podpredseda SNR I. Čarnogurský:

Ďakujem pánovi poslancovi Chmelo. Ako ďalší je prihlásený pán poslanec Prokeš. Pripraví sa pán poslanec Asványi.

Poslanec J. Prokeš:

Vážený pán predsedajúci,
vážená slovenská vláda,
vážené Predsedníctvo Slovenskej národnej rady,
vážené poslankyne,
vážení poslanci,

zdá sa, že ma trápia tie isté problémy, o ktorých tu hovoril pán poslanec Chmelo a pán poslanec Fogaš zrejme sa s tým tiež stretávajú, keď sa vzdal svojho príspevku. Vystúpil som len preto, že mám ešte niečo navyše. Na rozdiel od spoločného spravodajcu neodporúčam vypustiť odsek 3 v § 15, pretože § 15 odsek 3 chráni poisťnica. Aspoň ja tak tomu rozumiem.

K § 12 dovolil by som si predniesť návrh rovnakého zmyslu ako navrhol pán poslanec Chmelo, ale s malým spresnením tohto znenia: "Poisťovne so sídlom na území Českej republiky môžu podnikáť v poisťovníctve na území Slovenskej republiky v rozsahu povolenia udeleného na podnikanie v poisťovníctve príslušným orgánom Slovenskej republiky."

Ďakujem pekne.

Prvý podpredseda SNR L. Čarnogurský:

Ďakujem. Vystúpi pán poslanec Ásványi.

Poslanec L. Ásványi:

Vážený pán predsedajúci,
vážené predsedníctvo,
vážená vláda Slovenskej republiky,
dámy a páni.

v niektorých častiach sa hádam budem opakovať s predchádzajúcimi rečníkmi. Moje vystúpenie bude krátke, pretože chcem z iného pohľadu vysvetliť poisťovaciu a zaistovaciu činnosť. Poisťovacia činnosť nie je veľmi náročná na počiatočný kapitál napriek tomu, že prerokovaný zákon požaduje složené kaucie vo výške jedného milióna korún pred začiatkom činnosti. Pre poisťovňu zo zahraničia je táto podmienka ľahko spiniteľná buď v Českej republike alebo v Slovenskej republike. Rozšírenie činnosti na druhú republiku je len vecou registrácie. Ak zahraničná poisťovňa má povolenie pôsobiť v Českej republike, u nás už nebudeme mať veľkú možnosť rozhodovať o povolení činnosti, tak ako hovoril pán minister, teda ekonomicky zvažovať, či a ako bude jej činnosť vplývať na naše peňažníctvo, na naše poisťovne. Podľa doterajšej textácie návrhu zákona máme skoro povinnosť registrovať jej činnosť.

Poisťovne vyvíjajú poisťovaciu činnosť so širokou klientelou a zaistovaciu činnosť domácim a zahraničným poistením aj vice versa. Zaistovacia činnosť je obyčajne prevodom alebo vývozom väčšej či menšej časti poisťných fondov, t.j. kapitálu do zahraničia. V prípade zahraničnej poisťovne ide o zaistenie sa u vlastnej alebo inej väčšej poisťovnej alebo bankovej spoločnosti v zahraničí. To zname-

ná, že prostriedky fondu sa nebudú používať na prekrvenie, posilňovanie trhu peňazi doma, ale v cudzine. Zahraničná poisťna spoločnosť dovezie menšiu čiastku kapitálu, bude sa šikovne obracať medzi poisťovacou klientelou, rýchle naplní poisťný fond a môže legálne a veľmi odôvodnene vyviezť svoj kapitál. Poistné prípady vyrovná z ďalších splátok poistného. Naše i novovznikajúce poisťovne nebudú vedieť v blízkej budúcnosti veľmi konkurovať zahraničným poisťovniam. Pritom som si vedomý a sám volám o rýchle zlepšenie činnosti, nápaditosti aj úrovne služieb našej terajšej štátnej poisťovne. Ale pre zahraničný kapitál poznám aj iné, viac náročné úseky činnosti v našom rozvíjajúcom sa hospodárstve a dajme mu široké pole pôsobnosti.

Navrhujem v § 34 ponechať druhú časť vety znenia: "okrem ustanovení § 6 a § 7 ods. 4, ktoré nadobudnú účinnosť 1. januárom 1993" - dotiaľ citát - alebo až od roku 1994 - to už navrhujem na zváženie. Dajme možnosť našim domácim poisťovniam posilniť sa v konkurečnom boji so zahraničnými poisťovňami. Potom ich pripúšťajme na náš peňažný trh. Vynechanie druhej časti vety navrhol sám navrhovateľ.

V § 12 ods. 2 odporúčam doplniť ďalšiu vetu: "V prípade zahraničných poisťovní sa vykoná povoľovacie konanie podľa § 11." Teda nebude postačovať iba registrácia na základe už získaného povolenia v českej republike.

V spoločnej správe pod bodom 9 sa odporúča vypustiť ods. 3 § 7, ktorý v pôvodnom znení nedovoľoval prevýšiť podiel zahraničných akcionárov nad 45 % základného kapitálu. Odporúčam ponechať odsek 3 § 7 v pôvodnom znení jednoducho preto, že ide o peňažníctvo, ktoré je pomerne ľahkým cieľom ovládania cudzím kapitálom. Pritom som priateľom a podporovateľom prieniku zahraničného kapitálu do priemys-

slu, obchodu, dopravy, kde sú podmienky obojstranne náročnejšie a pre nás životne dôležité.

Ďakujem za porozumenie.

/Potlesk./

Prvý podpredseda SNR I. Černogurecký:

Ďakujem pánovi poslancovi Ásványimu. Pisomne nie sú do rozpravy prihlásení ďalší poslanci. Hlásí sa niekto ďalej do rozpravy? Pán poslanec Maťapka.

Poslanec P. Maťapka:

Vážený pán predsedajúci,
vážené poslankyne, poslanci,

na rozdiel od spravodajcu v § 7 ods. 3, kde sa hovorí, že podiel zahraničných akcionárov nesmie prevýšiť 45 %, navrhujem znenie, aby nesmel prevýšiť 25 % základného kapitálu. Odôvodniť sa to dá takto: kapitál poisťovni tvorí základný rezervný finančný fond, ktorý vytvorili poisťovenci svojimi financiami. Rezervný fond slúži na krytie nepredvídaných situácií v republike alebo v štáte a musí byť umiestnený na pôde tohto štátu. Zvýšením na viac ako 25 % môžeme riskovať únik tohoto fondu. Aj keď 45 % je menej ako 51 %, pri takom vysokom percente by mohlo dôjsť k ovplyvneniu niektorých osôb v predstavenstve a získať potrebných 51 % v prospech zahraničného kapitálu. Navyiac, pri podnikateľskej činnosti, kedy vplyv poisťovni vzhľadom na ich kapitál nie je zanedbateľný, bude pri neúmerne vysokom percente zahraničného kapitálu evidentný aj jeho nepriamy vplyv do iných sfér národného hospodárstva. V silných zahraničných ekonomikách maximálny podiel cudzích poisťovni je podstatne menší, ako to už bolo povedané.

Ešte poznámka k § 11 ods. 1: je potrebné špecifikovať dozorný orgán. Nie je uvedené, kto ho vytvára či zkladá a komu podlieha alebo sa zodpovedá. Navrhujem doplniť.

Ďakujem.

Prvý podpredseda SNR I. Čarnogurský:

Ďakujem pánovi poslancovi Haťapkovi. Hlásí sa pani poslankyňa Rozinajová.

Poslankyňa H. Rozinajová:

V celom texte zákona frekventuje pojem česko-slovenský so spojovníkom aj v prípadoch, kde by bolo potrebné dôslednejšie uvádzať spojku "a". Je tam napríklad pojem česko-slovenské právnické alebo fyzické osoby, kde by mala byť spojka a, teda české a slovenské.

Prvý podpredseda SNR I. Čarnogurský:

Ďakujem pani poslankyni Rozinajovej. Sú tu prítomní zástupcovia legislatívneho odboru Kancelárie Slovenskej národnej rady, túto poznámku zapracujú pri konečnom spracovaní zákona. Hlásí sa ešte niekto do rozpravy? Pán poslanec Pollák.

Poslanec M. Pollák:

Vážená Slovenská národná rada,

dovoľte mi predložiť vám na odhlasovanie jeden pozmeňovací návrh. Ináč v našom výbore pre obchod a služby bol tento návrh prijatý, nie je však zahrnutý v spoločnej

správe. Nevieť prečo. V §§ 16 až 19 sa upravujú hospodárske režimy len v poisťovni. Keďže § 5 ods. 2 hovorí o inom hospodárskom režime - ide o poisťovacie spolky - z toho logicky plynie záver, že tieto spolky majú výhodnejšiu pozíciu na trhu, čo samo osebe nemusí byť veľkým rizikom pre ostatné poisťovne. Bolo by však potrebné zakotviť do § 21 zásadu, že je dodržiavaný spolkový systém hospodárenia a nepodniká sa s kapitálom na spôsob nejakej spoločnosti tichých podnikateľov. Ide o to, aby vzhľadom na zvýhodnenie spolkov, ako je kaucia, odvody, sa neobchádzal v zmysle spolkovej činnosti a skryte nebol tento zámer obídený na vŕšanie podnikanie. Konkrétne zmena by vyzerala takto: v § 21 ods. 1 písm. c/ celý text by znel "predmetu vykonávanej činnosti v súlade s udeleným povolením a u poisťovacích spolkov aj charakteru hospodárenia s prostriedkami prijatými na poistenie".

Ďakujem za pozornosť.

Prvý podpredseda SNR I. Čarnogurský:

Ďakujem. Hlásí sa pán profesor Plank.

Predseda Najvyššieho súdu SR K. Plank:

Vážený pán predseda,

vážená Slovenská národná rada,

prepačte, že som sa prihlásil do diskusie. Nie som poslancom, som tu hosťom, ale poisťovníctvo patrí k mojím srdcovým záležitostiam, keďže sa posledných desať rokov zaoberám poisťovým právom. Dovoľte mi povedať aspoň dve pripomienky k tejto diskusii.

Tento zákon o poisťovníctve mení postavenie poisťovní. Doteraz sme mali v poisťovníctve monopol. Mali sme sice dve štátne poisťovne, ale tieto prakticky mali monopolné postavenie, pretože jedna pôsobila na území Slovenskej republiky a druhá na území Českej republiky. Tento zákon má vytvoriť všetky podmienky na to, aby bola pluralita poisťovní, aby tu mohla pôsobiť nielen jedna, ale viaceré poisťovne. Samozrejme, treba na to vytvoriť predpoklady. Myslím, že predložený zákon vytvára dobré predpoklady. Dokonca umožňuje pôsobiť aj zahraničným poisťovniam. A myslím, že podmienky stanovené v §§ 6 a 7 ods. 4, sú dobre upravené.

V tejto súvislosti by som však mal poukázať na to, že sú určité zmeny najmä v spoločnej správe, ktoré sa týkajú § 34 návrhu zákona, kde sa hovorí o tom, že sa má odložiť účinnosť. Tiež sa domnievam, že účinnosť nemôže nastať 1. januára, hoci tá druhá poisťovňa, ktorá sa pripravuje na území Slovenska, už na to veľmi čaká, aby mohla od 1. januára pôsobiť. Neviem, či sa to podari uverejniť do 1. januára. To je jedna vec. Ale prosím vás, nezabudnite pritom na ďalší obsah, aby odkaz na §§ 6 a 7 z § 34 nevypadol. Tam treba zachovať ochrannú lehotu, pretože keď umožníme hneď od účinnosti tohto zákona pôsobenie zahraničných poisťovní, ktoré patria k najbohatším kapitálovým spoločnostiam na Západe, keď sem preniknú bez akýchkoľvek ďalších podmienok hneď od 1. januára alebo 1. marca - podľa toho, kedy nadobudne zákon účinnosť - treba rátať s tým, že ziskajú celý trh a naše poisťovne zničia. To znamená, že našim poisťovniam treba poskytnúť určitú ochrannú lehotu, takže z § 34 nech tie výnimky nevypadnú.

Ďalej by som mal ešte jednu pripomienku, ktorá sa týka § 12. Tu ide o možnosť pôsobenia českých poisťovní na území Slovenskej republiky. To, čo sa tu navrhuje, je

dvojsečná zbraň. Keď obmedzíme možnosti pôsobenia českých poisťovní na Slovensku, také isté ustanovenia dajú do českého zákona, pokiaľ ide o slovenské poisťovne. Z tohto dôvodu som toho názoru, že § 12 treba nechať v znení, v akom je teraz koncipovaný. Okrem toho chcem poukázať na to, že toto znenie respektuje aj znenie ústavy a myslím, že aj v budúcich ústavách to bude zakotvené tak, že subjekty, ktoré sú doma v Českej republike, budú mať v Slovenskej republike tie isté práva ako naši občania a naši občania budú mať tie isté práva aj v Českej republike. Čiže nemôžeme sťažiť podnikanie českých podnikov na Slovensku, lebo by to bolo jednak v rozpore s ústavou a jednak by to viedlo k tomu, že do českého zákona by dali obmedzenia, pokiaľ ide o možnosti pôsobenia slovenských poisťovní na území Českej republiky. Som toho názoru, že Slovenská poisťovňa bude mať väčšie ťažkosti s možnosťou pôsobenia v Českej republike, než naopak. Nie preto, že by boli legislatívne prekážky, ale preto, že Česká poisťovňa je väčšia a aj nové poisťovne, ktoré sa pripravujú, budú mať skôr možnosti uplatniť sa s väčším kapitálom v Čechách než na Slovensku.

Toľko som považoval za potrebné povedať.

Ďakujem za pozornosť.

Prvý podpredseda SNR I. Čarnogurský:

Ďakujem S faktickými poznámkami sa hlásia pán poslanec Hrnko a pán poslanec Prokeš.

Poslanec A. Hrnko:

Chcel by som sa vyjadriť k spornému § 12, o ktorom bolo hovorené v spravodajskej správe, aj vo vystúpeniach pána Prokeša i pána profesora Planka. Keď necháme tú ochrannú lehotu a Česká republika ju nenechá, je potom jed-

noduchým spôsobom možné, že zahraničná poisťovňa sa zaregistruje v Českej republike a príde nám vykupovať, alebo vykážeme niektorú poisťovňu, ktorá nerobí všetko podľa zákona, zaregistruje sa v Českej republike a sem príde automaticky. Takže aj tento moment by sme mali zohľadňovať. Myslím, že reciprocita vo vzťahoch Českej republiky a Slovenskej republiky z hľadiska poisťovníctva by nebola na škodu.

Prvý podpredseda SNR I. Černoгуrský:

Ďakujem. Slovo má pán poslanec Prokeš.

Poslanec J. Prokeš:

Moja poznámka je podobného rázu. Chcel by som upozorniť na to, že ak máme v kompetencii republiky niečo povoľovať a potom necháme kompetenciu úplne iného orgánu, z inej republiky, aby nám povolil činnosť na našom území, potom sme zbytočne bojovali o kompetencie s federálnou vládou a mohli sme to rovno nechať federálu.

Prvý podpredseda SNR I. Černoгуrský:

Ďakujem. Ešte má faktickú poznámku profesor Plank.

Predseda Najvyššieho súdu SR K. Plank:

Toto nie je jediný prípad, že sa reciprocita rieši takto. Nedávno sme prijali zákon o advokácii. Zákon o advokácii tiež vyhradzuje právo poskytovať povolenie na výkon advokátskej činnosti Advokátskej komore Slovenska. Je tam ustanovenie, že českí advokáti môžu zastupovať na území Slovenskej republiky, hoci českí advokáti majú povolenie od českého orgánu. A český zákon o advokácii zase ob-

sahuje ustanovenie, že slovenskí advokáti môžu pôsobiť na území Českej republiky. Pokiaľ sú dva zákony, ktoré riešia to isté na území celej federácie, inak sa to ani nedá urobiť, pretože český zákon nemôže hovoriť o práve českých advokátov pôsobiť na území Slovenska a náš zákon nemôže hovoriť o tom, že náš advokát je oprávnený pôsobiť na území Českej republiky. Takže si myslím, že takéto riešenie treba uplatniť vo všetkých vzťahoch, lebo ináč sa dostaneme do neriešiteľných situácií a vytvoríme si určité problémy, ktoré budú ignorovať.

Prvý podpredseda SNR I. Čarnogurský:

Domnívam sa, že tu vôbec nejde o spor alebo problém český vs. slovenský, ale ide o zahraničné poisťovne, aby sa presunuli cez jednu alebo druhú republiku v rozpore s určitými paragrafmi. Prosil by som poslancov, ktorí sa k tomu vyjadrili, aj spravodajcu, aby naformulovali také znenie, ktoré by podchytilo tento moment, o ktorý všetky ide.

Ďalej vystúpi pán poslanec Galanda.

Poslanec M. Galanda:

Pán predsedaajúci,
vážený poslankyňa,
páni poslanci,

chcel by som sa vrátiť k § 12. Po rozprave a stanovisku vlastne mi viete povedať, že § 12 je v podstate nadbytočný. Môžeme to vyriešiť jednou formuláciou tak, že do § 11 ods. 2 dáme vetu tohto znenia: "Poisťovne so sídlom mimo územia Slovenskej republiky môžu podnikáť v poisťovníctve na území Slovenskej republiky v rozsahu udeleného povolenia."

Potom § 12 môžeme vyškrtnúť. V tejto formulácii by sme to zakotvili. Osobne by som postavenie poisťovne v Českej republike nevyvyšoval, pretože nevieme, či to budú akciové alebo štátne spoločnosti, alebo čisto české, a potom je to zbytočne vyrábaný problém. Ale nechávam to na ostatných.

Ďakujem.

Podpredseda SNR I. Čarnogurský:

Ďakujem. Hlásí sa pán poslanec Pirovits.

Poslanec L. Pirovits:

Vážená Slovenská národná rada,

mám tiež niekoľko poznámok k niektorým už odznelým pripomienkam a k niektorým konkrétnym ustanoveniam. Čo sa týka § 3 ohľadom zahraničných osôb, v terajšom vymedzení to nepovažujem za postačujúce. Keď to porovnáme s § 6 a ďalšími, vznikajú určité pochybnosti. Z toho dôvodu aj v nadväznosti na rozpravu by som navrhol vypustiť z § 7 celý odsek 4. Tým by bol vyriešený celý problém.

Ďalej § 10 ods. 1 by podľa môjho názoru mal znieť takto: "Poistenie sa vykonáva na základe zmluvy /zmluvné poistenie/ alebo zo zákona /zákonné poistenie/". Nepovažujem za potrebné zmeniť sa tu o povinnom zmluvnom poistení, ktoré vyplýva zo zákona. Tu ide o vymedzenie, aké druhy vlastne existujú - zmluvné a zákonné.

Čo sa týka § 11 - povolenie na podnikanie poisťovne a poisťovacieho spolku, myslím si, že u viacerých poslancov vyvolá pochybnosti ods. 1 § 11, lebo povoľovanie v tomto momente je predmetom správneho konania, ale čo sa

týka odseku 2. to už nie je predmetom správneho konania. Ide síce o povolenie dozorného orgánu, ale tu nie je odkaz ani na zákon o správnom konaní.

V § 13 ods. 1 na konci sa hovorí: "keď nadobudne právoplatnosť rozhodnutie o zrušení povolenia alebo rozhodnutie o odmietnutí povolenia". Podľa všetkého z toho vyplýva, že sa vydávajú rozhodnutia o zrušení povolenia. Ale z § 24 to nevyplýva, lebo tam sa používa pojem "odňatie povolenia". Treba to zosúladiť.

Ďalej považujem za určitý nedostatok, že tieto porovnacie rozhodnutia nepodliehajú súdnemu preskúmaniu, ako to obyčajne beží. To by sa dalo odstrániť v § 25, kde sa uvádza, že o pozastavení výkonu činnosti a odňatí povolenia na podnikanie sa rozhoduje v správnom konaní, a to: "Rozhodnutia o odňatí povolenia na podnikanie a rozhodnutia o pozastavení výkonu činnosti po vyčerpaní opravných prostriedkov podliehajú súdnemu konaniu."

Ďakujem za pozornosť.

Podpredseda SNR I. Čarnogurský:

Ďakujem. Vystúpi pán poslanec Sečánsky.

Poslanec M. Sečánsky:

K bodu 34 - ústavnoprávny výbor navrhol účinnosť tohto zákona od 1. marca nasledujúceho roku, a pokiaľ ide o §§ 6 a 7 ods. 4, od 1. marca 1993. Je to zhodné s tým, čo hovoril pán profesor Plank i viaceri poslanci predomnou. Prečo až od 1. marca? Stav vacatio legis môže samotnej veci len prospieť. Už by sme si mali zvyknúť na to, že zákon, ak má byť účinný, musí byť uverejnený v Zbierke zá-

konov. A toto je asi reálny termín, dokedy je to možné. Zastupca navrhovateľa v našom výbore s takýmto riešením účinnosti súhlasil. Rešpektuje sa aj dvojročná ochranná doba, preto od 1. marca 1993. To je pozmeňujúci návrh oproti tomu, čo predniesol pán poslanec Chmelo.

K bodu 8 - pripomienka nemá normatívnu podobu. Ak pán sprvodajca s ňou súhlasí, musí ju skonkretizovať do príslušnej podoby, inak nemá zmysel o nej hlasovať. Všeobecne, samozrejme, s touto podmienou súhlasím, ale bolo by to treba dať do normatívnej podoby.

Pripomienku pána poslanca Hrnku považujem za veľmi vecnú a naprosto odôvodnenú. Navrhujem ju rešpektovať takto: do § 6 medzi slová "zahraničné poisťovne" vsunúť slová "alebo poisťovne s cudzím kapitálom". Teda "Zahraničné poisťovne alebo poisťovne s cudzím kapitálom môžu na území Slovenskej republiky...". Tým sa plne rešpektuje táto pripomienka a vylučuje sa možnosť, o ktorej tu hovoríme.

Ďakujem.

Prvý podpredseda SNR I. Čarnogurský:

Ďakujem pánovi poslancovi Sečánskemu. Hlási sa ešte niekto do rozpravy?

/Nikto./

Ukončujem rozpravu k návrhu zákona o poisťovníctve. Chce sa vyjadriť na záver rozpravy pán minister Kováč?

Minister financií SR M. Kováč:

Vážení poslanci,
vážené poslankyne,

chcem zaujať stanovisko predkladateľa k trom otázkam. Pokiaľ ide o § 7 ods. 1, pán spravodajca navrhuje zmenu v tom, aby poisťovňa ako štátny podnik mohlo zakladať napríklad ministerstvo hospodárstva. Chcel by som upozorniť, že by sme poisťovňu ako štátny podnik už prakticky nechceli zakladať a ak je tam uvedené ministerstvo financií, je to z toho dôvodu, že zakladateľská činnosť ostatných ústredných orgánov štátnej správy postupne zaniká aj v iných oblastiach. Pri zakladaní poisťovní, ak by teoreticky prišlo do úvahy, je potrebný ešte nejaký štátny peňažný ústav, treba mať aj nejaké financie a ako vieme, ostatné rezorty vlastne už podľa nového systému nedisponujú finančnými prostriedkami, ktoré by mohli používať na zakladanie podnikov. Takýmito finančnými prostriedkami by mohol disponovať Fond pre správu národného majetku, teda ten by mohol prísť do úvahy, ale ho ešte nemáme uzákonený, lebo vznikne až zo zákona o veľkej privatizácii. Z týchto dôvodov sa mi javí, že by tá zmena nebola prakticky realizovateľná a ministerstvo financií by tam malo zostať kvôli tomu, že existuje dnešná Štátna poisťovňa, ktorej zakladateľom je ministerstvo financií. Takže by som odporúčal nemeniť § 7 ods. 1.

Pokiaľ ide o § 12, samozrejme, rozhodnute o tom hlasovaním. Chcel by som len po rozprave vyjadriť svoj názor, že sú skutočne oprávnené námietky proti tomu, aby sa mohla registrovať nejaká poisťovňa na Slovensku, keď už vznikne v Čechách, a najmä pokiaľ by išlo o zahraničné. Keby sme nevydávali povolenia, boli by sme bezbranní. Ale chcem ísť aj ďalej. Pokiaľ ide o povolenia alebo len re-

gistráciu českých alebo slovenských poisťovní, nie je to také jednoznačné. Reciprocita by bola vtedy, keby sme boli rovnako silné ekonomiky, mali rovnako veľké trhy. Ľahko si viem predstaviť, že je omnoho jednoduchšie preniknúť z českého územia na slovenské, ako zo slovenského na české. Viem, že máme aj teraz určité problémy, pokiaľ ide o podnikanie. Mnohé otázky nie sú celkom doriešené. Domnievam sa, že keď povieme, že povolenie, neznamená to, že budeme pristupovať k povoleniu českej poisťovne tak, ako k povoleniu cudzej poisťovne. Iste, budeme to robiť na reciprocite, lebo vo vzťahu k českej poisťovni i pri našej nevýhode predsa len je možná istá reciprocita, ale nie je možná vo vzťahu k nejakej americkej alebo nemeckej, ktorá bude existovať v Čechách a tým by sa automaticky mohla zaregistrovať aj na Slovensku. Teda na rozdiel od znenia nášho návrhu prihovám sa za zmenu nielen registrovať, ale aj vydávať povolenie.

Pokiaľ ide o § 34, pridávam sa tiež k návrhom, aby bola ochranná lehota 2 roky. Myslím si, že návrh, ktorý predniesol pán predseda Sečánsky, aby termín účinnosti bol od 1. marca 1991 a potom od 1. marca 1993, je rozumný. Tiež ho podporujem. Ostatné návrhy sú takého charakteru, že sú možné také i onaké riešenia, záleží na tom, ako sa rozhodnete.

Ďakujem.

Prvý podpredseda SNR I. Čarnogurský:

Ďakujem pánovi ministrovi Kováčovi. Pýtam sa spravodajcu pána poslanca Brestenského, či si žiada záverečné slovo?

Poslanec R. Brestenský:

Pán predsedajúci, dovoľujem si požiadať o desaťminútovú prestávku, aby som pripomienky, ktoré odzneli v rozprave, mohol zosumarizovať a pripraviť hlasovanie.

Prvý podpredseda SNR I. Čarnogurský:

Dobre. Prosím pánov poslancov, ktorí mali pripomienky, aby spravodajcovi pomohli doformulovať záverečné návrhy. Vyhlasujem prestávku do 11.15 hodiny.

/Po prestávke./

Prvý podpredseda SNR I. Čarnogurský:

Pýtam sa, či pri dopracúvaní návrhov počas prestávky vznikli formulácie, ktoré doteraz neboli uplatnené ako pozmeňovacie alebo doplňovacie návrhy a je ich ešte treba uplatniť v rozprave, teda či je potrebné znovu otvoriť rozpravu.

Poslanec R. Brestenský:

Prosil by som o takýto postup, lebo sú dve veci, ktoré treba čiastočne upraviť voči tomu, ako to bolo navrhnuté.

Prvý podpredseda SNR I. Čarnogurský:

Pán minister Kováč, prosím, aby ste vyjadrili stanovisko k ďalším doplňovacím návrhom.

Minister financií SR M. Kováč:

Počas prestávky som bol informovaný o spracovaní návrhov, s ktorými som vyjadril súhlas. Ide o to, aby navrhovatelia akceptovali drobné zmeny, ktoré by chcel predniesť pán spravodajca.

Prvý podpredseda SNR I. Černoгуrský:

Ďakujem pánovi ministrovi Kováčovi. Prosím teraz spravodajcu, aby predniesol ďalšie návrhy na doplnky a zmeny.

Poslanec R. Brestenský:

Návrh pána poslanca Galandu je veľmi správny s tým, že text, ktorý navrhol, je potrebné doplniť takto: "Poistovne so sídlom mimo územia Slovenskej republiky môžu podnikáť v poisťovníctve na území Slovenskej republiky v rozsahu udeleného povolenia orgánom Slovenskej republiky". To je dôležité, aby to bolo jednoznačné.

Ďalej tento text vzhľadom na znenie odseku 2 § 11 si vyžaduje, aby bol doplnený ako nový odsek § 11, pretože v spoločnej spravodajskej správe je v bode 12 navrhnuté doplnenie odseku 2 o povolenie pre sprostredkovateľov, a tým by bol tento text trochu rozbitý. Čiže odporúčanie prijať zmenu podľa bodu 12 neodvolávam, to odporúčam naďalej, ale s tým, že keby sme za text v bode 12 doplnili vetu "Poistovne so sídlom..." bolo by to trochu neucelené. Čiže to bude nový odsek.

Prvý podpredseda SNR I. Černoгуrský:

Keďže je to dopĺňujúci návrh, prosím, formulujte ho presne.

Poslanec R. Brestenský:

Spýtal by som sa, či pán poslanec Galanda súhlasi s týmto doplnením, aby to bol jeho návrh.

Poslanec M. Galanda:

Nesúhlasím. Môžem sa svojho návrhu vzdať v prospech spravodajcu.

Prvý podpredseda SNR I. Čarnogurský:

Ďakujem. Pán spravodajca, prosím pokračujte.

Poslanec R. Brestenský:

Ďalej k bodom 34, 35 a 36 spoločnej spravodajskej správy mením stanovisko, kde navrhujem, aby ani jeden z týchto bodov spoločnej spravodajskej správy sme neprijali a aby sme prijali návrh pána poslanca Sečánskeho, že v pôvodnom texte § 34 v oboch prípadoch dátum 1.1. sa mení na dátum 1.3. Teda aj účinnosť zákona, aj pri roku 1993 z hľadiska ochrannnej lehoty.

Čo sa týka bodu 22 spravodajskej správy, kde som odporúčal prijať vypustenie textu odseku 3 § 15 a voči čomu namietal pán poslanec Prokeš, domnievam sa, že sú dva aspekty, ktoré podporujú moje stanovisko. O mimoriadnych poisťných podmienkach, ktoré sú odlišné od základných schválených podmienok, pojednáva odsek 2. Domnievam sa, že text odseku 3 je dosť nevhodný, najmä začína slovami "v neprospech poisťného". Pokiaľ by bol inak formulovaný, nemal by som voči jeho zneniu námietky, ale myslím, že je v podstate nadbytočný.

Prvý podpredseda SNR I. Čarnogurský:

Ďakujem. Pán poslanec Prokeš má faktickú poznámku.

Poslanec J. Prokeš:

Po konzultáciách, ktoré som mal s pánom spravodajcom a ďalšími, svoju pripomienku stahujem.

Prvý podpredseda SNR I. Čarnogurský:

Ďakujem. Pán spravodajca, prosím pokračujte.

Poslanec R. Brestenský:

Ďalej k bodom 9 a 10 spravodajskej správy, ktoré som navrhol neprijať, bol ešte návrh pána poslanca Maťapku, aby obmedzenie vstupu cudzieho kapitálu bolo maximum 25 %. Po konzultáciách počas prestávky sa prikláňam k návrhu pána poslanca Maťapku.

Čo sa týka bodu 32 spoločnej spravodajskej správy, kde je navrhnuté vypustiť § 30 ods. 3, k tomu bola ešte pripomienka vo vystúpení pána poslanca Chmelu, aby sa tento odsek ponechal. Ako som povedal pôvodne, odporúčam neprijať návrh v bode 32 spoločnej správy.

Mam ešte jeden problém, a to je otázka bodu 30. Navrhoval som, aby sme zmenu neprijali a prosil som, aby sa členovia ústavnoprávneho výboru vyjadrili, čo s krátkodobou novelou, i keď pevne verím, že nový zákon o daňových úradoch bude pripravený najneskôr do konca marca. V bode 30 sa navrhuje nahradil výraz "daňový úrad" výrazom "finančná správa" s prihliadnutím na novelu zákona o finančných správach a platnosti tohoto zákona. K tomu som vyjadrenie nedostal.

čo sa týka návrhov jednotlivých pánov poslancov, dovolil som si ich zosumarizovať.

Jednoznačne odporúčam prijať návrh pána poslanca Sečánskeho na doplnenie § 6. Pri hlasovaní to vždy prečítam. Takisto jeho návrh na zmenu dátumov účinnosti zákona. Ďalej odporúčam zmenu § 11 podľa pána poslanca Galandu. Ak by sa stalo, že tento návrh by nebol prijatý, potom podporujem návrh pána poslanca Prokeša na zmenu odseku 1 § 12 a doplnenie § 12 odseku 2 podľa pána poslanca Ásvanyiho.

Ďalej podporujem zmenu § 25 o doplnenie preskúmavania rozhodnutí v správnom konaní súdom, ktorú predložil pán poslanec Pirovits. Pán poslanec Pirovits navrhol, aby sa terminologicky zjednotili pojmy "odňať" a "zrušiť" jednotlivé oprávnenia, ktoré sa vydajú formou rozhodnutia pre činnosť. Domnievam sa, že v tejto veci by sme mohli splnomocniť legislatívu, aby to terminologicky zosúladiła. Ide asi o štyri prípady, keď raz sa používa "odňatie" a inokedy "zrušenie".

Ďalej podporujem návrh pána poslanca Polláka na doplnenie § 1 ods. 1 písm c/ a, samozrejme, podporujem návrh pani poslankyne Rozínajovej, aby sa namiesto spojovníka používala spojka "a".

Pokiaľ ide o ostatné návrhy, buď tieto návrhy sprenšujú, alebo nie sú úplne v súlade s filizofiou zákona. Samozrejme, ak páni poslanci na nich trvajú, prosím, aby žiadali o nich hlasovať. Ale myslím si, že návrhy, o ktorých som hovoril, zahŕňajú všetko, čo sa tu povedalo.

Návrh v § 12, kde som navrhol zmeniť termín "registrovanie" na "povoľovanie", samozrejme stahujem, to je jednoznačné.

Prvý podpredseda SNR I. Černoqurský:

Ešte sa chce vyjadriť pán poslanec Sečánsky.

Poslanec M. Sečánsky:

Boli sme vyzvaní pánom spravodajcom, aby sme sa vyjadrili k poznámke k bodu 30. Týka sa to § 28 ods. 3 a potom k návrhu v bode 32 k § 30 ods. 3.

Pokiaľ ide o poznámku k bodu 30 - daňový úrad alebo príslušná okresná finančná správa. Pôsobnosť daňových úradov bola upravená zákonom Slovenskej národnej rady č. 193/1990 Zb. Právomoc možno rozdeliť do troch skupín. To je správa dane z príjmov obyvateľstva, dôchodková daň a daň poľnohospodárstva. Tento zákon neoprávňuje daňové úrady vymáhať pokuty. To zatiaľ podľa platného stavu môžu len finančné správy. Môžeme to obísť tak, že do dikcie by sme nemenovali daňový úrad alebo príslušnú okresnú finančnú správu, ale príslušný finančný orgán miestnej štátnej správy. Ovšem to je podľa mňa veľmi neurčité. Umožňuje to rôzny výklad. Preto som toho názoru, že to, čo je uvedené v pripomienke 30 - "príslušná okresná finančná správa" - je presnejšie, výstižnejšie a treba to ponechať. Žiaľ, musíme vychádzať z daného právneho stavu, nie z toho stavu, ktorý bude v budúcnosti, pretože nevieme, aký tento stav bude. Preto musím trvať na tom, aby sme pripomienku v bode 30 odsúhlasili tak, ako je.

Trochu zložitejšia situácia je pokiaľ ide o pripomienku v bode 32, to znamená vypustenie odseku 3 z § 30. Faktom je, že po prijatí tohoto zákona sa štátna poisťovňa stane štátnym podnikom v plnom rozsahu. Teda bude sa na ňu vzťahovať zákonné opatrenie Predsedníctva Federálneho zhromaždenia č. 364, podľa ktorého mimo obvyklého spôsobu

hospodárenia štátne podniky nemôžu uzatvárať zmluvy o prevode vlastníctva k majetku, na ktoré majú právo hospodárenia. To je § 1 ods. 2. Podľa tohoto odseku výnimku z tohto ustanovenia môže dať zakladateľ, v tomto prípade Ministerstvo financií Slovenskej republiky. Zrejme by sa to tu uplatnilo. Ak to posudzujeme so zreteľom na to, fakticky v tomto odseku ide o určitú legislatívnu nadbytočnosť, pretože to rieši príslušné zákonné opatrenie Predsedníctva Federálneho zhromaždenia. Pripomínam, že ak by sme toto opatrenie prijali tak, že by sme ponechali odsek 3, som na pochybách, či by to nebolo v rozpore s dikciou článku 9 ods. 2 ústavy, pretože je to zverené len do právomoci Federálneho zhromaždenia. Z toho dôvodu ústavnoprávny výbor navrhuje odsek 3 vypustiť.

Prvý podpredseda SNR I. Černoqurský:

Ďakujem pánovi poslancovi Sečanskému. Hlasí sa pan spravodajca.

Poslanec R. Brestenský:

Kápte by som upravil stanovisko podľa pána poslanca Sečanskeho. V tom prípade navrhujem pripomienku v bode 30 spoločnej správy prijať. Musíme sa podriaďiť existujúcemu právnomu stavu v právnom štáte. Takisto prosím prijať pripomienku v bode 32, kde sa navrhuje ods. 3 § 30 vypustiť. Keď som predkladal spravodajsku správu, mal som ine stanovisko.

Prvý podpredseda SNR I. Černoqurský:

Ďakujem. Hlasí sa pan poslanec Seják.

Poslanec L. Seják:

Chcel by som reagovať na pripomienku pána ministra Kovača, týkajúcu sa pripomienky branno-bezpečnostného výboru pod bodom 8, v ktorom sa dáva do pozornosti odporúčanie v § 7 ods. 1. Z jeho strany bola pripomienka, že to nie je sformulované, takže sme to teraz sformulovali a za branno-bezpečnostný výbor dávam pozmeňujúci návrh na ods. 1 § 7 v tomto znení: "Poistovňu ako štátny podnik so sídlom na území Slovenskej republiky môže založiť Fond pre správu štátneho majetku. Po jeho zriadení prejde zakladateľská funkcia Slovenskej štátnej poisťovne z ministerstva financií do jeho kompetencie."

Prvý podpredseda SNR I. Čarnogurský:

Ďakujem. Prosím, pán spravodajca.

Poslanec R. Brestenský:

Domnievam sa, že v bode 7 je to stanovené a zahŕňa to aj možnosť, ktorú ste navrhli. "Poistovnu ako štátny podnik so sídlom na území Slovenskej republiky môžu založiť ústredné orgány štátnej správy Slovenskej republiky." Ale za tým je ešte jeden háčik. Ak niečo chcem zakladať, musím mať k tomu kapitál. Preto sa domnievam, že ak k takémuto rozhodnutiu príde, bez toho, aby vláda o tom rozhodla, a bez toho, aby sa na to vytvorili v rozpočte prostriedky, nie je možné takúto firmu založiť, lebo ústredné orgány iné prostriedky nemajú.

Prvý podpredseda SNR I. Čarnogurský:

Faktickú poznámku má pán poslanec Seják.

Poslanec L. Seják:

Počul som poznámku, že "ešte nie je založený". Zdôrazňujem, že "po založení tohto fondu", čiže lento už bude mať nejaký kapitál. Ide o to, aby sa vylúčila funkcia, na ktorú sme upozorňovali v bode 8.

Poslanec M. Brestenský:

Súhlasím s vami, ale domnievam sa, že ak tento fond vznikne, nebude to štátny orgán, to znamená, že nebude zakladať štátnu poisťovňu. Podľa návrhu zákona o privatizácii to má byť oddelené. Preto by tento fond mohol založiť len akciovú spoločnosť s tým, že bude vlastniť všetky akcie, bez toho aby ich predal. To čo ste navrhli, je naplnené bez toho, aby tam nastala táto zmena. Domnievam sa, že ak máme zamedziť možnosti jednoznačného monopolu jedného ústredného orgánu, je vhodnejšie znenie v bode 7 s tým, že je tu do určitej miery voľa, že to môže urobiť niekto, kto si to dostatočne zabezpečí a komu to bude umožnené. Môže nastať rôzna situácia za rok, za dva, za tri roky. Dúfam, že tento zákon nebude platiť viac ako dva alebo tri roky, bude ho treba aj tak novelizovať alebo vypracovať nový.

Prvý podpredseda SMR I. Čarnogurský:

Ďakujem pánovi poslancovi Brestenskému. Myslím si, že je veľmi ťažké polemizovať o znení, ktoré vyplýva zo zákona, ktorý ešte nie je prijatý. Ak si spomínate, už niekoľkokrát sme mali podobné situácie a vždy sme to buď odložili, alebo povedali, že je ťažko prijať takúto formulu. Zákon o veľkej privatizácii hovorí o fonde republiky dosť adresne a konkrétne. Ale z prekvúvania zákonov v Slovenskej národnej rade a obdobne vo Federálnom zhromaždení viete, že toto znenie nemusí byť prijaté v zmysle ná-

vrhu. Odporúčam, aby sme nedávali ďalšie formulácie, ktoré sa odvolávajú alebo rátajú z niečím, čo ešte nie je legislatívne platné.

Hlási sa ešte niekto do rozpravy?

/Nikto./

Ak nie, vyhlasujem rozpravu k tomuto návrhu zákona za ukončenú a prikrečíme k hlasovaniu.

Spoločný spravodajca navrhol, aby sme o bodoch 1, 2, 3, 4, 7, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 18, 19, 21, 22, 23, 24, 29, 31 a 33 časti II. spoločnej správy hlasovali spoločne.

Hlási sa pán poslanec Hrnko.

Poslanec A. Hrnko:

Mám otázku, či by sa o alternatívnych návrhoch nemalo hlasovať osobitne. Napríklad ide o body 4 a 5.

Poslanec R. Brestanský:

V rozprave neboli žiadne námietky voči môjmu návrhu. Pokiaľ by boli bývali, bol by som tieto body vyňal zo spoločného hlasovania. Bod 4 napíňa bod 5, bod 15 napíňa bod 16 a bod 29 napíňa bod 28. Postup je teda správny.

Prvý podpredseda SNR I. Čarnogurský:

Faktickú poznámku má pán poslanec Chmelo.

Poslanec J. Čihota:

K bodu ... in minister navrhol pôvodné znenie.

Poslanec R. J. ... ský:

V roz ... si nikto tento návrh neosvojil a rozpra-
va je ukončená

Prvý podpred ... SNR I. Čarnogurský:

Budem ... sovať.

Prosi ... zentáciu.

/Prez ... valo sa 104 poslancov./

Kto j ... ?

/Za nav ... hlasovalo 100 poslancov./

Kto j ... ti?

/Nikto ...

Kto s ... držal hlasovania?

/Hlas ... ia sa zdržali 4 poslanci./

Konštat ... že sme navrhované body spoločnej sprá-
vy odsúhlasili. Pán spravodajca, prosím, pokračujte.

Poslanec R. Brestenský:

Ďalej ... navrhoval neprijať body 6, 20, 25, 26 a
27. V rozpra ... neboli žiadne námietky voči môjmu návrhu.

Prvý podpred ... SNR I. Čarnogurský:

Ešte hte odporúčali neprijať body 34 a 36.

Poslanec R. Brestenský:

O týchto bodoch, keďže sú kontradiktórne, treba hlasovať osobitne.

Prvý podpredseda SNR I. Čarnogurský:

Keďže v rozprave ani k týmto návrhom neboli vznesené námietky, budeme o nich hlasovať.

Prosím, aby sme sa prezentovali.

/Prezentovalo sa 104 poslancov./

Kto je za prijatie týchto bodov?

/Za návrh hlasovalo 8 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasovalo 93 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržali 3 poslanci./

Konštatujem, že uvedené body neboli prijaté.

Teraz budeme hlasovať o ďalších bodoch jednotlivo.

Poslanec R. Brestenský:

Ďalej sú body 9 a 10 a ešte ďalší protinávrh pána poslanca Matapku na 25 %-nú maximálnu účasť cudzieho kapitálu v akciových poisťovacích spoločnostiach. Body 9 a 10 som navrhoval neprijat.

Prvý podpredseda SNR I. Čarnogurský:

Hlasujeme o bode 9 spoločnej správy.

Prosím, prezentujme sa.

/Prezentovalo sa 100 poslancov./

Kto je za prijatie bodu 9?
/Za návrh hlasovalo 11 poslancov./
Kto je proti?
/Proti návrhu hlasovalo 82 poslancov./
Kto sa zdržal hlasovania?
/Hlasovania sa zdržalo 7 poslancov./

Konštatujem, že návrh v bode 9 nebol prijatý.

Teraz hlasujeme o bode 10.
Prosim, prezentujme sa.
/Prezentovalo sa 108 poslancov./
Kto je za prijatie tohoto bodu?
/Za návrh hlasovalo 10 poslancov./
Kto je proti?
/Proti návrhu hlasovalo 84 poslancov./
Kto sa zdržal hlasovania?
/Hlasovania sa zdržalo 14 poslancov./

Konštatujem, že ani návrh v bode 10 nebol prijatý.

Poslanec R. Brestenský:

Zostáva nám ešte 5 bodov zo spoločnej správy. Odporúčam však, aby sme najskôr hlasovali o protinávhrhu pána poslanca Halapku, čím by sme mali tento problém vybavený a nemunime sa k nemu vracieť. Rokovací poriadok to nevylučuje.

Prvy podpredseda SNR I. Čarnogurský:

Predmetom hlasovania je ohraničenie zahraničného kapitálu do výšky 25 %.

Prosim, prezentujme sa.
/Prezentovalo sa 107 poslancov./

Kto je za tento návrh?

/Za návrh hlasovalo 69 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasovalo 25 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 13 poslancov./

Konštatujem, že protinávrh poslanca Raťapku bol prijatý.

Poslanec R. Brestenský:

Ďalej prosím, aby sme hlasovali o bode 30, kde bolo vysvetlené, že je vhodné podriadiť sa existujúcemu právne-mu stavu. Na základe toho som pripomienku odporúčal prijať.

Prvý podpredseda SNR I. Černoгуrský:

Hlasujeme o bode 30 spoločnej správy.

Prosím, prezentujme sa.

/Prezentovalo sa 105 poslancov./

Kto je za prijatie bodu 30?

/Za návrh hlasovalo 80 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasovalo 7 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 18 poslancov./

Konštatujem, že návrh v bode 30 bol prijatý v zmys-le spoločnej správy.

Poslanec R. Brestenský:

Ďalej prosím, aby sme hlasovali o bode 32, kde sa javí nesúlad dokonca s ustanovením ústavy. Je možná iná

forma riešenia. Ide o vypustenie ods. 3 § 30. Po vystúpení pána poslanca Sečánskeho som navrhol túto zmenu prijať.

Podpredseda SNR I. Čarnogurský:

Teraz predmetom hlasovania bude prijatie návrhu v bode 32, to znamená vypustiť § 30 ods. 3. Pán poslanec Sečánsky odporučal túto zmenu prijať.

Prosím, aby sme sa predstavovali.

/Predstavovalo sa 106 poslancov./

Kto je za návrh pána poslanca Sečánskeho a za pôvodný návrh v správe?

/Za návrh hlasovalo 79 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasovalo 7 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 20 poslancov./

Konštatujem, že bod 32 bol prijatý. To znamená, že § 30 ods. 3 sa vypúšťa.

Poslanec R. Brestenský:

Dalej prosím, aby sme hlasovali o bode 34 spravodajskej správy, kde vzhľadom na návrh pána poslanca Sečánskeho som odporučal tento bod neprijať.

Podpredseda SNR I. Čarnogurský:

Prosím, aby sme sa predstavovali.

/Predstavovalo sa 104 poslancov./

Kto je za prijatie tohoto návrhu?

/Za návrh hlasovalo 26 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasovalo 66 poslancov./
Kto sa zdržal hlasovania?
/Hlasovania sa zdržalo 12 poslancov./

Konštatujem, že bod 34 nebol prijatý.

Poslanec R. Brestenský:

Prosim, aby sme hlasovali o bode 35 spoločnej spravodajskej správy, ktorý som pôvodne tiež navrhol prijať, ale po návrhu pána poslanca Sečánskeho ho navrhujem neprijať.

Podpredseda SNR I. Černoqurský:

Prosim, aby sme sa predstavili.
/Predstavilo sa 108 poslancov./
Kto je za prijatie bodu 35?
/Za návrh hlasovalo 15 poslancov./
Kto je proti?
/Proti návrhu hlasovalo 85 poslancov./
Kto sa zdržal hlasovania?
/Hlasovania sa zdržalo 8 poslancov./

Konštatujem, že bod 35 nebol prijatý.

Poslanec R. Brestenský:

Prosim, aby sme hlasovali o bode 36 spoločnej spravodajskej správy. Tento bod navrhujem neprijať.

Podpredseda SNR I. Černoqurský:

Prosim prezentáciu.
/Predstavilo sa 108 poslancov./

Kto je za prijatie bodu 36?

/Za navrh hlasovalo 7 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasovalo 91 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 10 poslancov./

Konštatujem, že ani tento bod nebol prijatý.

Poslanec R. Brestenský:

Týmto sme prešli celou spravodajskou správou. Poznamenávajúce návrhy, ktoré som uviedol v nadväznosti na prijatie niektorých z týchto bodov, ktoré hovoria o účinnosti zákona, sú bezpredmetné.

Prvý podpredseda SNR I. Čarnogurský:

Pán poslanec, prosím, aby ste uviedli, ktoré svoje návrhy sťahujete.

Poslanec R. Brestenský:

Navrhol som, v prípade ak prejde bod 36 správy, aby bol daný nový § 32 z hľadiska zaistovania zahraničia. Keďže bod 36 neprešiel, tak to sťahujem.

Ďalej môj návrh bol v pôvodnom § 6, podľa hlasovania teraz už v § 2 ods. 2 medzi slová "zastupiteľstvá" a "so sídlom" vložiť v zátvorke legislatívnu skratku "ďalej len poisťovne". Aby bolo zrejmé, že náležitosti súvisiace s povolením a podobne sa obdobne vzťahujú aj na tieto zastupiteľstvá.

Podpredseda SNR I. Čarnogurský:

Budeme hlasovať o tomto pozmeňovacom návrhu.

Prosím prezentáciu.

/Prezentovalo sa 106 poslancov./

Kto je za pozmeňovací návrh?

/Za návrh hlasovalo 52 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasovalo 23 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 31 poslancov./

Konštatujem, že návrh nebol prijatý.

Poslanec R. Brestenský:

Vzhľadom na zmenu, ktorú sme odsúhlasili, v § 34 namiesto § 6 uviesť § 2 ods. 2. Je to formálna zmena, takže o tom by sme hlasovať nemali.

Podpredseda SNR I. Čarnogurský:

Čiže o tomto bode nebudeme hlasovať.

Ďalej je časť I. spoločnej správy, či má byť prijaté spojenie štátnej záruky s plnením poisťovacích zmlúv. Pán spravodajca, prosím, aby ste návrh spresnili, ktorého paragrafu sa táto zmena týka.

Poslanec R. Brestenský:

Keďže sa v rozprave k tomu nikto nevyjadril, tento návrh sťahujem.

Ešte mal požiadavku, aby sme splnomocnili legislatívny odbor spracovaním technických vecí.

Prvý podpredseda SNR I. Černogurský:

Predtým, že technickú úpravu legislatívny odbor môže urobiť.

Poslanec R. Štenský:

Môže pokračovať pripomienkami, ktoré vyplynuli z rozpravy.

Prvý podpredseda SNR I. Černogurský:

Pán poslanec Chmelo mal pripomienku k nadobudnutiu účinnosti zákona.

Poslanec J. Chmelo:

Svojú pripomienku k § 34 stahujem. Prikláňam sa k návrhu pána Sečánskeho. Takisto stahujem pripomienku k § 12 a prikláňam sa k pánovi Galandovi. Ďalší môj návrh k § 30 ods. 3 už bol odhlasovaný.

Podpredseda SNR I. Černogurský:

Ďalej bol návrh pána poslanca Prokeša, ktorý bol odporučený aj teraz a týka sa § 12.

Poslanec R. Štenský:

Tu je však vzájomná väzba. Ak bude odsúhlasené znenie návrhu pána poslanca Galandu, tento návrh je bezpredmetný, pretože sa navrhuje § 12 vypustiť. Dovolil by som

si požiadať, aby poslanci, ktorí mali návrhy k § 12, súhlasili s tým, aby sme najprv hlasovali o doplnení § 11 novým ods. 4 znenia: "Poistovne so sídlom mimo územia Slovenskej republiky môžu podnikáť v poistovníctve na území Slovenskej republiky v rozsahu udelenom povereným orgánom Slovenskej republiky."

Prvý podpredseda SNR I. Černogurský:

Hlásí sa pán poslanec Prokeš.

Poslanec J. Prokeš:

Prikláňam sa k návrhu pána poslanca Galandu.

Podpredseda SNR I. Černogurský:

Ďakujem. Nie je teda potrebné o tomto návrhu hlasovať.

Ďalej bol návrh pána poslanca Ásványiho.

Poslanec L. Ásványi:

O mojom návrhu je potrebné hlasovať, pretože v doplnku § 11 nevystihuje to, čo obsahuje § 12.

Podpredseda SNR I. Černogurský:

Prosím pána spoločného spravodajcu, aby prečítal presné znenie pozmeňovacieho návrhu pána poslanca Ásványiho.

Poslanec R. Brestenský:

§ 12 ods. 2 by mal byť doplnený o ďalšiu vetu, ktorá znie: "V prípade zahraničných poisťovní sa vykoná povoľovacie konanie podľa § 11."

Prvý podpredseda SNR I. Čarnogurský:

Prosím, prezentujme sa.

/Prezentovalo sa 107 poslancov./

Kto je za návrh pána poslanca Ásványiho?

/Za návrh hlasovalo 46 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasovalo 32 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 29 poslancov./

Konštatujem, že návrh pána poslanca Ásványiho nebol prijatý.

Ďalej mám poznačené, že pán poslanec Ásványi odporúčal ponechať odsek 3 § 7 v pôvodnom znení. Ak sme už o tom hlasovali, tento návrh je bezpredmetný.

Poslanec R. Brestenský:

O § 7 ods. 3 sme hlasovali. Schválili sme pozmeňujúci návrh pána poslanca Hatapku.

Pri rokovaní počas prestávky pan poslanec povedal, že sa prikláňa k návrhu pána poslanca Hatapku.

Prvý podpredseda SNR I. Čarnogurský:

Druhá pripomienka pána poslanca Hatapku sa týkala § 11 ods. 1 o špecifikácii daňového orgánu.

Poslanec R. Brestenský:

Pán poslanec to hovoril z miesta. Prosím, keby to mohol zopakovať.

Poslanec P. Haľapka:

Chcel som, aby bol definovaný dozorný orgán, kto ho zriaďuje a kto ho kontroluje, čiže ministerstvo financií. Môže to byť, ale nemusí - podľa zváženia.

Poslanec R. Brestenský:

V spoločnej správe pri mojom zdôvodnení som uviedol, že v zákone je paragraf, ktorý jasne stanovuje, akým spôsobom sa záležitosti dozorného orgánu riešia.

Prvý podpredseda SNR I. Čarnogurský:

V návrhu zákona je to vyjadrené ako orgán dozoru nad poisťovníctvom. Pán poslanec Haľapka navrhoval spresnenie, kto je ten orgán dozoru nad poisťovníctvom. Neviem, či je to potrebné, pretože takýto orgán bude rozhodnutím buď ministerstva financií alebo vlády určený príslušným vládny uznesením alebo zákonom.

Faktickú poznámku má pán poslanec Pirovits.

Poslanec L. Pirovits:

Je to § 20 zákona, kde sa hovorí, že dozor vykonáva ministerstvo alebo orgán ním zriadený. Zo zákona jasne vyplýva legislatívna skratka "ministerstvo", čo sa vzťahuje na ministerstvo financií. Orgán, ktorý to bude vykonávať, bude v zmysle § 20 ministerstvo financií.

Prvý podpredseda SNR I. Čarnogurský:

Pán poslanec Hatapka sťahuje tento doplnok, pretože to vyplýva z formulácie ďalších paragrafov zákona.

Ďalej pán poslanec Pollák mal dve pripomienky. Prvá sa týkala § 1 ods. 1 písmeno c/.

Poslanec R. Brestenský:

Pripomienku som odporučil prijať. V § 22 ods. 1 písm. c/ ide o doplnenie textu "predmetu vykonávanej činnosti v súlade s udeleným povolením" ďalším textom "a u poisťovacích spolkov aj charakteru hospodárenia s prostriedkami prijatými na poistenie". To je správne, lebo tým sú usmernené stanovy poisťovacích spolkov.

Prvý podpredseda SNR I. Čarnogurský:

Budeme hlasovať o dopĺňujúcom návrhu.

Prosím prezentáciu.

/Prezentovalo sa 104 poslancov./

Kto je za tento návrh?

/Za návrh hlasovalo 62 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasovalo 14 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 28 poslancov./

Konštatujem, že návrh poslanca Polláka bol prijatý.

Ďalej pán poslanec mal doplnok, že obmedzenie, ktoré sa týka §§ 16 až 19 sa má týkať aj § 5 ods. 2.

Poslanec R. Brestenský:

Návrh som neodporúčal prijať, pretože v § 5 ods. 2, kde sa hovorí o poisťovacích spoločnostiach, je jasne stanovené, že vznik, právne pomery a spôsob hospodárenia poisťovacieho spolku je upravený osobitnými predpismi. Treba si uvedomiť, že to je vlastne združenie a tam platí zákon o združovaní. Preto to neodporúčam prijať. Do tohto odseku nie je možné dať ešte niečo navyše.

Prvý podpredseda SNR I. Černoqurský:

Budeme hlasovať.

Prosím prezentáciu.

/Prezentovalo sa 103 poslancov./

Kto je za prijatie tohoto doplnku?

/Za návrh hlasovali 2 poslanci./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasovalo 91 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 10 poslancov./

Zisťujem, že tento doplnok nebol prijatý.

Teraz máme pripomienku poslanca Galandu. Jeho pripomienka bola doplniť § 11 ods. 2.

Poslanec R. Brestenský:

Pán poslanec Galanda navrhol doplniť text: "Poisťovne so sídlom mimo územia Slovenskej republiky môžu podnikáť v poisťovníctve na území Slovenskej republiky v rozsahu udeleného povolenia orgánov Slovenskej republiky." V pokračujúcej rozprave sme tento návrh doplnili tým, že by to nebol odsek 2, ale samostatný odsek 4.

Prvý podpredseda SNR I. Čarnogurský:

Mám v úmysle, či to nesúvisí s tým, čo sme už schválili, pretože poisťovne so sídlom mimo územia Slovenskej republiky sú poisťovne v Českej republike.

Poslanec R. Prokeš:

V tejto veci sme nič neschválili. Schválili sme len v § 11 od doplnujúci návrh podľa bodu 12 spoločnej spravodajskej právny. Tam sme doplnili, že povolenie je potrebné a sprostredkovateľa.

Prvý podpredseda SNR I. Čarnogurský:

Techto pripomienku ma pán poslanec Prokeš.

Poslanec J. Černý:

Pripomínam, že táto pripomienka bola spojená s tým, že § 12 je potom nadbytočný.

Prvý podpredseda SNR I. Čarnogurský:

Hlásí sa pán poslanec Ásványi.

Poslanec L. Ásványi:

§ 12 že vypadnúť ani vtedy, keď sa doplní § 11. Všimnite si, že je v tomto paragrafe. Tam sa uvádza, že dozorný orgán môže zrušiť registráciu, ak sa zistia zavažné nedostatky alebo nie. A § 11 hovorí len o tom, či povoliť činnosť alebo nie. Ujem, že treba hlasovať o návrhu pána Prokeša k § 11 a prípadne, ak dovoľíte, ako som dal návrh k § 12. To, čo navrhuje poslanec Galanda, môže § 11 o tom vylepiť, ale nie nahradiť § 12.

Prvý podpredseda SNR I.Čarnogurský:

Prosím pána poslanca Galandu, aby sa vyjadril, či stahuje druhú časť svojho návrhu na výnos § 12. V tom prípade by sme hlasovali len o doplnku k odseku 4.

Poslanec M. Galanda:

Som toho názoru, že § 12 môže vypadnúť, lebo výkon dozoru nad poisťovňami je aj v piatej časti tohto návrhu.

Prvý podpredseda SNR I.Čarnogurský:

Pán poslanec, procedurálne sú len dve možnosti. Ak trvate na svojom pôvodnom návrhu, to znamená aj s vylúčením § 12 spolu s vaším doplnkom § 11. Mám inú možnosť, len dať hlasovať o oboch. Pýtam sa vás, či chcete vypustiť tú druhú časť a teda hlasovať len o prvej časti.

Poslanec M. Galanda:

Trvám na tom, že § 12 môže vypadnúť.

Prvý podpredseda SNR I.Čarnogurský:

Dobre. Hlasujeme teda o oboch návrhoch pána poslanca Galandu. Poznámku má ešte pán spravodajca.

Poslanec R. Brestenský:

Ak sa zavedie zmena, ktorú navrhol pán poslanec Galanda v § 11, je vlastne zbytočný i návrh na registrácie. Preto má pravdu, že nie je potrebný poňatie odseku § 12.

Prvý podpredseda SNR I. Černoğurek:

Rozprávačka bola ukončená. Hlasujeme o úplnom návrhu pána poslanca Galandu, to znamená o doplnení § 11 ods. 4 a zároveň o návrhu § 12.

Prosím prezentáciu.

/Prezentovalo sa 101 poslancov./

Kto je za tento návrh pána poslanca Galandu?

/Za návrh hlasovalo 62 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasovalo 25 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 14 poslancov./

Konštatujem, že obidva návrhy pána poslanca Galandu boli prijaté.

Poslanec E. Brestenský:

Pán poslanec Pirovits navrhoval v § 7 vypustiť ods. 4, čo som neodporučil, pretože potom by ochranná lehota na to vlastne nepôsobila.

Prvý podpredseda SNR I. Černoğurek:

Návrh pána poslanca Pirovitsa je vypustiť z § 7 celý odsek 4, ktorý znie: "Zahraničné osoby môžu založiť poisťovníu len ako akciovú spoločnosť za podmienok ustanovených osobitným predpisom."

Prosím prezentáciu.

/Prezentovalo sa 98 poslancov./

Kto je za posmeňujúci návrh poslanca Pirovitsa?

/Za návrh hlasovalo 28 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasovalo 51 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 19 poslancov./

Zisťujem, že tento návrh nebol prijatý.

Ďalej pán poslanec Pirovits navrhoval v § 10 odsek 1 nové znenie.

Poslanec R. Brestenský:

Toto som neodporúčal prijať, pretože momentálne existuje zákonné poistenie a uvažuje sa s tým, že bude zákonom alebo iným predpisom stanovené, že musí byť urobená zmluva, čiže zákon bude stanovovať, že na to bude musieť byť zmluva. Aby sme to nemuseli čo nevidieť prípadne novelizovať, odporúčam nechať pôvodný text a protinávrh neprijat.

Prvý podpredseda SNR I. Černoqurský:

Prosím, prezentujme sa.

/Prezentovalo sa 98 poslancov./

Kto je za návrh pána poslanca Pirovitsa?

/Za návrh hlasovalo 13 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasovalo 72 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 13 poslancov./

Zisťujem, že ani tento doplňujúci návrh nebol prijatý.

Ďalej pán poslanec navrhoval doplniť § 25.

Poslanec R. Brestenský:

§ 25 navrhol doplniť znením: "Rozhodnutie o pozastavení výkonu činnosti a rozhodnutie o odňatí povolenia po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov v správnom konaní môže byť preskúmané súdom." A potom odkaz na občiansky súdny poriadok. Túto zmenu som odporúčal prijať.

Prvý podpredseda SNR I. Černoqurský:

Prosím, prezentujme sa.

/Prezentovalo sa 101 poslancov./

Kto je za tento doplňujúci návrh?

/Za návrh hlasovalo 87 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasovali 4 poslanci./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 10 poslancov./

Zisťujem, že táto zmena bola prijatá.

Ďalej bol doplňujúci návrh pána poslanca Sečánskeho k § 6.

Poslanec R. Brestenský:

Ida o pôvodný § 6, ktorý sa mení na odsek 2 § 2. Pán poslanec navrhol medzi slová "poisťovne môžu" vsunúť slova "alebo poisťovne s cudzím kapitálom". V § 6 ovšem sa hovorí o zastupiteľstvách, že zahraničné poisťovne môžu na území republiky podnikáť len prostredníctvom svojho obchodného zastupiteľstva. Tým, že sme vyriešili § 12, domnievam sa, že toto je nadbytočné. Ak to bude s cudzím kapitálom, tak to bude akciovka, ktorá najprv musí dostať povolenie a všetky ostatné náležitosti.

Prvý podpredseda SNR I. Čarnogurský:

Pán poslanec Sečánsky, aký je váš názor?

Poslanec M. Sečánsky:

Treba dať o tom hlasovať.

Prvý podpredseda SNR I. Čarnogurský:

Budeme hlasovať o doplnení § 6 s tým, že do pôvodného textu "zahraničné poisťovne môžu" sa vložia slová "alebo poisťovne s cudzím kapitálom".

Prosím, prezentujme sa.

/Prezentovalo sa 100 poslancov./

Kto je za tento doplnok?

/Za návrh hlasovalo 82 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasovalo 8 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 10 poslancov./

Konštatujem, že doplnok pána poslanca Sečánskeho bol prijatý.

Poslanec R. Brestenský:

Ďalej pán poslanec Sečánsky navrhol takéto znenie § 34: "Tento zákon nadobúda účinnosť 1. marca 1991, okrem ustanovení § 2 ods. 2 a § 7 ods. 4, ktoré nadobúdajú účinnosť 1. marca 1993." Túto zmenu som odporučil prijať.

Prvý podpredseda SNR I. Čarnogurský:

Prosím prezentáciu.

/Prezentovalo sa 100 poslancov./

Kto je za tento pozmeňujúci návrh?

/Za návrh hlasovalo 93 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasoval 1 poslanec./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 6 poslancov./

Zisťujem, že aj tento pozmeňujúci návrh bol prijatý.

Tým sme vyčerpali rôzne doplnky a úpravy k návrhu zákona o poisťovníctve. V zmysle rokovacieho poriadku pri-
kročíme k hlasovaniu o prijatí vládneho návrhu zákona Slo-
venskej národnej rady o poisťovníctve.

Faktickú poznámku má pán poslanec Dobrovodský.

Poslanec D. Dobrovodský:

Mám technickú poznámku k hlasovaniu. Súhlasím s tým, keď spoločný spravodajca navrhne odsúhlasiť viacero bodov spoločne. Mám však námietku proti tomu, aby sme podobným spôsobom viaceré body spoločne zamietali. Tieto body boli totiž vo výboroch dôkladne prediskutované, výbory ich navrhujú, navrhovatelia nem prichádzajú s tým, že budú odsúhlasené. Núti nás to potom vystupovať v rozprave, čím sa predlžuje rokovanie. Prosím, aby sa v budúcnosti jednotlivé body zamietali oddelene.

Poslanec R. Brestenský:

Ospravedlňujem sa. Túto požiadavku som nepoznal vo-
pred. Niekoľkokrát sa tu už takto rokovalo.

Prvý podpredseda SNR I. Čarnogurský:

Dovoľte, aby som vás informoval o stanovisku legislatívneho odboru Kancelárie Slovenskej národnej rady, ktorý nás upozorňuje, že časť I spoločnej správy sme prešli vlastne bez hlasovania. Spravodajca sa v rozprave vyjadroval iba k časti II s tým, že čakal, aby sa Slovenská národná rada vyjadrila k časti I spoločnej správy. Tam ide o vecný problém, o ktorom môže rozhodnúť len Slovenská národná rada.

Poslanec R. Brestenský:

Je problém zaujať k tomu jednoznačné stanovisko, pretože nepoznáme budúce znenie privatizačného zákona. Mám vážne obavy, že ak z hľadiska hmotno-právneho dnes povieťme, že privatizačný zákon prijatý Federálnym zhromaždením nebude platiť - nech znie akokoľvek - na Slovenskú štátnu poisťovňu, asi to nebude v poriadku, lebo je tu návaznosť. V návrhu veľkého privatizačného zákona /tlač FZ 257/ hneď v § 1 je stanovené, že sa to vzťahuje i na poisťovne. Druhá vec je, že na to, aby sa to sprivatizovalo, musí byť vypracovaný privatizačný projekt, ktorý môže mať rôzne formy. Je to podľa návrhu. Čo bude schválené, ťažko jednoznačne povedať. V tom je problém. Preto som povedal, že ak sa máme uznieť, aby sme sa uzniesli v tom, či má existovať štátna poisťovňa alebo so štátnymi zárukami, čo by toto znenie do určitej miery vopred obišlo.

Prvý podpredseda SNR I. Čarnogurský:

Domnievam sa, že zákon o poisťovníctve môžeme prijať tak, ako sme ho tu prerokovali. Pokiaľ sa v súvislosti s veľkou privatizáciou budú diať ďalšie zmeny, ktoré v tejto chvíli ešte nemôžeme predpokladať, pri schvaľovaní zákona

o veľkej privatizácii zrejme budeme musieť príslušným paragrafom pamätať aj na tento problém, ak sa teda objaví. Navrhujem, aby sme prišli k hlasovaniu o celkovom návrhu zákona.

Prosím prezentáciu.

/Prezentovalo sa 112 poslancov./

Kto je za prijatie vládneho návrhu zákona Slovenskej národnej rady o poľstovníctve?

/Za návrh hlasovalo 102 poslancov./

Kto je proti tomuto návrhu?

/Proti návrhu hlasovali 2 poslanci./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 8 poslancov./

Konštatujem, že vládny návrh zákona Slovenskej národnej rady o poľstovníctve bol prijatý.

/Potlesk./

Poslanec R. Brestenský:

Vážený pán predsedajúci, vážené kolegyně, vážení kolegovia, ďakujem za spoluprácu.

Prvý podpredseda SNR I. Černoгуrský:

Teraz vyhlasujem obedňajšiu prestávku do 14.00 hodiny.

/Po prestávke./

Prvý podpredseda SNR I. Černoгуrský:

Budeme pokračovať v rokovaní. Ospravedlňujem ďalších členov vlády, ktorí rokujú v susednej zasadačke.

Pokračujeme š i e s t y m bodom programu, ktorým je

Návrh štátneho záverečného účtu Slovenskej republiky
za rok 1989.

Návrh ste dostali ako tlač 145 ešte na 2. schôdzi Slovenskej národnej rady. Prosím ministra financií pána Michala Kováča, aby za vládu Slovenskej republiky návrh odôvodnil.

Minister financií SR M. Kováč:

Vážený pán predsedajúci,
vážení poslanci,
vážené poslankyne,

Termín, v ktorom vám predkladáme na schválenie výsledky rozpočtového hospodárenia za rok 1989, je nezvyklý. Spravidla sme štátny záverečný účet predkladali Slovenskej národnej rade vždy koncom prvej polovice roka. Hlavnou príčinou toho, prečo Federálne zhromaždenie ani Slovenská národná rada doteraz neprerokovali návrh štátneho záverečného účtu česko-slovenskej federácie za rok 1989, resp. návrh štátneho záverečného účtu Slovenskej republiky za minulý rok, bola príprava a realizácia volieb. Preto bolo dohodnuté, že predmetné návrhy budú zákonodarným orgánom predložené na prerokovanie spoločne s návrhmi štátnych rozpočtov na rok 1991.

Dovoľte, aby som stručne charakterizoval výsledky rozpočtového hospodárenia v roku 1989. Uzavretím výsledkov rozpočtového hospodárenia za rok 1989 sa definitívne končí obdobie direktívno-administratívneho riadenia hospodárstva. Uvedenému systému bolo plne poplatné aj zostavovanie štátnych rozpočtov. Podobne ako v minulosti, aj návrh

štátneho rozpočtu na rok 1989 bol len pasívnym hodnotovým odrazom hmotných procesov v ekonomike. Pri neúmerne vysokom rozsahu prerozdelených procesov bolo jeho základným cieľom finančne zabezpečiť hmotné úlohy štátneho plánu. Štruktúrou príjmov i výdavkov nadväzoval na vývoj ekonomiky z predchádzajúcich rokov. Výsledky rozpočtového hospodárenia za rok 1989 boli najhoršie za posledné roky. Rozpočtové hospodárenie štátnych rozpočtov česko-slovenskej federácie sa uzatvára so schodkom vo výške 3,5 miliardy Kčs, z toho štátny rozpočet Slovenskej republiky vo výške 1 miliardy 400 miliónov Kčs. Na jeho krytie bolo nevyhnutné použiť štátne finančné aktíva česko-slovenskej federácie.

Rozhodujúcou príčinou tohto vývoja bolo na jednej strane neplnenie rozpočtových príjmov spôsobené najmä poklesom dynamiky ekonomického rastu a nespĺnením zámerov v znižovaní nákladovosti, na druhej strane výrazné prekročenie výdavkov v rozsahu, ktorý nezodpovedal reálnym možnostiam ekonomiky. Uvedený celkový schodok federácie by však bol ešte vyšší, ak by sa na úhradu ďalších rozpočtových výdavkov vo výške 8 miliárd Kčs neboli už v priebehu roku 1989 použili štátne finančné aktíva federácie. Z vecného hľadiska išlo o náklady spojené s výstavbou integračných akcií v Sovietskom zväze, výdavky súvisiace s prechodom na jednosložkový kurz koruny a úhradu ďalších strátových kurzových rozdielov bankovej sústavy.

Obdobne v štátnom rozpočte Slovenskej republiky sa rozpočtovaný objem príjmov vo výške 91 miliárd 400 miliónov Kčs zabezpečil aj využitím vlastných finančných rezerv z minulých rokov v celkovej sume 1 miliarda 600 mil. Kčs. Bolo k nemu treba pristúpiť v dôsledku naplnenia odvodových povinností organizácií. Hospodárska sféra zostala štátnemu rozpočtu Slovenskej republiky dlžná 1 miliardu

500 miliónov Kčs. Z ťažiskových rezortov plánované saldo vzťahov k štátnemu rozpočtu nesplnilo ministerstvo výstavby a stavebníctva o takmer 580 miliónov Kčs, ministerstvo obchodu a cestovného ruchu o 518 miliónov Kčs. Záporné saldo vzťahov prekročili ministerstvo poľnohospodárstva a výživy o viac ako 1 miliardu 300 miliónov Kčs a ministerstvo lesného, vodného hospodárstva a drevospracujúceho priemyslu o 213 miliónov Kčs.

Výdavky štátneho rozpočtu Slovenskej republiky v roku 1989 dosiahli 92 miliard 800 miliónov Kčs, čo je oproti rozpočtu viac o 2 miliardy 400 miliónov Kčs. Prekročili sa výdavky na spoločenskú spotrebu obyvateľstva takmer o 2 miliardy a dotácie národným výborom o 1 miliardu. Prekročenie viacerých výdavkov vyplynulo však priamo z rozhodnutí federálnej vlády. Išlo najmä o prekročenie dotácií na vodné dielo na Dunaji, vyššie než rozpočtované boli subvence na komplexnú a individuálnu bytovú výstavbu, vybrané druhy cenových dotácií a intervencií.

Z úrovne Federálneho ministerstva financií boli preto účelové dotácie oproti rozpočtu vyššie a 1 miliardu.

Zdanlivo dobré výsledky sa dosiahli v plnení rozpočtov národných výborov, ktoré sa skončilo prebytkom 900 miliónov Kčs. Pre úplnosť treba však uviesť, že bez prevodov z fondu rezerv a rozvoja národných výborov, teda prostriedkov vytvorených v minulých rokoch, a prekročenia dotácií poskytovaných z rozpočtu republiky by aj rozpočtové hospodárenie národných výborov bolo skončilo schodkom.

Ako vyplýva z výsledkov finančného a rozpočtového hospodárenia, ktoré obsahuje predložená správa, deficitné rozpočtové hospodárenie v Slovenskej republike nevyplynulo len zo samostatného hospodárenia ekonomických subjektov hos-

podáristva vlády Slovenskej republiky, ktoré sa prejavilo v zhoršení finančného hospodárenia republiky. Oveľa významnejší vplyv malo dlhodobé pôsobenie vzájomnej previazanosti českej a slovenskej ekonomiky so zakomponovaným postavením Slovenska či už z hľadiska štruktúry výrobnej základne, vyrábanej produkcie alebo rozdeľovania finančných zdrojov.

Vážené poslankyne,
vážení poslanci,

návrhom štátneho rozpočtu na rok 1990, ale najmä návrhom štátneho rozpočtu na budúci rok, o ktorom budeme za chvíľu hovoriť, chceme definitívne zvrátiť negatívne tendencie z minulosti. Problémy uzatvorenia štátneho záverečného účtu za rok 1989 sme spoločne riešili za účasti zdrojov finančných aktiv česko-slovenskej federácie, v súlade s platnými rozpočtovými pravidlami pre schvaľované obdobie. Navrhujem vám hospodárenie Slovenskej republiky s rozpočtovými prostriedkami za rok 1989 schváliť.

Ďakujem za pozornosť.

Prvý podpredseda SNR I. Čarnogurský:

Ďakujem pánovi ministrovi Kováčovi. Prosím spravodajcu pána poslanca Ivana Luptáka, aby podal informáciu o prerokovaní návrhu štátneho záverečného účtu vo výboroch.

Poslanec I. Kupták:

Vážení pán predsedajúci,
vážené pani poslankyne, páni poslanci,
vážení pán minister,

východiskovou základňou pre rozpočtové hospodárenie v roku 1989 bol štátny rozpočet Slovenskej republiky schválený uznesením vlády Slovenskej republiky číslo 187 z roku 1988 a zákonom Slovenskej národnej rady číslo 210/1988 Zb. Rozpočtom, a jeho prepočtom zohľadňujúcim zmeny ekonomických podmienok najmä v cenovej oblasti, sa súčasne určili aj princípy finančnej a rozpočtovej politiky. Pri zostavovaní štátneho rozpočtu Slovenskej republiky na rok 1989 sa postupovalo v intenciách predchádzajúcich prístupov. Rozpočtové hospodárenie v roku 1989 ukázalo, že už v štátnom rozpočte na rok 1989 boli založené niektoré nerovnovážne tendencie vyúsťujúce do jeho schodku. Štátny rozpočet Slovenskej republiky bol do istej miery vyrovnaný len formálne. Precenili sa najmä niektoré príjmy, podhodnotili sa objektívne výdavky najmä v odvetviach spoločenskej spotreby a neboli v ňom vytvorené reálne rezervy.

Ukazovatele štátneho rozpočtu, ako aj realizácia jeho úloh boli výrazne ovplyvnené úpravami vykonávacieho štátneho plánu, zmenami organizačných štruktúr, najmä vznikom nových štátnych podnikov, komplexnou prestavbou veľkoobchodných cien a nákupných cien k 1. 1. 1989, zmenami menových kurzov a zmenou ekonomických nástrojov v Agrokomplexe. Plne sa to odrazilo aj v priebežnom plnení rozpočtového hospodárenia a v zložitostiach pri jeho uzatváraní. Cenové, organizačné a iné zmeny mali na slovenskú ekonomiku negatívnejší dopad než celoštátne. Celkový rozsah príjmov a výdavkov štátneho rozpočtu Slovenskej republiky sa mal prepočtom vlivu cenových, metodických a orga-

nizačných zmien znížiť o 5 miliárd 49 miliónov, dotácie štátneho rozpočtu federácie absolútne o 6,6 miliárd.

Prerozdeľovanie zdrojov federálneho rozpočtu naďalej akcentuje asymetrické postavenie niektorých organizácií. Po prestavbe organizačných štruktúr, ktorá v podstate znamenala ďalšiu centralizáciu, značnú časť zdrojov vytvorených na Slovensku naďalej evidovali, vykazovali a využívali federálne orgány. Z analýzy faktorov, ktoré viedli k prekročeniu niektorých výdavkov a nenaplneniu príjmu štátneho rozpočtu Slovenskej republiky vyplýva spoluzodpovednosť federálnej vlády a následná opodstatnenosť väčších než plánovaných presunov zdrojov z rozpočtu federácie do rozpočtu Slovenskej republiky. Z úrovne Federálneho ministerstva financií boli preto priznané účelové dotácie do výšky skutočného čerpania prekročené o 1 miliardu. Kčs. Prekročené boli dotácie na vodné dielo na Dunaji takmer o 0,5 mld Kčs, subvencie na komplexnú bytovú výstavbu o 125 mil. Kčs, dotácie na investičnú bytovú výstavbu o 460 mil. Kčs, vybrané druhy cenových dotácií a intervencií o 219 mil. Kčs. Na druhej strane neplnené dotácie družstevnej bytovej výstavby o 306 mil. Kčs boli uhradené 75 mil. Kčs ako nájomné z vodných priehrad Slovenskej republiky. Po týchto vplyvoch predstavovali dotácie zo štátneho rozpočtu federácie do štátneho rozpočtu Slovenskej republiky 53,7 mld Kčs, v tom účelové dotácie 27,9 mld Kčs a globálne dotácie 25,8 mld Kčs.

Pri finančnom zúčtovaní sa použili finančné rezervy z minulých rokov v objeme 1 miliarda 610 mil. Kčs, ktoré vznikli z finančných operácií mimo rozpočtového hospodárenia štátneho rozpočtu. Obdobné prostriedky sa využili vo väčšom rozsahu aj na úrovni českej republiky a federácie. Bez použitia týchto finančných rezerv, ktoré boli v kompetencii Ministerstva financií, cien a miezd Slovenskej re-

publiky, by rozpočtový schodok predstavoval 3 mld 22 mil. Kčs.

Štátne finančné aktíva z prebytkov rozpočtového hospodárstva z minulých rokov, s ktorými môže disponovať len Slovenská národná rada, boli nezmenené.

Po zúčtovaní uvedených položiek zostáva ešte schodok 1 mld 422 mil. Kčs. Vykázaný schodok sa kryje zo štátnych finančných aktív federácie na základe uznesenia vlády Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky o štátnom záverečnom účte federácie za rok 1989 a prehľadu o súhrne štátneho záverečného účtu Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky za rok 1989.

Kapitoly návrhu štátneho záverečného účtu za rok 1989 prerokovali jednotlivé výbory Slovenskej národnej rady, ktoré odporučili tieto schváliť. Návrh štátneho záverečného účtu za rok 1989 prerokovali Ústavnoprávny výbor Slovenskej národnej rady, Výbor Slovenskej národnej rady pre obchod a služby a Národohospodársky a rozpočtový výbor Slovenskej národnej rady. Tieto výbory odporučili prijať uznesenie Slovenskej národnej rady o štátnom záverečnom účte Slovenskej republiky za rok 1989 tak, ako je predložené v tlači Slovenskej národnej rady č. 145 z júna 1990.

Vzhľadom na tieto skutočnosti, ako aj na to, že dnes v tejto sále nie je prítomný žiaden zodpovedný činiteľ, ktorý sa na tvorbe rozpočtu na rok 1989 podieľal, odporúčam štátny záverečný účet Slovenskej republiky za rok 1989 schváliť bez rozpravy tak, ako je predložený v tlači SNR 145, ktorú ste obdržali na 2. schôdzi Slovenskej národnej rady.

Ďakujem za pozornosť.

Prvý podpredseda SNR I. Čarnogurský:

Ďakujem poslancovi Luptákovi za informáciu. Otváram rozpravu o šiestom bode programu. Pisomne sa zatiaľ neprihlásil nikto. Hlásí sa pán poslanec Strýko.

Poslanec M. Strýko:

Chcem k tomu povedať pár viet. Máme pred sebou štátny záverečný účet, v ktorom okrem iných vecí sú napríklad výdavky na obranu a bezpečnosť. Neviem, či si dostatočne uvedomujeme také maličkosti, že zrejme v týchto výdavkoch sú zahrnuté peniaze na pôsobenie ľudových milícií, ktoré boli vždy protizákonné, peniaze na činnosť štátnej bezpečnosti, ktorá sa vždy správala protizákonne, peniaze na zášahy Verejnej bezpečnosti pri zatýkaní Jána Čarnogurského, Mira Kusého, Ponickéj a podobne. Zdá sa, že tento záverečný účet treba zobrať na vedomie, s tým už neurobíme nič. Chcem požiadať, aby sa o tom hlasovalo. Navrhujem, aby Slovenská národná rada so smútkom zobrala tento účet na vedomie, ale nikdy ho neodsúhlasila.

Ďakujem.

/Potlesk./

Prvý podpredseda SNR I. Čarnogurský:

Ďakujem. K pozmeňovaciemu návrhu pána poslanca Strýka, lebo inak ho nemôžem kvalifikovať, prosím pána ministra Kováča, keby podal vysvetlenie, či takýto prístup je možný a či to nebude znamenať rozpustenie ministerstva financií. /Smiech v sále./

Minister financií SR M. Kováč:

Myslím si, že treba rozlíšiť politickú stránku vecí od rozpočtovej. Pokiaľ ide o rozlíšenie politickej stránky vecí, plne súhlasím, aby sme to so smútkom vzali na vedomie, ale pokiaľ ide o rozpočtovú stránku, možnosť odúčtovania aktív a uzatvorenia roku 1989, odporúčam, aby sme to schválili tak, ako nám to zákon o rozpočtových pravidlách a o rozpočte káže.

Prvý podpredseda SNR I. Černoğurský:

Ďakujem pánovi ministrom. Sú dve možnosti. Buď sa opýtam, kto sa hlási ďalej, alebo dám návrh hlasovať, že nebudeme pokračovať v diskusii. Hlásí sa pán poslanec Ondruš.

Poslanec M. Ondruš:

V podstate súhlasím s pánom poslancom Strykom a nesúhlasím s pánom ministrom, pretože plnenie rozpočtu za rok 1989 som nemohol nijako ovplyvniť, lebo tu vládla diktatúra, či už proletariátu alebo nejaká iná. Nevieľ, prečo by som mal schváliť niečo, na čo som nemal žiaden vplyv. Proste nechcem, aby moje meno bolo pod tým, že súhlasím s tým, čo je tu napísané.

Prvý podpredseda SNR I. Černoğurský:

Ďakujem pánovi poslancovi Ondrušovi. Chcel by som prispieť faktickou poznámkou do tejto diskusie, ktorá sa takto nečakane otvára. Keď som po degradácii v Hydrostave prechádzal zo závodu na podnikové riaditeľstvo a mal som na karte vyfasované gumáky a prešívany kabát, musel som to tiež podpísať, bez toho to nešlo. Domnievam sa, že určité

náležitosti finančného hospodárenia by sme mali rešpektovať, pretože to, čo hovorí pán minister Kováč, je čiste účtovnícka "má dať - dať" s príslušnými podpismi. Keďže jediný konštitutívny orgán je parlament, žiaľ, táto, aj keď trpká, pravda nás neminie. Ak dovolíte, rozpravu ukončím. Chce sa ešte vyjadriť pán minister Kováč?

Minister financií SR M. Kováč:

Nie.

Prvý podpredseda SNR I. Čarnogurský:

Chce sa vyjadriť pán spravodajca?

Poslanec I. Lupták:

V parlamente asi prvýkrát traja Košičania z VPN ideme proti sebe. Ale naozaj rozlíšme politickú stránku od praktickej a finančnej stránky a schválme tento záverečný účet, aby ministerstvo mohlo ďalej pokračovať.

Ďakujem.

Prvý podpredseda SNR I. Čarnogurský:

Ďakujem pánovi poslancovi. Pristúpime k hlasovaniu o návrhu na uznesenie k štátnemu záverečnému účtu Slovenskej republiky za rok 1989. Návrh na uznesenie máte na tretej strane materiálu, ktorý ste dostali. Návrh má časti A. schvaľuje a B. berie na vedomie. Faktickú poznámku má pán podpredseda Nagy.

Podpredseda SNR L. Nagy:

Abý to nedopadlo tak, že neodsúhlasíme záverečný účet a nebudeme môcť ďalej pokračovať, dávam kompromisný návrh. Navrhujem, aby sme ho schválili tak, ako má byť schválený s tým, aby sme prijali dodatok k uzneseniu v tom zmysle, ako to navrhoval pán poslanec Strýko. Tým by sme preklenuli problém prípadného neschválenia záverečného účtu.

Prvý podpredseda SNR I. Čarnogurský:

Lutujem, ale procedurálne sa návrh už nedá prijať, pretože rozprava bola ukončená. Spolieham sa na to, že vieme, aké sú povinnosti parlamentu. Dovoľte, nemám inú možnosť, len dať hlasovať.

Prosím prezentáciu.

/Prezentovalo sa 107 poslancov./

Kto je za to, aby sme uzavreli štátny záverečný účet Slovenskej republiky za rok 1989 s poľutovaním?

/Za návrh hlasovalo 67 poslancov./

Kto je proti tomuto návrhu?

/Proti návrhu hlasovalo 14 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 26 poslancov./

Konštatujem, že sme schválili štátny záverečný účet Slovenskej republiky za rok 1989.

Býva zvykom, že po každom zákone, ktorý schválime, je potlesk. Tento záverečný účet sme takto neschválili.

Skôr než prikróčime k ďalšiemu bodu rokovania, v zmysle § 19 rokovacieho poriadku požiadal o vystúpenie podpredseda vlády pán Kučerák. Prosím, aby sa ujal slova.

Podpredseda vlády SR J. Kučerák:

Vážený pán predsedajúci,
vážené predsedníctvo,
dámy a páni,

ako už bolo povedané, v súlade s rokovacím poriadkom som požiadal o vystúpenie, aby som mohol hovoriť o ekonomickej reforme. Myslím, že je posledný čas v tomto roku na to, aby sme o tejto téme mohli pohovoriť. Zároveň táto téma vo veľkej miere súvisí aj s bodom, ktorý budete o chvíľu prerokovávať.

Od novembra 1989 sme začali zásadne meniť našu spoločnosť. Vtedy sme si predstavovali, že zmeníme nielen politický systém, ale urobíme aj radikálnu ekonomickú reformu. Potrebujeme ekonomiku, ktorej základom bude súkromné vlastníctvo a sloboda podnikania. Základy nového politického usporiadania sme už položili. Uskutočnili sa prvé slobodné voľby, v ktorých si občania zvolili svojich zástupcov do parlamentov. Zástupcov, ktorí teraz tvoria a schvaľujú právne normy demokratickej spoločnosti. Na rade je teraz ekonomická reforma.

O ekonomickej reforme sa veľa hovorí, píše a diskutuje. Viacerí z občanov si pritom kladú otázku o zmysle reformy, najmä ak ju hodnotia v súvislosti s rastúcimi cenami, poloprázdnyimi obchodmi a s rastúcimi obavami z nezamestnanosti. Pripomínam však, že základné reformné kroky sme ešte neurobili. To, čo vidíme okolo seba, to je stále pozostatok ekonomiky fungujúcej a pretrvávajúcej podľa starých pravidiel. A ešte dlho budeme na sebe cítiť nepriaznivé dôsledky minulého vývoja, lebo napraviť to, čo sa deformovalo vyše 40 rokov, nejde zo dňa na deň. Podstatné zmeny v ekonomike sme ešte ani nemohli urobiť. Jed-

nak sme museli prekonať pozostatky v našom myslení, lebo mnohí z nás si nevedeli a ani nechceli predstaviť inú než tú ekonomiku, v ktorej všetko riadi, usmerňuje a plánuje štát na báze socialistického vlastníctva. A jednak bolo potrebné, aby demokraticky zvolení poslanci prijali veľký počet zákonov pre nové riadenie ekonomy. Nastáva však čas, keď ekonomika začne fungovať po novom a nastáva čas, aby sme si znovu stručne povedali, čo chceme reformou dosiahnuť, aký je jej zmysel a aké ťažkosti a obete nás čakajú, kým sa práve pomocou radikálnej reformy dostaneme k zdravej, normálnej ekonomike.

Kde vlastne sme a prečo sa nachádzame v určitej situácii? Súčasný stav našej ekonomiky i celej spoločnosti je neradosný. Začali sme po všetkých stránkach stále viac zaostávať za ekonomicky vyspelými krajinami. Odhaduje sa, že naša republika bola pred druhou svetovou vojnou svojou ekonomickou úrovňou na desiatom až dvanástom mieste vo svete, no dnes sa pohybuje vo štvrtej až piatej desiatke. Štát a vládnuca strana vytvárali dojem, že všetci si môžeme všetko dovoliť, že všetko máme a všetko je lacné. No bol to naozaj len dojem a dojem falošný. Princíp bol jednoduchý. Z jedného vrečka vám štát bral a na druhej strane vás presviedčal, že vám dáva veľmi lacno alebo zadarmo potraviny, byty, lekára, školstvo. Lenže tie peniaze, čo vám vzal, sa akosi rozkotúľali v nehospodárnosti podnikov, JRD, štátnych majetkov, v zbytočných úradoch, vo všeliakých marxistických ústavoch a v prepychu privilegovaných funkcionárov. A výsledok - zastaralé stroje, zariadenia, ošarpané budovy, neudržiavané byty, ktoré vám štát prideľuje na štvorcové metre, nedôstojné, neludské a zdraviu škodlivé pracoviská, nedostatočne vybavené školy, poškodené a odumierajúce lesy, zničená pôda, znečistené potoky, voda, čo sa nedá piť a priemerný vek, ktorý je takmer najnižší v Európe.

Takýmto spôsobom je veľmi ľahko udržiavať nízke ceny. Takto pohodlne a populárne by mohla pokračovať aj naša vláda. No bola by to falošná popularita, lebo by to viedlo k zániku našej prírody a k nevyčísliteľným nákladom, ktoré by museli znášať generácie po nás, ak by vôbec prežili výsledky takejto politiky.

Ak teda nechceme ožobrať našich potomkov, musíme vo vyšších cenách platiť daň za to, čo sme pokazili my, súčasné generácie. A nakoniec sme zistili, že ani s populárnymi cenami to akosi nie je v poriadku. Stačilo prekročiť hranice na západ a videli sme, že zo svojej mzdy si môžeme kúpiť len malú časť toho, čo si môže kúpiť tamojší robotník, technik alebo učiteľ. O kvalite a nákupe bez čakania, radov a známostí ani nehovoriac. Prítom naša propaganda tvrdila, že ceny na západe závratne rastú a že tie naše, socialistické, sú stabilné.

Chválili sme sa tiež plnou zamestnanosťou, ale keď sa pred pár rokmi robil prieskum v priemysle, zistilo sa, že asi 18 % pracovného času sa vôbec nevyužíva. V stavebníctve to bolo dokonca vyše 25 %. Bez ohľadu na dôvody to znamená, že veľké percento pracovníkov bolo zbytočných. Uvedomujeme si, že boli platení z vrecák ostatných, a že tí ostatní preto mali nižšie mzdy? Potrebujeme vôbec takúto zamestnanosť?

Reforma nie je samoučelom. Pomocou reformy chceme vytvoriť predpoklady pre modernú, dynamickú spoločnosť. Niet pochyb o tom, že táto spoločnosť musí byť založená na parlamentnej demokracii a trhovej ekonomike. Napriek všeobecnému uznávaniu týchto princípov si rozličné politické smery a jednotliví ľudia rozdielne predstavujú ich naplňovanie. Existujú pomerne silné snahy o hľadanie tzv. tretej cesty. Ich zástancovia chcú preavediť o možnosti vytvare-

nia ideálnej spoločnosti, ktorá by využívala všetky dobré stránky trhovej ekonomiky, ako je prosperita, výkonnosť, efektívnosť, vysoké mzdy, kvalitný tovar a pohodlný nákup, ale pritom by sa vyvarovala takých nepríjemných javov, ako je nezamestnanosť a sociálne rozdiely. Taketo predstavy sú nielen naivné, ale aj nebezpečné, pretože chcú nahovoriť ľuďom niečo, čo sa nedá vytvoriť. Ideálnu spoločnosť na svete neexistujú a ani nebudú existovať. Keby bol svet bez problémov, zanikol by. Preto s príjemnejšími stránkami trhovej ekonomiky treba prijať aj tie, ktoré sa nám nepáčia.

O nemožnosti vytvoriť tretiu cestu zdôla márne pokusy všetkých krajín, ktoré chceli zdokonaľiť socializmus. Učebnicovým príkladom bola Juhoslávia, ktorá hľadala tretiu cestu kombinovaním prvkov trhu, planu a kolektívneho vlastníctva. Výsledkom boli ešte väčšie problémy s infláciou, nezamestnanosťou a neefektívnosťou. Dokonca privela socializmu začína škodiť už aj Švédsku, kde začínajú mať ťažkosti so stagnáciou a ekonomickou neefektívnosťou.

Ako sa vlastne chceme dostať k trhovej ekonomike? Cestou k trhovej ekonomike je len ekonomická reforma a základnými kameňmi na tejto ceste podľa vladneho scenára sú: 1. vytvorenie rovnováhy v ekonomike, 2. zmena vlastníckych vzťahov - privatizácia, 3. uvoľnenie - liberalizácia cien a 4. vnútorná vymeniteľnosť koruny.

K prvej fáze - vytvorenie rovnováhy: predstavte si Kocúrko, v ktorom sa takmer nič nevyrobí, ale tlačiareň bankoviek tam je. Mestská rada rozdáva bankovky podľa svojej vôle občanom, fabrikam, úradníkom. Občania prichádzajú do obchodov s peniazmi, tie sú však takmer prázdne, čajú v radoch, hľadajú známosti, niekedy s úspechom, niekedy bez neho. Fabriky ponúkajú peniaze, aby si postavili nové výrobné haly, no stavebného materiálu niet. Takýmto Kocúrko-

vom bola a, žiaľ, ešte aj je naša krajina. Takýmto Kocúrkovom je každá socialistická plánovaná ekonomika, pretože prideluje peniaze, aj to nespravodlivo, za ktoré potom občan nedokáže kúpiť potrebný tovar alebo službu.

Uveďme pár príkladov: Výrobný závod stavajú 10 až 15 rokov, závod dlho nič neprodukuje, a keď ho postavia, je už zastaralý. Stavbári, technici, projektanti dostali peniaze a za tieto peniaze potrebujú jesť a bývať. Ale tovaru, samozrejme, niet. Tisíce učiteľov straníckej ideológie, rôzni školitelia a lektori ohlušovali mladých ľudí a dostávali za to peniaze. Mladým ľuďom táto ideológia nič duchovného, ale ani praktického nedala. Vo svojej profesii nedokázali vytvoriť nič novšie, nič kvalitnejšie, užitočnejšie. Školitelia prázdnych rečí so svojimi platmi prichádzali do obchodov a chceli tovar. Postavili sme vodné dielo Gabčíkovo. Staviteľia dostali milióny korún miezd, ale Gabčíkovo neprodukuje žiadnu elektriku, aby sa pomocou nej mohlo vyrobiť viac tovaru. Samozrejme, staviteľia prichádzajú so svojimi mzdami do obchodov a tovar chcú už teraz. Tovar prirodzene niet. Takéto príklady, ktorých by sme mohli uviesť stovky, spolu predstavujú nerovnováhu, do ktorej sa dostala naša ekonomika. Na trhu je viac peňazí než tovaru. Samozrejme, pre jednotlivého občana to nemusí platiť. Veď mnohí majú naozaj málo peňazí. Na podstate nerovnováhy sa tým však nič nemení.

Prvým reformným krokom na ceste k trhovej ekonomike je preto obnovenie rovnováhy, zosúladenie množstva peňazí s množstvom tovaru, zosúladenie dopytu s ponukou. Dá sa to urobiť len tým spôsobom, že štát obmedzí svoje výdavky zo štátneho rozpočtu, že skráti dotácie priemyslu, poľnohospodárstvu, načas musí neprijemne šetriť na kultúre alebo doprave, banky obmedzia úvery, aby podniky nemohli zvyšovať dopyt po strojoch, zariadeniach, stavbách, po dovozách.

strojov a technológií. V mnohých podnikoch a družstvách protestujú. Protestuje aj časť ekonómov, ktorá tvrdí opak, že štát musí podniky podporovať, dotovať ich, že banky musia poskytovať viac úverov. Len tak sa vraj zvýši ponuka a vytvorí rovnováha, bude dosť tovarov bez toho, aby sa museli robiť drastické úsporné opatrenia. Mimochodom, takéto rady dával aj slávny poradca ministra Dlouheho Simmon, ktorý nakoniec neslávne zdupkal. Je to síce lákavý postup, bol by to však krok do priepasti. Veď naša ekonomika je zaostalá preto, lebo máme zaostané podniky, závody, družstvá, zlú organizáciu práce, zbytočnú administratívu, umelú zamestnanosť, nekvalitnú produkciu. A keby štát podporoval takúto ekonomiku, pokračoval by práve tou cestou, ktorou sme išli vyše 40 rokov. Čo by sa teda zmenilo v našej ekonomike? Asi nič.

Obmedzovanie štátnych výdavkov, dotácií, úverov núti podniky, aby hľadali úsporné opatrenia, zbavovali sa nadbytočných pracovníkov, aby zdokonaľovali svoj výrobný program alebo v krajnom prípade zanikli. Samozrejme, takéto zmeny sa nedajú v podnikoch urobiť zo dňa na deň. Trvá to možno niekoľko mesiacov, kým sa podnik zmodernizuje a kým zdokonaľí svoju organizáciu. Preto nás nesmie prekvapíť, ak sú v tomto období mnohé podniky v ťažkostiach, ak sa znižuje výroba, národný dôchodok, spoločenský produkt, ak je niektorých tovarov menej a ak veľa podnikov nemá takmer čo robiť. Tieto prechodné ťažkosti sú potrebnou súčasťou zmeny našej ekonomiky.

Zbytočne mnohé podniky volajú, aby im vláda pomohla a dala dotácie, finančnú podporu. Vláda nemá čím pomôcť a v podstate ani nemôže pomôcť. V podnikoch najlepšie vedia, čo všetko musia zmeniť, aby odstránili stratovosť a dosiahli vyšší zisk. Vládni úradníci môžu nanejvýš poradiť alebo sprostredkovať prípadnú spoluprácu so zahraničnými

partnermi. Keby vláda sústredila svoju činnosť na pomoc jednotlivým podnikom, organizáciám, mestám, obciam alebo jednotlivým občanom, nerobila by vlastne žiadnu reformu, len by pokračovala v metódach, ktoré sa používali v minulosti. Bol by ako lekár, ktorý behá od pacienta k pacientovi, dáva im utišujúce prášky proti bolesti namiesto toho, aby hľadal a použil liek, ktorý by naraz vyliečil všetkých pacientov, alebo ešte lepšie, aby navrhol prevenciu proti chorobe.

Žiaľ, zástupcovia mnohých podnikov, obcí, ale často aj poslanci, chcú riešiť problémy a ťažkosti individuálnym spôsobom, považujúc len problémy svojho podniku, svojej obce za prioritné, namiesto toho, aby navrhovali a upolupracovali pri vytváraní a presadzovaní systémových zmien platných všade a pre všetkých, pre všetky podniky a obce v republike.

K obnove rovnováhy patrí aj náprava cien, veď ceny boli umelo udržiavané na takej úrovni, aby si občan myslel, že sú to prijateľné ceny. Ak ste si však chceli kúpiť tovar, tak ho nebolo. Potom nezostalo nič iné, len čakať v radoch, hľadať známeho na úrade alebo v obchode, niekoho podplatiť alebo sa vzdať nádeje, že tovar dostanete. Mnohí z vás to poznáte z vlastných skúseností, keď ste márne pochodili s peniazmi veľa obchodov pri hľadaní pračky, televízora, mrazničky, dobrého vysávača alebo mäkkých topánok. Načo sú však také ceny, keď za ne horko-ťažko niečo obstaráte. Je to len vhodná príležitosť pre takých, čo svoj život chcú venovať viac kšeftovaniu než normálnej práci.

Náprava cien sa v najbližšom období prejaví ich zvýšením. Vyrovná sa ponuka a dopyt, čoskoro by sa mali skrátiť rady v obchodoch. Občania ako zákazníci sa síce budú sťažovať, no občania nie sú len zákazníci. Väčšina z nich

má svoje zamestnanie a tí zas vedľa, ako je dôležité predávať výrobok za správnu cenu, za takú cenu, aby podnik mohol vyplatiť primerané mzdy, aby sa zvýšilo aj na odmeny, a aby podnik mal aj na rozšírenie alebo modernizáciu výroby, aby sa už nemusel doprosovať o pridely na investície od vládnych úradníkov. Nezabudnime preto, že cena výrobku, ktorý opúšťa váš podnik, sa vám bude zdať nízka ako pracovníkovi podniku, no tá istá cena sa vám bude zdať nepríjemne vysoká ako zákazníkovi.

Na zvýšenie cien sa budú najviac sťažovať občania, ktorí sú odkázaní na starobné a iné sociálne dôchodky. Treba však povedať, že naša nová sociálna politika zabezpečí, aby sa dôchodky zvyšovali v závislosti od rastu životných nákladov. Preto sa nemusia obávať, že sa ocitnú pod hranicou chudoby. Napríklad ak sa v budúcom roku zvýšia životné náklady dôchodcov, Rada hospodárskej a sociálnej dohody navrhne, ktoré dôchodky, o koľko a v akom čase sa zvýšia.

Druhý krok - zmena vlastnických vzťahov - privatizácia: vytvorila sa u nás čudná ekonomika. Štát vzal občanom takmer všetko, všetko poštátnil a presviedčal ich, že bude lepším hospodárom ako je súkromný vlastník. Presviedčal ich dovedy, kým nezbankrotoval. Preto sa v rámci ekonomickej reformy musíme vrátiť k základnému predpokladu fungovania ekonomiky - k súkromnému vlastníctvu. Súkromné vlastníctvo je pojem, ktorý sa nám ešte nevžil a ktorý jednostranná marxistická propaganda vykreslila prednedávnom odstrašujúco, ako výraz vykorisťovania a ožobračovania. Súkromné vlastníctvo, to je predovšetkým presné rozdelenie majetku, práv, povinností, zodpovedností i rizika za vlastnú činnosť. V ňom sa nikto nemôže svojou neschopnosťou, neužitočnosťou, schovať za anonymný kolektív. V podmienkach súkromného vlastníctva sa nikto neuživí, ak

bude rečami obhajovať spoločenský význam svojej práce, podniku, družstva alebo rezortu.

Súkromné vlastníctvo je vyjadrením historicky overenej skúsenosti, že v zdravej fungujúcej ekonomike musí každý kúsok pôdy, budovy, stroja niekomu patriť. Súkromné vlastníctvo spojené so slobodou podnikania považujú ešte mnohí občania za chaos, bezohľadné obohacovanie, príležitosť pre podvodníkov. Lenže podvodníci a klamári vždy budú. Napokon, v predchádzajúcich 40 rokoch nebolo u nás súkromné vlastníctvo a ani žiadna sloboda podnikania, napriek tomu džungľa podvodov, obohacovania sa a rôznych veľkých i malých machinácií by možno stačili na niekoľko rokov.

Sloboda podnikania v demokratickej spoločnosti, to je predovšetkým sloboda rozhodovania samotných výrobcov o tom, čo a ako budú vyrábať, sloboda pre výrobcov a spotrebiteľov, aby sa dohodli na cenách. Je to sloboda, v ktorej každý výrobca či podnikateľ si sám hľadá zmysel svojej činnosti dodržiavajúc pritom demokraticky dohodnuté a parlamentom odsúhlasené zákony o rešpektovaní iných podnikateľov, o ochrane zdravia, lesov, vôd a ovzdušia. Sloboda podnikania je zároveň príležitosť pre ľudí iniciatívnych, podnikavých, riskujúcich, vďaka ktorým spoločnosť nakoniec zbohatne. A aj keď možno viacerí budeme na nich nadávať a závidieť im ich väčšie bohatstvo, sú to nakoniec predsa len oni, čo hľadajú nové výrobky, uplatňujú nové technológie, vytvárajú nové profesie a ponúkajú prácu tým tisícom ľuďom, čo nechcú podnikáť, ale pravidelne a bez väčšieho rizika pracovať.

V najbližších dňoch sa začne prvý dôležitý reformný krok v našej ekonomike, takzvaná malá privatizácia. Mnoho sa o nej diskutovalo, ba dokonca sa kvôli nej objavili aj

výstražné štrajky. Bolo by však dobré, keby sme pri tomto reformnom kroku neskizli na pozície závidisti, ohovárania a podozrievania. Zmyslom malej privatizácie je normálnym legálnym spôsobom zapojiť do súkromného podnikania všetkých, ktorí podnikat' chcú a ktorí sú zároveň ochotní za to aj platiť. Nezavíďme im a neupodozrievajme. V demokratickej spoločnosti je každý občan, ktorému nevieme dokázať vinu, nevinný. A ti naši spoluobčania, ktorí budú kupovať predajne, nebudú kupovať len bohatstvo, majetok. Budú kupovať aj riziko, neistotu, starosti, povinnosť tvrdo a často aj počas vikendov pracovať. A peniaze, ktoré sa získajú z privatizácie, budú slúžiť na užitočné ciele. Bude to vždy lepšie, než keby tieto peniaze mali slúžiť na rôzne pokútne obchody.

V budúcom roku chceme začať s takzvanou veľkou privatizáciou. Aj veľké podniky sa postupne pretvoria na účastinné spoločnosti, v ktorých budú mať účastinárske podiely občania, zamestnanci, zahraniční podnikatelia a prípadne i štát. No preto, že štát nie je dobrým hospodárom, jeho účasť by mala byť minimálna. Ak vo vyspelých ekonomikách dosahuje podiel štátneho vlastníctva vyše 8 %, začínajú už problémy s jeho efektívnosťou. Ľavicovo orientovaní kritici chcú spochybníť veľkú privatizáciu, a ako vždy, navrhujú populistický variant. Tentokrát odporúčajú vytvoriť akýsi fond národnej obnovy, ktorý by hospodáril so spoločenským vlastníctvom. Mal by byť podriadený parlamentu, nie vláde. Ako keby vláda nebola podriadená parlamentu. Lenže tento návrh silne pripomína povojnové začiatky socializmu. Veď aj vtedy sa sľubovalo, že už nebudú byrokratické ministerstvá, že budú len plánovacie úrady, ktoré budú hospodáriť s našim spoločným majetkom, že budú plánovať podľa potrieb. Je to utópia. Každý, kto nehospodári na svojom alebo hospodári bez kontroly priameho vlastníka, stáva sa byrokratom, nie gazdom. Z fondov národnej obnovy

by sa čoskoro stali všemocné úrady, nie hospodári a podnikatelia. My potrebujeme odovzdať doterajšie socialistické vlastníctvo do rúk konkrétnych ľudí, nie úradov. Experimentov so spoločenským vlastníctvom bolo už dosť. A ľudia nežijú na to, aby vláda na nich robila ďalšie pokusy.

Časť privatizácie sa uskutoční kupónovou metódou. Táto metóda je potvrdením faktu, že veľkú časť majetku štátu treba jednoducho vrátiť občanom. Cena, ktorú občan zaplatí za kupóny, by mala byť takmer symbolická. Pochopiteľne, nie každý občan bude chcieť a vedieť podnikáť. Ale o to ani nejde. Stačí, keď sa prostredníctvom účastní prejaví tá podnikavejšia, hoci malá časť občanov. Tí ostatní budú môcť zveriť svoje kupóny inštitúciám typu ľudového investičného fondu za priemernú dividendu.

Pokiaľ ide o účasť zahraničného kapitálu, nerobme si ilúzie, že bez neho by sa naša ekonomika dostala rýchlejšie na rozvojú dráhu. Účasť zahraničného kapitálu to nie je zjednodušene chápaný výpredaj národného majetku, to je zároveň aj dovoz technológií, organizačných a riadacích metód, nových strojov a zariadení. A čo je hlavné, je to aj vzájomné zbližovanie ľudí prekračujúce hranice štátu. Dúfam, že nenájdu živnú pôdu heslá "Na Slovensku len slovenský kapitál", pretože dnešný svet je tak poprepletaný, že občan ani nevie aká medzinárodná kooperácia je obsiahnutá v tovare, ktorý nakupuje.

Tretia fáza - uvoľnenie - liberalizácia cien: Ak sa v najbližšej dobe budú meniť ceny, či už nahor alebo niekedy i nadol, nebude to preto, že si to tak bude priať vláda, ale len preto, lebo to budú ceny, za ktoré dokážeme ten či onen tovar vyrobiť a predať. Budú to ceny, v ktorých budú zarátané náklady na ochranu prírody, na sociálne zabezpečenie občanov a stále menej a menej by mala byť v

cene zakalkulovaná nehospodárnosť výrobcu. Naša vláda si nechce vymýšľať ceny, tie sa musia tvoriť na trhu vo vzťahu medzi ponukou a dopytom. Pretože vláda, ktorá si sama vymýšľa ceny, ktorá dotuje ceny mnohých výrobkov, aby nebodaj neboli pre občana drahé, je ako lekár, ktorý dáva pacientovi injekcie bez toho, aby spoznal jeho chorobu. My potrebujeme, aby choroby našej ekonomiky vyšli na povrch, aby sme ich mohli spoznať, aby sme mohli prstom ukázať na tovar, na výrobcu, na konkrétny podnik, ktorý vyrába drahé. Len vtedy bude mať vláda možnosť posúdiť, či príčinou vysokej ceny nie je náhodou monopolné postavenie výrobcu alebo či ide o dôsledky krízy vo svete. Ale v každom prípade sa bude vláda snažiť dať radšej peniaze priamo tým sociálne slabším občanom, ktorí drahý tovar potrebujú, než vysokými dotáciami podporovať nehospodárne podniky. So spoločnými peniazmi, ktoré má vláda k dispozícii treba narábať hospodárne, veď v skutočnosti sú to vaše peniaze. O čo menšie budú dotácie zo štátneho rozpočtu do neperspektívnych podnikov, družstiev, všetkých ústavov, o to vyššie by mohli byť vaše príjmy, mzdy, platy, starobné dôchodky, výdavky na školstvo, kultúru, zdravotníctvo.

V najbližších mesiacoch sa hladina maloobchodných cien zvýši možno v priemere až o 30 %. Ako som už povedal, je u nás nerovnováha a preto je potrebné zosúladiť dopyt a ponuku. Okrem toho, aby sme ozdravili našu ekonomiku, potrebujeme dovážať a dovoz je drahý. Musíme ho zaplatiť v cenách tovarov, ktoré nakupujeme v obchodoch. Neznamená to však, že budú rásť všetky ceny. Veľa občanov, ktorí teraz kupujú bezhlavo všetko, len aby mali pocit, že nakúpili výhodnejšie než v budúcom roku, bude asi sklamaných. Ceny viacerých tovarov sa totiž aj znížia, najmä tam, kde je teraz vysoká daň z obrátu a dopyt nie je veľký.

Mnohí občania majú obavu, že uvoľnenie cien povedie k ich závratnému rastu a že si nič nebudú môcť dovoliť kúpiť. Nie je to pravda. Napríklad vieme, že z každých 100 korún v priemere vydávame asi 35 až 40 korún za potraviny. Okrem toho platíme nájomné, elektrinu, odev atď. Výrobcovia by vôbec neuspeli, ak by napríklad zvýšili ceny väčších potravín hoci na dvojnásobok. Také potraviny by nikto nemohol kúpiť, jednoducho by na to nemal peniaze. A výrobcovia, ktorí nedokážu predať svoje výrobky, by museli zbankrotovať. Samozrejme, veľa výrobcov bude predávať svoje nové, luxusné, modernejšie výrobky za podstatne vyššie ceny než doteraz. Týka sa to aj niektorých potravín, priemyselného tovaru i služieb. Budeme si však musieť zvyknúť, že nie každý z nás si bude môcť dovoliť kúpiť všetko. Drahší tovar si kúpi len ten, kto má viac peňazí. Konkurencia bude nielen medzi výrobcami, tá existuje, ale bude existovať aj medzi zákazníkmi.

Myslenie občana sa bude musieť postupne zmeniť. Nepomôže mu, ak sa bude sťažovať na vysoké ceny. Bude musieť rozmyšľať, kde a akú prácu vykonávať, ako podnikáť, ako si uložiť svoje úspory, ako si zvýšiť alebo zmeniť kvalifikáciu, aby si zarobil viac peňazí na nákup drahšieho tovaru, lepších služieb, komfortnejšieho bytu. Štát, vláda bude pomáhať len tým, čo pracovať nemôžu. Ak budú rásť ceny, zvýši im starobné dôchodky, dávky nemocenského poistenia, zvýši sa minimálna mzda, podpora v nezamestnanosti.

Vláda navrhuje, aby sa v roku 1991 zvýšili priemerné mzdy maximálne o 5 %. Ak sa však životné náklady v roku 1991 zvýšia nad hranicu 10 % oproti koncu tohto roku, potom za každé percento nad touto hranicou sa mzdy môžu zvýšiť o ďalších 0,5 %. Tento koeficient je teraz predmetom rokovania medzi vládou, odbormi a zamestnávateľmi. Ak by sme vychádzali napríklad z tohto koeficientu 0,5 %, mohlo

by to napríklad znamenať: ak pracovník má teraz mzdu 3 000 korún, v budúcom roku by mohol mať mzdu 3 150 korún, ak sa však životné náklady zvýšia o 15 %, mzda by sa mohla zvýšiť na 3 225 korún. Samozrejme, niektoré úspešné podniky si budú môcť dovoliť vyplatiť aj vyššiu mzdu, no za to budú platiť vyššie odvody. Treba však poznamenať, že odmeňovanie bude diferencované podľa pracovných výsledkov.

Pripravuje sa aj systém zabezpečenia v nezamestnanosti. Vláda navrhuje, aby tento príspevok bol 60 %, resp. 50 % z priemerného čistého zárobku pracovníka. Absolventi bez zamestnania budú dostávať príspevok vo výške minimálneho dôchodku, ktorý je jediným zdrojom príjmu.

V súvislosti s uvoľnením cien rastú aj obavy, že sa mzdy vôbec nebudú zvyšovať. Ani to nie je pravda. Aj mzdy budú rásť, no s dvomi podmienkami. Po prvé: v priemere nemajú rásť tak rýchlo ako ceny a nemôžu sa zvýšiť vopred pred rastom cien, pretože v takomto prípade by nemala inflácia konca-kraja a bola by snaha spotrebovať všetko, čo sa vyrobilo. My však vieme, že v rámci reformy treba priniesť určitú obeť v prospech ozdravenia prírody, modernizácie strojov a zariadení, v prospech zvýšenia starobných dôchodkov, v záujme zvýšenia kvality školstva, úrovne zdravotníctva. Mzdy v podnikoch preto musia rásť omnoho pomalšie ako ceny, aj keď sa to mnohým nebude páčiť. Iné východisko však nie je. Okrem toho treba si uvedomiť, že všetko to, čo sa vyrobí v podnikoch, nepatrí len pracovníkom podnikov. Veď štát má výdavky, aby zabezpečil vodu, cesty, nemocnice, školy, aj kvôli tomu, aby v podnikoch vôbec mohli vyrábať. A toto všetko treba, samozrejme, platiť.

A druhá podmienka pre rast miezd: mzdy, zárobky, platy sa budú diferencovať. Aj keď sa v priemere budú mzdy

zvyšovať pomaly, niektorí pracovníci môžu dostať omnoho viac. A iným sa zvýši mzda len o pár korún. Ale po takomto odmeňovaní predať podniky i občania dávno volali. Už dlho sa kritizovalo, že sa odmeňuje nespravodlivo. Vznikne teda systém, že výkonnejší pracovníci dostanú omnoho viac než tí menej užitoční. Prejaví sa to predovšetkým v súkromnom sektore. Žiadny súkromný podnikateľ nebude odmeňovať rovnako dvoch rozdielne výkonných pracovníkov. Inak by nebol podnikateľom. Rovnostárske odmeňovanie ešte stále zotráva v našich štátnych podnikoch a inštitúciách, kde vznikli falošné kolegiálne vzťahy, ktoré nemajú nič spoločného s ekonomikou.

Mnohí z vás si myslia, že ak štát nebude určovať ceny, ich rast sa nikdy nezastaví. Avšak v ekonomike je najlacnejšou metódou proti zvyšovaniu cien konkurencia. Keď bude vo väčšine výroby konkurencia, nie je potrebný žiadny úrad na to, aby zamedzil zvyšovaniu cien. Preto súčasťou reformných krokov, najmä v súvislosti s privatizáciou, je vytvorenie konkurenčného prostredia. Samozrejme, tam, kde nebude primeraná konkurencia, bude napríklad zasahovať náš Slovenský protimonopolný úrad, aby skontroloval, či výrobca nezneužíva svoje postavenie na trhu, či umelo nezvyšuje ceny.

Rast cien tovarov bude usmerňovať aj vláda, tak ako sa to robí vo väčšine vyspelých krajín. Určujú sa ceny niektorých surovín, paliva, roľníkom štát garantuje niektoré nákupné ceny a pre maloobchod stanoví maximálne ceny niektorých základných potravín. Ale to ide skôr o výnimku než pravidlo.

Veľmi účinným nástrojom proti zvyšovaniu cien bude aj prísna politika štátnej banky, ktorá nesmie dať do obehu peniaze, ktoré nie sú kryté tovarom. Štátny rozpočet

nesmie mať nikdy vyššie výdavky ako príjmy. Mal by byť prebytkový. Obchodné banky budú poskytovať úvery naozaj len perspektívnym podnikom a na perspektívne efektívne investície. Ak sa nebude zvyšovať množstvo peňazi v obeh, nebudú môcť rásť ani ceny.

K štvrtej fáze - vnútorná vymeniteľnosť koruny: Vďaka novembrovej revolúcii sa konečne otvorili okná do sveta. Zbúrali sme skručujúce hraničné zatarasy, prestali ponížujúce prehliadky na hraniciach. Ľudia môžu chodiť voľne do zahraničia a naspäť. Ale to, čo nás ešte trápí, je naša koruna. Nemôžete ju voľne vyviezť. A ak predsa, tak za hranicami ju budú považovať takmer za bezcenný kúsok papiera. Politicky sa teda hranice otvorili, ale ekonomicky sme ešte stále za ostatným zatarasom. A bude to trvať dovtedy, kým nebudeme môcť voľne chodiť s našou korunou za hranice.

Prvým dôležitým krokom k dosiahnutiu tohto cieľa je vnútorná vymeniteľnosť, resp. vnútorná konvertibilita koruny. Znamená to, že doma, na našom území si každý môže za koruny voľne nakúpiť cudziu menu. Slovo "každý" bude spočiatku platiť len pre podniky resp. pre podnikateľov. Iste počúvate vo svojom prostredí, že veľa podnikov, inštitúcií potrebuje zo zahraničia moderné stroje, zariadenia, technológiu, lekárske prístroje alebo lieky. Ale za čo ich máme kúpiť, keď našu korunu v zahraničí veľmi neakceptujú a dolárov a mariek na kúpu niet? Skrátka, česko-slovenské podniky chcú viac dovážať ako sú schopné vyvážať, dopyt po devizách je vyšší ako možnosti ich nákupu. V tejto situácii zostáva už len jediné riešenie: vyrovnať ponuku a dopyt tak, aby možnosti nákupu devíz sa rovnali objemu ponuky devíz. Dosiaľ, v administratívnej ekonomike sa to robilo jednoduchým pridelovaním. Kto mal väčšie lakte, ten si devízový pridel vybavil. No v trhovej ekonomike musí pla-

til princíp trhový. Treba znížiť dopyt po devízach tým, že sa stanú drahšie a súčasne zvýšiť ponuku devíz tým, že sa podporí export našich podnikov do zahraničia. Túto úlohu vie splniť len určitý výmenný kurz koruny a dolára resp. kurz koruny a inej meny.

Konkrétne: ak predtým platili podniky asi 16 korún za dolár, teraz platia 24 korún. Každý podnik, ktorý vyvieze tovar do zahraničia a predá ho za 1 dolár, získa na domacom trhu už nie 16, ale 24 korún. A naopak, každý podnik, ktorý chce niečo zo zahraničia doviesť, musí zaplatiť za tovar v cene 1 dolár nie 16, ale 24 korún. Takouto kurzovou operáciou sa teda podporuje export a obmedzuje dovoz. V tomto prípade ide, samozrejme, o devalváciu koruny.

Veľa podnikov a družstiev sa sťažuje, že na devalváciu dopláca, že nemá peniaze na dovoz a že zbankrotuje. Ale aká iná cesta existuje k tomu, aby sa získali devízy práve pre tie podniky a družstvá, ktoré ich potrebujú, devízy pre drahé zahraničné zariadenia, chemikálie, ropu, devízy na lieky? Že devalvácia vedie k záhube podnikov? Čiastočne áno, najmä v prípade, keď ide o konkurencie neschopné podniky a vtedy, keď sú pevné ceny. Pretože ak podnik musí dovážať drahšie suroviny zo zahraničia a svoje výrobky potom nemôže účtovať za vyššie ceny, naozaj by musel zbankrotovať. No my pristupujeme k liberalizácii cien. To znamená, že kvôli drahšiemu dovozu môžu podniky predávať svoju produkciu za vyššie ceny. Ak sa tým obmedzí dopyt po ich produkcii, budú musieť zmeniť svoj program, znížiť náklady racionalizáciou výroby alebo obmedziť dovoz.

Devalvaciou koruny vznikajú zároveň nové možnosti rozširovania výroby a pracovných príležitostí práve tam, kde je možnosť vývozu. A navyše, devalvacia uľahčuje prístup zahraničným investorom do našej ekonomiky, pretože

bez spolupráce so zahraničnými podnikateľmi by naša ekonomika dlho stagnovala.

Ako zákazníci pociťujete teraz dôsledky devalvácie len nepriaznivo, ako zvyšovanie cien dovážaných výrobkov. No čoskoro sa výsledky prejavia aj priaznivo - v širokom sortimente dovážaného tovaru, v rozšírení možnosti nákupu zahraničných valút, v lepšom zásobovaní zahraničnými liekmi, a čo je dôležité, postupne sa môže zlepšovať kurz koruny k zahraničným menám a budú sa strácať veksláci.

Uviedol som kroky na ceste, ktorá by nás mohla priviesť k trhovej ekonomike, i keď viem, že to nie je cesta vystlaná ružami, skôr naopak, plná trnía. Bude záležať len od nás, či sme naozaj ochotní priniesť obeť, alebo či si chceme túto cestu zľahčiť, oklamať sami seba.

Čo nás teda čaká v budúcnosti? Dovolím si načrtnúť prvý scenár.

Začiatkom budúceho roku sa náhle zvýšia ceny - v priemere asi o 30 %, niektoré viac, iné menej. Bude to vo veľkej miere závisieť aj od toho, či sa zhorší alebo zlepši situácia na svetovom trhu s ropou. Občania začnú protestovať proti cenám, proti vláde. Budú možno aj štrajky a demonštrácie za väčšie mzdy, než tie, čo boli vopred dohodnuté medzi vládou, odbormi a zamestnávateľmi. Vláda v tomto prípade však neustúpi.

Zvýšia sa starobné dôchodky a iné sociálne príjmy. Prehĺbia sa príjmové a mzdové rozdiely medzi občanmi, medzi pracovníkmi. Náhle sa zvýši nezamestnanosť asi na 4-5 % práceschopného obyvateľstva. Veľa podnikov bude v zlej situácii, obchodné banky však poskytnú úver len v prípade zaručenej efektívnosti. Ostatné podniky budú žia-

dať pomoc, dotácie od vlády. Vláda však nebude poskytovať dotácie alebo subvencie určitým podnikom, len na vopred dohodnuté smery, napríklad na nové technológie, ekologické výroby, exportujúce podniky atď. V mnohých podnikoch ešte stále nebudú chápať, že musia robiť zásadné zmeny - organizačné, riadiace, ekonomické, výrobné, že musia prepustiť nadbytočných pracovníkov. Budú sa ešte stále spoliehať a obracať na vládu.

Skvalitní sa obchodná sieť, zvýši sa úroveň obsluhy v privatizovaných predajniach a reštauráciách, rozšíri sa sortiment tovarov a služieb. Rady v obchodoch sa budú postupne skracovať. V predajniach budeme nachádzať stále viac tovarov - od najlacnejších až po tie najdrahšie. Budú nám však chýbať peniaze. Budeme túžiť kúpiť si kvalitnejší a drahší tovar, na ten však nebudú mať dosť peňazí všetci občania. Korunu budeme dlho obracať v ruke, kým sa rozhodneme niečo kúpiť. Začneme veľmi šetriť potravinami, chleбом a mliekom. Ale aj výrobcovia začnú vyrábať chlieb, mlieko a ďalšie potraviny v rôznych menších baleniach a s rôznou cenou.

V roku 1992 viacero podnikov zanikne. Ďalej sa zvýši nezamestnanosť - možno na 8 až 10 % práceschopného obyvateľstva. Podaktoré podniky, ktoré sa už premenili na účastinné spoločnosti, majú už zahraničného partnera. Vznikajú spoločné podniky, podľa privatizačných projektov si už aj zahraniční záujemcovia začínajú kupovať podiely v našich účastinných spoločnostiach. V Bratislave už funguje burza, niekoľko zahraničných bánk má tu svoje pobočky.

Ešte stále sa objavujú štrajky, komunistickí poslanci navrhujú vysloviť nedôveru vláde. Odbory protestujú, no k dohode s odbormi predsa len dôjde. Poznámam, že po druhom volebnom období to už asi budú iní komunistickí poslanci.

Obchody sa stále viac zapíňajú kvalitnejším domácim a zahraničným tovarom. Rady v obchodoch už zmiznú. Takmer všetky obchody a reštaurácie sú súkromné. Sú v podstate kvalitnejšie, než štátne. Nakupovať môžeme za koruny, doláre alebo iné valuty. Veksláci už nie sú, pretože kdekoľvek si legálne môžeme vymeniť koruny za valuty alebo naopak.

V roku 1993 sa postupne zväčšuje počet občanov, ktorí začínajú pociťovať priaznivé účinky reformy. Zmenšuje sa počet obyvateľov s príjmami na hranici chudoby. Znovu sa zvyšujú starobné dôchodky a podpory v nezamestnanosti. Ceny už rastú pomalšie, mesačne sa zvyšujú menej ako o 1 %.

A aký by bol druhý scenár? Po prvom náraste cien o 30 % začnú odbory, opozícia a zelení protestovať. Vláda buď padne alebo ustúpi podnikom v žiadostiach o dotácie. Viacero podnikov dostane finančnú pomoc, no naďalej sú neefektívne, stratové. Peniaze zo štátneho rozpočtu sa míňajú bez spätného efektu, bez zodpovedajúceho väčšieho objemu tovaru. Vláda dá mnohým podnikom záruky na úvery od bánk. Podniky však nie sú schopné úver zaplatiť, preto to musí za nich urobiť štátny rozpočet. Začínajú chýbať peniaze v štátnom rozpočte na školstvo, zdravotníctvo, kultúru. Navyše, veľa pracovníkov štrajkuje za vyššie mzdy, dokonca za vyššie, než je rast cien. Vláda ustupuje a mzdy zvýši. Na školstvo a kultúru však chýba stále viac peňazí.

Na námestí v Bratislave agresívne skupiny upútavajú na seba pozornosť. Pod symbolmi a heslami hnutí za samostatnosť Slovenska demonštrujú alebo majú iné spoločenské podujatia, žiadajú zvrhnúť vládu, parlament. V zahraničí vzniká dojem, že sa rozpadá federácia. Zo strany separatistických krajaňských spolkov prichádzajú pochvalné usnania a slovné podpory hnutiam za nezávislosť Slovenska. Viacero štátov odkladá otvorenie konzulátov v Bratislave,

na Slovensko prichádza stále menej a menej zástupcov zahraničných firiem, počet turistov nepribúda. Príjmy z cestovného ruchu sa nezvyšujú. Slovenské podniky si nemôžu v bezvýhodnej situácii nájsť zahraničných partnerov. Nezamestnanosť sa zvyšuje na vyše 10 %. Množstvo tovarov v obchodoch nepribúda a to, čo je v nich, je veľmi drahé. Ceny niektorých tovarov sú nízke, lebo sú naďalej dotované. Robí to veľké problémy v zahraničnom styku. Stále treba robiť obmedzenia proti vykupovaniu nášho tovaru cudzincami.

Radikálni kritici a separatisti vidia príčiny ekonomických a spoločných ťažkostí vo federatívnom usporiadaní a nie v samotnej reforme na Slovensku. Robia nátlak na slovenský parlament, aby vyhlásil samostatnosť. Napätie sa vystupňuje. Vláda je pod stálym tlakom odborov a ľavicových strán, ktoré "zastupujú" robotníkov. Množia sa štrajky, koalícia sa takmer rozpadne, existujú neustále dohadovania o zložení vlády. Štátny rozpočet začína byť strato- vý, v Českej republike i v zahraničí strácame dôveru v schopnosť reformnej politiky. A ďalší vývoj si ani nechcem predstavovať.

Vážené pani poslankyne,
vážení páni poslanci,

základné a pevné vzťahy medzi ľuďmi rôznych národov, národností, ras a vyznania sa vytvárajú v práci, v ekonomických činnostiach, vo vzájomnej ekonomickej závislosti. A to doterajšia totalitná ekonomika nedokázala vytvoriť. Ona vytvorila jedinou závislosť, závislosť všetkých občanov od totalitnej moci. Ak teda chceme naozaj naprávať to, čo sa tu veľa rokov pokazilo, musíme omnoho viac pozornosti venovať ekonomickým stránkam spolužitia ľudí. Ekonomická reforma, ktorú chceme a musíme urobiť, nie je teda samoúčelná. V ekonomickej reforme nehrozí bezduchý konzumný

život a devastácia prírody, ako to radi opakujú politickí ochrancovia prírody. Ekonomická reforma je len prostriedkom toho, aby ekonomika slúžila k uspokojeniu všetkých potrieb ľudí, potrieb výživy, zdravia, vzdelania a kultúry. Ale ak si občania počas uplynulých rokov nemali možnosť vypestovať vzťah ku kultúre, alebo vzťah k prírode a nemajú takú potrebu kultúry ako si to predstavujú podaktorí odborníci, neobviňujeme z toho ekonomickú reformu a ekonomov a nedeformujeme kvôli tomu ekonomiku. Zmyslom ekonomickej reformy je vytvorenie normálnych prirodzených vzťahov medzi ľuďmi, vzťahov, v ktorých každý človek môže a aj musí vykonávať užitočnú prácu. Prácu, ktorú zmysluplnosť sa preukáže len tým, že niekto druhý ju potrebuje.

Historické skúsenosti jednoznačne poukazujú, že všade tam, kde sa vytvorili takéto prirodzené ekonomické väzby, kde ľudia slobodne, spontánne rozhodovali o tom, čo a ako budú robiť, žili v zhode a porozumení. Stačí si pripomenúť rôzne hanzové mestá, rôzne obchodné centrá alebo súčasné trhovú ekonomiku. A všade tam, kde sa trhovú vzťahy nerozvinuli, kde vládla tvrdá ruka despotizmu alebo totalitná ekonomika, dochádzalo a dochádza k národným a národnostným svárom, ku kultúrnej a jazykovej neznášanlivosti alebo dokonca aj k ozbrojeným konfliktom a vojnám. To je príklad takmer všetkých komunistických alebo bývalých komunistických krajín. Snažme sa preto pochopiť aj takéto účinky ekonomickej reformy.

Viem, že v období reformy nás čakajú dva-tri roky obetí, hmotného odriekania a tvrdej práce. Ale stojí to za to, aby sme nakoniec získali viac zdravia, krajšiu prírodu, dlhší život, viac účelnosti vo voľnom čase, viac kvalitnejších tovarov, lepšie služby, no hlavne viac slobody. Veď revolúciu v novembri minulého roku sme robili predovšetkým v túžbe po slobode. Ak by sme teraz videli zmysel

reformy len v okamžitom vyššom hmotnom štandarde, tak by sme asi nepochopili ani zmysel života. Jedna múdrosť vraví, že človek, ktorý by sa ochotne vzdal slobody kvôli krajcu chleba, nezaslúži si nielen slobodu, ale ani ten krajec chleba.

Ďakujem vám za pozornosť.

/Potlesk./

Prvý podpredseda SNR I. Čarnogurský:

Ďakujem pánovi podpredsedovi vlády za jeho večerníček o štvrtý /smiech v sále a potlesk/, v ktorom nám vykreslil ružovo-čierne-ružovú budúcnosť. Myslím, že sme si vedomí toho, že hospodárske problémy budeme musieť riešiť a budeme ich musieť riešiť aj cez tento parlament. Verím, že sa tej ulohy spoločne zhostíme.

Hlásí sa pán poslanec Kliman.

Poslanec L. Kliman:

Nejdem podať návrh na odstúpenie vlády, ako nás z toho pred chvíľou sympaticky pán podpredseda upodozrieval. Naopak. Nepochybujem o tom, že fragmenty z jeho vystúpenia budú zajtra uverejnené. Chcel by som však poprosiť, navrhujem a žiadam, aby bolo celé vystúpenie autorizované podľa pásky skontrolované, zverejnené v tlači, keď nie zajtra, tak z technických príčin možno pozajtra alebo v najbližšom čase. Súčasne ho prosím, aby v rozprave uviedol niekoľko konkrétnych príkladov zníženia cien potravín v budúcom roku, ktoré vo svojom vystúpení naznačil.

Prvý podpredseda SNR I. Čarnogurský:

S faktickou poznámkou sa hlási pán poslanec Prokeš.

Poslanec J. Prokeš:

Vážený pán predsedajúci,
vážení poslanci,
vážené poslankyne,

vzhľadom na to, že už došlo k narušeniu odsúhlaseného programu, navrhujem, aby sa pokračovalo v bode desať tak, ako bol teraz otvorený, a aby sa prerokovanie rozpočtu presunulo na zajtra.

Ďakujem.

Prvý podpredseda SNR I. Černogurský:

Pán poslanec, rozprava nebola otvorená, nový bod sme nezačali prerokovávať. Pán podpredseda vlády vystúpil v súlade s § 19 rokovacieho poriadku, podľa ktorého člen vlády môže kedykoľvek vystúpiť, teda aj s námetom, ktorý sa netýka programu rokovania. Myslím si, že by sme mali pokračovať podľa programu.

Ešte raz sa hlási pán poslanec Prokeš.

Poslanec J. Prokeš:

Napriek tomu dávam návrh, aby sa hlasovalo o zmene programu, že budeme pokračovať desiatym bodom, pretože si myslím, že viac poslancov by chcelo reagovať na vystúpenie pána podpredsedu vlády. Druhý dôvod, pre ktorý to navrhujem, je, že dnes sotva stihneme prerokovať celý návrh rozpočtu, čím by sa to členilo. Súčasne sa domnievam, že aj pán minister financií je dosť vyčerpaný, lebo je to už jeho tretí bod programu.

Prvý podpredseda SNR I. Černoqurský:

Návrh pána poslanca Prokeša pokladám za pozmeňujúci návrh. Ide o to, či budeme pokračovať v programe uvedením návrhu zákona o štátnom rozpočte na rok 1991. Sú štyri hodiny a zdá sa mi to zavčasu, aby sme dnešné rokovanie skončili, ale otvárať celý ďalší iný bod programu je neúnosné.

Budeme hlasovať o návrhu pána poslanca Prokeša, aby sme prerušili prerokovávanie programu a pokračovali bodom 10, to znamená všeobecnou rozpravou.

Prosím, prezentujme sa.

/Prezentovalo sa 101 poslancov./

Kto je za návrh pána poslanca Prokeša?

/Za návrh hlasovalo 25 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasovalo 64 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 12 poslancov./

Ďakujem. Pán poslanec Prokeš, musíme pracovať ďalej, rozprávať sa bude až potom.

Pokračujeme prerokúvaním a i e d m e h o bodu programu, ktorým je

Vládny návrh zákona Slovenskej národnej rady o štátnom rozpočte Slovenskej republiky na rok 1991.

Prosím pána ministra Kováča, aby návrh zákona uviedol.

Minister financií SR M. Kováč:

Vážený pán predsedajúci,
vážené poslankyne,
vážení poslanci,

prerokovaním návrhu štátneho rozpočtu Slovenskej republiky na rok 1991 sa završuje dôležité obdobie prípravy prechodu našej ekonomiky na podmienky trhového mechanizmu. V porovnaní s minulosťou sa návrh štátneho rozpočtu tvoril v neobyčajne zložitých podmienkach. Celý proces jeho prípravy bol poznamenaný značným rozsahom neistôt a rizík. Bolo nevyhnutné simulovať ho na úplne nové ekonomické podmienky, pritom však plne rešpektovať jednotlivé kroky ekonomickej reformy. Do jeho tvorby výrazne zasiahli aj požiadavky medzinárodného menového fondu, ktorými tento podmieňuje poskytnutie finančnej stabilizačnej pôžičky pre našu republiku.

O zložitosti prípravy predloženého návrhu svedčí aj to, že sa ním vláda Slovenskej republiky zaoberala dvakrát. Na prvej schôdzi dňa 24. novembra tohto roku prerokovala návrh štátneho rozpočtu Slovenskej republiky vychádzajúci z návrhu nových rozpočtových pravidiel, ktoré rešpektovali dohodnutú zásadu samostatnosti rozpočtov, územný princíp a zvrchovanosť republik nad zdrojmi vytvorenými na ich území.

Prípravu návrhu však sprevádzali kompetenčné spory medzi federáciou a republikami a nedorozumenia medzi republikami v chápaní princípu zvrchovanosti. Obsiahle diskusie sa viedli najmä o rozsahu potrieb federácie a naň nadväzujúceho objemu výdavkov rozpočtu. Od týchto potrieb sa totiž odvíja objem prostriedkov, ktorými sa republiky podieľajú na ich úhrade, čo na druhej strane priamo súvisí

s objemom vlastných rozpočtových zdrojov, s ktorými môžu republiky priamo disponovať. Rozdiely vyplývali nielen z výšky, ale aj odlišného prístupu k štruktúre potrieb federácie.

Čo sa týka nedorozumení medzi republikami, tieto vyplývali z rozdielných pohľadov najmä na tvorbu dane z obratu, rozdelenie zisku niektorých podnikov s celoštátnou pôsobnosťou. Išlo napríklad o banky, tranzitný plynovod a ropovod, o daň z obratu za benzín, odvody a dane za organizačné jednotky na území republiky majúce sídlo podniku v inej republike, výnos z odvodov a daní z objemu miezd za pracovníkov s trvalým bydliskom v jednej republike dochádzajúcich za prácou do druhej republiky.

Uvedené problémy mali značný finančný dosah, ktorý sa pohyboval v rozpätí 30 - 50 mld, z toho daň z obratu za benzín v sume 8 až 11 mld. Tak sa stalo, že viaceré z uvedených príjmov boli duplicitne započítané v návrhoch oboch rozpočtov republik. V návrhu štátneho rozpočtu Slovenskej republiky tieto sporné prípady predstavovali zhruba 13 miliárd korún. Hrozilo, že sa príprava rozpočtov dostane do slepej uličky. Nutnosť hľadať východiská a riešenia z tejto situácie viedli k významnému pracovnému rokovaniu predsedov vlád a následne ministrov financií 27. a 28. novembra tohoto roku v Prahe.

Treba otvorene povedať, že ani na tejto pracovnej porade nebol dosiahnutý konsens v problematike započítavania dane z obratu za predaj benzínu. Nedosiahla sa tiež dohoda pri rozdelení zisku niektorých podnikov s celoštátnou pôsobnosťou. Spoločne sme však konštatovali, že hlavnou príčinou toho sú platné, deformované, administratívne stanovené ceny, dane i ďalšie ekonomické kategórie, ktoré neumožňujú v súčasnom období objektívne vyjadriť konkrétnu

ekonomickú silu jednotlivých republik a podiel na tvorbe zdrojov. Zhodli sme sa na tom, že to bude možné až pri plnom rozvinutí trhových vzťahov a pôsobení reálnych hodnotových ekonomických nástrojov.

Výnimočne pre rok 1991 sme preto dohodli úplne nový princíp podielového rozdeľovania vybraných príjmov, o čom som vás včera už informoval. Kvantifikoval sa celkový súhrn príjmov všetkých troch rozpočtov, a to v sume 472 mld korún a výdavkov vo výške 464 mld korún. Po definovaní príjmov štátneho rozpočtu federácie vo výške 108 mld 600 mil. korún a výdavkov v sume 102 mld 400 mil. korún sa medzi republikami proporcie výdavkov rozpočtov republik stanovili pomerom 1,91 : 1, čo zodpovedá približne tretinovému podielu počtu obyvateľstva Slovenskej republiky v porovnaní s počtom obyvateľstva Českej republiky.

Takýmto prístupom pri ponechaní nesporných príjmov by sa mal zabezpečiť vo všetkých troch rozpočtoch primeraný rast výdavkov a taký objem federálneho rozpočtu, ktorý by bol adekvátny svojou úrovňou výdavkov a príjmov s porovnateľnými krajinami sveta. Zároveň sa plnia podmienky, ktoré požadoval medzinárodný menový fond. Touto dohodou, i keď výnimočnou, sa zabezpečila určitá vyššia stabilita príjmov, pretože riziká z prípadného neplnenia niektorého z nich sa budú zákonite kompenzovať v rámci súhrnu všetkých troch štátnych rozpočtov. Toto riešenie je zároveň v súlade so zákonmi o rozpočtových pravidlách federácie a republik, ktoré sme včera schválili, pretože vychádza z princípu samostatnosti jednotlivých štátnych rozpočtov opierajúceho sa o vlastné príjmy každého rozpočtu. Na základe uvedeného sme pripravili návrh štátneho rozpočtu Slovenskej republiky na rok 1991.

Dovoľte mi, aby som teraz stručne charakterizoval hlavné zámery a ciele finančnej a rozpočtovej politiky na budúci rok.

Pri formovaní zásad finančnej a rozpočtovej politiky sme vychádzali z analýzy vonkajších, hlavne však vnútorných činiteľov ekonomického vývoja. Súčasne sme museli rešpektovať aj nové ekonomické reality budúceho roka. Z exogénnych faktorov treba spomenúť predovšetkým problémy súvisiace s dodávkami ropy, formami jej úhrady, rozpad trhu RVHP, dôsledky zjednotenia Nemecka a iné. Medzi vnútorné činitele patria výsledky tohtoročného hospodárenia úzko späté s rozpadom direktívneho systému riadenia, zhoršením dodávateľsko-odberateľských vzťahov a dôsledkami konverzie zbrojárskej výroby.

Významným východiskom pre nás boli aj výsledky realizácie zásad finančnej politiky koncentrovane vyjadrené v zámeroch, cieľoch a číslach štátneho rozpočtu na tento rok. Pri prerokovaní štátneho rozpočtu na rok 1990 v marci t.r. sme si vytýčili dva hlavné ciele: dosiahnuť, aby štruktúrou svojich príjmov a výdavkov pôsobil výrazne protinflačne a obmedzením prerozdeľovacích procesov, znižovaním rozpočtových výdavkov vytvárať tlak na zmenu chovania všetkých subjektov v smere ekonomickej racionality a maximálnej sebestačnosti.

Aké sú v skutočnosti predbežné výsledky? Treba otvorene konštatovať, že naša východisková pozícia v ekonomike na konci tohto roku nie je dobrá. V koncentrovanej podobe sa to prejavuje v neplnení niektorých odvodov do štátneho rozpočtu a v silnom tlaku organizácií na poskytovanie neplánovaných prostriedkov. Z uvedeného dôvodu vykazujeme zatiaľ pasívny rozdiel príjmov a výdavkov okolo 2 mld. korún. Pritom evidujeme ďalšie požiadavky rezortov a organizácií na mimoriadne riešenia. Preto musím opätovne zdôrazniť, že nie je možné, aby rezorty a organizácie uplatňovali dodatočné nároky nad rámec schváleného rozpočtu na rok 1990, lebo tým by sme si nevytvorili žiaducu východiskovú pozíciu pre budúci rok.

Pri formulovaní zásad finančnej politiky a následne zámerov a cieľov rozpočtovej politiky na budúci rok bolo nevyhnutné rešpektovať tiež očakávané nové reality súvisiace s realizáciou jednotlivých krokov ekonomickej reformy. Ide predovšetkým o pohyb cien, reštrukturalizáciu ekonomiky, problémy nezamestnanosti, privatizáciu a podobne. Nechcem sa jednotlivými faktormi zaoberať podrobne. Chcem však vás ubezpečiť, že sme každý z nich zodpovedne zhodnotili a v rámci daných možností, neistôt a rizík kvalifikovali jeho dôsledky. Znamená to, že všetky dnes známe očakávané zmeny, či už na strane príjmov alebo výdavkov, sú v predloženom návrhu zákona v nevyhnutne možnej miere zohľadnené.

Vychádzajúc z rámcového vymedzenia kompetencií medzi federálnymi a republikovými ústrednými finančnými orgánmi sme zamery a zásady finančnej politiky na budúci rok pripravovali spoločne. Dospeli sme k záveru, že len tak možno prispieť k vytvoreniu náročného trhového prostredia. V prvom rade sme si boli vedomí toho, že finančná politika musí byť úzko spojená s dôsledkami liberalizácie cien, ktorá by mala zabezpečiť vytvorenie reálnych hodnotových vzťahov a dať cenám funkcie, ktoré v trhovej ekonomike musia plniť. Dnes už je zrejmé, že liberalizácia cien bude nevyhnutne spojená s pohybom cenových hladín a zmenami cenových relácií. Vieme, že sa dotkne prakticky každého výrobcu a spotrebiteľa. Naším cieľom, a k tomu smerujeme aj nástroje finančnej politiky, je však udržať tento pohyb v primeraných reláciách a zabrániť tomu, aby sa zmenil v nezvládniteľné hyperinflačné tlaky rezultujúce do výrazného poklesu životnej úrovne a rastu životných nákladov.

Vychádzajúc z tohto významného cieľa a v kontexte s podmienkami stanovenými medzinárodným menovým fondom navrhujeme, aby podobne ako v tomto roku i v roku 1991 mala

finančná politika naďalej výrazne reštriktívny charakter. Znamená to, že súčinnosťou finančných nástrojov chceme nepriamo zabezpečiť reguláciu makroekonomickej rovnováhy. Tento zámer sme plne rešpektovali pri projekcii štátnych rozpočtov, ktoré i naďalej považujeme za základný nástroj finančnej politiky zabezpečujúci účinné protiinflačné pôsobenie. Považujeme za nevyhnutné obmedziť celkový dopyt v ekonomike, aby sme reálne dosiahli súlad vecnej a hodnotovej stránky reprodukčného procesu, t.j. cieľ, ktorý starý systém riadenia nebol schopný zabezpečiť.

Rovnako ako štátny rozpočet na tento rok, aj štátny rozpočet na rok 1991 je preto prebytkový, rozpočet Slovenskej republiky v sume 700 miliónov Kčs, čo znamená prevýšenie očakávaného objemu príjmov nad objemom jeho výdavkov. Veľký význam v tejto súvislosti pripisujeme tiež vytvoreniu rezervy vo výške jednej miliardy korún, ktorú chceme využiť na krytie možného negatívneho vývoja vnútorných i vonkajších ekonomických a politických faktorov, ktoré nebolo možné dostatočne očakávať v samotnom rozpočte.

Dovoľte mi teraz stručne charakterizovať nový obsah na budúci rok. Na strane príjmov dochádza k zásadným zmenám. V zmysle dohodnutého nového princípu rozdelenia príjmov bude 61 200 mil. korún pridelovaných cez spoločný účet. Vlastné príjmy, ktoré idú priamo do rozpočtu Slovenskej republiky, predpokladáme vo výške takmer 64 miliárd korún, čo z celkového objemu príjmov predstavuje 51,1 %. Oproti objemu príjmov štátneho rozpočtu na rok 1990, schválenému vo výške 119 miliárd, sa predpokladajú príjmy na rok 1991 vo výške 125 100 mil. korún, a to pri poklese výroby takmer o 10 %. Z toho príjmy rozpočtov miest a obcí predstavujú 6 200 mil. korún.

Nárast objemu príjmov štátneho rozpočtu je v značnej miere výsledkom zmien v organizačnom usporiadaní miest a obcí. So zrušením národných výborov sa organizácie doteraz nimi riadené prevažne delimitujú do hospodárstva ústredne riadeného vládou Slovenskej republiky. Preto je ten nárast v príjmoch v rozpočte republiky bez rozpočtov obcí. Ide o organizácie školstva, zdravotníctva, kultúry a dopravy.

K významným zmenám dochádza aj na strane výdavkov. Ich rozsah sa priamo odvíja od očakávaného vývoja príjmov pri plnom rešpektovaní dohodnutej zásady prebytkovosti. Znížením výdavkov resp. dotácií do výrobnjej sféry a zvýšením celkových výdavkov v prospech obyvateľstva sa výrazne posilňuje sociálny charakter štátneho rozpočtu. V štruktúre výdavkov dochádza k redukcií. Celkový rozsah dotácií podnikovému a družstevnému sektoru sa znižuje o 8 %, t.j. z 22,4 % v roku 1990 na 14,5 % v roku 1991. Znižujú sa dotácie hospodárskym organizáciám, poľnohospodársko-potravinarskému komplexu a bytovému hospodárstvu. Výdavky na investície zostávajú prakticky na úrovni roku 1990. Objem i podiel neinvestičných výdavkov najmä na sociálne zabezpečenie, školstvo, zdravotníctvo rastie. Vzrastú tiež výdavky na ekológiu, vnútornú bezpečnosť a správu, tiež príspevky pre cirkvi. Transfer výdavkov na spoločenskú potrebu obyvateľstva rastie o 8,7 %, a to z 55,7 % v roku 1990 na 64,4 % v roku 1991.

Súčasnne však treba otvorene povedať, že očakávaný objem príjmov neumožňuje v tejto etape v plnej miere zabezpečiť všetky požadované potreby. Poklesnú aj výdavky na vedu a techniku, ale očakávame ich efektívnejšie vynakladanie a v dôsledku toho nepredpokladáme ohrozenie skutočného rozvoja vedy.

Pri koncipovaní výdavkovej časti rozpočtu bolo nevyhnutné akceptovať rad nových skutočností. Vytvárame v rozpočte záchrannú sociálnu sieť, pomocou ktorej chceme tlmiť nepriaznivé dopady trhového hospodárstva na určité skupiny obyvateľstva. Mám na mysli predovšetkým vyčlenenie zdrojov na valorizáciu dôchodkov v sume 3 400 mil. korún, na riešenie problémov nezamestnanosti, vrátane podpôr v nezamestnanosti vo výške 4 miliardy korún, ako aj štátny vyrovnávací príspevok na potraviny a predpokladanú kompenzáciu zvýšenia cien energie, kde sú rezervované prostriedky vo federálnom rozpočte. Súčasťou týchto opatrení sú aj výdavky vyplývajúce zo zákona o súdnych rehabilitáciách a prijatia nového školského zákona. Ide o mimoriadne citlivé sociálne otázky. Chcem vás v mene vlády Slovenskej republiky ubezpečiť, že táto sféra bude neustále v centre našej pozornosti. Riešenie tu vznikajúcich problémov bude patriť k prioritným úlohám našej rozpočtovej politiky.

Vážené poslankyne,
vážení poslanci,

súčasťou sústavy verejných rozpočtov sú aj rozpočty samosprávnych obcí. Rovnako ako v návrhu štátneho rozpočtu Slovenskej republiky, aj v návrhu rozpočtov obcí je premietnutý princíp reštriktívnej rozpočtovej politiky. Ako som už stručne uviedol v inej súvislosti, zrušením sústavy národných výborov boli vykonané pomerne rozsiahle delimitácie častí ich hospodárstva do ústredne riadeného hospodárstva. Kým napríklad v roku 1990 celkové príjmy národných výborov dosahovali sumu 47 000 mil. korún, v roku 1991 rozpočty obcí dosiahnu úroveň len 12 400 mil. korún. Z toho vlastné rozpočtové príjmy obcí sú nami rozpočtované vo výške 6 200 mil. korún a ďalších 6 200 mil. korún obciam poskytne štátny rozpočet Slovenskej republiky vo forme neúčelových, ale predovšetkým účelových dotácií. Je to

v plnom súlade s ich potrebami vyplývajúcimi zo zákona o obecnom zriadení a ďalších zákonov v tejto oblasti.

Pre systém dotácií obciam sme vypracovali pravidlá na ich poskytovanie, ktoré sú súčasťou predloženého návrhu štátneho rozpočtu. Po vyhodnotení štatistických podkladov o úrovni vybavenosti obcí základnou občianskou vybavenosťou, ktoré sme dali na tento účel spracovať, a ich za triedení do príslušných skupín poskytneme príslušným obciam v súlade s uvedenými pravidlami účelové dotácie.

Vážené poslankyne,
vážení poslanci,

nový štátny rozpočet bude pôsobiť v podmienkach, ktoré dnes ešte nevieme, ani nemôžeme vedieť exaktne odhadnúť. Vo vláde ho preto budeme pravidelne štvrtťročne vyhodnocovať a podľa potreby nadväzne na reálny vývoj vykonávať príslušné rozpočtové opatrenia tak, aby sme zabezpečili postupnú transformáciu nášho života na podmienky trhovej ekonomiky. O týchto skutočnostiach budeme aj vás pravidelne informovať.

Záverom mi dovoľte, aby som vám v mene vlády Slovenskej republiky poďakoval za vašu aktívnu účasť pri prerokovaní návrhu štátneho rozpočtu v jednotlivých výboroch Slovenskej národnej rady. Pri jeho prerokovaní ste sa neraz prejavili ako dobrí hospodári, ktorí pochopili nielen zábery, ale aj zodpovednosť nas všetkých za budúci ekonomický vývoj. Svojím posudzovaním niektorých rozpočtových výdavkov ste boli v reštrikcii ešte prísnejší ako ministerstvo financií a vláda, za čo vám ďakujeme. Vaše požiadavky v tomto smere boli plne zohľadnené predovšetkým v národohospodárskom výbore a o dosiahnutú úsporu, pokiaľ s týmto postupom vyslovíte súhlas, budeme môcť zvýšiť neúče-

lovú rezervu vlády Slovenskej republiky na krytie rizík o ďalších 24 mil. korún. Za vaše pripomienky, cenné námety, ale i kritické slová, ktoré ste na adresu nášho štátneho rozpočtu vyslovili, ešte raz vám úprimne ďakujem.

Na záver mi dovoľte ešte jednu poznámku. Všetci si uvedomujeme, že peňazí v rozpočte máme veľmi málo. Zároveň si uvedomujeme, že hodnoty, ktoré sú reprezentované peniazmi, sa nevytvárajú v bankách ani v štátnych rozpočtoch, ale v našej ekonomike. Mnoho preto bude závisieť od toho, ako sa nám podarí v budúcom roku dosiahnuť zvýšenie výkonnosti našej ekonomiky. Ak sa nám podarí dosiahnuť lepšie výsledky než očakávame v tomto rozpočte, samozrejme, budeme mať k dispozícii viac zdrojov bez ohľadu na tento rozpočet. Želám si a želám vám všetkým, aby sa v budúcnosti naše úsilie sústredilo práve na túto oblasť, od ktorej môžeme očakávať zlepšenie výsledkov oproti tomu, čo obsahuje náš rozpočet.

Ďakujem za pozornosť.

/Potlask./

Prvý podpredseda SNR I. Černoгуrský:

Ďakujem pánovi ministrovi Kováčovi za odôvodnenie návrhu. Prosím spoločného spravodajcu výborov Slovenskej národnej rady pána Štefana Harnu, aby predniesol správu o výsledkoch prerokovania návrhov vo výboroch.

Poslanec Š. Harna:

Vážený pán predsedajúci,

vážené Predsedníctvo Slovenskej národnej rady,

vážená vláda,

vižená Slovenská národná rada,
dámy a páni,

návrh zákona Slovenskej národnej rady o štátnom rozpočte Slovenskej republiky na rok 1991 predkladá vláda Slovenskej republiky v zmysle novoprijateho ústavného zákona Federálneho zhromaždenia o kompetenciách a taktiež včera prijatého zákona Slovenskej národnej rady o rozpočtových pravidlách Slovenskej republiky. Ako to už bolo niekoľkokrát spomínané, príjmovú základňu štátneho rozpočtu Slovenskej republiky tvorí 25 %-ný podiel výnosov z celoštátnej tvorby dane z obratu, odvodov zo zisku a poľnohospodárskej dane zo zisku a všetky ostatné príjmy na základe územného princípu resp. podľa trvalého bydliska pracovníka. Úplnú realizáciu územného princípu neumožňuje dnešné organizačné usporiadanie hospodárskych subjektov, dnešná daňová sústava a súčasná voluntaristická cenová štruktúra.

V ekonomike Slovenskej republiky pokračuje ako dôsledok minulých chýb bývalého politického systému hospodárska recesia, ktorá postihla najmä priemysel, stavebníctvo, nadväzne nákladnú dopravu a tiež ostatné odvetvia, čo má za následok pokles výkonnosti a zamestnanosti a ďalšie negatívne sprievodné javy. Prehĺbila sa platobná neschopnosť podnikov, znížila sa sporivosť obyvateľstva a prejavila sa premenou korunových úspor obyvateľstva na valutové úspory. Navyše budú ekonomiku v roku 1991 ovplyvňovať priame a nepriame dopady súvisiace s dovozom a cenou ropy, prechodom na jej platenie ZSSR vo voľne zmeniteľných menách a devalváciou kurzu koruny. Zúčtovanie zahranično-obchodných operácií vo voľne zmeniteľných menách so štátmi RVHP bude mať na ekonomiku Slovenskej republiky výraznejší vplyv ako celoštátne, čo vyplýva z jej užšej väzby na tieto teritória.

Popri vysokej neistote ekonomických podmienok pri príprave finančnej politiky a návrhu štátneho rozpočtu Slovenskej republiky na rok 1991 bolo nevyhnutné rešpektovať zohľadniť rad nových faktorov súvisiacich s ekonomickou krízou. Takými sú liberalizácia cien, zavedenie vnútorného vymeniteľnosti meny spojené s devalváciou česko-slovenskej koruny a realizácia procesov privatizácie. Ich spoločnými javmi je inflácia a rast nezamestnanosti. Preto najväčšia rizikovosť v návrhu štátneho rozpočtu Slovenskej republiky na rok 1991 je koncentrovaná do oblasti prerozdelených príjmov tak, ako o nich hovoril aj pán minister reštrikcia výdavkov štátneho rozpočtu resp. reštrikčná politika, najmä jej konkrétny prejav, obmedzuje celkový dobytý v ekonomike. Znamená tiež obmedzenie niektorých výdavkov, ktoré z hľadiska republikových zámerov nie sú dynamizujúcim faktorom ekonomického rastu a nezodpovedajú translačnej funkcii rozpočtu smerom k trhovej ekonomike.

Finančná politika vlády Slovenskej republiky však chce zároveň stimulovať podnikateľskú sféru k vyšším výkonom a k realizácii zámerov a úloh economickej reformy. Vymedzenie hranice medzi reštrikciou a stimuláciou možno považovať za jednu z najobťažnejších úloh štátneho rozpočtu Slovenskej republiky.

Toľko som všeobecný úvod. Skôr než budem pokračovať v prednese plánovísk k spoločnej správe, dovoľte mi túto správu upraviť v zmysle nových skutočností, ku ktorým došlo. Ako viete, národohospodársky a rozpočtový výbor zasadai v piatok a všetky výbory Slovenskej národnej rady ešte neprerokovali návrh rozpočtu, takže sme dodatočne dostali niektoré upravujúce návrhy. Aj dnes ešte zasadali niektoré výbory. Dovoľm by som si vás upozorniť na pozmeňujúce návrhy, ktoré nedostali do spoločnej správy. Navyše dnes

bol poslancom rozdáný dodatok k spoločnej správe výborov Slovenskej národnej rady a aj v tomto dodatku došlo k určitým spresneniam.

Prosím, aby ste si v spoločnej správe /tlač 80a/ upravili bod 5. Pôvodný text tohto bodu znie: "Zvýšiť výdavky kapitoly Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky o 1,5 mld Kčs po prehodnotení opodstatnenosti výdavkov štátneho rozpočtu v ostatných kapitolách." Upravujeme tento bod na základe návrhu Výboru Slovenskej národnej rady pre sociálnu politiku, zdravotstvo a sociálne vzťahy nasledovne: "Zvýšiť výdavky kapitoly Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky" prečiarknuť "o" a napísať "na", prečiarknuť 1,5 mld. a dopísať to na 15 miliárd Kčs a vsunúť "t. j. o 761 829 000 Kčs". Čiže nový text bude znieť nasledovne: "Zvýšiť výdavky kapitoly Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky na 15 mld Kčs, t. j. o 761 829 000 Kčs po prehodnotení opodstatnenosti výdavkov štátneho rozpočtu v ostatných kapitolách."

V dodatku, ktorý bol dnes rozdáný, bod 18 upravil nasledovne: vo vete "Vytvoriť v kapitole Ministerstva kultúry Slovenskej republiky..." prečiarknuť text "špeciálny fond na dotovanie" a namiesto tohto textu zaradiť text "osobitnú položku na účelový doručiu". Ide totiž o to - ako sme to konzultovali s členmi tohoto výboru - že nejde o vytvorenie špeciálneho štátneho fondu, pretože tam by bolo potrebné vytvoriť štatút, ale o preskupenie položiek v rámci kapitoly.

Ďalej v spoločnej správe na 1. strane v poslednom odseku textu prečiarknuť Výbor Slovenskej národnej rady pre národnosti, etnické skupiny a pre ľudské práva. Keď sa zostavovala táto spoločná správa, nedopadla zmienka o dispozícii správa a preto je tam uvedené, že výbor nemá k návrhu zákona pripomienky. Pripomienky sa potom objavili a sú uvedené v dodatku.

Ako som spomínal, dnes ešte zasadal Výbor Slovenskej národnej rady pre národnosť, etnické skupiny a pre ľudské práva. Výsledkom ich dnešného zasadnutia je úprava bodu 20 v dodatku, ktorý navrhujú upraviť nasledovne: prečlarknúť prvé slovo "predisponovať z" a nahradiť ho slovom "znižiť". Pôvodný text bol "z účelového fondu" a teraz upraviť text na "účelový fond". Navrhoval by som však výraz "účelovú dotáciu"... "pre cirkvi a náboženské spoločenstvá". Ďalší text "pre potreby Slovenskej filmovej tvorby" prečlarknúť, pred slovo "sumu" vsunúť "o" a namiesto 25 miliónov výbor navrhuje 50 miliónov.

Ďalej výbor navrhuje zaradiť ďalší bod, ktorý by sme mohli uviesť pod číslom 22, ktorý by mal nasledovný text: "Vytvoriť účelový fond pre Slovenskú filmovú tvorbu v sume 25 mil. Kčs".

Posledná úprava textu je v bode 10 spoločnej správy. V treťom riadku je uvedené "prostriedkov na investičné a účelovo viazané". Slovo "investičné" má byť "neinvestičné".

Toľko k uprave spoločnej správy. Ak dovolíte, chcel by som zaujať stanovisko k navrhnutým bodom ako spoločný spravodajca.

Vážene dámy,
vážení páni,

Ako spoločný spravodajca výborov Slovenskej národnej rady odporúčam Slovenskej národnej rade schváliť pripomienky uvedené v spoločnej správe pod bodmi 1, 2, 3, 4, 8, 15, 16 a 17. Pripomienku pod bodom 5 spoločnej správy neodporúčam prijať. Som toho názoru, že reštriktívna finančno-rozpočtová politika bola uplatňovaná v rámci všetkých kapitol štátneho rozpočtu Slovenskej republiky a v

niektorých prípadoch poslanci, členovia jednotlivých výborov navrhujú uplatniť túto politiku ešte dôslednejšie, ako je zrejme z návrhu na krátenie výdavkov niektorých kapitol. Nie je však reálne, aby boli zvýšené výdavky kapitoly Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky o 761 829 000 Kčs, na čo by nestačila ani rozpočtová rezerva vlády resp. prebytok rozpočtu Slovenskej republiky.

Treba si tiež uvedomiť náročnosť podmienok budúceho roka. Dnes nevieme odhadnúť vývoj determinantov hospodárskeho rozvoja, ako sú priame a nepriame dôsledky súvisiace s dovozom a cenou ropy, zúčtovanie zahranično-obchodných operácií vo voľne zmeniteľných menách, kurzové vplyvy, liberalizácia a podobne. Považujem preto navrhovanú rozpočtovú rezervu vlády za primeranú a v tomto čase neodporúčam jej ďalšie zníženie na krytie požadovaných potrieb vyjadrených v navrhovanom zvýšení výdavkov kapitoly Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky.

Obdobne navrhujem postupovať aj pri prerokovávaní vecného obsahu pripomienok uvedených pod bodmi 6, 12 a 13 spoločnej správy.

Pripomienku pod bodom 7 navrhujem neprijať, lebo riešenie je v bode 8.

Pripomienku v bode 9 odporúčam tiež neprijať, lebo je to možné riešiť pri podrobnom rozpise výdavkov štátneho rozpočtu Slovenskej republiky na rok 1991.

Pripomienky uvedené v bodoch 10 a 11 navrhujem zväžiť po vyjadrení ministra financií Slovenskej republiky pána Kováča, ministra školstva, mládeže a športu pána Pišúta a ministra poľnohospodárstva a výživy pána Džatku, ako aj ministra zdravotníctva Slovenskej republiky pána Rakúsa a neopomínajúc ani poslancov Slovenskej národnej rady v rozpore.

Bod 14 navrhujem neprijat v takejto podobe a odporúčam text tohoto bodu zmeniť nasledovne: výraz "štátneho rozpočtu" vypustiť a ponechať "zabezpečiť prostriedky na vybudovanie stredných odborných učilišť v Košiciach a Zlatých Moravciach". Ako viete, z hospodárskych rezortov by problematika učňovských škôl v priebehu tohoto roku mala prejsť na ministerstvo školstva. Sú vytvorené prostriedky na riešenie tohoto problému v rezorte ministerstva školstva.

Body 15, 16, 17 a 18 navrhujem prijať. Bod 19 nenavrhujem prijať. Taktiež nenavrhujem prijať bod 20, pretože tento problém je riešený v bode 8. K bodu 21 nezaujímam stanovisko a odporúčam o návrhu hlasovať. Bod 22 nenavrhujem prijať, lebo je riešený.

Ďakujem za pozornosť.

Prvý podpredseda SNR I. Černoqurský:

Pán spravodajca, odporúčili ste prijať body 1, 2 a 3, to je zníženie výdavkov jednotlivých ministerstiev, ako aj bod 4. Keby ste to aspoň stručne zdôvodnili, pretože predpokladám, že okrem členov národohospodárskeho a rozpočtového výboru, ktorý to navrhoval, ostatní poslanci nemajú informácie, prečo to navrhujete.

Poslanec S. Harna:

V prípade zníženia výdavkov kapitoly ministerstva financií - to je návrh národohospodárskeho a rozpočtového výboru - pri preberaní tejto kapitoly sme zistili, že sú tam vyčlenené pomerne vysoké výdavky na nákup resp. rekonštrukciu budov budúcich daňových úradov. Keď sme na túto tému hovorili s predkladateľmi, z ich diskusie vyplynulo,

že to nie sú nejaké exaktné sumy a došli sme k názoru, že tu by bolo možné krátiť výdavky ministerstva financií.

V prípade ministerstva poľnohospodárstva a výživy si tento návrh národohospodársky a rozpočtový výbor osvojil na základe návrhu Výboru Slovenskej národnej rady pre obchod a služby pri spoločnom rokovaní. Ide tu o zníženie výdavkov, ktoré sú rozpočtované na terajšie okresné oddelenia ministerstva poľnohospodárstva a výživy, bývalé poľnohospodárske správy, ktoré by mali byť v priebehu roka 1991 likvidované. Niektoré finančné prostriedky by prešli na ministerstvo, ale náš výbor, ako aj výbor pre obchod a služby je toho názoru, že je možné túto položku krátiť o navrhnutú sumu.

V prípade kapitoly ministerstva výstavby a stavebníctva sme pri diskusii došli k záveru, že sa do tejto kapitoly dostali v plnom rozsahu rozpočtové výdavky bývalých organizácií národných výborov Investing a Stavoinvesta bez toho, aby táto výdavková položka bola krátená. Sme toho názoru, že musí dôjsť k reštrikcii výdavkov na túto činnosť.

V bode 4 sme vychádzali z požiadavky Kancelárie Slovenskej národnej rady, ktorá potrebuje navrhované rozpočtové výdavky jednak na dostavbu budovy, na výpočtovú techniku, ako aj na iné neinvestičné výdavky.

Prvý podpredseda SNR I. Čarnogurský:

Ďakujem pánovi poslancovi Harnovi. O slovo požiadal pan minister Holčík.

Minister priemyslu SR J. Holčík:

Vážený pán podpredseda,
vážené pani poslankyne,
vážení páni poslanci,
vážení členovia vlády Slovenskej republiky,

je čas Vianoc, rozdávať sa krásne darčeky a oznamujú sa dobré správy. Chcel by som vám dnes oznámiť takúto dobrú vianočnú správu.

Dnes o 11.45 hodine, síce s osemnásťmesačným sklzom zapríčineným zlými dodávkami strojárnských podnikov, bola uvedená do skúšobnej prevádzky dvojmiliardová investícia v štátnom podniku Slovnaft - komplex Hydrokrak. /Potlesk./ Verím, že statočná práca mnohopočetného tímu pracovníkov Slovnaftu bude konečne korunovaná úspechom. Je to iste krásny vianočný darček nielen mne, ministrom priemyslu Slovenskej republiky, ale aj celej slovenskej i českej verejnosti a bude to významný príspevok do ekonomiky Slovenskej republiky.

Ďakujem za pozornosť.
/Potlesk./

Predseda SNR F. Mikloško:

Pán minister, cez prestávku ťa pozývam na pripitok.
/Oživenie v sále./

Prvý podpredseda SNR I. Čarnogurský:

Chcel som poznamenať, že je to súčasne prvá odpoveď na diskusiu okolo rozpočtu, ktoré položky budú znížené. Predpokladám, že benzín by mal byť.

Vážené pani poslankyne,
vážení páni poslanci,

vyhlasujem teraz prestávku do 17.15 hodiny.

/Po prestávke./

Prvý podpredseda SNR I. Čarnogurský:

Pokračujeme v rokovaní rozpravou. Predpokladám, že cez prestávku poslanecké kluby prerokovali a vyjasnili stanoviská k návrhu rozpočtu. Odporúčam, pokiaľ je to možné, aby ste v maximálnej miere zlučili a predniesli svoje pripomienky. Samozrejme, že každý, kto sa prihlási do rozpravy, dostane slovo v zmysle rokovacieho poriadku. Ako prvý sa prihlásil poslanec Ľupták. Pripraví sa poslanec Dobrovoľný.

Poslanec I. Ľupták:

Vážený pán predsedajúci,
vážené dámy,
vážení páni,
vážení páni ministri,

myslím, že o stave našej ekonomiky a v súvislosti s tým o možnostiach návrhu rozpočtu Slovenskej republiky sa nemusíme vzájomne presviedčať. Jeho krehkosť, a obrazne povedané aj štihlosť, nie je ničím iným, ako odzrkadlením situácie, v akej sa nachádzame, a to v ktorejkoľvek sfére života našej spoločnosti. Z tohto pohľadu sa s jednotlivými rozpočtovými kapitolami zaoberali aj výbory a zaujali k nim stanovisko. Keďže ide o rozpočet, hlavné ťažisko práce a zodpovednosti ležalo na národohospodárskom a rozpočtovom výbore. Výbor venoval práci na návrhu rozpočtu patričnú

váhu, aj keď niet sporu o tom, že návrh vlády je spracovaný zodpovedne, a tomu adekvátne boli aj návrhy k jednotlivým kapitolám. Návrhy na zmeny boli urobené veľmi citlivo, ako to takýto krehký rozpočet vyžaduje.

Dovoľte, aby som vás zoznámil s niektorými závermi národohospodárskeho a rozpočtového výboru, ktoré myslím, že treba bližšie komentovať.

Pri rozpočtovej kapitole ministerstva priemyslu bola diskusia najmä o položke výdavkov na rozvoj vedy a techniky, z ktorej vyplynula požiadavka krátiť túto požiadavku o 10 miliónov korún. Táto problematika bola predmetom diskusie vo výbore aj pri prerokúvaní celkového návrhu rozpočtu republiky, za účasti spravodajcov zo všetkých výborov, kde bol taktiež návrh na jej krátenie. Keďže však nebol prítomný predkladateľ, navrhol som, že túto požiadavku predložim na pléne, čo týmto činím. Navrhujem krátiť požiadavku výdavkov ministerstva priemyslu v položke na rozvoj vedy a techniky o 10 miliónov korún.

Vo výbore sme sa ďalej zaoberali problematikou financovania filmovej tvorby a obchodných učilišť. Po diskusii sme sa zjednotili v názore, že financovanie Slovenského filmu je potrebné riešiť z neúčelovej rozpočtovej rezervy, maximálne vo výške preklenovacej, t.j. 25 milión korún. Tieto prostriedky treba vyčleniť účelovo. Taktiež požadujeme vybudovať stredné obchodné učilištia napríklad v Košiciach, Zlatých Moravciach alebo v iných mestách, či už ministerstvom obchodu alebo ministerstvom školstva, keďže podľa novely zákona Federálneho zhromaždenia majú prejsť učilištia pod ministerstvo školstva. Prostriedky v predpokladanej sume 15 miliónov korún odporúčame taktiež čerpať z neúčelovej rozpočtovej rezervy vlády Slovenskej republiky. Obe tieto položky odporúčame neriešiť zákonom o

rozpočte, ale tak, ako to navrhuje výbor, za účasti spravodajcov ostatných výborov a ako som to uviedol. K realizácii týchto požiadaviek výbor zaviazal ministra kultúry a ministra financií - v prípade filmu - doriešiť to do 15. 1. 1991 a ministra obchodu a cestovného ruchu, ministra financií spolu s ministrom školstva doriešiť problematiku obchodných učilišť do 28. 2. 1991.

Ešte niekoľko slov k bodu 10 spoločnej správy. I táto problematika bola vo výbore za účasti spravodajcu Výboru Slovenskej národnej rady pre vzdelanie vedu, kultúru a šport pána Ftáčnika podrobne prediskutovaná. I keď nie sú stanovené zásady pre grantový systém, navrhované prerozdelenie prostriedkov neodporúčame, nakoľko nezaručuje, že takto rozdelené prostriedky budú účelne vynakladané a budú kryť potreby Slovenskej akadémie vied a Ministerstva školstva, mládeže a športu Slovenskej republiky.

Ešte ak dovolíte, chcel by som podporiť potrebu dotácie pre detskú tvorbu. Túto dotáciu navrhujem riešiť buď v rámci ministerstva kultúry alebo z uvedenej rezervy, ktorá vznikla krátením v kapitolách resp. v bodoch 1, 2, 3 a tiež teraz, ako som navrhoval, v kapitole ministerstva priemyslu.

Ostatné pripomienky, ktorými sa výbor zaoberal, sú zahrnuté v spravodajskej správe a zrejme bude k nim ešte aj diskusia.

Ďakujem za pozornosť.

Prvý podpredseda SNR I. Čarnogurský:

Ďakujem. Vystúpi poslanec Dobrovoľný. Pripraví sa poslanec Jakuš Jozef.

Poslanec J. Dobrovotný:

Vážený pán predsedajúci,
vážené dámy,
vážení páni,

vo výbore pre životné prostredie v konečnom dôsledku návrh rozpočtu nebol odporúčaný schváliť. Pripomienky, ktoré tam boli vznesené, sme prerokovali aj s ministerstvom financií. Bolo ich treba dodatočne schváliť. Prečítam niektoré pripomienky, ktoré tam boli.

Po prietudovaní rozpočtu Slovenskej republiky na rok 1991 aj ako obyčajný robotník som zistil, že v tomto návrhu chýba rozpočet pre existenciu štátneho podniku Slovenské uhoľné bane. Keďže všetci vieme, že 12. decembra bol schválený ustavný zákon Federálneho zhromaždenia o kompetenciách, štátny podnik Slovenské uhoľné bane sa stáva jednou zložkou ministerstva hospodárstva. Po tomto zistení som sa informoval na hospodárskom vedení štátneho podniku a tí boli taktiež nemilo prekvapení. Situácia vyzerať tak, že baníci nebudú mať za čo robiť, ale ani pre koho. Situácia je komplikovaná i tým, že vláda Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky je dlžníkom Slovenských uhoľných baní, a to v sume 132 miliónov korún. Preto žiadam, aby pán minister Dlouhý tieto financie čestne vysporiadal buď do konca roku 1990, alebo ich odčlenil z federálneho rozpočtu na budúci rok.

Možno náhodou sa mi dostal do rúk návrh uznesenia vlády Slovenskej republiky k materiálu "Priprava štruktúrnych zmien v baniectve", kde sa v bode 4, v časti konštatuje hoc aj iba o nutnej účasti štátu pre ďalšie zabezpečenie ľazby v Slovenských uhoľných baniach. Preto sa pýtam, o akú účasť ide. Či je to účasť len formálna, alebo v kútiku svojej duše dúfam, že ide aj o finančnú účasť.

V ďalšom bode tohto návrhu uznesenia v bode 1 sa hovorí: "ukladá Ministerstvu hospodárstva Slovenskej republiky v spolupráci s ministerstvom financií, ministrom a predsedom Slovenskej komisie pre životné prostredie, ministerstvom sociálnych vecí a ministerstvom pre hospodársku stratégiu spresniť na roky 1991 a 1992 výrobný, ekonomický, sociálny a ekologický program ťažby v štátnom podniku Slovenské uhoľné bane a predložiť ho na schválenie do 28. 2. 1991" čo si myslím, že je trochu neskoro. Z tohto bodu vyplýva, že baníci budú čakať na prerozdelenie finančných prostriedkov len prvý štvrťrok. Hovorí sa, že vláda Slovenskej republiky žiada od Slovenských uhoľných baní na rok 1991 ťažbu vo výške približne 4 800 000 ton hnedého uhlia a lignitu. Všetci sledujeme masmédiá a vieme, že baníci sú v štrajkovej pohotovosti, ku ktorej sa v televízii pripojil pán predseda slovenskej vlády Mečiar a ku ktorému sa pripájam aj ja.

Žiadam tento parlament, aby v rozpočte bolo zakotvené, že odporúča alebo ukladá vláde okamžite sa zaoberať vzniknutou situáciou tým, že vypracuje ekonomické provizórium na rok 1991 pre štátny podnik Slovenské uhoľné bane a z tohto vyčlení dotácie na prvý štvrťrok pre fungovanie štátneho podniku Slovenské uhoľné bane.

Vážené dámy a páni, počuli ste závažné dôvody pre existenciu Slovenských uhoľných baní. Preto vás žiadam, podporte tento návrh. Viem, že riaditeľ štátneho podniku Slovenské uhoľné bane už 13. 12. bol prizvaný na rokovanie ministerstva hospodárstva. Na základe tejto skutočnosti verím, že vláda Slovenskej republiky sa bude zaoberať vzniknutou situáciou v uhoľnom baníctve na Slovensku a dôstojne sa postará o 17 tisíc pracovníkov v baníctve na Slovensku.

Ďakujem a ostávam s pozdravom Zdar Boh.

/Potlesk./

Prvý podpredseda SNR I. Čarnogurský:

Pán poslanec, mali ste konkrétne podnetné návrhy, ktoré sú skôr interpeláciou na ministrov. Mám to chápať ako všeobecnú rozpravu, alebo máte nejaký konkrétny návrh?

Poslanec J. Dobrovoľný:

Svoj príspevok som odovzdal pánovi spravodajcovi.

Prvý podpredseda SNR I. Čarnogurský:

Ďakujem. Slovo má poslanec Jakuš.

Poslanec J. Jakuš:

Vážená Slovenská národná rada,
vážení členovia vlády,

dovoliť si upriamiť vašu pozornosť na bod číslo 5 spoločnej správy, kde je v pôvodnom texte návrh tohto znenia: "Zvýšiť výdavky kapitoly Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky o 1,5 miliardy korún, po prehodnotení opodstatnenosti výdavkov štátneho rozpočtu v ostatných kapitolách." Pán spravodajca k tomuto rozpočtu navrhol zmeniť tento text na 15 miliárd, t. j. o 761 829 000 Kčs. Neviem z čoho vyšla tá zmena pána spravodajcu, keď uznesenie výboru bolo v znení, ktoré som čítal prvé. Vyvetlím, prečo výbor navrhol položku 1,5 miliardy. V návrhu rozpočtu ministerstva zdravotníctva bola požiadavka na neinvestičné výdavky, to znamená na lieky a zdravotnícky materiál a prevádzku zdravotníckych zariadení 18,5 miliardy. V návrhu rozpočtu, ktorý máme pred sebou, je suma necelých 13 miliárd. Rozdiel medzi návrhom ministerstva zdravotníctva a rozpočtom, ktorý prerokujeme, je minus 5,5 miliardy. V in-

vestičnej výstavbe ministerstva zdravotníctva bola požiadavka na 6 miliárd a v rozpočte je navrhované 1 200 miliónov. Rozdiel činí skoro mínus 5 miliárd. Ministerstvo zdravotníctva urobilo súpis rozostavaných stavieb zdravotníckeho charakteru a potrebu financií na ich dokončenie. Hovorím len o rozostavaných stavbách. Podľa informácií, ktoré mám z ministerstva zdravotníctva, v navrhovanom rozpočte je na investície 1 200 miliónov a tento navrhovaný rozpočet nepokryje ani len potreby na rozostavané stavby. To znamená, že nebudú vôbec prostriedky na začatie ďalších stavieb zdravotníckeho charakteru.

Pri viac ako 10-miliardovej reštrikcii rozpočtu hrozí, že v roku 1991 dôjde k totálnemu kolapsu liečby a diagnostiky. Súčasná medicína sa nedá robiť len na báze entuziazmu a nadšenia zdravotníkov. Zastavenie dodávok už objednaných prístrojov, ktoré nebude z čoho zaplatiť, napríklad inkubátory, ventilátory, ultrazvukové diagnostické prístroje, môže zabrzdiť diagnostický proces v zdravotníctve. Povedal by som, že ho môže vrátiť hádam až o desať rokov dozadu.

Z poznatkov vo vyspelých západoeurópskych štátoch vieme, že investície do modernej zdravotníckej techniky sa veľmi rýchlo vracajú v podobe zníženia nákladov na prevádzku nemocnice, skrátenia hospitalizácie pacienta a jeho skoršieho návratu do pracovného procesu. Myslím si, že zdravá ekonomika je v nemalej miere závislá na zdravých ľuďoch. V roku 1991 bude zdravotníctvo plne financované z ministerstva zdravotníctva, teda zo štátnych zdrojov. Reštrikcia týchto štátnych zdrojov tak, ako som o nej hovoril, môže znamenať veľké a až kolapsové problémy zdravotníctva. Preto by som sa prihováral za to, aby zostalo pôvodné znenie, ako bolo v uznesení Výboru Slovenskej národnej rady pre sociálnu politiku, zdravotníctvo a sociálne

vzťahy a aby páni poslanci zvážili a podporili zvýšenie rozpočtu o 1,5 miliardy.

Ďakujem.

Prvý podpredseda SNR I. Černoqurský:

Ďakujem poslancovi Jakušovi. Prosím, pán spravodajca.

Poslanec S. Harna:

Chcem reagovať na to, ako došlo k zníženiu navrhovanej čiastky na 761 mil. Kčs. Nakoľko formulácia výboru v správe, ktorú sme dostali, nebola jednoznačná, včera večer som hovoril s pánom poslancom Tatárom, predsedom výboru. Pán poslanec Tatár to upresnil, že ide o doplnenie na 15 miliard korún, to znamená o 761 829 000 korún.

Prvý podpredseda SNR I. Černoqurský:

Hlásí sa pán poslanec Jakuš.

Poslanec J. Jakuš:

Devolím si prečítať uznesenie výboru, či to bolo jasné alebo nie. "Pri prerokovaní vládneho návrhu zákona o štátnom rozpočte na rok 1991 prehodnotiť opodstatnenosť výdavkov štátneho rozpočtu v ostatných rozpočtových kapitolách z hľadiska ich racionálnosti a zo získaných zdrojov pokryť potrebu rezortu zdravotníctva v sume 1,5 miliardy korun." Takéto je uznesenie. Myslím si, že je to jasné.

Prvý podpredseda SNR I. Černoqurský:

Ďakujem. Do diskusie sa prihlásil poslanec Huba. Pripraví sa poslanec Porubec.

Poslanec M. Huba:

Vážené pani poslankyne,
páni poslanci,

na úvod mi dovoľte jednu zásadnú otázku. Môže niekto z vás resp. z nás s plnou zodpovednosťou prehlásiť, že vie presne, čo sa v prípade návrhu zákona o štátnom rozpočte prerokúva a o čom bude hlasovať? Ak je väčšina z vás presvedčená o svojej kompetentnosti v tomto smere, potom sa môžem vzdať ďalšieho slova a vari aj poslaneckého mandátu vzhľadom na svoju neschopnosť. Ani napriek intenzívnemu niekoľkokrát zdôhnutému, možno povedať vysoko nadpriemernému úsiliu, sa mi nepodarilo zistiť, z čoho konkrétne návrh rozpočtu na budúci rok pozostáva. K domnienke, že chyba v tomto prípade nie je vo mne, ma okrem iného privádza aj skutočnosť, že ani predkladateľ v tomto prípade dostatočne nevie, čo nám vlastne predkladá. Usudzujem tak na základe neschopnosti predkladateľov vysvetliť, čo viaceré položky, a nie hocijaké, lež stámiliónové, zahrňujú.

Možno by ma to až tak nevzrušovalo, nikdy som si na peniazoch príliš nezakladal, keby sa problém informačnej zahmlenosti netýkal najviac práve sféry investícií do zlepšenia životného prostredia alebo tzv. ekologických investícií. Ak pre nič iné, tak pre túto skutočnosť resp. pre skutočnosť, že som predsedom Výboru Slovenskej národnej rady pre životné prostredie a ochranu prírody, sa ma táto problematika musí vrcholne dotýkať a znepokojoval ma. Uvedená skutočnosť je jednou z tých, ktoré zapríčinili, že náš výbor návrh rozpočtu neodsúhlasil väčšinou hlasov.

Teraz dovoľte pár slov o ďalšom dôvode. V návrhu štátneho rozpočtu Slovenskej republiky na rok 1991 sa uvádza, že celkový objem výdavkov, vrátane investičných dotá-

cii na ochranu životného prostredia, predstavuje 4,4 miliardy Kčs. Toto sumu majú napíňať nasledovné položky:

1. Vodné dielo Gabčíkovo	1 miliarda 368,4 mil. Kčs,
2. Dotácia podnikom Vodárne a kanalizácie	383 mil. Kčs,
3. Na celospoločenskú funkciu lesov	165 mil. Kčs,
4. Na neinvestičné ekologické dotácie do poľnohospodárstva	307 mil. Kčs,
5. Dotácie investičné - národným výborom	596 mil. Kčs,
6. Mestská hromadná doprava, podzemná dráha Bratislava	850 mil. Kčs,
7. Prídely do účelových fondov, vrátane štátneho fondu zúrodnenia pôdy, tento fond	224 mil. Kčs
a ďalšie položky	spolu 4,4 miliardy Kčs.

Z uvedených položiek vecne, ani v zmysle vyhlášky Federálneho štatistického úradu č. 47/1985 Zb. o jednotnej sústave národných hospodárskych ukazovateľov nemožno do ochrany životného prostredia započítať nasledujúce položky: Číslo 1 a 2 - Vodné dielo Gabčíkovo a podzemná dráha v celkovej sume 2 miliardy 218,6 mil. Kčs, štátny fond zúrodnenia pôdy, ktorý sa často využívajúc možno povedať proti-ekologicky - odvážim sa tvrdiť, že spravidla a nie často - 224 mil. Kčs. Z ďalších problematických položiek dotácie pre národné výbory vzhľadom na to, že sa nebudú využívať len na tzv. ekologické účely. Suma sumárum, po odrátaní všetkých neekologických, antieekologických a problematických položiek v tejto kategórii možno konštatovať, že na akcie zaraďované v minulosti do plánu ochrany životného prostredia sa pričíta so sumou menšou ako 1 miliarda korún. Pritom zostatok rozpočtových nákladov na rozostavaných ekologických stavbách k 30. 6. 1990 predstavoval 4,9 miliardy korún, z toho na stavbách v pôsobnosti národných výborov, ktoré sú celkom odkázané na štátne dotácie, až 2,5 miliardy Kčs.

Pripomínam, že podľa úvah bývalej Slovenskej plánovacej komisie pri cieľi dosiahnuť súlad základných položiek životného prostredia so stavom u nás v zmysle zákona do roku 2005, vychádza potreba investícií na roky 1991 - 1995 vo výške 23,3 miliardy Kč, teda takmer 5 miliárd ročne. V porovnaní s odporúčaniami OSN pre štáty s podobným stavom životného prostredia ako u nás, dávame na životné prostredie asi dvadsiťnásobne menej prostriedkov, ako by sa malo. Uvážte aj vy, páni ekológovia, či je to z hľadiska ekonomickej prosperity nášho štátu u perspektívne. Vo všetkých ostatných rozvinutých alebo rozvinutiu smerujúcich štátoch, ktoré sú nám vzorom, sa nepovažujú za ekonomické.

Z uvedeného vyplýva, že finančné prostriedky uvažované v návrhu rozpočtu na životné prostredie sú veľmi hlboko pod mierou potrieb a len pripočítaním položiek v minulosti nezapočítavaných do ochrany životného prostredia sa vytvára dojem porovnateľného objemu. Porovnávanie neporovnateľného by mohlo viesť k sebauspokojovaniu, k sebaklamu, s čím asi nemožno súhlasiť. Navyše praktický dopad takéhoto sebaklamu by sme veľmi skoro pocítili, pretože sa u nás striedajú návštevy zahraničných expertov - Svetovou bankou počnúc a Svetovou úniou pre ochranu prírody končiac, ktoré pri posudzovaní serióznosti našich proklamácií by sa asi veľmi pozastavili nad neserióznosťou takéhoto zostavenia nášho štátneho rozpočtu.

O ďalších dôvodoch by sa dalo hovoriť veľmi veľa, ale nechcem zdržiavať. Z uvedených a ďalších dôvodov navrhujem, napriek určitým neprijemnostiam, ktoré by to spôsobilo, predložený návrh neprijať a v čase rozpočtového provizória ho prepracovať, zrealizovať a sprehadniť tak, aby údaje v ňom uvedené zodpovedali skutočnosti, skutočným prioritám a zakladali prepotrebné pozitívne trendy do budúcnosti.

Prvý podpredseda SNR I. Čarnogurský:

Ďakujem pánovi poslancovi Hubovi. Kvôli presnosti považujem za potrebné uviesť, že ste medzi rôznymi položkami v rozpočte spomínali aj Vodné dielo Gabčíkovo čiastkou 1 mld 368 mil. To nie je len Vodné dielo Gabčíkovo, to sú vodné diela. Na tabuľke s je ich rozpis. Sú to okrem Gabčíkova aj ďalšie vodné nádrže Málincec, Turček, Vyškovce, Ipeľský Sokolac atď. Obdobne je to s rýchlodráhou v Bratislave. Bolo by správne, aby sme vždy uvádzali presne tie položky, ktoré v rozpočte naozaj sú.

Poslanec M. Huba:

Keby sme hovorili o ďalších vodných dielach, dostaneme sa k podobnému problému. Nechcem tu začínať tému Turček. Je možné, že je tam určitá nepresnosť. Na druhej strane položka Gabčíkovo obsahuje ešte mnoho ďalších zahmlených položiek - na monitoring a podobne, takže je to trochu komplikované. Súvisí to s výčítkou tej neprehľadnosti, ale ďakujem za upozornenie.

Prvý podpredseda SNR I. Čarnogurský:

Do diskusie sa prihlásil poslanec Forubec. Pripraví sa poslanec Januš Marián.

Poslanec L. Forubec:

Vážení páni ministri,
vážení poslanci,

Ďakujem osudu, že mi dovolil narábať so sedemcifernými číslami a tak sa aspoň na chvíľu stať milionárom. Pomer medzi detskými filmami českej produkcie a produkcie

slovenskej je veľmi nepriaznivý v neprospech slovenských filmov. Za minulý mesiac to bolo v Žiline 15 : 4. Tento stav považujem za nenormálny a považujem ho súčasne za jednu z ciest odnárodňovania slovenskej mládeže už od kolisky. Samozrejme, že sa nemôžeme izolovať od českej kultúry, ale uvedený nepomer treba radikálne zmeniť. Preto odporúčam doplniť spravodajskú správu v bode 8 o takúto vetu: "z toho 5 miliónov Kčs viazať na tvorbu detských filmov".

Po oslobodení východného Slovenska Sovietskou armádou bolo násilne odvedených do sovietskych pracovných táborov niekoľko tisíc našich občanov - Slovákov, ale aj iných národností. Veľa z nich hrôzy v pracovných táborech neprežilo. Na tých, čo tieto hrôzy prežili, sa akosi zabúda. Slovenská národná rada by sa k nim nemala stavať chrbtom. Preto navrhujem rozšíriť správu o bod 23, ktorý by mal takéto znenie: "Vytvoriť účelovú dotáciu pre podporu občanov odvedených do Sovietskeho zväzu z oslobodených území Československej republiky na sklonku druhej svetovej vojny a po nej."

Zväz protifašistických bojovníkov má z titulu dotácií možnosť vyhotovovať pamätné tabule, poriadať semináre a podobne. Rád by som prispel svojím dielom k rozšíreniu takej vitanej historicko-spoločenskej činnosti. Preto navrhujem ďalší bod so znením podobným textu, ktorý vydalo ministerstvo vnútra a ktorý hovorí, aké činnosti SPB sa budú financovať zo štátneho rozpočtu. Bod 25: "Vytvoriť účelovú dotáciu pre zhotovovanie a údržbu pamätných tabulí a pamätníkov slovenských národovcov a na poriadanie seminárov k odstraňovaniu bielych miest slovenských dejín.

Ďakujem.

Prvý podpredseda SNR I. Čarnogurský:

Ďakujem poslancovi Porubcovi. Vystúpi poslanec Jánuš. Pripraví sa poslanec Ivan Hudec.

Poslanec M. Januš:

Vážený pán predsedajúci,
vážené dámy,
vážení páni,

vo svojom krátkom príspevku k návrhu štátneho rozpočtu by som sa chcel dotknúť niektorých závažných problémov. Je to problematika rozpočtu kapitoly bezpečnosti, problematika bezpečnosti cestnej premávky a problematika cestnej dopravy s dôrazom na mestskú hromadnú dopravu a jej elektrifikáciu ako príspevok k ozdraveniu ovzdušia a prostredia miest.

V kapitole výdavkov na bezpečnosť v Slovenskej republike sú zahrnuté i mzdové výdavky na približne 6 600 pracovníkov, a to 3 303 príslušníkov polície a 3 291 vojakov Pohraničnej stráže, ktorí sú v podriadenosti Federálneho ministerstva vnútra, a teda mzdové náležitosti musia byť hradené z rozpočtu federácie, prípadne cestou refundácie mzdových a iných nákladov vynakladaných na ich zabezpečovanie v Slovenskej republike. Som presvedčený, že nejde len o mzdové náležitosti. Pritom mzdové náležitosti predstavujú sumu takmer 0,4 mld Kčs.

K otázkam bezpečnosti cestnej premávky v kapitole ministerstva vnútra som nenašiel ani zmienku. Ide o veľmi závažnú celospoločenskú problematiku majúcu dopad na všetky sféry činnosti štátu, republik, oblastí a jednotlivca. Vo všetkých vyspelých štátoch sa problematike bezpečnosti

cestnej premávky venuje oveľa väčšia pozornosť ako u nás. Veľký dôraz sa kladie na prevenciu, výskumnú činnosť, ktorá rieši v oblasti cestnej dopravy, jej bezpečnosti, predovšetkým vzťah k dopravnej ceste, motorovému vozidlu, ale i k osobám, t.j. účastníkom cestnej premávky.

V roku 1989 bolo na území Slovenskej republiky zaznamenaných 30 936 dopravných nehôd, pri ktorých bolo 483 usmrtených, 2 143 ťažko a 59 341 ľahko zranených osôb. Priama škoda pri týchto zraneniach predstavuje viac ako 1,9 mld Kčs. Priame a nepriame hmotné škody predstavujú takmer 0,4 až 0,5 mld Kčs. Celkové škody v Slovenskej republike predstavujú 2,3 až 2,4 mld Kčs. K tejto problematike treba pristupovať odlišne, ako pri výrobe a službách, povedal by som, že treba k nim pristupovať podobne ako k životnému prostrediu. Tu spravidla nejde o tvorbu nových hodnôt, ale o ich ochranu, o zdravie ľudí. Ide tu o človeka a preto tento podiel nie je možné vyjadrovať len formou ekonomických kategórií.

Veľmi závažným spoločenským problémom v mestách je mestská hromadná doprava. Pre radikálne ozdravenie životného prostredia miest a nedostatok fosilných palív bol spracovaný pre niektoré mestá v Slovenskej republike plán elektrifikácie cestou trolejbusovej dopravy. I keď vieme, že v súčasnej dobe mestá nebudú mať na takéto náročné investície, prípravu a realizáciu týchto investícií finančné prostriedky, v návrhu štátneho rozpočtu mimo rýchlodráhy v Bratislave som nenašiel ani zmienku, že by štátny rozpočet počítal s dotáciou a ďalšou prípravou elektrifikácie vybraných miest, i keď takmer v celom svete je táto činnosť miest dotovaná účelovými dotáciami zo štátnych rozpočtov alebo hradená z účelových daní.

2 uvedených dôvodov dávam tieto pozmeňujúce návrhy:

1. Rozpočet ministerstva vnútra rozdeliť na dve kapitoly rozpočtu, a to na kapitolu rozpočtu úseku bezpečnosti a kapitolu civilno-správneho úseku.

2. Znížiť rozpočet úseku bezpečnosti o 400 mil. Kčs, pre úsek bezpečnosti zabezpečiť refundáciu týchto prostriedkov z rozpočtu Federálneho ministerstva vnútra pre zložky riadené Federálnym ministerstvom vnútra. V priebehu roku 1991 previesť týchto príslušníkov polície z podriadenosti Federálneho ministerstva vnútra do podriadenosti Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, ale i s príslušnými finančnými prostriedkami tak, aby v rozpočte na rok 1992 už tieto skutočnosti boli premietnuté.

3. Presunúť predmetných 400 mil. Kčs do civilno-správneho úseku Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, z týchto prostriedkov vytvoriť fond bezpečnosti cestnej premávky vo výške 50 mil. Kčs a 350 mil. Kčs previesť ako účelovo-investičný fond na výstavbu a prípravu trolejbusovej dopravy vo vybraných mestách.

Ďakujem za pozornosť.

Prvý podpredseda SNR I. Černoгуrský:

Ďakujem poslancovi Janušovi. Vystúpi poslanec Ivan Huďec. Pripraví sa poslanec Gáci.

Poslanec I. Rudec:

Vážený pán predsedajúci,
vážené pani poslankyne,
vážení páni poslanci,

na úvod mi dovoľte najprv krátku ústnú poznámku, ktorá sa týka správy spoločného spravovacieho rozpočtu, bodov 20, 21 a 22. Pán spoločný spravodajca zrejme v tomto návrhu uviedol, že bod 20 sa vylučuje s bodom 8. Chcem iba upozorniť, že je iný, aj keď podobný s bodom 7 pôvodnej správy o spoločnej správe.

Mám jednu otázku a tri poznámky. Prvou otázkou je skôr výzva. Chcel by som poprosiť, aby sme pri schvaľovaní štátneho rozpočtu zvažili skutočnosť, či pri schvaľovaní položky pre cirkvi nezvažili, že v roku, kedy bude mnoho ľudí strádať, budú chýbať lieky, bude chýbať zdravotnícka vyšetrovacia technika, nebudú môcť vychádzať knihy, žiaľ, bude vychádzať len pornografia a možno niektorá nedobrá náboženská literatúra, práve v tomto roku si navrhnú podstatné zvýšenie výdavkov zo štátneho rozpočtu.

Prvá poznámka sa týka jedného údaje, ktorý sa mi v štátnom rozpočte nepáči a ktorý je veľmi dôležitý. Štátny rozpočet v minulom roku, teda v tomto roku 1990, počítal na štátnu správu so 640 mil. Kčs. V roku 1991 je zvýšený vyše štyrikrát, o vyše 2,5 mld Kčs. Zvažme, najmä po poznámke, s ktorou súhlasím, ktorú mal pán poslanec Kuba, že mnohé položky neboli zdôvodnené a jednoducho nám boli predložené s tým, že musíme veriť, že to tak je. Osobne si myslím, že ani množstvo práce, ani charakter práce nie je taký, aby sme zvyšovali výdavky na štátnu správu 4,5-krát a viac. Treba si všimnúť najmä položky ministerstva medzinárodných vzťahov, ministerstva pre hospodársku stratégiu, výstavby a stavebníctva, lesného a vodného hospodárstva, obchodu a cestovného ruchu.

Pozrime sa napríklad na výdavky ministerstva zdravotníctva - je to všetko v tabuľke č. 6. Oproti menovaným výdavky na správu, na ústredie, sú oveľa nižšie a pritom ich charakter práce a organizačná práca nie je o nič menšia. Mimochodom ma napadá, že sa zdá, že ani rok 1991 ešte nebude rokom, kedy sa dožijeme redukcie počtu ministerstiev a ústredných štátnych orgánov tak, ako nám to sľubovalo vládne vyhlásenie pred nástupom do funkcie.

Druhá poznámka. Schvaľujeme rozpočet a neviem či si uvedomujeme, aké sú dopady inflácie a devalvácie koruny. Príklad zdravotníctvo. V roku 1990 boli dve devalvácie. Prvá bola 1. januára o 18,6 %, druhá v októbri - 54,4 %. Pýtam sa, či si uvedomujeme, aké to malo dôsledky. To znamená, aké to bude mať dôsledky najmä na tieto najcitlivejšie sektory aj v tomto rozpočte.

Napríklad vyčíslený nepokrytý devalvačný rozdiel v platobných záväzkoch v mesiacoch október až december v tomto roku predstavuje v rezorte zdravotníctva spolu takmer 200 mil. franko korún, v dodávkach liečiv vyše 100 mil. franko korún, zdravotníckej techniky 85 mil. franko korún. Niektoré platobné záväzky pre zdravotnícku techniku je možné presunúť do roku 1991, ale tieto sa následne prejavia odčerpaním z rozpočtu plánovaného roku 1991. Sú aj možnosti zrušenia obchodných prípadov s vedomím rizika úhrady 8 % penále zahraničným dodávateľom. Treba však povedať, že nebolo by len pôvodných uvažovaných 8 %, ale by vzrástli na 25 až 50 %. Nedodaný sortiment výrobkov, najmä monitorovacích systémov vitálnych funkcií, kde záleží na ľudskom živote, inkubátorov, bez ktorých malé nedonosené tvory - naše deti - nemôžu žiť, ultrazvukových diagnostických prístrojov, EKG a holterových monitorovacích systémov - to sú veci, ktoré sú tak závažné, že keď kdekoľvek uberieme, tu ubrať nesmieme.

Nesúhlasím s názorom pána spoločného spravodajcu, ktorý hovorí, že všade sa bude brať. Niekde sa zobrať nedá. Podľa mňa na živote a na kultúre je to asi nemožné. Keby takto postupovali dodávky liečiv a spotrebného zdravotníckeho materiálu, problémy by vystupili najmä v prvom a druhom štvrtroku a stali by sa nedostatkovým tovarom lieky základného liečebného významu. Neviem si predstaviť, ako to bude vyzeráť s operáciami, s liečbou infarktov, vysokého krvného tlaku a podobne, odhliadnuc od toho, že takéto kroky vyvolávajú strach i nedôveru nielen partnerov zo Slovenskej republiky, ale aj partnerov z ČSFR.

Tretia poznámka. Kultúra trpí infláciou a podľa iste správne reštrikčného návrhu štátneho rozpočtu bude vari najväčšou popoluškou aj v navrhovanom rozpočte. Najvýznamnejšie faktory tejto depresie v oblasti vydávania pôvodnej, ale i prekladovej literatúry sú tieto:

- a/ zahatenie fondu nepredajných titulov v Slovenskej knižnici vo výške asi 55 mil. Kčs,
- b/ znásobenie nákladov na papier a nákladov na tlačiarenské práce,
- c/ neschopnosť nových podnikateľov, či sú to súkromní, akciové spoločnosti a podobne, prekonať svoju slabú kapitálovú základňu a slabú distribučnú sieť,
- d/ neprítomnosť účinných finančných stimulov na vydávanie literatúry obohacujúcej a rozširujúcej národnú kultúru,
- e/ hroziaca rovnostárska klausovská daň z obratu 22%, týkajúca sa aj beletrie.

To sú najdôležitejšie veci, je ich oveľa viac. A preto navrhujem:

1. Dodatok 18 v spoločnej správe výborov Slovenskej národnej rady o výsledku prerokovania vládneho návrhu zá-

kona Slovenskej národnej rady o štátnom rozpočte Slovenskej republiky na rok 1991 v nadväznosti na bod 20 dodatku, ako i body 1, 2 a 3 spoločnej správy doplniť o sumu 45 mil. Kčs.

2. Pôjde o prijatie bodu 5 spoločnej správy - zvýšenie výdavkov kapitoly ministerstva zdravotníctva, ktoré by mali byť najmä na úkor neinvestičných výdavkov na štátnu správu.

Ďakujem za pozornosť.

Prvý podpredseda SNR I. Čarnogurský:

Ďakujem poslancovi Hudecovi. Pán poslanec, pracujeme s miliónmi a miliardami, prosím vás, ak uvádzate nejaké čísla, uveďte vždy zdroj, z ktorého pochádzajú. Uvádzali ste napríklad tabuľku 6, kde je celkový súhrn za ústredné orgány Slovenskej republiky v čiastke 2 miliardy 591 miliónov, a proti tomu ste uviedli čiastku 640 miliónov v minulom roku. Nevieme, či je to zrovnateľná položka.

Poslanec I. Hudec:

Tá je v texte minuloročného návrhu štátneho rozpočtu na tento rok.

Prvý podpredseda SNR I. Čarnogurský:

Faktickou poznámku má pán podpredseda Kučeračák.

Podpredseda vlády SR J. Kučerák:

Vážený pán predsedajúci,
dámy a páni,

chcem reagovať na konkrétnu vec, ktorú pán poslanec spomenul. Ide o výdavky na štátnu správu. Pán minister financií bude zrejme o tom podrobne hovoriť, ale možno nie je informovaný, že v predsedníctve vlády sme prijali uznesenie, že do konca januára dáme presný plán, ako budú ministerslá znižovať svoje počty. Bude sa to robiť mimo ministerstiev, pretože keď si ministerstvá robia svoje plány samé, je tendencia sa rozrastať a nie znižovať. Zároveň sme prijali uznesenie, ktoré ešte nie je premietnuté v tomto rozpočte, že v budúcom roku sa musia znížiť počty pracovníkov na ministerstvách pre hospodársku stratégiu, poľnohospodárstva a výživy, výstavby a stavebníctva, obchodu a priemyslu o 20 % a zároveň sa musia znížiť výdavky v rozpočtových kapitolách týchto ministerstiev o 10 %. Čiže určitá úspora tam môže byť.

Keď už mám slovo, rád by som poznamenal, že štátny rozpočet, to nie je iba účtovná záležitosť ministerstva financií a ekonómov, ktorí sú tam. Štátny rozpočet je sociálny akt, kde vlastne vy ako poslanci rozhodujete o spoločenských prioritách. Preto mi znie dosť zvláštne, keď pán poslanec - myslím, že to bol pán Huba - navrhol zvýšiť výdavky na ekológiu a aby to ekonómovia prehodnotili a opravili. Nezverujte túto úlohu ekonómom. To nie je poslaním ekonómov. Ekonómovia iba strážia, aby bola rovnováha medzi výdavkami a príjmami, ale vy máte rozhodnúť, čo je na prvom mieste, čo je na druhom a treťom mieste. Zároveň by bolo dobré, aby ste nenavrhovali iba to, čo je vhodné pre vás, ale aby ste povedali aj to, z čoho treba ubrať. Plne súhlasím s tým, aby sa zvýšili výdavky na ekológiu

20-krát. Ale zároveň by bolo treba povedať, komu znížiť výdavky 20-krát. Baníkom v Prievidzi, školstvu, zdravotníctvu, alebo nejaké dotácie? Proste nehovorme len o svojich potrebách, ale určujme aj poradie. Je to naša spoločenská povinnosť. Poslanci nemajú právo rozpočet odmietnuť. Povinnosťou poslancov je určiť priority. A keď určia priority, potom musia rozpočet aj schváliť.

Ďakujem.

Prvý podpredseda SNR I. Černoqurský:

Ďakujem. Vystúpi poslanec Géci. Pripraví sa poslanec Strýko.

Poslanec M. Géci:

Vážený pán predsedajúci,
vážení členovia vlády,
páni poslanci,
vážené dámy a páni,

máme pred sebou rozpočet na rok 1991. Z doterajších správ a požiadaviek bolo známe len jedno slovo - dať. No neviem, či pán minister Kováč bude môcť dať viac ako bude mať príjem. A tak ako to povedal pán podpredseda vlády, v rozpočte sa výdavky a príjmy musia rovnať 1 : 1. Preto sa takto musíme pozerať na všetky položky, čo s nimi, necháme ich tak ako sú, alebo ich budeme brať a presúvať ich.

Vážení páni poslanci, realizácia ekonomickej reformy bude spojená s rastom nezamestnanosti. Na nezamestnanosť bude mať veľký vplyv zníženie pracovných príležitostí hlavne konverziou zbrojného priemyslu, kde vytváranie nových efektívnych pracovísk bude značne obmedzené. Podľa

štátneho rozpočtu na rok 1991 národný dôchodok nesmie klesnúť viac ako 5 % - to je veľmi dôležité - lebo by vzniklo výrazné napätie na spotrebiteľskom trhu, takýto vývoj by urýchlil rast cien a to by viedlo k sociálnemu napätiu. Preto si treba veľmi dobre uvážiť, ako budeme so štátnym rozpočtom narábať.

Na druhej strane liberalizácia cien je pre vývoj trhu nevyhnutná. V roku 1991 sa musí počítať s rastom cenovej hladiny orientačne cca o 30 %. Bude mať na to vplyv najmä zvýšenie cien dovážaných surovín. Od vývoja cien bude závisieť aj úspešnosť našej finančnej politiky. V roku 1991 sa podľa štátneho rozpočtu očakáva pokles hospodárskej aktivity, čo zapríčini zníženie tvorby národného dôchodku cca o 5 %, ako som už spomenul. Na tomto poklese sa bude výrazne podieľať strojárka výroba v dôsledku zbrojnej techniky, ktorá na Slovensku predstavuje asi 12 %. Úlohou finančnej politiky musí byť zabrániť roztrácaniu inflačnej špirály a dodržať rast cien v primeraných hraniciach. To by sme chceli vedieť, ako tu budeme pokračovať. V rámci finančnej politiky vlády Slovenskej republiky budú sa musieť ďalej znižovať dotácie a my na druhej strane žiadame zvyšovanie dotácií zo štátneho rozpočtu. Preto musíme bezpodmienečne trvať na tom, aby jednotlivé položky v štátnom rozpočte v priebehu roku boli presne dodržiavané.

Prijmy, ako som už hovoril, musia sa rovnať s výdavkami. Nemôže byť viac výdavkov, ako budeme vedieť dokázať do štátneho rozpočtu dodať príjmy z hladiaka produkcie. Hlavnou položkou sú tiež dane a poplatky. Dane a poplatky robia 15, 163 miliónov. Čo robí privatizácia, aby sme tieto dane dosiahli? Keď chceme dane, musíme rýchlo postupovať s privatizáciou, so súkromným podnikaním. Čo robí ministerstvo privatizácie? Musi bezpodmienečne vyvinúť nepomerne väčší tlak dolu, aby privatizácia postupovala tak,

aby ministerstvo financií malo dosť príjmov z daní a poplatkov. Keď sa to nebude robiť, určite nám padnú v určitých položkách aj dotácie, lebo keď nezabezpečíme 15 163 miliónov v príjme z daní, niekde nám to bude chýbať. Ďalej sa bude musieť robiť obmedzenie neperspektívnych prevádzok, ktoré sú vysoko náročné na suroviny a energiu a pritom ich výroba je stratová a pre národné hospodárstvo vysoko neefektívna.

Výdavky štátneho rozpočtu sú ovplyvňované úplne novými položkami, ktoré sme v minulosti v štátnom rozpočte nepoznali, a to valorizácia dôchodkov, nezamestnanosť, ktorú sme nepoznali, súdne rehabilitácie, ktoré musíme tiež dotovať za staré hriechy, ktoré boli napáchané na našom národe - na to tí, ktorí len pýtajú "daj", zabúdajú, že aj tu je potrebné vydať, vznik nových ústredných orgánov štátnej správy a tiež príspevky na jednotlivé cirkvi. Aj to je potrebné. Za 42 rokov im nikto, alebo málo dávali a tiež im brali. To sa tiež musí nejako vyrovnať. Preto výdavky v štátnom rozpočte treba aj trochu rozložiť.

Pozrime sa v prvom rade na poľnohospodárstvo. V tomto parlamente zatiaľ nikto o poľnohospodárstve nehovoril. Dovoľujem si adresovať nejaké otázky na pána ministra poľnohospodárstva. Poľnohospodárstvo celkove dostane 10 miliárd 437 miliónov korún. Bolo krátené oproti minulému roku o 4 miliardy 178 miliónov. Ale sú tu položky, na ktoré chcem mať určitú odpoveď. Sústavne robíme stabilizáciu hovädzieho dobytku, ale na budúci rok máme zase 1 miliardu 307 miliónov na dotáciu, na stabilizáciu. Nevieť si predstaviť, čo je táto stabilizácia. Nákup hovädzieho dobytku zo zahraničia v tejto hodnote, alebo je to niečo iné? Je to veľmi vážne a poviem vám prečo. Pozrime sa na roky, keď sme nemali dotácie na dobytok a na Slovensku sme mali dobytku nadbytok. A prečo ho dnes nemáme? Nejaká chyba v

riadení poľnohospodárstva je. Konečne sa ho musíme zbaviť a mať také riadenie poľnohospodárstva, ktoré nebude stále a sústavne žiadať dotácie na to, na čo skutočne nie sú potrebné.

Sú tu aj ďalšie položky, napríklad skladovanie zele-
niny - 80 miliónov. Tu sa to má vyrovnáť. Dnes nakupujem
ovocie a zeleninu určite za nižšiu cenu, ako ju budem za 6
mesiacov vyskladňovať a predávať. Čiže tam sa to má vyrovná-
ť. No my ešte žiadame ďalších 80 miliónov. Neviem, na čo
to je.

Sú tu ďalej dve veľmi vážne položky - položka "pri-
vatizácia poľnohospodárstva" a položka "rozvoj súkromných
roľníkov". Je to 200 miliónov a 90 miliónov. Osobne súhla-
sím, aj Demokratická strana súhlasí, aby táto čiastka bola
plne dotovaná. Ale na druhej strane trváme na tom, aby sa
tieto peniaze nepoužili nikde inde, len výhradne v polo-
žkách, na ktoré sú určené. Nie aby išli do produkcie dneš-
ných družstiev. To je potrebné bezpodmienečne dodržať.

Ďalej je tu fond trhovej regulácie 2 300 mil. korún.
Sú garantované nákupné ceny na vybrané výrobky bez ohľadu
na výkyvy v trhovách cenách. Čo to znamená? To znamená, že
keď niekto dostane 2 300 mil. korún na vyrovnanie cien, na
budúci rok nesmieme zvyšovať ceny. Potom nemôžeme zvyšovať
ceny dôležitých výrobkov, chleba, muky atď. V parlamente
to bezpodmienečne budeme musieť kontrolovať.

Na Fond zúrodňovania pôdy je 224 mil. korún. Je to
veľmi dôležitý ukazovateľ v našom národnom hospodárstve a
najmä v poľnohospodárstve. Treba to dať, ale niekto to mu-
si bezpodmienečne kontrolovať, aby sa nestalo to, čo sa
stávalo v minulosti, že sme určené fondy čerpali na 100 %
a skutočné výkony boli urobené na 50 %. Radi by sme vede-

li, na aké zúrodňovanie pôdy to je, či ide o to, čo bolo ekológiou poškodené, alebo je to na obnovu pôdy, ktorá bola najmä v severných častiach Slovenska zanedbaná, zarastená krikmi a znevážená. Od pána ministra chceme vedieť, na čo sú tieto prostriedky a aby tieto prostriedky boli vynaložené skutočne na zúrodnenie pôdy, aby nešli na novú produkciu, lebo tá musí z toho vychádzať automaticky.

Pán minister, odpusťte, že sa takto dotýkam poľnohospodárstva, ale zatiaľ sa tu poľnohospodárstvu každý vyhýba.

Dotácie na ťažbu rúd - je tu jedna položka Rudné bane Spišská Nová Ves, 235 miliónov. Nehovorím, že sa im to nemá poskytnúť, ale chceme, aby dotácia pre tento podnik nebola vyššia ako produkcia podniku. Lebo to nie je 20 ani 30 tisíc, ale je to 235 miliónov. Budeme žiadať, aby nám niekto raz konečne dokázal, že nebolo vyprodukované menej ako bola dotácia. To isté je Banská Bystrica - 55 miliónov.

Neinvestičné dotácie celkom boli zvýšené asi o 56 %, čiže necelé dva miliardy. Je to najmä dotácia pre ČSAD na vyrovnávanie strát, ktoré vznikajú pri doprave. To znamená, že ak ČSAD v budúcom roku dostane 2 miliardy na vyrovnávanie, potom nemôžeme čakať, že začne pohyb cien v doprave. Buď dotáciu, alebo zvyšovať ceny. Ale obidve? Verím, že naša vláda k tomu nepristúpi.

Ďalej je tu jedna veľmi zaujímavá položka. Týka sa pána ministra zdravotníctva, ale nie je prítomný. Určite niektorí z vás sú z podnikov. Dostávali ste niekedy na údržbu svojho prevádzkového zariadenia nejaké dotácie? Ja sa na to z podniku nepamätám. No tu dávame na údržbu kúpeľného zariadenia 50 miliónov korún. Na čo je to? Je to údržba alebo je to nákup nových strojov? To musí byť jasne povedané. Chceme vedieť, či kúpeľníctvo na Slovensku je

stratove alebo je zárobkové. Keď je zárobkové, tých 50 miliónov sem nepatri, lebo údržba a oprava patri do normálnej prevádzky podniku. To bolo, je a vždy bude.

Ďalej sú dotácie verejno-prispešným subjektom, a to 1 126 miliónov. Možno je to veľa, možno málo. Pozastavujem sa však pri niekoľkých položkách, ale najmä pri jednej. Ešte sme stavbu nedokončili, je vo výstavbe, a už žiadame 62 miliónov korún na údržbu. Tak čo, urobili sme zlé hrádze na priehrade Gabčíkovo a potrebujeme ich opraviť? Musíme opravovať stroje, ktoré sa tam dnes montujú? Neviem si to predstaviť. Nieкто by sa mal k tomu tiež vyjadriť. čo je to tých 62 miliónov korún? Je to výdavok na údržbu toho, čo sme ešte nedostavali? Je pravda, že staviame tam už desať rokov a neviem, koľko ešte budeme. Je to však veľmi vážna položka, s ktorou sa treba zaoberať.

Potom sú tu pridely do dvoch fondov - pre organizácie vodární a kanalizácii a pre povodie Dunaja a Króna. Áno, je to potrebné, ale nie tak, aby tieto práce vykonávali tieto investorské podniky. Z minulosti vieme, že podnik, ktorý vykonáva sám práce z dotácií, vyčerpá celú dotáciu a skutočný výkon realizuje na 50-60 %. Zvyšok sa použil na vylepšenie výsledkov podniku. Preto podnik tieto práce má dať vykonať dodávateľsky. Potom bude väčšia istota, že sa tieto peniaze nestratia.

To isté je u lesov. Tam je 860 miliónov. Neviem, či je tu nieкто z lesníkov. Vieme, že sme vysadili stotisíc nových porastov, vyfakturovali sme stotisíc a naraz zistíme, že máme len 50 tisíc. Povie sa, nám to vyhynulo. To znamená, že buď sme ich nevysadili a vyfakturovali sme to alebo sa to neurobilo odborne a sadenice vyhynuli. Ide to z našich peňazi, ktoré produkuje náš ľud. Pán minister financií musí dať veľký pozor, aby sa tieto peniaze nerozkoťkali tam, kam nepatria.

Výdavky na investície celkom predstavujú 12 738 miliónov. Sú to peniaze najmä na dokončenie určitých nedostavaných objektov. Pre ekológiu je to 1 700 miliónov, zdravotníctvo 1 178 miliónov, školstvo 773 miliónov. Na investície v rozpočtoch miest a obcí je 4 672 miliónov. Potom je tu ešte na bytovú dostavbu 3 233 miliónov. Tu je dôležité, aby tieto podniky ako investori v prvom rade dbali na to, aby sa tieto peniaze nielen vyčerpali, ale aby stavby za tieto peniaze boli aj realizované. Verím, že keď tieto stavby budú realizované, aj ekológia, ktorá stále plače, že nemá peniaze, bude to určitý prínos.

Priatelia, školstvo a zdravotníctvo majú zvýšené rozpočty. Školstvo o 21 %, zdravotníctvo o 16 %. Je potrebné, aby tieto peniaze boli v obidvoch rezortoch realizované tak, ako sa patrí na riadnych hospodároch. A tu mám na pána ministra jednu viac-menej otázku pre budúcnosť. Z Bratislavy posielame do Viedne 32 študentov na štúdium manažérskej ekonomiky na obchodných akademiách. Všetko hradí Rakúsko. Rakúsko na to dáva cca milión šillingov, v prepočte sú to asi 3 milióny korún. My na to nedávame nič, len rodičia musia platiť mesačne 800 korún. Verím, že s pánom ministrom školstva sa bude môcť dohodnúť nejaký príspevok na prípravu týchto budúcich manažérov, na dopravu. Nie sú to milióny, sú to tisíce, len aby sme im pomohli. Informácia z Viedne je, že títo študenti ako začiatočníci veľmi dobre prosperujú. Je predpoklad, že keď sa z tých 32 dostane 20 na vysokoškolské štúdium, budeme mať veľmi lacno vyštudovaných vysokoškolákov na manažérske práce a povedzme ďalších 10 so stredoškolským vzdelaním. Verím, že pán minister nám v tom pomôže, lebo to už aj prisľúbil.

Na zdravotníctvo mám tiež jednu požiadavku. Na zvýšenie miezd dostanú 2 %. Prosil by som pána ministra, aj keď tu nie je prítomný, aby dobre zvážil, komu poskytne

tie dve percentá na mzdy. Navrhujem, aby ministerstvo urobilo úpravu v tom zmysle, aby to v prvom rade dostali tí, ktorí sú v rámci zdravotníctva najslabšie platení a vykonávajú tie najťažšie a najťažšie práce v nemocniciach. Verím, že pán minister, a taktiež vy, ktorí ste lekári, prispějete k tomu, aby títo pomocní pracovníci boli konečne aspoň čiastočne odmenení.

Priatelia, aj na kultúru sa dávajú 2 miliardy 33 miliónov korún. Je to tiež pekná položka. Z toho je na pamiatky 300 miliónov. Nie je to malá položka. Dôležité je jedno, aby tieto peniaze bezpodmienečne boli využité tak, aby pamiatky na Slovensku, ktoré boli v minulosti dosť zanedbávané, sa dostali vyššie a vyššie, aby sme to Slovensko mali také, ako si ho predstavujeme aj po tejto stránke.

Je tu čiastka 414 miliónov na cirkvi. Priatelia, v tom mám len jednu prosbu, aby peniaze pre jednotlivé cirkvi boli rozdelené čestne, podľa počtu veriacich. Cirkvi to majú na čo použiť, veď 42 rokov prostriedky nedostávali. Teraz, keď im prostriedky dáme, verím, že to budú uznávať a budú aspoň čiastočne prínosom našej demokracii, ktorú začíname od novembra minulého roku v našom štáte budovať.

Kultúra musí zvýšiť príjmy aj v rámci vlastnej činnosti, musí prejsť na trhové hospodárstvo. Nedá sa nič robiť, aj za kultúru sa bude musieť platiť.

V družstevnej a individuálnej bytovej výstavbe sú dve položky, 400 miliónov na dokončenie družstevnej výstavby a je tu položka na individuálnu bytovú výstavbu, 950 miliónov. Oproti minulému roku je krátená o 430 miliónov. Vieme z minulosti, že individuálna bytová výstavba vhodne vyrovnávala bytovú kultúru na Slovensku. Nevie, či tých 950 miliónov bude stačiť na vyrovnávanie cien a nie

na individuálnu bytovú výstavbu, ako to bolo dodnes. Toto si v budúcnosti budú musieť aj na ministerstve uvedomiť.

Ešte výdavky na hospodárstvo. Ide hlavne o výdavky na ekológiu v sume 760 miliónov. Je potrebné, aby ekológia bezpodmienečne dbala na to, aby tieto peniaze boli použité tam, kde majú byť. Aby sa nestalo, že ich vyfakturujeme a nič sa nvykonalo. Poďme do podnikov. Koľko dostali podniky na ekológiu? Vyfaktúrovali, vykázali, ale na papieri. Ale skutočne vykonané práce v mnohých prípadoch neboli.

Potom sú ešte výdavky na vedu a techniku v sume 1 877 miliónov. Sú krátené o 10 %. Veda konečne už musí niečo doniesť našej výrobe, aj našej životnej úrovni. Doniaľ sme vedu poznali len na papieroch. Čo doniesla naša vlastná veda, toho asi bude veľmi málo.

Priatelia, je tu jeden limit počtu pracovníkov vôbec, ktorý taktiež bol vydaný v rozpočte. A vidíme, ako tu naberajú, stúpajú stavy na centrálnych úradoch. Chcem upozorniť na jedno ministerstvo: Ministerstvo hospodárstva - 306 pracovníkov. Ako vieme, do tohoto ministerstva majú byť začlenené ďalšie ministerstvá - ministerstvo obchodu, ministerstvo stavebníctva, ministerstvo strojárstva. Tieto by tam mali čiastočne prejsť aj s určitým stavom pracovníkov. Toto ministerstvo narastie na 600, 700, 800 pracovníkov? Pozor! Neviem, či sa vláda s tým vôbec zaoberala. Mala vopred určiť, aký bude mať stav pracovníkov a koľko budú prisuný z jednotlivých ministerstiev, aby sa to celkove uviazalo. Sú tu aj ďalšie ministerstvá. Nejdem to rozoberať, napadlo ma iba to jedno.

Toto je všetko, čo sa týka plnenia nášho rozpočtu. Myslím si, že som to dosť rozobral. Snažil som sa objasniť položky, o ktorých sa všeobecne nadebatuje. Lenže, nadá sa

nič robiť, musíme v prvom rade dbať na to, aby bol príjem. A keď bude príjem, bude aj výdavok. Porovnáme len jeden ukazovateľ, rok 1987. V roku 1987 sme v rámci republiky použili 1 800 mld Kčs na reprodukciu. Na tú istú reprodukciu, ak by ju robil ktorýkoľvek vyvinutý západný štát, použil by o 160 mld menej. Prosim vás, na to treba už konečne myslieť, ako to urobiť. Pre Slovákov by išlo o úsporu cca 50 mld. To je pekná položka. Jeden príklad: v stavebníctve sme použili v tom roku o 5 miliónov ton cementu viac, ako by na tú istú produkciu použil vyvinutý štát na Západe. A keď to všetko rozoberieme, prideme na to, že to je pre Slovensko 50 mld. Priatelia, s tým sa treba zaoberať a potom môžeme to, čo sme tu požadovali, aj v rámci ministerstva, rozpočtu skutočne dať.

Ďakujem za pozornosť.

/Potlesk./

Podpredseda SNR I. Čarnogurský:

Ďakujem pánovi poslancovi Gécimu.

Vážení páni poslanci, do diskusie je ešte písomne prihlásených 6 poslancov. Predpokladám, že sa prihlásia ešte ďalší. Je 19.00 hodín. Navrhujem, aby sme dnešné rokovanie prerušili a pokračovali zajtra ráno diskusiou a potom hlasovaním uzavreli tento bod.

Ak zajtra dopoludnia uzavrieme návrh zákona o štátnom rozpočte, zostanú nám viac-menej jednoduchšie návrhy, ktoré by sme mali v odpoľudňajších hodinách zvládnuť. Vo štvrtok by sme pokračovali rozpravou k aktuálnym spoločenským otázkam a interpeláciami.

Súhlasíte s prerušením rokovania?

/Súhlasne hlasy z pléna./

**Upozorňujem ešte členov ústavnoprávneho výboru, že
zajtra ráno o 8.00 hodine majú rokovanie v Modrom salóne.**

Zajtrajšie rokovanie pléna začne o 9.00 hodine.